

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

КРИЧУН АННА МИКОЛАЇВНА

УДК 811.111'42:165.194

ДИСЕРТАЦІЯ

**ДИСКУРС ЗАТИШКУ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКОМОВНІЙ
ЛІНГВОКУЛЬТУРІ: КОГНІТИВНИЙ ВИМІР**

035 – Філологія

03 – Гуманітарні науки

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

 А.М. Кричун

Науковий керівник – **Осовська Ірина Миколаївна**, доктор філологічних
наук, професор

Чернівці – 2026

АНОТАЦІЯ

Кричун А.М. Дискурс затишку в сучасній англійськомовній лінгвокультурі: когнітивний вимір. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 – Філологія (галузь знань 03 – Гуманітарні науки). – Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2026.

Кваліфікаційну наукову працю присвячено когнітивно-дискурсивному дослідженню сучасного англійськомовного дискурсу затишку (далі – САДЗ) як сегмента британського медіадискурсу про дім і повсякденне облаштування. У дисертації встановлено категорійну, концептуальну, реляційну та фреймово-сценарну організацію САДЗ, реконструйовано структуру метаконцепту COSY і систематизовано його вербальні та мультимодальні репрезентанти.

Наукова новизна дисертаційної праці полягає в цілісній реконструкції когнітивної організації САДЗ. Зокрема:

- уперше обґрунтовано виокремлення САДЗ у межах медіадискурсу про дім і повсякденне облаштування та визначено його категорії й типи;
- обґрунтовано статус COSY як концепту-імені, що виконує функцію метаконцепту САДЗ;
- встановлено 51 концепт-автохтон і 40 статистично верифікованих та контекстуально валідованих коактивацій між 33 автохтонами;
- визначено чотири типи міжконцептних конфігурацій і побудовано когнітивну карту САДЗ;
- реконструйовано ситуативний фрейм ЗАТИШНЕ СЕРЕДОВИЩЕ та ситуативно-процедурний сценарій СТВОРЕННЯ ЗАТИШНОГО СЕРЕДОВИЩА;

– подальшого розвитку набув алгоритм реконструкції концептосистеми тематично спеціалізованого дискурсу.

Теоретико-методологічну основу роботи становлять положення когнітивної лінгвістики й когнітивної семантики, лінгвоконцептології, теорії дискурсу, корпусної лінгвістики, теорії концептуальної метафори, мультимодальної семіотики, фреймової семантики та когнітивного картування.

Джерелом основного емпіричного матеріалу слугували публікації британського спеціалізованого видання *Ideal Home*, присвячені дому, інтер'єру й повсякденному облаштуванню житла. Оскільки *Ideal Home* є британським виданням, дібраний матеріал репрезентує британський варіант англійської мови в досліджуваному сегменті медіадискурсу. Під час добору матеріалу опрацьовано близько 1350 публікацій за 2022–2025 рр. сукупним обсягом близько 1,15 млн слововживань. За результатами їх опрацювання сформовано тематичний підкорпус, що охоплює 3000 контекстуально завершених дискурсивних фрагментів загальним обсягом 77243 слововживання і становить основний емпіричний матеріал дослідження. Відбір здійснено за контекстами, у яких COSY актуалізовано номінативними та дієслівними маркерами. Кожен фрагмент репрезентує окрему дискурсивну ситуацію і слугує одиницею спостереження. Для частотного зіставлення використано Британський національний корпус як референтний корпус.

У дослідженні застосовано загальнонаукові методи аналізу й синтезу, індукції, класифікації, зіставлення, узагальнення та описовий метод. Застосовано історико-лексикографічний та етимологічний аналізи; дефініційно-компонентний, лексико-семантичний, синонімічний, контекстуально-семантичний і семантико-прагматичний аналізи; корпусний, частотний, колокаційний і статистичний аналізи; логіко-семантичний аналіз міжконцептних зв'язків; метафоричний, фразеологічний, пареміологічний і мультимодальний аналізи; асоціативне анкетування змішаного типу; когнітивне картування, фреймове моделювання та сценарну реконструкцію.

Теоретичне значення одержаних результатів полягає в розробленні багаторівневої когнітивно-дискурсивної моделі концептосистеми тематично спеціалізованого медіадискурсу. Розмежовано концептуальну стабільність автохтонного вузла, ступінь його зв'язності в реляційному ядрі та процедурну роль дієслівних операторів у сценарному розгортанні.

Практичне значення результатів дослідження полягає в можливості їх використання під час викладання загального мовознавства («Сучасне мовознавство»), дискурсології («Види дискурсів», «Методика дослідження дискурсу», «Аналіз медіадискурсу»), когнітивної лінгвістики («Способи репрезентації знань», «Концепти і концептосистеми», «Когнітивна метафора»), цифрової та корпусної лінгвістики («Цифрова філологія», «Сучасні інформаційні технології в лінгвістиці»), лексикології («Лексикологія англійської мови», «Порівняльна лексикологія»). Запропонований алгоритм може бути застосований для аналізу інших тематично спеціалізованих медіадискурсів, укладання тезаурусів і розроблення навчально-методичних матеріалів.

На першому етапі **дискурс затишку** визначено як мовно-семіотичну практику осмислення й представлення домашнього середовища як комфортного, захищеного, сенсорно приємного та емоційно бажаного. Його категорійну основу формують обжитість, що відображає освоєність і персоналізованість простору; матеріальність, пов'язана з предметним, текстильним і фактурним утіленням; атмосферність, що охоплює узгодження світлових, колірних, температурних, акустичних і просторових параметрів; афективність, яка репрезентує тілесну зручність, емоційну прийнятність і відновлювальний вплив середовища. Облаштувальний, естетичний і тілесний типи дискурсу затишку профілюють відповідно створення, сенсорне оформлення та переживання затишного простору.

На другому етапі обґрунтовано вибір лексеми *cosy* / *cozy* як номінативної домінанти метаконцепту COSY. Історико-лексикографічні дані засвідчили її раннє побутування в шотландській мовній традиції, графічну

варіативність у XVIII–XIX ст. та хронологічну й дериваційну первинність щодо іменника *cosiness*. Номінативною домінантою метаконцепту обрано лексему *cosy* завдяки її широкому семантичному обсягу, розгалуженій системі похідних і активному функціонуванню в дискурсі.

На третьому етапі реконструйовано поняттєвий, образний і валоративний сегменти метаконцепту COSY та встановлено систему його вербалізаторів. Поняттєве ядро COSY формують комфорт і тепло, а приядерну зону – близькість, камерність, приємність, укритість, безпека, приватність і розслаблення. Серед 29 однослівних і багатослівних вербалізаторів найрепрезентативнішими є *comfortable* / *comfy* та *snug*, які актуалізують відповідно загальний комфорт і укриту тілесну зручність; інші вербалізатори профілюють температурний, захисний, тактильний, соціально-афективний та оцінний виміри затишку.

Образний сегмент COSY представлено п'ятьма макромоделями: PROTECTED COSY SPACE осмислює затишне середовище як кокон, гніздо або прихисток; MANIPULABLE COSINESS – як ресурс чи параметр, який можна додавати, нашаровувати й посилювати; EMBODIED COMFORT – як огортання та обійми; AGENTIVE COSINESS – як здатність простору запрошувати, огортати й впливати на людину; CREATION OF COSINESS – як спрямований процес формування бажаного стану. Ідіоми зафіксовано і в лексикографічних джерелах (*warm as toast, snug as a bug in a rug, feel at home* та ін.), і в корпусі САДЗ (*feel at home, kick back, take five, fight off the chill, keep at bay, bunker down, do the trick, work wonders, fit the bill* та ін.); у сукупності вони репрезентують зв'язок затишку з теплом, укритістю, домашньою належністю, розслабленням і результативним створенням комфортного середовища. Паремійні та асоціативні дані конкретизують ціннісний комплекс HOME – COMFORT – WARMTH – SAFETY – BELONGING.

Мультимодальну репрезентацію COSY формують м'який текстиль і виразні фактури, тепле або приглушене світло, природні матеріали, узгоджені кольори, камерне komponування, ольфакторні образи й тиша.

На четвертому етапі встановлено 51 концепт-автохтон, зосереджений у восьми з п'ятнадцяти релевантних семантичних доменів. ROOM, HOME, LIVING ROOM, BEDROOM, SPACE, NOOK, CORNER утворюють просторовий каркас; SOFA, CUSHION, THROW, BLANKET, RUG, LAMP, CANDLE, FIREPLACE репрезентують предметне наповнення; BOUCLE, LINEN, VELVET, WOOL, WOOD – матеріально-фактурну основу; LIGHT, LIGHTING, COLOUR, SHADE, SOFT, TEXTURE, WARMTH, SCENT – сенсорну параметризацію; WINTER, AUTUMN, EVENING – часові координати; COMFORT, RELAX, COCOON, INTIMATE – результативні стани й ефекти. Такий склад засвідчує матеріально-перцептивну основу концептосистеми: емоційна прийнятність середовища формується через його просторову організацію, предметне наповнення та сенсорне налаштування.

На п'ятому етапі встановлено, як автохтони поєднуються в типових моделях затишного середовища. Виявлені 40 коактивацій засвідчили, що затишок моделюється через взаємодію предметного наповнення, колірно-світлових і фактурних параметрів та емоційних ефектів. Виокремлено чотири типи зв'язків: *включення*, коли відтінок і тон конкретизують колір (SHADE $\in$ COLOUR; TONE $\in$ COLOUR), а ковдра входить до ширшої категорії постільних речей (DUVET $\in$ BEDDING); *параметричне співпрофілювання*, за якого колір і темна тональність (COLOUR $\leftrightarrow$ DARK), світло й освітлення (LIGHT $\leftrightarrow$ LIGHTING), нашарування й фактура (LAYER $\leftrightarrow$ TEXTURE) спільно формують візуальний і тактильний профілі простору; *композиційну реалізацію*, коли ознака пов'язується зі своїм носієм (LAMP $\oplus$ LIGHT), предмети – між собою (SOFA $\oplus$ CUSHION), а локус – зі своєю просторовою частиною (NOOK $\oplus$ CORNER); *результативний ефект*, коли колір, освітлення й темна тональність формують відповідно ефект огортання (COLOUR $\Rightarrow$ COCOON), атмосферу (LIGHTING $\Rightarrow$ ATMOSPHERE) та камерність (DARK $\Rightarrow$ INTIMATE). Перевага міждоменних зв'язків засвідчила, що затишок формується через поєднання предметних, просторових, сенсорних та

емоційних характеристик середовища, а концепти-автохтони DARK, COLOUR, LAMP, THROW є найзв'язнішими вузлами цієї мережі.

Ситуативний фрейм ЗАТИШНЕ СЕРЕДОВИЩЕ відтворює типову структуру знання про житловий локус, його предметно-матеріальне наповнення, просторову конфігурацію, сенсорні параметри, сформовану атмосферу та комфортний стан суб'єкта. Ситуативно-процедурний сценарій СТВОРЕННЯ ЗАТИШНОГО СЕРЕДОВИЩА моделює перетворення функціонального або сенсорно нейтрального простору через добір засобів, введення предметів і матеріалів, просторове компонування та сенсорне налаштування на затишну атмосферу, що забезпечує комфорт, розслаблення, відновлення й відчуття дому.

САДЗ розуміємо як ситуативно й соціокультурно зумовлену інтерсуб'єктну мовленнєво-розумову діяльність, реалізовану в досліджуваному сегменті британського медіадискурсу про дім, інтер'єр і повсякденне облаштування житла, у межах якої мультимодальними засобами формується спільне уявлення про те, яким є затишне домашнє середовище, як воно створюється та переживається. Затишок у цьому дискурсі постає створеною людиною якістю обжитого простору, що виникає внаслідок узгодження його просторової організації, предметно-матеріального наповнення та сенсорного налаштування. Просторовий каркас утворюють дім, кімната й окремі функціональні зони – вітальня, спальня, кухня та ванна кімната; стіни окреслюють їхні межі й задають колірне тло, сад розширює домашнє середовище, а куточки та частково відмежовані осередки локалізують затишок у загальному просторі. Предметне наповнення охоплює дивани й інші місця для сидіння, ліжка, килими, каміни, лампи та свічки, а текстильне – подушки, пледи і покривала, ковдри й постільну білизну. Деревина надає середовищу природності, а льон, оксамит і вовна – тактильної різноманітності; поєднання й нашарування їхніх фактур створюють матеріальну глибину. Сенсорний профіль формують різні режими світла й освітлення, зокрема м'яке, локальне, приглушене або розсіяне

світіння ламп, свічок і каміна; кольори та їхні земляні, нейтральні або темні відтінки, тони й нюанси; достатнє, але не надмірне тепло та приємні запахи. Взаємодія цих складників утворює цілісну атмосферу, яку людина переживає як комфорт і розслаблення, а в окремих конфігураціях – як камерність, інтимність та огортальну захищеність кокона. Типовими часовими умовами актуалізації такого затишку є осінь, зима та вечір.

Ключові слова: дискурс затишку, метаконцепт COSY, концепт, концептосистема, концепт-автохтон, вербальна репрезентація, метафора, семантичний домен, когнітивна карта, міжконцептна коактивація, фреймова семантика, ситуативний фрейм, концептуальна інтеграція, способи мислення.

ABSTRACT

Krychun A. Cosiness Discourse in Contemporary English-Language Linguoculture: A Cognitive Dimension. – A qualifying scientific work submitted as a manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in speciality 035 – Philology (field of knowledge 03 – Humanities). – Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2026.

This dissertation presents a cognitive-discursive study of the contemporary English-language discourse of cosiness (hereafter CEDC) as a segment of British media discourse concerned with the home and everyday domestic arrangements. It establishes the categorical, conceptual, relational, and frame-and-scenario organisation of the CEDC, reconstructs the structure of the metaconcept COSY, and systematises its verbal and multimodal realisations.

The scholarly novelty of the dissertation lies in its comprehensive reconstruction of the cognitive organisation of the CEDC. Specifically:

- for the first time, the CEDC is delineated within media discourse concerned with the home and everyday domestic arrangements, and its categories and types are identified;

- the status of COSY as a concept-name functioning as the metaconcept of the CEDC is substantiated;
- 51 autochthonous concepts and 40 statistically verified and contextually validated co-activations among 33 autochthonous concepts are identified;
- four types of interconceptual configurations are identified, and a cognitive map of the CEDC is constructed;
- the situational frame COZY ENVIRONMENT and the situational-procedural scenario CREATING A COZY ENVIRONMENT are reconstructed;
- the algorithm for reconstructing the conceptual system of thematically specialised discourse is further developed.

The theoretical and methodological foundations of the study draw on cognitive linguistics and cognitive semantics, linguoconceptology, discourse theory, corpus linguistics, conceptual metaphor theory, multimodal semiotics, frame semantics, and cognitive mapping.

The primary source of empirical data was publications in the British specialist magazine *Ideal Home* concerning the home, interior design, and everyday domestic arrangements. As *Ideal Home* is a British publication, the selected material represents the British variety of English within the media discourse segment under study. In compiling the data, approximately 1,350 publications from 2022–2025, amounting to approximately 1.15 million word tokens, were examined. This material was used to compile a thematic subcorpus comprising 3,000 contextually complete discourse fragments, with a total of 77,243 word tokens, which constitutes the primary empirical dataset. The material was selected on the basis of contexts in which COSY is activated by nominal and verbal markers. Each fragment represents a distinct discourse situation and serves as a unit of observation. The British National Corpus was used as a reference corpus for frequency comparison.

The study employs the general scientific methods of analysis and synthesis, induction, classification, comparison, generalisation and the descriptive method.

The specific methods applied include historical-lexicographic and etymological analyses; definitional-componential, lexico-semantic, synonymic, contextual-semantic, and semantic-pragmatic analyses; corpus, frequency, collocational, and statistical analyses; logical-semantic analysis of interconceptual relations; metaphor, phraseological, paremiological, and multimodal analyses; a mixed-format associative survey; cognitive mapping; frame modelling; and scenario reconstruction.

The theoretical significance of the findings lies in the development of a multilevel cognitive-discursive model of the conceptual system of thematically specialised media discourse. The study distinguishes between the conceptual stability of an autochthonous node, its degree of connectedness within the relational core, and the procedural role of verbal operators in scenario development.

The practical significance of the findings lies in their potential application in teaching General Linguistics (“Contemporary Linguistics”), Discourse Studies (“Types of Discourse,” “Methods of Discourse Research,” and “Media Discourse Analysis”), Cognitive Linguistics (“Modes of Knowledge Representation,” “Concepts and Conceptual Systems,” and “Conceptual Metaphor”), Digital and Corpus Linguistics (“Digital Philology” and “Contemporary Information Technologies in Linguistics”), and Lexicology (“English Lexicology” and “Comparative Lexicology”). The proposed algorithm can also be applied to the analysis of other thematically specialised media discourses, the compilation of thesauri, and the development of teaching materials.

At the first stage, the **discourse of cosiness** was defined as a linguistic-semiotic practice of making sense of and representing the home environment as comfortable, protected, sensorially pleasant, and emotionally desirable. Its categorical foundation comprises inhabitedness, reflecting the domestication and personalisation of space; materiality, associated with its furnishing, textiles, and textures; atmosphericity, encompassing the coordination of lighting, colour, temperature, acoustics, and spatial parameters; and affectivity,

representing the environment's contribution to bodily comfort, emotional acceptability, and restoration. The arrangement-oriented, aesthetic, and embodied types of the discourse of cosiness respectively profile the creation, sensory design, and experience of a cosy space.

At the second stage, the choice of the lexeme *cosy* / *cozy* as the nominative dominant of the metaconcept COSY was substantiated. Historical-lexicographic evidence attested to its early use in the Scottish linguistic tradition, its orthographic variation in the eighteenth and nineteenth centuries, and its chronological and derivational priority over the noun *cosiness*. The lexeme *cosy* was selected as the nominative dominant of the metaconcept because of its broad semantic scope, extensive derivational network, and active use in discourse.

At the third stage, the notional, figurative, and axiological segments of the metaconcept COSY were reconstructed, and the system of its verbal realisations was established. The notional core of COSY comprises comfort and warmth, while its near-core zone includes closeness, intimacy, pleasantness, shelter, safety, privacy, and relaxation. Of the 29 single-word and multiword realisations, *comfortable* / *comfy* and *snug* are the most representative: they respectively activate general comfort and sheltered bodily comfort. The other realisations profile the thermal, protective, tactile, socio-affective, and evaluative dimensions of cosiness.

The figurative segment of COSY is represented by five macro-models: PROTECTED COSY SPACE construes a cosy environment as a cocoon, nest, or refuge; MANIPULABLE COSINESS construes cosiness as a resource or parameter that can be added, layered, and intensified; EMBODIED COMFORT construes it in terms of enveloping and embracing; AGENTIVE COSINESS represents the capacity of a space to invite, envelop, and affect a person; and CREATION OF COSINESS represents the purposeful process of producing a desired state. Idioms were identified both in lexicographic sources (*warm as toast*, *snug as a bug in a rug*, *feel at home*, and others) and in the CEDC corpus (*feel at home*, *kick back*, *take five*, *fight off the chill*, *keep at bay*, *bunker down*, *do the trick*,

work wonders, fit the bill, and others). Taken together, they represent the association of cosiness with warmth, shelter, a sense of belonging at home, relaxation, and the effective creation of a comfortable environment. Paremiological and associative data further specify the value complex HOME – COMFORT – WARMTH – SAFETY – BELONGING.

The multimodal representation of COSY is constituted by soft textiles and pronounced textures, warm or subdued lighting, natural materials, coordinated colours, intimate spatial arrangements, olfactory imagery, and silence.

At the fourth stage, 51 autochthonous concepts were identified, clustered within eight of the fifteen relevant semantic domains. ROOM, HOME, LIVING ROOM, BEDROOM, SPACE, NOOK, and CORNER form the spatial framework; SOFA, CUSHION, THROW, BLANKET, RUG, LAMP, CANDLE, and FIREPLACE represent the furnishings; BOUCLE, LINEN, VELVET, WOOL, and WOOD provide the material and textural basis; LIGHT, LIGHTING, COLOUR, SHADE, SOFT, TEXTURE, WARMTH, and SCENT encode sensory parameters; WINTER, AUTUMN, and EVENING establish temporal coordinates; and COMFORT, RELAX, COCOON, and INTIMATE represent resultant states and effects. This composition attests to the material-perceptual basis of the conceptual system: the emotional acceptability of the environment is shaped through its spatial organisation, furnishings, and sensory configuration.

At the fifth stage, the ways in which autochthonous concepts combine in typical models of a cosy environment were established. The 40 identified co-activations show that cosiness is modelled through the interaction of furnishings, colour and lighting, textural parameters, and emotional effects. Four types of relations were distinguished: *inclusion*, in which a shade and tone specify colour (SHADE $\in$ COLOUR; TONE $\in$ COLOUR), while a duvet belongs to the broader category of bedding (DUVET $\in$ BEDDING); *parametric co-profiling*, in which colour and dark tonality (COLOUR $\leftrightarrow$ DARK), light and lighting (LIGHT $\leftrightarrow$ LIGHTING), and layering and texture (LAYER $\leftrightarrow$ TEXTURE) jointly shape the visual and tactile profiles of a space; *compositional realisation*, in which an

attribute is linked to its bearer (LAMP $\oplus$ LIGHT), objects are linked to one another (SOFA $\oplus$ CUSHION), and a locus is linked to its spatial part (NOOK $\oplus$ CORNER); and *resultant effect*, in which colour, lighting, and dark tonality respectively produce an enveloping effect (COLOUR $\Rightarrow$ COCOON), an atmosphere (LIGHTING $\Rightarrow$ ATMOSPHERE), and intimacy (DARK $\Rightarrow$ INTIMATE). The predominance of interdomain relations shows that cosiness is formed through the combination of the material, spatial, sensory, and emotional characteristics of the environment. The autochthonous concepts DARK, COLOUR, LAMP, and THROW are the most highly connected nodes in this network.

The situational frame COZY ENVIRONMENT represents a typical structure of knowledge concerning a residential locus, its furnishings and materials, spatial configuration, sensory parameters, resulting atmosphere, and the subject's state of comfort. The situational-procedural scenario CREATING A COZY ENVIRONMENT models the transformation of a functional or sensorially neutral space into a cosy one through the selection of means, the introduction of objects and materials, spatial arrangement, and sensory adjustment. The resulting atmosphere affords comfort, relaxation, restoration, and a sense of home.

The **CEDC** is understood as a situated and socioculturally conditioned intersubjective linguistic-cognitive activity realised within the segment of British media discourse under study that concerns the home, interior design, and everyday domestic arrangements. Through multimodal means, this activity shapes a shared understanding of what constitutes a cosy home environment, how it is created, and how it is experienced. In this discourse, cosiness emerges as a human-created quality of inhabited space resulting from the coordination of its spatial organisation, furnishings and materials, and sensory configuration. The spatial framework comprises the home, rooms, and specific functional areas—the living room, bedroom, kitchen, and bathroom. Walls define their boundaries and provide a colour backdrop; the garden extends the domestic environment; and nooks and partially enclosed areas localise cosiness within the larger space. Furnishings include sofas and other seating, beds, rugs, fireplaces, lamps, and candles; textiles

include cushions, throws and covers, blankets, and bed linen. Wood lends the environment a natural quality, while linen, velvet, and wool provide tactile variety; the combination and layering of their textures create material depth. The sensory profile is shaped by different lighting conditions, including the soft, localised, subdued, or diffused light of lamps, candles, and fireplaces; colours and their earthy, neutral, or dark shades, tones, and nuances; adequate but not excessive warmth; and pleasant scents. The interaction of these components creates a coherent atmosphere experienced as comfort and relaxation and, in certain configurations, as intimacy and an enveloping, cocoon-like sense of protection. Autumn, winter, and evening are typical temporal conditions for the realisation of such cosiness.

Keywords: discourse of cosiness, metaconcept COSY, concept, conceptual system, autochthonous concept, verbal representation, metaphor, semantic domain, cognitive map, interconceptual co-activation, frame semantics, situational frame, conceptual integration, modes of thought.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Наукові праці у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України

1. Осовська, І., Кричун, А., 2024. Компонентний дефініційний аналіз лексеми COSY. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Вип. 78, т. 2. С.193–198. (Внесок авторів: Осовська І. – обґрунтовано методикую компонентного дефініційного аналізу лексеми COSY та систематизовано семантичні компоненти, виокремлені на основі лексикографічних дефініцій. Кричун А. – встановлено

ядерно-периферійну структуру концепту COSY на основі узагальнення виявлених семантичних компонентів.)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/78-2-27>.

2. Кричун, А., Мельничук Н., 2024. Засоби вербалізації концепту COSY в сучасній англійській мові та їх пріоритет у дискурсі. *Folium*. Вип. 5. С.54–61. (Внесок авторів: Кричун А. – визначено пріоритетні вербалізатори концепту COSY у дискурсі. Мельничук Н. – виявлено та систематизовано засоби вербалізації концепту COSY в сучасній англійській мові.)

DOI: <https://doi.org/10.32782/folium/2024.5.8>.

3. Осовська, І., Кричун, А., 2024. Образний сегмент концепту COSY: метафоричний та ідіоматичний образ. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Вип. 82, т. 2. С. 295–302. (Внесок авторів: Осовська І. – обґрунтовано теоретико-методологічні засади дослідження образного сегмента концепту COSY та розмежовано метафоричний та ідіоматичний способи його репрезентації. Кричун А. – визначено домени-джерела метафоричної та ідіоматичної репрезентації концепту COSY.)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/82-2-41>.

4. Кричун, А., 2025. Моделювання ціннісного сегменту концепту COSY. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*. Вип.101. С. 20–26. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-5312-2025-101-02>.
5. Кричун, А., 2025. Концепти-автохтони дискурсу затишку в англійськомовній лінгвокультурі. *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Вип. 94, т. 2. С.289–295.

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/94-2-40>.

6. Кричун, А., 2026. Конфігурація концептів-автохтонів дискурсу затишку в сучасній англійськомовній лінгвокультурі. *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 45, т. 2. С. 215–221.

DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2026.45.2.35>.

7. Krychun, A., 2026. The Situational Frame of English-Language Cosiness Discourse: A Co-Activation-Based Reconstruction. *Scientific Journal of Dragomanov Ukrainian State University. Series 9. Current Trends in Language Development*. 31, 57–68.

DOI: <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series9.2026.31.04>

Наукові праці у періодичному науковому виданні, проіндексованому в наукометричній базі даних Scopus

8. Krychun, A., Bakhov, I., Osovska, I., Kazymir, I., Kemin, H., 2025. The Role of Value Segments in Shaping the Cognitive Discourse of English-Language Culture. *Forum for Linguistic Studies*, 7(6), 724–736. (Scopus) (Внесок авторів: Krychun A. – обґрунтовано ціннісно-аксіологічний вимір англійськомовного дискурсу. Bakhov I. – узагальнено теоретичні підходи до когнітивного моделювання англійськомовного дискурсу. Osovska I. – уточнено поняття ціннісного сегмента та його місце у структурі когнітивного дискурсу. Kazymir I. – проаналізовано мовні засоби репрезентації ціннісних орієнтирів в англійськомовній культурі. Kemin H. – систематизовано результати дослідження та інтерпретовано роль ціннісних сегментів у формуванні когнітивного дискурсу.) DOI: <https://doi.org/10.30564/fls.v7i6.9525>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

9. Осовська, І.М., Кричун, А.М., 2025. Лінгвокультурні та когнітивні аспекти концепту COSY у сучасній англійській мові. *Мова, освіта,*

- наука сучасності: виклики міжкультурної комунікації*: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 22–23 листопада 2024 р.). Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка. С. 227–228. (Внесок авторів: Осовська І.М. – обґрунтовано лінгвокультурні засади дослідження концепту COSY та охарактеризовано його культурно зумовлені смислові компоненти. Кричун А.М. – визначено когнітивні особливості концепту COSY і проаналізовано засоби його вербалізації в сучасній англійській мові.)
10. Кричун, А., 2025. Концепт COSY в англійськомовній лінгвокультурі. *Наукові орієнтири: теорія та практика досліджень*: збірник наукових праць з матеріалами V Міжнародної наукової конференції (Черкаси, 11 квітня 2025 р.). Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп». С. 201–203.
 11. Кричун, А.М., 2025. Невербальні засоби вираження концепту COSY. *Korsakov Conference*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Одеса, 12 травня 2025 р.). Одеса. С. 142–144.
 12. Кричун, А., 2025. Статистичні методи реконструкції концептосистеми дискурсу затишку. *Current Challenges in Scientific Research* : Матеріали І-ї Міжнародної науково-практичної конференції (Вроцлав, Польща, 6–8 жовтня 2025 р.). European Open Science Space. С. 143–145.
 13. Кричун, А., 2026. Дискурс затишку як комплексна семіотична подія. *Когнітивно-прагматичні та мультимодальні виміри дискурсу*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої пам'яті д-ра філол. наук, проф. Т.О. Бровченко (Одеса, 4 березня 2026 р.). Одеса. С. 219–220.
 14. Кричун, А., 2026. Концептосистема дискурсу затишку. *Горизонти сучасної філології*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 17 квітня 2026 р.). Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди; Оломоуц: Університет Палацького. С. 207–208.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ І ПОЗНАЧЕНЬ.....	20
ВСТУП.....	21
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИСКУРСУ ЗАТИШКУ	34
1.1 Поняття дискурсу в контексті гуманітарної парадигми знань.....	35
1.2 Дискурс затишку як об'єкт когнітивно-дискурсивного аналізу.....	40
1.2.1 Затишок як афективно-перцептивний досвід середовища.....	41
1.2.2 Лінгвокультурна й медійно-жанрова репрезентація дискурсу затишку.....	50
1.2.3 Категорії й типи дискурсу затишку.....	56
1.3 Методологія і методика дослідження сучасного англійськомовного дискурсу затишку.....	64
1.3.1 Теоретико-методологічні засади дослідження сучасного англійськомовного дискурсу затишку.....	64
1.3.2 Емпірична база дослідження та одиниця спостереження.....	72
1.3.3 Етапи, методи й процедури аналізу сучасного англійськомовного дискурсу затишку.....	75
Висновки до розділу 1.....	83
РОЗДІЛ 2 СТРУКТУРА МЕТАКОНЦЕПТУ COSY ТА СИСТЕМА ЙОГО ЗАСОБІВ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ.....	86
2.1 Семантико-когнітивна структура метаконцепту COSY.....	86
2.1.1 Поняттєвий сегмент метаконцепту COSY: ядро, приядерна зона, периферія.....	87
2.1.2 Образний сегмент метаконцепту COSY: метафоричний та ідіоматичний складники.....	94
2.1.3 Ціннісний сегмент метаконцепту COSY.....	124

2.2 Репрезентація метаконцепту COSY у сучасному англійськомовному дискурсі затишку.....	133
2.2.1 Вербальні засоби репрезентації метаконцепту COSY.....	133
2.2.2 Невербальні засоби репрезентації метаконцепту COSY.....	137
Висновки до розділу 2.....	147

РОЗДІЛ 3 КОНЦЕПТОСИСТЕМА СУЧАСНОГО АНГЛІЙСЬКОМОВНОГО ДИСКУРСУ ЗАТИШКУ	150
3.1 Концепти-автохтони як конституенти концептосистеми сучасного англійськомовного дискурсу затишку.....	150
3.2 Конфігурації концептів-автохтонів у сучасному англійськомовному дискурсі затишку.....	163
3.3 Ситуативний фрейм домашнього середовища у сучасному англійськомовному дискурсі затишку.....	179
3.4 Ситуативно-процедурний сценарій створення затишного середовища.....	191
Висновки до розділу 3.....	199
ВИСНОВКИ.....	201
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	206
ДОДАТКИ	240

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ І ПОЗНАЧЕНЬ

ДЗ – дискурс затишку

САДЗ – сучасний англійськомовний дискурс затишку

BNC – Британський національний корпус (*British National Corpus*)

F САДЗ – абсолютна частотність мовної одиниці в тематичному підкорпусі

F BNC – абсолютна частотність мовної одиниці в *British National Corpus*;

BH – процедура Бенджаміні–Гохберга

F – частота спільної активації пари концептів

f – абсолютна частота мовної одиниці в корпусі

G^2 – статистика логарифмічного відношення правдоподібності (*log-likelihood ratio*)

n – кількість мовних одиниць у відповідній групі

p – рівень статистичної значущості

p_{BH} – рівень статистичної значущості після поправки Бенджаміні–Гохберга

pmw САДЗ – нормована частота на мільйон слововживань

rel – відносна частотна перевага одиниці в САДЗ порівняно з BNC

S₀, S₁, S₂ – послідовні стани сценарію створення затишного середовища

ϕ – коефіцієнт ϕ (фі), показник сили асоціації для таблиці спряженості 2×2

→ – напрям перетворення

∈ – відношення включення

↔ – відношення параметричного співпрофілювання

⊕ – відношення композиційної реалізації

⇒ – відношення результативного ефекту

ВСТУП

Сучасні лінгвістичні дослідження дедалі виразніше зосереджуються на способах упорядкування індивідуального й колективного досвіду в мові та дискурсі (Evans and Green, 2006; Geeraerts, 2017; Schwarz, 1996). Ментальну організацію досвіду описують через концепти як компактні носії спеціалізованого знання (Laurence and Margolis, 1999; Margolis and Laurence, 2015; Rosch, 1975; Wierzbicka, 1985), концептосфери й концептополя, об'єднані спільним смисловим або предметним центром (Вільчинська, 2009; Barsalou, 1992; 2012), концептосистеми як мережі взаємопов'язаних дискурсивно значущих концептів (Приходько, 2008; Fauconnier and Turner, 2002), інтерпретаційні фрейми (Fillmore, 1982; Minsky, 1975), когнітивно-дискурсивні моделі (Осовська, 2013; Потапенко, 2009), а також когнітивні карти (Жаботинська, 2011; Downs and Stea, 1977; Tolman, 1948). Усі вони дають змогу відтворити стійкі способи осмислення досвіду й установити, як певна лінгвокультурна спільнота організовує знання про окремий фрагмент повсякденності. Одним із таких дискурсивних утворень є дискурс затишку (далі – ДЗ).

Науковий інтерес до затишку як способу осмислення дому, приватного простору й повсякденного комфорту виразно окреслився наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. на перетині досліджень дому, атмосферності та культурно маркованих моделей повсякденного добробуту (Bachelard, 1994; Böhme, 2017; Linnet, 2011; Mallett, 2004; Mizin and Petrov, 2021). Окремі аспекти ДЗ висвітлено у працях, присвячених матеріальному середовищу й повсякденним речовим практикам (Miller, 2008; Pink, 2004), сенсорній організації та світловому моделюванню простору (Bille, 2015; Griffero, 2016), культурним моделям домашнього добробуту (Pessel, 2018; Wiking, 2016), а також візуальним і мультимодальним способам репрезентації домашнього середовища (Pink, 2013, 2015).

Поєднання когнітивно-дискурсивної парадигми з корпусно-дискурсивним підходом обґрунтовує доцільність розгляду сучасного англійськомовного дискурсу затишку (далі – САДЗ) як різновиду англійськомовного home-and-living медіадискурсу й уможливорює комплексний аналіз його когнітивно-семантичної організації, корпусної репрезентації, медійно-жанрових характеристик і мультимодальних засобів актуалізації затишного середовища (Осовська, 2013; Потапенко, 2009; Приходько, 2008; Baker, 2006).

Проблематика затишку на англійськомовному матеріалі вже розглядалася у контексті лексико-семантичного опису комфорту (Bulat-Silva, 2020), а також атмосферно-естетичної та візуальної репрезентації затишної атмосфери в цифровому середовищі (Salazar, 2023). Водночас подальшого системного осмислення потребує когнітивне підґрунтя САДЗ, що охоплює уявлення англійськомовної етноспільноти про дім, приватний простір, сенсорну організацію середовища й повсякденний комфорт та визначає когнітивно-семантичну, корпусно-дискурсивну й мультимодальну специфіку досліджуваного дискурсу.

Актуальність теми дисертаційного дослідження зумовлена нагальністю представленої проблематики, а отже, існуючою потребою комплексно описати взаємодію ментальних, мовних і мультимодальних ресурсів САДЗ у межах когнітивно-дискурсивної парадигми. Застосування такого підходу дає змогу реконструювати концептуальну організацію САДЗ у форматі когнітивної карти, виокремивши концепти-автохтони як дискурсотвірні константи САДЗ, що репрезентують відповідний сегмент англійськомовної лінгвокультури, установивши типи зв'язків між ними та зіставивши концептуальну організацію, мовну об'єктивацію, корпусну регулярність і комунікативно-мультимодальну актуалізацію затишного для англійськомовної етнокультури середовища.

Наукове підґрунтя дослідження. Дисертацію підготовлено відповідно до напрямку наукової роботи, визначеного темою факультету іноземних мов і

кафедри германської філології та перекладу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича «Германські і романські мови у структурно-семантичному, когнітивно-дискурсивному та мультимодальному вимірах: динаміка значення, стратегії перекладу та лінгводидактичні моделі» (протокол № 15 від 9 червня 2026 р., номер державної реєстрації 0126U004169). Тему дисертаційного дослідження затверджено вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 2 від 24 вересня 2024 р.).

Мета роботи полягає у встановленні специфіки когнітивно-семантичного, корпусно-дискурсивного та мультимодального вимірів САДЗ, виявленні його концептуальних, лінгвальних та типових репрезентацій, а також закономірностей їх актуалізації в англійськомовній лінгвокультурі.

Сформульована мета зумовила послідовне виконання таких дослідницьких **завдань**:

- аргументувати теоретико-методологічне підґрунтя вивчення САДЗ;
- окреслити місце й специфіку САДЗ у системі дискурсивних практик англійськомовної лінгвокультури;
- визначити категорії, типи та медійно-жанрові параметри САДЗ;
- розробити методику аналізу когнітивно-семантичного, корпусно-дискурсивного та мультимодального вимірів САДЗ;
- установити структуру метаконцепту COSY і систему його вербальних та невербальних репрезентантів;
- виявити концепти-автохтони САДЗ, описати їхню семантичну стратифікацію та конфігурації, реконструювати когнітивну карту й ситуативний фрейм «затишного» середовища.

Об’єктом дослідження є сучасний англійськомовний дискурс затишку.

Предметом дослідження є когнітивно-дискурсивна організація САДЗ, що охоплює семантико-когнітивну структуру метаконцепту COSY, вербальні та невербальні засоби його репрезентації, систему концептів-автохтонів і

конфігурації зв'язків між ними, а також ситуативний фрейм ЗАТИШНЕ СЕРЕДОВИЩЕ та ситуативно-процедурний сценарій СТВОРЕННЯ ЗАТИШНОГО СЕРЕДОВИЩА.

Матеріал дослідження. Джерелом емпіричного матеріалу слугували публікації британського спеціалізованого видання *Ideal Home*, присвячені дому, інтер'єру, предметно-матеріальному облаштуванню житла та повсякденним практикам використання домашнього простору. Вихідний масив охоплює близько 1350 статей, опублікованих на сайті видання упродовж 2022–2025 рр., загальним обсягом близько 1,15 млн слововживань. Для безпосереднього аналізу сформовано тематичний підкорпус із 3000 контекстуально завершених дискурсивних фрагментів загальним обсягом 77243 слововживання. Формальними маркерами добору слугували одиниці *cosy / cozy*, *cosiness / coziness*, а також усі граматичні форми фразового дієслова *cosy / cozy up*. Одиницею спостереження є окремий контекстуально завершений дискурсивний фрагмент, що репрезентує самотійну дискурсивну ситуацію. Тематична і жанрова однорідність матеріалу забезпечує зіставність аналізованих контекстів, а часовий діапазон і повторюваність виявлених репрезентацій – достатність емпіричної бази для реконструкції концептосистеми САДЗ та побудови його когнітивно-дискурсивної моделі.

Для зіставлення частот мовних одиниць і визначення їхньої селективної релевантності використано Британський національний корпус (British National Corpus, BNC) як референтний корпус. Джерельну базу лексикографічного етапу становили 36 англомовних лексикографічних джерел, зокрема тлумачні, етимологічні, синонімічні та фразеологічні словники й тезауруси, залучені для встановлення дефініційного, етимологічного, синонімічного та фразеологічного профілів номінативної домінанти *cosy* і пов'язаних із нею одиниць. Допоміжним ресурсом слугував Google Books Ngram Viewer, використаний для простеження діахронічної динаміки вживання одиниць синонімічного ряду лексеми *cosy*.

Психолінгвістичний складник дослідження становило електронне асоціативне анкетування змішаного типу, проведене на платформі Google Forms за участю 48 респондентів із дев'яти країн. Анкетування поєднувало вільні реакції на слова-стимули *cosy / cosiness* зі спрямованим асоціюванням за визначеними параметрами концепту; отримані дані використано для уточнення асоціативного поля COSY як додаткової психолінгвістичної проєкції метаконцепту.

Теоретико-методологічну основу роботи становлять наукові концепції, розроблені в межах таких дослідницьких напрямів:

- когнітивно-дискурсивної лінгвістики та дискурсології, у межах яких дискурс розглядається як простір взаємодії мовних, когнітивних, комунікативних і соціокультурних механізмів смислотворення: А. П. Мартинюк, О. І. Морозова, І. М. Осовська, С. І. Потапенко, T. van Dijk, R. Wodak;

- когнітивної лінгвістики, когнітивної семантики, теорії концепту, категоризації та мовної репрезентації знання, положення яких дають змогу інтерпретувати ДЗ як спосіб концептуалізації домашнього простору, тілесно-сенсорного досвіду й емоційно-перцептивного стану суб'єкта: С. А. Жаботинська, А. М. Приходько, V. Evans, D. Geeraerts, C. Goddard, R. Langacker, C. Levisen, G. Murphy, E. Rosch, L. Talmy, A. Wierzbicka;

- фреймової семантики, когнітивного картування та теорії репрезентації знання, які уможливають моделювання затишку як структурованої ситуації, що охоплює локус, предметно-матеріальне наповнення, сенсорні параметри, учасника й результативний стан: R. Axelrod, C. Fillmore, M. Minsky, R. Schank, E. Tolman;

- корпусної лінгвістики, корпусно-дискурсивного аналізу та статистичної верифікації мовних закономірностей, орієнтованих на виявлення регулярних патернів, ключових одиниць, селективно релевантних

вербалізаторів і статистично значущих коактивацій у САДЗ: L. Anthony, P. Baker, D. Biber, J. Cohen, T. Dunning, S. Gries, P. Rayson, M. Scott;

– теорії концептуальної метафори, фразеології та ідіоматичної концептуалізації досвіду, що забезпечують опис образного й ціннісного сегментів COSY: R. Gibbs, M. Johnson, Z. Kövecses, G. Lakoff, E. Piirainen, J. Strässler, U. Weinreich;

– досліджень простору, дому, місця, атмосфери, матеріального середовища й тілесно-сенсорної взаємодії людини з довкіллям, що формують підґрунтя для осмислення ДЗ як дискурсу приватного простору, комфорту, безпеки й повсякденного добробуту: J. Appleton, G. Bachelard, M. Bille, G. Böhme, T. Grifffero, S. Kaplan, R. Kaplan, J. Linnet, S. Mallett, D. Miller, S. Pink, Y.F. Tuan, E. Wilson;

– мультимодального аналізу медійного тексту та взаємодії вербальних і візуальних ресурсів смислотворення, положення якого релевантні для опису візуально підтриманої репрезентації затишного домашнього середовища: J. Bezemer, C. Jewitt, G. Kress, T. van Leeuwen.

Методи дослідження. У дисертації застосовано комплекс методів когнітивно-дискурсивного аналізу САДЗ, спрямований на реконструкцію метаконцепту COSY, встановлення системи його вербалізаторів, концептів-автохтонів і міжконцептних зв'язків, а також побудову когнітивної карти, фреймове моделювання та сценарну реконструкцію. Лексикографічний та етимологічний аналізи дали змогу простежити семантичний розвиток лексеми-домінанти *cosy*. Дефініційно-компонентний, лексико-семантичний, синонімічний, контекстуально-семантичний і семантико-прагматичний аналізи застосовано для встановлення поняттєвої структури метаконцепту COSY, системи його вербалізаторів і контекстуальних особливостей їх уживання. Змішаний асоціативний експеримент у формі електронного анкетування зі словами-стимулами *cosy* / *cosiness* використано для уточнення асоціативного поля та виявлення перцептивно-образних, емоційно-оцінних і предметно-просторових компонентів концепту COSY.

Корпусний аналіз застосовано для формування тематичного підкорпусу, добору дискурсивних фрагментів, інвентаризації вербалізаторів і встановлення регулярних способів репрезентації затишку. Статистичний аналіз охоплював підрахунок абсолютної та нормованої частотності, визначення розподіленості одиниць і зіставлення їх із даними British National Corpus (далі – BNC) за критерієм відношення правдоподібностей G^2 . Селективно релевантними вважали одиниці з $G^2 \geq 10,83$ ($p < 0,001$) і відносною частотністю в корпусі САДЗ, що перевищувала показник BNC ($rel > 1$). Сукупність корпусно-статистичних показників і когнітивно-дискурсивна валідація забезпечили виокремлення 51 концепту-автохтона.

Для дослідження коактивацій присутність кожного автохтона в дискурсивному фрагменті закодовано за бінарним принципом, після чого для кожної пари побудовано таблиці спряженості 2×2 . Статистичну значущість зв'язків перевірено за критерієм G^2 із корекцією Бенджаміні–Гохберга; до когнітивної карти включено зв'язки з $p_{\text{ВН}} < 0,001$ і силою асоціації $\phi \geq 0,10$. Установлено 40 статистично значущих коактивацій. Когнітивне картування використано для репрезентації концептосистеми САДЗ як мережі автохтонних вузлів, а логіко-семантичний аналіз – для визначення типів міжконцептних зв'язків: включення, параметричного співпрофілювання, композиційної реалізації та результативного ефекту. Фреймове моделювання дало змогу реконструювати типову ситуацію затишку, а сценарну реконструкцію застосовано для опису послідовності створення затишного середовища. Метафоричний, фразеологічний і пареміологічний аналізи використано для дослідження образних, стійких та паремійних репрезентацій COSY. Мультиmodalний аналіз дав змогу описати взаємодію вербальних і візуальних засобів об'єктивації затишного середовища.

Наукову новизну роботи визначає те, що *вперше* у вітчизняній лінгвістиці реконструйовано концептосистему САДЗ у форматі когнітивної карти. На основі корпусно-статистичної верифікації та

когнітивно-дискурсивної валідації виокремлено 51 концепт-автохтон із 15 семантичних доменів і встановлено 40 статистично значущих коактивацій між ними.

Науково новими є виокремлення чотирьох категорій і трьох типів САДЗ, обґрунтування статусу COSY як метаконцепту й концепту-імені дискурсу, а також реконструкція його поняттєвого, образного та ціннісного сегментів. Установлено 29 однослівних і багатослівних вербалізаторів COSY; суцільна перевірка корпусного матеріалу дала змогу виявити 451 метафоричну реалізацію у 421 контексті та узагальнити їх у 18 конкретизованих моделей, із яких 17 продуктивних об'єднано в п'ять макромоделей.

Визначено п'ять критеріїв автохтонності концептів САДЗ – кількісну перевагу, статистичну значущість, семантичну стабільність, концептуальну автономність і дискурсивну релевантність – та встановлено 51 концепт-автохтон у восьми з п'ятнадцяти релевантних семантичних доменів. Із 1275 перевірених пар виявлено 40 статистично верифікованих і контекстуально валідованих коактивацій між 33 автохтонами, з яких 24 є міждоменними, а 16 – внутрішньодоменими; 18 автохтонів поза реляційним ядром зберігають статус стабільних змістових опор. *Уперше* здійснено логіко-семантичну інтерпретацію коактивацій як чотирьох типів міжконцептних конфігурацій – включення, параметричного співпрофілювання, композиційної реалізації та результативного ефекту. Реконструйовано ситуативний фрейм ЗАТИШНЕ СЕРЕДОВИЩЕ та ситуативно-процедурний сценарій СТВОРЕННЯ ЗАТИШНОГО СЕРЕДОВИЩА: фрейм репрезентує типову ситуацію організації й переживання домашнього середовища через житловий локус, предметно-матеріальне наповнення, просторову конфігурацію, сенсорні параметри, сформовану атмосферу та комфортний стан суб'єкта.

Уточнено визначення САДЗ як соціально, культурно й когнітивно зумовленої мовно-семіотичної практики, у межах якої домашнє й прилегле до нього середовище концептуалізується як комфортний, захищений, сенсорно

приємний та емоційно бажаний простір, що створюється й переживається людиною.

Зміст наукового дослідження сформульовано в таких основних **положеннях, що виносяться на захист**:

1. САДЗ є ситуативно й соціокультурно зумовленою мовно-семіотичною практикою, реалізованою в досліджуваному сегменті британського медіадискурсу про дім, інтер'єр і повсякденне облаштування житла, у межах якої мультимодальними засобами формується спільне уявлення про те, яким є затишне домашнє середовище, як воно створюється та переживається. Категорійну основу САДЗ формують обжитість, матеріальність, атмосферність та афективність, а облаштувальний, естетичний і тілесний типи профілюють відповідно створення, сенсорне оформлення та переживання затишного простору.

2. Стрижнем когнітивно-семантичної організації САДЗ є метаконцепт COSY, що виконує функцію концепту-імені досліджуваного дискурсу й інтегрує основні смислові параметри затишку. Його поняттєве ядро формують комфорт і тепло, а приядерну зону – близькість, інтимність, приємність, укритість, безпека, приватність і розслаблення. Образний сегмент структурують метафоричні та ідіоматичні моделі затишку, а ціннісний сегмент репрезентує комплекс HOME – COMFORT – WARMTH – SAFETY – BELONGING.

3. Вербальна об'єктивація метаконцепту COSY здійснюється системою 29 однослівних і багатослівних вербалізаторів, серед яких найрепрезентативнішими є comfortable / comfy та snug. Метафоричні моделі COSY об'єднано в п'ять макромоделей: PROTECTED COSY SPACE, MANIPULABLE COSINESS, EMBODIED COMFORT, AGENTIVE COSINESS і CREATION OF COSINESS. Лексичні й фразеологічні одиниці, зокрема метафоричні та оцінно марковані, репрезентують просторовий, предметно-матеріальний, сенсорний та емоційно-перцептивний виміри затишку.

4. Мультимодальна репрезентація COSY ґрунтується на взаємодії вербальних і візуальних засобів. Вербальний компонент задає інтерпретаційну рамку COSY, а зображення конкретизує візуально доступні параметри затишку через композицію домашнього простору, предметне й текстильне наповнення, фактури, освітлення, природні матеріали та узгоджені кольори. Вербально актуалізовані ольфакторні й акустичні параметри доповнюють сенсорний профіль середовища. Взаємодія цих засобів формує образ сенсорно узгодженого, просторово захищеного й емоційно прийнятного середовища.

5. Концептосистема САДЗ охоплює 51 концепт-автохтон; вони зосереджені у восьми з п'ятнадцяти релевантних семантичних доменів. Їхній статус встановлено за результатами корпусно-статистичної верифікації та когнітивно-дискурсивної валідації. Склад концептів-автохтонів засвідчує матеріально-перцептивну основу концептосистеми: емоційна прийнятність середовища формується через взаємодію локусів, предметів інтер'єру, матеріалів і текстилю, просторових, сенсорних і часових параметрів та результативних емоційно-перцептивних станів.

6. Реляційне ядро концептосистеми САДЗ утворюють 40 статистично верифікованих і контекстуально валідованих коактивацій між 33 концептами-автохтонами. Систему коактивацій подано когнітивною картою та інтерпретовано як відношення включення, параметричного співпрофілювання, композиційної реалізації й результативного ефекту. Переважання міждоменних коактивацій засвідчує, що затишне середовище концептуалізується через регулярне поєднання просторових, предметно-матеріальних, світлових, колірних, фактурних та емоційних характеристик; найзв'язнішими вузлами мережі є DARK, COLOUR, LAMP і THROW.

7. Структура ситуативного фрейму ЗАТИШНЕ СЕРЕДОВИЩЕ охоплює 11 компонентів: локус, його внутрішню організацію, предмети й поверхні, текстиль, матеріально-фактурне профілювання, освітлення, колір,

інші сенсорні параметри, цілісну атмосферу, результативні стани суб'єкта та контекст. Ситуативно-процедурний сценарій **СТВОРЕННЯ ЗАТИШНОГО СЕРЕДОВИЩА** моделює перетворення функціонального або сенсорно нейтрального простору на обжите, сенсорно узгоджене й емоційно прийнятне середовище через добір параметрів і засобів, введення предметів і матеріалів, просторове компонування, сенсорне налаштування та формування атмосфери. Результатом сценарного розгортання є комфорт і розслаблення, а в окремих конфігураціях – камерність, інтимність та відчуття огортальної захищеності.

Одержані результати мають прикладну цінність, оскільки матеріали дисертації можуть бути залучені до викладання загального мовознавства («Сучасне мовознавство»), дискурсології («Види дискурсів», «Методика дослідження дискурсу», «Аналіз медіадискурсу»), когнітивної лінгвістики («Способи репрезентації знань», «Концепти і концептосистеми»), цифрової та корпусної лінгвістики («Цифрова філологія», «Сучасні інформаційні технології в лінгвістиці»), лексикології («Лексикологія англійської мови», «Порівняльна лексикологія»). Запропоновану методику можна застосовувати під час дослідження тематично спеціалізованих медійних дискурсів для встановлення концептів-автохтонів, опису їхніх корпусних реалізацій, побудови когнітивних карт, інтерпретації коактиваційних зв'язків і фреймового моделювання дискурсивних ситуацій. Результати дослідження можуть бути використані для розроблення спецкурсів із когнітивно-дискурсивного моделювання, корпусно орієнтованих практичних завдань, навчально-методичних матеріалів і посібників для студентів-філологів.

Апробація результатів дослідження. Ключові положення дисертації та здобуті результати було представлено на наукових заходах міжнародного та всеукраїнського рівнів. Результати теоретичного й прикладного характеру представлено в доповідях на 6 наукових заходах, серед яких 4 міжнародні конференції та 2 всеукраїнські науково-практичні інтернет-конференції:

IV Міжнародна науково-практична конференція «Мова, освіта, наука сучасності: виклики міжкультурної комунікації» (Тернопіль, 22–23 листопада 2024 р.); V Міжнародна наукова конференція «Наукові орієнтири: теорія та практика досліджень» (Черкаси, 11 квітня 2025 р.); Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція “Korsakov Conference” (Одеса, 12 травня 2025 р.); I Міжнародна науково-практична конференція «Current Challenges in Scientific Research» (Вроцлав, Польща, 6–8 жовтня 2025 р.); Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Когнітивно-прагматичні та мультимодальні виміри дискурсу» (Одеса, 4 березня 2026 р.); VI Міжнародна науково-практична конференція «Горизонти сучасної філології» (Харків, 17 квітня 2026 р.).

Загальну концепцію й результати дослідження обговорено на наукових семінарах упродовж 2024–2026 рр. та на засіданні кафедри германської філології та перекладу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, де виконано дисертаційну роботу (протокол № 13 від 04.08.2026 р.).

Публікації. Ключові теоретичні положення та результати проведеного дослідження викладено у 14 публікаціях за темою дисертації. Із них 7 наукових праць опубліковано у фахових виданнях України категорії «Б», зокрема 4 одноосібно та 3 у співавторстві; 1 статтю у співавторстві опубліковано в періодичному науковому виданні, яке індексує наукометрична база Scopus; 6 тез доповідей надруковано у збірниках матеріалів міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій, зокрема 5 одноосібно та 1 у співавторстві.

Особистий внесок здобувача ступеня доктора філософії. Результати лінгвістичного дослідження є як самостійним доробком дисертантки, представленим у низці одноосібних наукових праць і реалізованим у комплексному когнітивно-дискурсивному дослідженні САДЗ, так і результатом співпраці з І. Осовською, Н. Мельничук, І. Баховим, І. Казимір та Х. Кеміном. У співавторстві опубліковано три статті у фахових наукових

виданнях України, одну статтю – у періодичному науковому виданні, яке індексується в наукометричній базі даних Scopus, та одну працю, що засвідчує апробацію матеріалів дисертації. У статтях «Компонентний дефініційний аналіз лексеми COSY», «Засоби вербалізації концепту COSY в сучасній англійській мові та їх пріоритет у дискурсі», «Образний сегмент концепту COSY: метафоричний та ідіоматичний образ», “The Role of Value Segments in Shaping the Cognitive Discourse of English-Language Culture” та матеріалах конференції «Лінгвокультурні та когнітивні аспекти концепту COSY у сучасній англійській мові», опублікованих у співавторстві, особисто здобувачці належать встановлення ядерно-периферійної структури концепту COSY на основі узагальнення виявлених семантичних компонентів; визначення пріоритетних вербалізаторів концепту COSY у сучасному англійськомовному дискурсі; визначення доменів-джерел метафоричної та ідіоматичної репрезентації концепту COSY; обґрунтування аксіологічного виміру англійськомовного дискурсу; визначення когнітивних особливостей концепту COSY та аналіз засобів його вербалізації в сучасній англійській мові.

Структура й обсяг дисертації зумовлені об’єктом, предметом, метою, завданнями та методичним інструментарієм дослідження. Дисертація складається з анотацій, переліку умовних скорочень і позначень, вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел із 341 позиції, а також 13 додатків. Дисертація містить 9 таблиць і 5 рисунків. Дисертацію викладено на 293 сторінках, з яких основний текст охоплює 185 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИСКУРСУ ЗАТИШКУ

Лінгвістика 2020-х років розвивається в умовах посилення міждисциплінарності, корпусно-цифрових методів і переосмислення ролі теорії в аналізі мовних даних. З одного боку, сучасні дослідження зберігають антропоцентричний фокус на мові як способі концептуалізації людського досвіду; з іншого – враховують дискурсивні, матеріальні, медійні й соціокультурні умови, у яких цей досвід вербалізується. Тому актуальним стає пояснення того, як мовні одиниці організовують знання, оцінки, практики й моделі поведінки в певному типі дискурсу.

Антропоцентрична орієнтація мовознавства, що від кінця ХХ ст. набула системного розвитку в когнітивній лінгвістиці й зберігає методологічну актуальність у сучасних студіях мови та дискурсу, дає підстави розглядати мову як інструмент концептуалізації людського досвіду: значення формується через те, як людина сприймає, тілесно переживає, оцінює й культурно осмислює світ (Бистров, 2023, с. 71–73; Dancygier, 2017; Evans, 2016; Fillmore, 1982; Lakoff and Johnson, 1980; Langacker, 1987). Цю логіку конкретизує ієрархія істотності: “animacy” тлумачиться як когнітивна шкала від людини через тварину до неістотного об’єкта (Yamamoto, 1999, с. 1), а таке виокремлення людини як найвищої позиції пов’язується з антропоцентричним фільтром концептуалізації (Gardelle and Sorlin, 2018). Для дослідження САДЗ це означає, що затишок описується не як властивість речей самих по собі, а як спосіб людського осмислення й переживання середовища.

У методологічній літературі описується розмежування *теорії*, *теоретичної рамки* й *концептуальної рамки*: теорія пояснює зв’язки між явищами; теоретична рамка показує, як релевантні теоретичні положення

працюють у конкретному дослідженні; концептуальна рамка обґрунтовує значущість обраного феномену та очікуваний внесок дослідження в наявне знання (Kivunja, 2018, с. 44–45; Varpio et al., 2020, с. 989–990).

У межах дисертаційного дослідження теоретико-методологічна рамка виконує організаційну й пояснювальну функції. Вона охоплює три взаємопов'язані рівні: *теоретичний*, на якому уточнюються поняття дискурсу, концепту, фрейму, домену, прототипу й концептосистеми; *об'єктний*, на якому окреслюється специфіка САДЗ; *методологічний*, на якому визначаються корпусні, лексико-семантичні, когнітивно-дискурсивні й статистичні процедури аналізу. У цьому сенсі теоретико-методологічна рамка постає як концептуально-методологічна схема дослідження, оскільки пов'язує проблему, мету, дослідницькі питання, огляд літератури, методологію, аналітичні процедури й науковий внесок роботи (Heale and Noble, 2019).

Теоретико-методологічна рамка також задає критерії розпізнавання об'єкта дослідження й переведення теоретичних положень у конкретні аналітичні рішення, що забезпечує послідовність емпіричного аналізу САДЗ (Norris et al., 2005, с. 536–537).

1.1 Поняття дискурсу в контексті гуманітарної парадигми знань

У другій половині ХХ ст. формується міждисциплінарне поле досліджень, у якому перетинаються лінгвістика, семіотика, антропологія, літературознавство, соціологія, психологія та теорія комунікації. Одним із чинників такого розширення стала увага до зв'язності, тематичної організації, когерентності й макроструктур тексту (van Dijk, 1990, с. 5). Мова в цій перспективі осмислюється як форма діяльності, занурена в соціальний, культурний і комунікативний контекст.

Історія поняття дискурсу не зводиться до однієї теоретичної традиції. У сучасній гуманітаристиці поширене спрощене уявлення, за яким уживання

терміна *discourse* безпосередньо пов'язується лише з М. Фуко. Натомість К.Сойер розглядає становлення цього поняття в ширшому полі французької та британської теорії 1960–1970-х років, а також у контексті його подальшої трансформації в англо-американських культурних студіях (Sawyer, 2002, с.433). Д. Говарт також наголошує, що дискурс став робочим інструментом багатьох гуманітарних і соціальних наук – від лінгвістики та семіотики до антропології, історії, соціології, студій культури й політичної теорії (Howarth, 2000, с. 1–3).

Людський досвід не існує як хаотична сукупність вражень, дій і мовних реакцій. У процесі соціальної та культурної взаємодій, інтерпретації дійсності й повторення повсякденних практик він набуває певної впорядкованості: окремі ситуації розпізнаються як типові, дії співвідносяться з очікуваннями, мовні форми закріплюють прийнятні способи опису й оцінювання світу. Людина сприймає реальність не безпосередньо й не поза культурою, а через наявні схеми розуміння, категорії, цінності та соціально вироблені способи інтерпретації. Саме тому дискурс у сучасному гуманітарному знанні постає однією з ключових форм мовно-семіотичного впорядкування досвіду.

З огляду на багатозначність поняття дискурсу, релевантним є не історичний або енциклопедичний огляд дискурсології, а той її сегмент, який дає змогу описати затишок як мовно й культурно впорядкований досвід середовища. Для дослідження САДЗ важливим є той ракурс, у якому дискурс постає як мовна, когнітивна й соціокультурна форма організації досвіду. Саме тому релевантним є визначення А. Мартинюк, згідно з яким «дискурс – ситуативно обумовлена інтерсуб'єктна мовленнєво-розумова діяльність, спрямована на взаємну орієнтацію у життєвому просторі на основі надання мовній формі семіотичної значущості» (Мартинюк, 2011, с. 11). Для цієї роботи ключовими в такому визначенні є ситуативність дискурсу, його інтерсуб'єктна природа, мовно-когнітивний характер і зв'язок мовної форми із семіотичною значущістю. Завдяки цьому дискурс можна розглядати як

простір, у якому мовна одиниця не просто передає інформацію, а входить у систему смислових, культурних і комунікативних відношень.

Саме це розуміння задає вихідну рамку подальшого аналізу: ДЗ розглядатиметься як типізована мовно-семіотична практика, комунікативна мета якої полягає в конструюванні й стабілізації уявлення про домашній простір як ціннісно прийнятне, безпечне, тілесно комфортне й емоційно бажане середовище.

Уточнення потребує статус дискурс-аналізу в межах цього дослідження. У дискурсивних студіях поширеним є уявлення, за яким дискурс-аналіз постає основним методом дослідження дискурсу. Однак І.Осовська, спираючись на позицію Т. ван Дейка, наголошує, що «такого методу просто не існує», оскільки дискурс-аналіз є не окремим методом, а галуззю наукової практики, міждисциплінарним проєктом, поширеним у гуманітарних і соціальних науках. Звідси випливає, що дискурсивне дослідження може поєднувати загальнонаукові, лінгвістичні, комунікативно-прагматичні, когнітивні, концептологічні, кількісні та мультимодальні методи відповідно до мети, об'єкта й матеріалу аналізу (Осовська, 2014, с. 80).

У гуманітаристиці поняття парадигми пов'язане не тільки з набором дослідницьких прийомів, а й з ширшим світоглядним підґрунтям пізнання. О.Рупташ визначає парадигму в гуманітарних науках як «світоглядне підґрунтя пізнання й осягнення світу», у якому зосереджено життєвий досвід, ціннісні орієнтири, смислові настанови, переконання, вірування та особливості мислення, властиві певній культурі, історичному періоду, суспільству або соціальній групі (Рупташ, 2012, с. 56–57). У такій перспективі дискурс є гуманітарно значущим об'єктом, оскільки через нього простежується, як досвід набуває соціально зрозумілої смислової форми. Цінність, відповідно, доцільно розглядати як функцію людського досвіду, а сам досвід – як такий, що формується у взаємодіях (Ramaswamy, 2011, с.195). З цим узгоджується положення О. Рупташ про ціннісно-смилову визначеність гуманітарного пізнання: гуманітарні науки спрямовані на

виявлення смислового потенціалу об'єкта, причому кожна інтерпретація актуалізує одну з можливих смислових перспектив (Рупташ, 2012, с. 57). Аналіз дискурсу спрямований на виявлення не тільки мовних форм, а й тих смислових орієнтирів, через які певна сфера досвіду стає культурно впізнаваною. Для дослідження затишку це означає, що предметом аналізу є спосіб, у який у мовленні закріплюються уявлення про прийнятний простір, бажане перебування, тілесну зручність і емоційну захищеність.

У лінгвістиці вибір парадигми визначає тип релевантних даних і спосіб пояснення мовних фактів. На думку А. Рібера, наукова парадигма задає межі того, що вважається легітимним матеріалом аналізу, а також формує уявлення про природу мови та її місце в когнітивній діяльності людини (Reber, 1973, с.291). Для дискурсивного аналізу це означає, що мовний матеріал розглядається не ізольовано, а як частина повторюваних практик інтерпретації. Значення слова або висловлення виявляється через його включення в ситуацію, жанр, систему культурних припущень і типові способи оцінювання дійсності. Динамічність лексичного значення під впливом суспільних і комунікативних умов підтверджують М. Яремко та Х.Дяків, які простежують у медійному дискурсі появу нових номінацій і набуття вже наявними словами нових значень та оцінних компонентів (Yaremko and Dyakiv, 2024, с. 191–193). Це дає підстави розглядати дискурсивний контекст як чинник актуалізації й профілювання семантичного потенціалу мовної одиниці.

Функціональний ракурс дискурсивних досліджень пов'язаний із розумінням дискурсу як мови у вжитку. У прикладній лінгвістиці, дискурс-аналіз спрямований на пояснення того, чому мовці роблять певні мовні вибори і що вони мають на увазі в конкретних усних або письмових контекстах. Він охоплює аналіз більших одиниць тексту, розмовних і текстових організаційних патернів, жанрово типових моделей мовного вжитку, соціальних і культурних умов комунікації, а також способів, у які

мова репрезентує й конструює певні картини світу (Paltridge and Wang, 2015, с. 145).

У зазначеному розумінні дискурс-аналіз зосереджується на мовних патернах у текстах, знанні про мову поза межами слова й речення, виведенні смислу, зв'язку мови із соціокультурним контекстом і здатності мови формувати різні способи бачення світу (Brown and Yule, 1983, с. 1; Fasold, 1990, с. 65; Jones, 2024, с. 5; Stubbs, 1983, с. 1).

Вищезазначений підхід виводить аналіз за межі мовної послідовності й орієнтує його на умови продукування, сприйняття та соціальної інтерпретації тексту. У цьому сенсі дискурс є не просто результатом мовлення, а способом організації комунікативної події.

Репрезентативний вимір дискурсу деталізує І. Нойманн. Дослідник виходить із того, що люди впорядковують сенсорні враження через категорії, моделі або принципи, а мова як соціальна система з власною реляційною логікою опосередковує ці дані й продукує для людини реальність. Соціально відтворювані значення Нойманн називає репрезентаціями; репрезентації, які повторюються знову й знову, стають набором тверджень і практик, через які певна мова інституціоналізується й нормалізується в часі (Neumann, 2008, с.62).

Соціальний вимір дискурсу виявляється в тому, що мовлення бере участь у формуванні прийнятних способів бачення дійсності. Дискурс не обмежується репрезентацією вже наявного світу; він задає способи опису, оцінювання й нормалізації досвіду. Т. Єльм, спираючись на традицію функціонального й критичного дискурс-аналізу, пов'язує дискурсивний аналіз із питанням про те, «як робити речі словами», тобто як у мовному вжитку конструюються ідентичності, відносини, вірування й системи знання (Hjelm, 2021, с. 1). Дискурс-аналіз досліджує використання мови в контексті для конструювання значення, ідентичностей, відносин і соціальних практик (Gee, 2025, с. 2).

Критична перспектива Н. Феркло, де дискурс розуміється як мовлення у зв'язку із соціальною дією, інституційними відносинами й культурними процесами (Fairclough, 1996, с. 71), у цій роботі не використовується як окрема методика викриття владних механізмів. Вона важлива як підтвердження того, що мовлення є соціально вкоріненою практикою, у межах якої певні способи опису повторюються, закріплюються й набувають статусу культурно прийнятих.

Узагальнення розглянутих підходів дає підстави визначити вихідну позицію цього дослідження як когнітивно-дискурсивну, сформовану в межах функціонального, антропоцентричного, лінгвокультурного й корпусно-дискурсивного підходів до мови.

У роботі **дискурс** трактується як соціально, культурно й когнітивно зумовлена мовно-семіотична практика, у межах якої певний фрагмент людського досвіду набуває типізованих способів вербалізації, оцінювання й концептуальної організації.

Одним із фрагментів повсякденного досвіду є досвід домашнього середовища, пов'язаний із комфортом, безпекою, тілесною зручністю, сенсорною приємністю, емоційним відновленням і бажаним перебуванням. Його мовно-семіотична репрезентація в англійськомовному медійному дискурсі про дім, інтер'єр і повсякденне облаштування житла становить основу САДЗ, який у наступному підрозділі розглядатиметься як окремий об'єкт когнітивно-дискурсивного аналізу.

1.2 Дискурс затишку як об'єкт когнітивно-дискурсивного аналізу

Сучасна лінгвістика дедалі виразніше спрямована на дослідження мови в її реальному функціонуванні – у дискурсах, корпусах текстів, медійних практиках і повсякденних формах концептуалізації досвіду; така орієнтація продовжує традицію вивчення *living language* як реальної мовної практики, що виходить за межі суто академічного опису (Linn, 2011, с. 15–27). У цьому

контексті вивчення САДЗ потребує інтегрованої дослідницької рамки, що поєднує дискурсологічний, когнітивний, корпусний і статистичний підходи для реконструкції його концептосистеми, оскільки поєднання кількох теоретичних і методологічних оптик підвищує обґрунтованість аналізу складного феномену (Noble and Heale, 2019, с. 67; Varpio et al., 2020, с. 990).

1.2.1 Затишок як афективно-перцептивний досвід середовища. Повсякденні форми людського досвіду належать до складних об'єктів гуманітарного аналізу саме тому, що в буденному сприйнятті здаються очевидними й не потребують спеціального пояснення. Особливо виразно це простежується у просторовому вимірі затишку. У повсякденному досвіді простір може сприйматися як нейтральне тло діяльності, тоді як у гуманітарній перспективі він пов'язаний із базовими формами людського перебування – безпекою, тілесним комфортом, емоційною близькістю, пам'яттю, відпочинком і потребою мати місце повернення. Увага до затишку узгоджується з ширшим поворотом сучасної гуманітаристики до феноменів повсякденного буття й «простих речей». Іламі Ясна розглядає цей поворот у контексті «філософізації» повсякденної культури – проникнення елементів філософського дискурсу в повсякденний побут і мову (Ясна, 2022, с. 17, 21).

Когнітивний ракурс поглиблює розуміння затишку як досвіду середовища, оскільки мова у вжитку виявляє механізми, через які людина сприймає, категоризує, оцінює й інтерпретує простір. Когнітивна наука визначається як спроба наукового опису *mental life* – рівня пізнавальної організації, що лежить в основі мислення, мовлення, навчання, сприйняття, дії та взаємодії людини зі світом (Воескх, 2009, с. хі). Мова важлива для такого аналізу не як повний еквівалент мислення, а як один із доступів до механізмів організації людського досвіду. У функціонально-когнітивному підході мовна одиниця відкриває доступ до способів сприйняття, тілесних реакцій, емоцій і оцінок, пов'язаних із певним фрагментом досвіду; значення слова формується у взаємодії людини з фізичними, соціальними й

культурними умовами існування (Tyurkan, 2015, с. 133). Тому одиниці на позначення простору, тепла, м'якості, світла, комфорту або захищеності в САДЗ важливі як мовні засоби концептуалізації бажаного перебування в середовищі.

Спосіб мислення розуміємо як історично сформовану й мовно опосередковану конфігурацію спрямування уваги, категоризації, профілювання та оцінювання досвіду. Вона визначає, які характеристики певного фрагмента дійсності набувають концептуальної значущості, як вони групуються та в яких відношеннях постають у мовленні. Такий підхід поєднує індивідуальний вимір пізнавальної діяльності з колективно виробленими моделями осмислення світу, закріпленими в історичній мовній традиції. Способи мислення пов'язуються зі способами концептуалізації речей і системами переконань, що передаються через техніки мовлення та становлять частину ідіоматичного знання мовців (Martínez del Castillo, 2015, с. 77–78, 82; Coseriu, 1985, с. 17; Coseriu, 1988, с.43, 70; Coseriu, 1992, с. 218).

Оперативний вимір зв'язку між мовою і мисленням розкриває концепція *“thinking for speaking”* Д. Слобіна. Вона охоплює мисленнєві операції, що здійснюються безпосередньо під час формулювання висловлення. Мовець добирає релевантні ознаки ситуації, визначає перспективу її подання, встановлює послідовність інформації та пристосовує концептуальний зміст до доступних лексичних і граматичних засобів. Мовна система в цьому процесі спрямовує увагу до параметрів досвіду, які регулярно кодуються в її категоріях, зокрема до просторової орієнтації, траєкторії руху, тривалості й завершеності події, джерела інформації та відношень між її учасниками. Вербалізована ситуація постає результатом добору й мовної схематизації досвіду відповідно до комунікативної мети та структурних можливостей конкретної мови (Slobin, 1996, с. 71–76). Засвоєння мови охоплює також опанування характерних для неї способів спрямування уваги й організації інформації, які виявляються у стійких моделях побудови висловлень і текстів (Slobin, 1996, с. 76–83).

Процесуальне трактування Слобіна узгоджується з розмежуванням концептуальних і мовно-семантичних репрезентацій у Левінсона. Концептуальний досвід може мати візуальний, просторовий, сенсорний, тактильний або непропозиційний формат, тоді як мовне вираження потребує його лінеаризації, семантичної специфікації та подання з певної точки зору. Під час вербалізації мовець установлює порядок компонентів, обирає систему відліку, експлікує релевантні розрізнення й розподіляє інформацію між фокусом і фоном (Levinson, 1997, с. 16–22). Проаналізовані Левінсоном дослідження просторової пам'яті й орієнтації засвідчують кореляцію між усталеними мовними системами просторового відліку та способами запам'ятовування й відтворення просторових конфігурацій (Levinson, 1997, с.39). Цей висновок має доменну чинність і безпосередньо стосується просторової концептуалізації, тому його застосування до інших сфер досвіду потребує окремого емпіричного обґрунтування.

Способи мислення можуть виявлятися й закріплюватися також у матеріальних, тілесних і соціальних практиках. А. Пеннікук розглядає мовну діяльність як локалізовану практику, пов'язану з конкретним простором, сенсорним середовищем і взаємодією людини з матеріальним світом; у такій перспективі значення середовища формується через практики його використання, облаштування, оцінювання й символічного оформлення (Pennycook, 2010, с. 6–8).

У застосуванні до САДЗ поняття способу мислення операціоналізуємо як регулярну конфігурацію мовного профілювання середовища з погляду його придатності для тілесно комфортного, сенсорно прийнятного, захищеного й емоційно бажаного перебування. До цієї конфігурації входять просторові, предметно-матеріальні, сенсорні, емоційно-перцептивні та процедурні параметри. У мовному матеріалі вони актуалізуються через номінації приміщень і просторових осередків, предметів меблювання й текстилю, характеристик світла, кольору, температури, м'якості й текстури, афективних оцінок та дій, спрямованих на облаштування й трансформацію

простору. Повторюваність цих одиниць, характер їхньої сполучуваності та статистично підтверджена співактивація дають змогу встановити, які аспекти досвіду регулярно потрапляють у фокус дискурсивної уваги та які відношення між ними набувають системного характеру.

Отже, корпусний аналіз реконструює вербалізовану й дискурсивно зафіксовану конфігурацію способу мислення про затишок. Когнітивна карта формалізує її як систему концептів і статистично підтверджених зв'язків між ними та відтворює повторювані способи мовного профілювання досвіду в межах досліджуваного корпусу. Її репрезентативність обмежена корпусно засвідченим матеріалом, тому карта характеризує саме вербалізовану модель концептуалізації затишку в досліджуваному медіадискурсі, тоді як спосіб мислення мовної спільноти охоплює ширший спектр когнітивних, культурних, тілесних і соціальних практик.

Мовний знак включається в когнітивну модель досвіду, де набуває номінативної, оцінної, емоційної та культурної ваги. Л. Перловський, аналізуючи символ як проблему взаємодії мови й когніції, підкреслює потребу в моделі, у якій мовні, когнітивні й емоційні механізми працюють разом (Perlovsky, 2007, с.121–122). У нейрокогнітивному ракурсі зв'язок *mind* → *language* → *mind* має рекурсивний характер: мовні форми створюються свідомістю, але після оформлення повертаються до неї як об'єкти розуміння й подальшої інтерпретації (Perlovsky and Sakai, 2014, с. 1).

Просторовий досвід має фізичний і феноменальний виміри. Людина сприймає простір не як абстрактну протяжність, а як структуроване, внутрішньо цілісне й якісно визначене середовище власного перебування. Дослідження просторового пізнання уточнюють це положення: ментальні простори не є простими внутрішніми копіями зовнішнього середовища, оскільки вони схематизуються через релевантні елементи, просторові відношення та референтні рамки; спосіб такої схематизації залежить від того, як людина взаємодіє з певним типом простору (Haun and Tononi, 2019, с. 12). У контексті дослідження затишку це твердження важливе тим, що затишне

середовище не дорівнює фізичній сумі предметів, кольорів, матеріалів чи світлових характеристик. Воно формується як пережита й осмислена просторовість.

Феноменологічне розуміння простору доцільно поєднати з положеннями гуманістичної географії, для якої простір важливий передусім як досвід місця, перебування й повсякденної взаємодії. Просторовість постає як складник людського буття, безпосередньо вплетений у щоденні практики та світоглядні уявлення людини (Hägerstrand, 1980, с. 9). У цьому ракурсі простір набуває тілесного, емоційного й аксіологічного змісту. Він стає не зовнішнім контейнером дії, а середовищем, у якому людина орієнтується, привласнює речі, формує звички, розміщує пам'ять і відчуває межу між захищеним та відкритим, близьким і чужим, бажаним і неприйнятним.

Затишок охоплює просторові, матеріальні, тілесні, емоційні й культурні параметри середовища. Він виникає тоді, коли простір переживається як місце – суб'єктивно близьке, освоєне й сприятливе для перебування. Цю логіку поглиблює розмежування простору та місця: простір корелює зі структурними й геометричними характеристиками середовища, тоді як місце охоплює досвід проживання, взаємодії та використання цього простору. Фізичне середовище набуває значень через сенсорне сприйняття, культурні очікування, особистий зв'язок і взаємодію з іншими (Lentini and Decortis, 2010, с. 408–413). Такий підхід узгоджується з гуманітарною критикою редукції середовища до його фізичної, візуальної чи функціонально-управлінської організації, оскільки середовище завжди включає цінності, очікування та прожитий досвід людей (Macnaghten, 2003, с.97–98).

Прожитий характер середовища має тілесний вимір. Повсякденне середовище виступає простором орієнтації, практичної дії та джерелом відчутного комфорту або дискомфорту (Schnell et al., 2012, с. 4531). Затишок у цій перспективі можна розглядати як позитивну форму досвіду середовища:

простір сприймається як умова захищеного перебування, емоційного заспокоєння й відновлення.

Близьке до окресленого розуміння простежується в урбаністичному підході, у межах якого затишок постає як нематеріальна емоційно-психологічна якість простору – «відчуття духовного комфорту» (Габрель, Косьмій, Габрель, 2023, с. 173). Таке трактування конкретизує теза про те, що «у просторі життєдіяльності реалізуються процеси, що забезпечують комфорт проживання, фізіологічні й інші потреби, безпеку людей, а також духовні й культурні запити й цінності» (Дьомін та ін., 2024, с. 13). У САДЗ ця нематеріальна якість набуває мовного вираження в повторюваних описах безпеки, м'якості, тепла, камерності, приватності, приємного освітлення та бажаності тривалого перебування.

Оскільки просторовий досвід може бути реконструйований через мовний опис, його аналіз закономірно переходить у площину дискурсу. Д.Браянт, розглядаючи репрезентацію простору в мові та перцепції, виходить із того, що просторову інформацію людина опрацьовує як на основі сприйнятого середовища, так і на основі мовного повідомлення; в обох випадках формується ментальна просторова модель описаного або спостережуваного середовища (Bryant, 1997, с. 239). Подібне розмежування безпосередньо пережитого явища та його медійно опосередкованої конструкції застосовують Дяків і Дюршайд, наголошуючи, що медіадискурс відбирає й акцентує окремі аспекти досвіду та спрямовує їх колективну інтерпретацію (Dyakiv and Dürscheid, 2025, с. 2–3). Для цього дослідження важливим є те, що об'єктом аналізу виступає не безпосередньо фізичний домашній простір, а його мовно сконструйована модель: сукупність лексичних, семантичних і дискурсивних засобів, через які середовище подається як безпечне, тілесно прийнятне, емоційно близьке й придатне для бажаного перебування.

Прагматичний вимір дискурсу також засвідчує, що значення не міститься в мовній одиниці в готовому вигляді. Згідно з теорією

релевантності, смисл мовного стимулу виводиться адресатом у контексті з огляду на очікуваний когнітивний ефект і зусилля обробки (Sperber and Wilson, 1986, с. viii; Hirst, 1988, с. 5). Отже, мовна одиниця функціонує як сигнал, інтерпретація якого залежить від ситуації, попереднього знання, очікувань адресата й комунікативної мети. Окремі слова на позначення простору, світла, тепла, м'якості або комфорту набувають повного смислу тільки в межах ширшої моделі бажаного середовища.

У феноменологічній традиції досвід тлумачиться як спрямоване переживання світу, у якому речі й простір постають для суб'єкта вже значущими. Досвід має інтенціональну спрямованість, завдяки якій світ відкривається суб'єктові певним способом (Keller, 1999, с. 15–17). Простір може поставати як чужий або близький, загрозливий або безпечний, випадковий або привласнений. Затишок виникає саме в цій площині: як цілісне переживання середовища, у якому матеріальні, тілесні, емоційні й культурні параметри складаються в досвід бажаного перебування.

Цілісність такого досвіду уточнює розмежування, запропоноване Дж.Дьюї. Дослідник відрізняє *experience* як безперервний перебіг взаємодії живої істоти з навколишніми умовами від *an experience* як відносно завершеного, внутрішньо інтегрованого переживання, що має власну якість і самодостатність (Dewey, 1934, с. 35–57). Для аналізу затишку ця думка є важливою: затишок позначає не будь-який контакт із простором, а оформлений досвід середовища, у якому різні ознаки ситуації складаються в єдину якість перебування.

Д. Льюїс, аналізуючи знання про те, «як це» – мати певне переживання, пов'язує його не стільки з отриманням опису, скільки зі здатністю впізнавати, уявляти й пам'ятати відповідний досвід (Lewis, 1988, с. 54–55). Затишок тому можна описувати через предмети, кольори, матеріали, світло, тепло або запах, однак він упізнається як конфігурація середовища, у якій фізичні, сенсорні й емоційні компоненти набувають спільної якості бажаного перебування.

Модель затишку потребує розуміння дому як соціокультурного феномену. П. Бокканьї і М. Кузенбах визначають дім як просторово вкорінене відношення, у межах якого певні соціально-матеріальні контексти набувають пріоритету завдяки емоційним, афективним і практичним цінностям, що з ними пов'язуються. Дім розуміється реляційно – через зв'язки між людьми, матеріальним середовищем, соціальними налаштуваннями й культурними значеннями (Boccagni and Kusenbach, 2020, с. 2). У цій перспективі затишок постає як спосіб мовного оформлення реляційного досвіду дому: він поєднує простір, речі, тілесні відчуття, пам'ять, приватність, належність і відчуття захисту.

Аналітичності точності потребує розмежування понять *house*, *dwelling* і *home*, оскільки в науковому й повсякденному вжитку вони часто накладаються одне на одне. Г. Кулен і Дж. Містерс зазначають, що ці поняття є складними, багатовимірними й багат шаровими, а слово *home* може позначати фізичну структуру житла, значення, пов'язані з нею, і сам процес *homemaking*. Для аналітичності автори пропонують розрізняти *environmental object* і *affordances*, тобто об'єкт середовища та можливості/функції, яких він набуває для людини. У цьому ракурсі *dwelling* можна трактувати як систему просторових налаштувань, що забезпечує сон, їжу, відпочинок, прийом гостей, безпеку, приватність і сімейне життя, а *home* – як значення, що виникає у зв'язку людини з цими просторовими й функціональними можливостями (Coolen and Meesters, 2012, с. 1–6).

Досвід дому має багатовимірну структуру. Дж. Сікссміт у феноменологічному дослідженні “*meaning of home*” показує, що *home* може бути пов'язаний із різними типами місць і не завжди має чітко виражений матеріальний компонент; обмеження дому лише *house* або *physical structure* звужує розуміння цього явища. У запропонованій авторкою моделі значення дому організуються у три модуси досвіду – *personal home*, *social home* і *physical home* (Sixsmith, 1986, с. 285–289). Це дає підстави розглядати затишок як конфігурацію особистісних, соціальних і фізичних параметрів

середовища. У такому розумінні затишок не належить лише до інтер'єру; він формується на перетині просторової організації, тілесної зручності, приватності, соціальної близькості й культурної впізнаваності дому.

Окремого значення набуває поняття атмосфери, оскільки воно описує затишок як цілісний ефект середовища. Г. Бьоме визначає атмосфери як просторові явища: вони можуть бути описані як простори, що задають настрої, або як просторово розгорнуті настрої (Böhme, 2021, с. 1). Атмосфера займає проміжне місце між об'єктом і суб'єктом; вона формується як просторово-перцептивний ефект їхньої взаємодії (Böhme, 1995, с. 34; Böhme, 2021, с. 1, 3). Для ДЗ це означає, що затишне середовище вербалізується як інтегрований ефект простору, світла, тепла, кольору, матеріальності, запаху, фактури й тілесного самопочуття суб'єкта.

Сенсорний вимір лінгвокультури становить важливий аспект аналізу затишку. Мови світу по-різному кодують домени зору, слуху, смаку, дотику й нюху, а ця варіативність частково зумовлена культурними пріоритетами мовних спільнот (Majid et al., 2018, с. 11369). У медійних описах дому затишок конструюється за допомогою сенсорно маркованих параметрів.

Дж. Луміс і С. Ледерман зазначають, що дотик часто недооцінюється порівняно із зором і слухом, хоча саме він забезпечує інформацію про близькі об'єкти, просторове оточення, температуру, текстуру, форму й події, недоступні іншим чуттям (Loomis and Lederman, 1986, с. 31–32). Автори розрізняють “*tactile perception*”, “*kinesthetic perception*” і “*haptic perception*”; остання поєднує чутливість шкіри і кінестезію та охоплює більшість повсякденного дотикового сприйняття (Loomis and Lederman, 1986: 31–33). З огляду на це, м'якість, фактурність, тепло й тілесна зручність виступають параметрами досвіду середовища, через які простір стає фізично прийнятним і бажаним для перебування.

Подібні сценарії фіксуються й у суміжних жанрових різновидах, що не становлять основного матеріалу цього дослідження, але засвідчують ширшу культурну впізнаваність семантики COSY. Зокрема, у дитячій книжковій

рецензії на “So Cosy” Lerryn Korda тілесно-соціальний сценарій затишку пов’язується з малим місцем перебування й тілесною близькістю: собача лежанка стає настільки затишною, що до неї приєднуються інші тварини, утворюючи “*a pile of intertwined animals*”, а фінальна сцена повертає мотив “*snuggle up so cosily*” (Boyd, 2014, с. 94–95).

Викладене обґрунтовує розуміння затишку як досвіду середовища, у якому простір, дім, речі, сенсорні ознаки, атмосфера, пам’ять, приватність і тілесне самопочуття поєднуються в культурно впізнавану модель бажаного перебування. Такий об’єкт потребує дискурсивного аналізу, оскільки матеріальні ознаки середовища не стають значущими поза мовними, культурними й жанровими способами їхнього опису.

1.2.2 Лінгвокультурна й медійно-жанрова репрезентація дискурсу затишку. Англійськомовна лінгвокультура охоплює широке поле культурно зумовлених способів осмислення дому, комфорту, приватності, безпеки, сенсорної приємності й повсякденного добробуту.

САДЗ репрезентований британським англійськомовним медіадискурсом про дім, інтер’єр і повсякденне облаштування житла.

Тематика САДЗ формується навколо дому, інтер’єру, облаштування житла, побутового комфорту, домашніх практик, добробуту й естетичного впорядкування повсякденного середовища. **Ситуативний контекст САДЗ** становить ситуація перебування в домашньому або наближеному до дому середовищі, яке осмислюється як захищене, тілесно прийнятне, сенсорно приємне, емоційно стабілізувальне й придатне для відновлення.

Вибір цього видання зумовлений його сталою жанровою спеціалізацією: *Ideal Home* позиціонує себе як ресурс, присвячений інтер’єру, дизайнерським ідеям, практичним порадам щодо дому, ремонту, добробуту й домашнім практикам; видання також підкреслює свою історичну тяглість від 1920 року та орієнтацію на доступність якісного домашнього дизайну для широкої аудиторії.

Харабара і Дяків у комунікативно-прагматичному описі цифрового медійного жанру враховують комунікативну мету, моделі адресанта й адресата, змістову організацію повідомлення та мовні засоби реалізації авторської інтенції, а цифровий матеріал розглядають як поєднання текстових і візуальних компонентів (Харабара та Дяків, 2024, с. 20–23). **Адресантом САДЗ** визначено медіа *Ideal Home*, яке формує й транслює моделі облаштування, естетизації та оцінювання домашнього простору. **Адресатом** виступає масовий читач *home-and-living* медіадискурсу, зацікавлений у створенні комфортного, естетично привабливого й емоційно бажаного середовища. **Комунікативна взаємодія** між адресантом і адресатом реалізується через описи, оцінки, рекомендації та візуальні образи домашнього простору.

Рамка англійськомовної лінгвокультури потребує обережності, оскільки англійська мова не є культурно нейтральним кодом. А. Вежбицька, аналізуючи “*English as a cultural universe*”, наголошує, що попри глобальне поширення англійської мови й множинність її локальних різновидів, *Anglo English* не є *cultural tabula rasa*, тобто культурно порожнім засобом комунікації (Wierzbicka, 2006, с. 5). Дослідниця пов’язує англійську мову з історично сформованими культурними припущеннями, цінностями й комунікативними сценаріями (Wierzbicka, 2006, с. 3–7, 10–16). У цьому контексті одиниці, пов’язані з домом, комфортом, приватністю, емоційною безпекою й сенсорною приємністю, розглядаються як елементи культурного способу бачення домашнього простору.

П. Г’юїтт формулює проблему співвідношення мови, культури й світогляду як напругу між вкоріненістю значення в конкретних природних мовах і наявністю спільного концептуального ґрунту, без якого були б неможливі розуміння іншої мови й переклад (Hewitt, 2016). Для дискурсивного аналізу це означає, що мовні репрезентації можна вивчати як культурно специфіковані способи осмислення досвіду, відкриті для інтерпретації та зіставлення.

У лінгвокультурному ракурсі дискурс постає як форма взаємодії мови, культури й свідомості. Мова «фіксує, зберігає і транслює способи категоризації й концептуалізації світу та внутрішнього рефлексивного досвіду народу». Культурна інформація реалізується в мові через культурні семи, культурний фон, культурні концепти й культурну конотацію, що охоплює оцінні, емоційні, експресивні й функціонально-стилістичні смислові нюанси, сформовані під впливом культурних пріоритетів і настанов (Shynkaruk, Kharchenko and Zavalnyuk, 2019, с. 97–99). Одиниці, які в англійськомовному дискурсі затишку репрезентують дім, комфорт, приватність, тепло, м'якість або атмосферність, доцільно тлумачити як носії культурно організованого способу осмислення бажаного середовища.

Дискурсивний смисл мовної одиниці охоплює експліцитно висловлене й сферу невисловленого: фонові припущення, культурно спільні знання, імпліцитні категорії та очікування, без яких мовлення не може бути повноцінно інтерпретоване (Hill, 1988, с. 21–23). У цьому ракурсі САДЗ постає як система явних і неявних смислів, що організують сприйняття домашнього середовища як комфортного, захищеного, сенсорно приємного й емоційно прийнятного.

Поняття лінгвокультури поєднує мовний, культурний і когнітивний аспекти аналізу. У сучасному науковому дискурсі лінгвокультура розглядається крізь призму тріади «мова – культура – свідомість» і пов'язується з концептуальною картиною світу, тобто зі способами, через які певна спільнота осмислює, категоризує й оцінює дійсність (Milo, 2024:58–60). А. Міло визначає лінгвокультуру як екстеріоризовану у вербальних і невербальних кодах концептуальну картину світу певної спільноти, що є носієм створених цією спільнотою дискурсивних практик, культурних традицій, стилів і цінностей (Milo, 2024, с. 66). Для САДЗ ця лінгвокультурна перспектива важлива тим, що домашнє середовище репрезентується не ізольованими номінаціями, а через сталі мовні й медійно підтримані

семіотичні форми, які надають йому значення бажаного, захищеного й емоційно прийняттого простору перебування.

Для уточнення когнітивного статусу **COSY концепт** розуміється як «мінімальна структурна одиниця знання» (Мартинюк, 2011, с. 38), а в лінгвокультурологічному вимірі – як «ментальне утворення, що відбиває своєрідність лінгвокультури» (Мартинюк, 2011, с.55). Таке розуміння пов'язує концептуальну картину світу як сукупність знань, уявлень, схем дії та сценаріїв поведінки з її мовною об'єктивацією в конкретних дискурсивних практиках. **Метаконцепт** розглядаємо як концепт вищого порядку, що тематично організовує підпорядковані концепти (Van Rijt et al., 2022, с. 3), та системотвірний «концепт-ім'я дискурсу», у якому, за І. Осовською, «у згорненому вигляді концентрується весь обсяг специфікованого знання, що включає як об'єкти, так і пов'язані з ними пропозиції» (Осовська, 2014, с. 99). COSY кваліфікується як метаконцепт САДЗ, оскільки виступає номінативним центром, інтегрує знання про просторові, предметно-матеріальні, сенсорні, емоційно-перцептивні й поведінкові характеристики затишного середовища та упорядковує концепти-автохтони.

У лінгвокультурному ракурсі дискурс затишку пов'язаний також із культурною пам'яттю. Ф. Шарифіан трактує “*cultural cognition*” як колективну когніцію, що виникає внаслідок взаємодії членів культурної групи й не зводиться до індивідуальних уявлень окремого мовця. Культурні концептуалізації – схеми, категорії й метафори – мають мовне кодування, а мова виконує роль “*memory bank*”, у якому зберігаються й передаються колективно вироблені способи осмислення досвіду (Sharifian, 2009, с. 1–15). Отже, мовні моделі затишку фіксують культурно закріплений спосіб бачити повсякденне середовище як придатне для спокійного, захищеного й бажаного перебування.

Культура в дискурсивному аналізі не зводиться до набору готових значень. У когнітивно-соціологічному ракурсі вона постає як динамічний репертуар схем, уявлень і способів інтерпретації, що активуються в

конкретних ситуаціях. Ді Маджіо зазначає, що людина має справу з культурою водночас як із фрагментами інформації та зі схематичними структурами, які надають цій інформації впорядкованості; інституції, соціальні мережі, медіа й комунікативні практики поширюють, добирають і активують наявні схеми. Такі схеми організують уявлення про об'єкти, події та відношення між ними, задають типові припущення й впливають на те, що суб'єкт помічає, як інтерпретує і що запам'ятовує (Di Maggio, 1997, с.263–269).

Історичну тяглість інтер'єрної репрезентації затишку засвідчує праця Розамунд Марріотт Вотсон *The Art of the House* (1897). У розділі “Screens, Cosy Corners, etc.” *cosy corner* постає як складник декоративної організації кімнати, пов'язаний із ширмами, предметним наповненням, композицією меблів і загальним виглядом кімнати (Watson, 1897, с. 78–93). Цей матеріал важливий для дослідження ДЗ, оскільки демонструє, що *cosy* історично закріплюється не лише як емоційна оцінка, а й як спосіб просторового компонування домашнього середовища. Затишок тут формується через камерність, декоративну насиченість, візуальну відокремленість і предметну інтимізацію простору.

Для медійного *home-and-living* матеріалу особливо важливим є зв'язок між стилем, ідентичністю та цінностями. Сучасні соціологічні та критико-дискурсивні підходи сходяться в розумінні стилю як вираження ідентичності й цінностей. Мовний стиль сам може бути носієм значення: спосіб писати про світ через вибір лексики й граматичних структур організує цей світ певним чином (Machin and van Leeuwen, 2005, с. 578). Для САДЗ це твердження є суттєвим: опис інтер'єру формує стиль бачення дому й підтримує образ суб'єкта, орієнтованого на комфорт, естетичну впорядкованість і турботу про повсякденне середовище.

У дискурсі затишку мовна одиниця вводить предмет, ознаку, стан або дію в ситуацію перебування. Кімната, світло, текстиль, тепло й м'якість постають як взаємопов'язані параметри середовища, у якому людині

безпечно, зручно й емоційно прийнятно бути. Це відповідає положенню В. Еванса про взаємодію концептуальної й мовної систем у творенні смислу та про роль мовних символів у вибірковій актуалізації семантичного потенціалу одиниці (Evans, 2016, с. 3, 9).

Нейрокогнітивний ракурс Л. Перловського також підтримує таке розуміння: мовне знання пов'язане з концептуальними механізмами, а концепти можуть розглядатися як внутрішні моделі об'єктів і ситуацій, укорінені в досвіді (Perlovsky, 2009, с. 248–249). Отже, мовні одиниці САДЗ організують ситуаційну модель комфортного, захищеного й бажаного середовища.

Цифрову медійно-жанрову репрезентацію затишку формують “*cosy/farming games*”. G. Farca трактує farming games як cosy utopia: вони моделюють втечу від напруженості сучасного світу до зелених ландшафтів, малих спільнот, повільного ритму дії та досвіду психологічного відновлення (Farca, 2023, с. 1–4). Близьку жанрову логіку описують Pham Thi Ngoc Anh, L.E.Holmquist: “*cosy games*” постають як “*non-violent and relaxing experience*”, зорієнтований на безпечну, низькоконфліктну й соціально залучену взаємодію (Pham and Holmquist, 2025, с. 167, 169–172).

САДЗ не є інституційно автономним типом дискурсу, а становить тематичний сегмент медіадискурсу про дім із відносною автономністю. Його межі визначають п'ять критеріїв: тематичний критерій – затишне середовище; когнітивно-семантичний критерій – метаконцепт COSY; комунікативно-прагматичний критерій – конструювання та оцінка затишку; ситуативний – створення й переживання затишного середовища; медійно-жанровий – цифровий порадицький формат тексту й зображення. Ці критерії охоплюють предмет, зміст, мету, ситуацію й форму дискурсу. Їх сукупність, а не окрема ознака, визначає межі САДЗ у системі суміжних дискурсивних практик. Від lifestyle-дискурсу САДЗ різниться фокусом на домі, а не на всьому стилі життя, від home-дискурсу – оцінкою дому за ознаками затишку, від interior-дискурсу – підпорядкуванням дизайну

тілесно-емоційному результату, від advertising-дискурсу – перевагою порадицької функції над комерційною. Рекламні фрагменти з *cosy* дібрано.

1.2.3 Категорії й типи дискурсу затишку. Сучасний дискурс затишку формується навколо досвіду дому, приватного простору, тілесного комфорту, безпеки, емоційного відновлення й уповільнення повсякденного ритму. У медійних, дизайнерських, порадицьких і цифрових практиках ці смисли використовуються для опису середовища, що сприймається як прийнятне для перебування, сенсорно приємне, емоційно захищене й культурно впізнаване.

Історико-лексикографічний матеріал засвідчує, що лексема *cosy* не від початку функціонувала як усталена одиниця нормативної англійської мови. У словниках XVIII – початку XIX ст., зокрема в *The New World of Words* Дж. Керсі, *Glossographia Anglicana Nova*, *Dictionarium Anglo-Britannicum*, словнику Н. Бейлі, *A Dictionary of the English Language* С. Джонсона та орфоепічному довіднику Дж. Вокера, вона не фіксується як загальноновживана нормативна одиниця. Її раннє побутування засвідчує шотландська лексикографічна традиція: у словнику Дж. Джеймсона подано варіанти *cosie* / *cozie* зі значенням *warm, comfortable, snug, well-sheltered*, а також прислівник *cosiely – snugly, comfortably* (Jamieson, 1808). Уже ця рання семантика поєднує тепло, комфорт, захищеність, приємну замкненість і тілесну прийнятність простору.

За даними *Oxford English Dictionary* (OED), найраніше свідчення вживання лексеми *cosy* / *cozy* датується періодом до 1665 р., тоді як похідний іменник *cosiness*, утворений від прикметника *cosy* за допомогою суфікса *-ness*, уперше зафіксовано лише 1834 р. (OED, s.v. *cosy* / *cozy*, adj. and n.; s.v. *cosiness*, n.). Це підтверджує хронологічну й дериваційну первинність *cosy* як номінативної домінанти метаконцепту COSY. Оскільки в цьому дослідженні *cosy* розглядається як ім'я метаконцепту COSY, історико-лексикографічний аналіз цієї лексеми становить перший етап реконструкції його поняттєвого профілю.

Подальшу історико-семантичну характеристику *cosy* подано за матеріалами OED у табл. 1.1. У другій колонці наведено цитовані фрагменти словникових статей мовою оригіналу; третя колонка містить аналітичну інтерпретацію цих даних відповідно до завдань реконструкції метаконцепту COSY у САДЗ.

Таблиця 1.1

Історико-семантична характеристика лексеми *cosy* як номінативної домінанти метаконцепту COSY за даними OED

Аспект історико-семантичної репрезентації	Дані OED	Інтерпретаційний статус у реконструкції COSY
Найраніша фіксація	“The earliest known use of the word <i>cosy</i> is in the mid 1600s”; “OED’s earliest evidence for <i>cosy</i> is from before 1665, in the writing of W. Guthrie”	підтверджує історичну тяглість лексеми <i>cosy</i> / <i>cozy</i> та її придатність для аналізу як номінативної домінанти метаконцепту
Семантичний обсяг	“There are ten meanings listed in OED’s entry for the word <i>cosy</i> , one of which is labelled obsolete”	засвідчує багатозначність лексеми й потребу відмежування релевантних для САДЗ значень від застарілих, периферійних або жанрово спеціалізованих
Етимологічний статус	“Originally Scots (and perhaps northern English): derivation unknown”	засвідчує регіонально марковане раннє побутування одиниці
Етимологічні гіпотези	“Guesses are that it is connected with <i>cosh</i> n. ¹ , or with Gaelic <i>còsagach</i> full of holes or crevices; sheltered, snug, warm”; “But neither of these seems tenable, the phonetic form and the sense both presenting difficulties”.	обмежує етимологічну інтерпретацію: зв’язок із <i>còsagach</i> не може подаватися як доведене походження, хоча семи <i>sheltered</i> , <i>snug</i> , <i>warm</i> корелюють із подальшим поняттєвим профілем COSY
Орфографічна варіативність	“Also 1700s Scottish <i>colsie</i> , 1700s–1800s <i>cosie</i> , <i>cozie</i> , 1800s <i>cosey</i> ”	фіксує історичну нестабільність графічної форми до закріплення сучасної опозиції BrE <i>cosy</i> / AmE <i>cozy</i>

Продовження таблиці 1.1

Аспект історико-семантичної репрезентації	Дані OED	Інтерпретаційний статус у реконструкції COSY
Первинна семантична спрямованість	“Apparently the primary sense was of personal condition, not of places or circumstances”	визначає антропоцентричну основу COSY: вихідним є стан суб’єкта , а не властивість простору як така
Семантика стану людини	“Of persons: Comfortable from being warm and sheltered; snug”	формує базовий поняттєвий комплекс COSY
Просторово-середовищна семантика	“Of a place: (a) sheltered and thus warm; this passes into the sense of: (b) sheltering, keeping warm, in which one is warm and comfortable. Often both notions are involved”	засвідчує семантичне перенесення ознак комфортного стану суб’єкта на місце / середовище
Історико-тезаурусна класифікація	“the world → physical sensation → physical sensibility → sensuous pleasure → physical comfort”; <i>cosy</i> подано поряд із <i>snug</i> , <i>comfortable</i> , <i>cosh</i> , <i>biel</i> , <i>comfy</i>	підтверджує належність <i>cosy</i> до семантичної зони фізичного комфорту й увиразнює зв’язок COSY із тілесною зручністю, сенсорною приемністю, укрітністю
Інтер’єрно-предметна об’єктивація	“ <i>cosy corner</i> [...] an upholstered seat which fits into a corner of a room; such a corner, cosily furnished”; “ <i>cosy stove</i> [...] a free-standing enclosed stove”	конкретизує просторово-предметну репрезентацію COSY через камерність, сидіння, кутовий простір, меблювання й джерело тепла
Побутово-теплова об’єктивація	“A quilted covering placed over a teapot to retain the heat; more fully <i>tea-cosy</i> . A similar covering to keep an egg warm, an <i>egg-cosy</i> ”	виявляє матеріально-побутовий вектор COSY
Похідна номінація якості	“ <i>cosiness</i> is formed within English, by derivation”; “Etymons: <i>cosy</i> adj., <i>-ness</i> suffix”; “The quality or state of being cosy”	підтверджує вторинний статус <i>cosiness</i> щодо прикметника <i>cosy</i> і

Попри ранішу фіксацію *snug* у Historical Thesaurus OED, ця одиниця розглядається як приядерний компонент COSY, оскільки конкретизує семантику укритого фізичного комфорту, тоді як *cosy* має ширшу історико-семантичну, дериваційну й дискурсивну репрезентацію. Наведені

дані засвідчують, що історико-семантичний профіль *cosy* формується навколо тілесного комфорту, тепла, захищеності, укритості й сенсорно приємного перебування.

Водночас OED обмежує етимологічну інтерпретацію: зв'язок із гельським *còsagach* не може подаватися як доведене походження лексеми. Для реконструкції COSY важливим є інше: первинна семантика *cosy* / *cozy* пов'язана зі станом суб'єкта, а просторові, предметні й атмосферні характеристики середовища постають вторинним розгортанням цього антропоцентричного ядра (OED, s.v. *cosy* / *cozy*, adj. and n).

Категорії дискурсу в цьому дослідженні трактуються як стійкі способи смислової організації досвіду, що виявляються через функціонування мовних одиниць у дискурсі, дискурсивну функцію й повторювані способи інтерпретації. У дискурсологічному підході вони пов'язані зі специфікою дискурсу як когнітивно-комунікативного, соціосеміотичного й контекстуально зумовленого феномену, тому потребують розмежування з підкатегоріями, параметрами й окремими складниками дискурсу (Кравченко, 2014, сс. 77–82). Категорійність мовної форми залежить від її ролі в дискурсі, а дискурсивне функціонування мовних одиниць дає змогу простежити, як концептуальні відношення стають інтерпретованими в тексті (Hopper and Thompson, 1984, с. 703, 708, 710–711; Sanders and Spooren, 2009, с. 205–207).

Базовими категоріями ДЗ є **обжитість, матеріальність, атмосферність і афективність**. Вони задають *чотири взаємопов'язані виміри*, через які затишок постає як освоєне середовище, матеріально втілена якість, цілісний ефект середовища й результативний стан суб'єкта (див. рис. 1.1.).

Обжитість описує простір як освоєне, підтримуване й придатне для життя середовище. Житловий або тимчасово освоєний простір набуває значення через повторювані дії, побутову впорядкованість і відчуття «свого». Дім постає як середовище комунікації, відпочинку, сну, приготування їжі, прибирання й взаємодії з побутовими технологіями (Plomp and Tealdi, 2004, с.82). У готельному контексті обжитість виявляється через вимогу до

середовища давати клієнтові змогу «почуватися як удома» (Pang et al., 2013, с.243). Обжитість підтримується доглядом, облаштуванням і регулярним користуванням речами; простір тут важливий як середовище, включене в людські дії, звички й очікування.

Матеріальність фіксує речове, текстильне, фактурне, технологічне й тілесно-матеріальне втілення затишку.

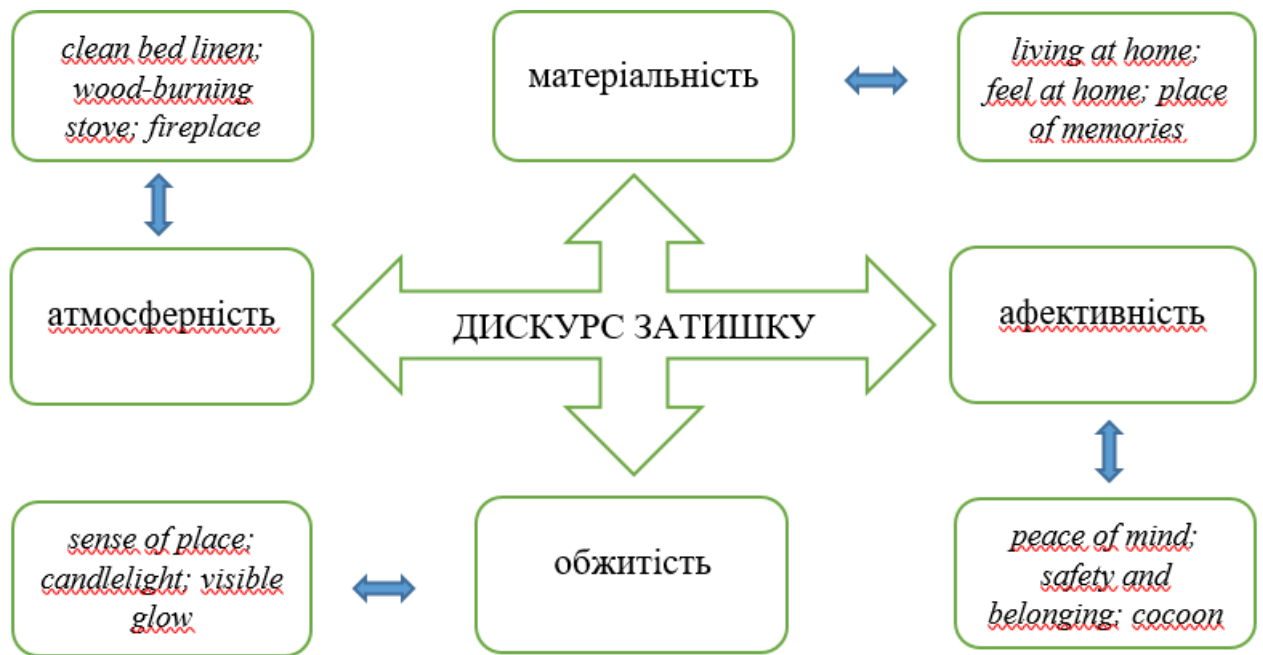


Рис. 1.1. Категорійні домінанти дискурсу затишку та їхні контекстні маркери

У цьому вимірі затишок набуває предметної форми через текстиль, дерево, постіль, камін, лампи, свічки, джерела тепла й побутові речі. У семантичному профілі *Gemütlichkeit* цей вимір підтримують камін, їжа, елементи домашнього середовища, джерела тепла й світла (Mizin and Petrov, 2021, с. 52–56). Мотив “*Linus’s blanket*” у збірці *Design and Emotion* показує, як особистий предмет утілює «комфорт, безпеку й заспокоєння» (Kaizuka, 2004, с. 101–102). У дослідженні теплових практик літніх людей затишок пов’язується з дров’яними печами, «видимим світінням і гостинністю до гостей» та штучними камінами, які «забезпечують затишок і світіння» у будинках догляду (Devine-Wright et al., 2014, с. 288). Речові засоби тепла,

освітлення й тілесного комфорту утворюють матеріальну основу затишку; їхній цілісний перцептивний ефект належить до атмосферності.

Атмосферність визначає затишок як цілісну якість середовища. Вона виникає з узгодження сенсорних, предметних і просторових параметрів та сприймається як загальний ефект середовища. Атмосфера, за визначенням Vogels, є «*досвідом оточення у співвіднесенні з нами самими*»; вона формується через зовнішні елементи й внутрішні відчуття, має потенціал змінювати афективний стан, але сама не є емоцією або настроєм (Vogels, 2008, с.25–26). Це розмежування дозволяє відділити атмосферність як якість середовища від афективності як стану суб'єкта.

У данському житловому середовищі світло створює відчуття місця, спільності, усамітнення й захищеності вдома та підтримує *hygge*-атмосферу, пов'язану з інтимністю, неформальністю й розслабленням (Bille, 2015, с. 56). В інтерв'ю з Nicole світло з балкона й сусідніх вікон дає відчуття «*життя довкола мене*», «*захищеності*» й «*спільності*» навіть без особистого знайомства із сусідами (там само, с. 57). Світло в цьому разі працює як ресурс атмосферизації.

Афективність позначає результативний стан суб'єкта: тілесний комфорт, спокій, захищеність і належність до «*свого*» середовища. У кроскультурному аналізі позитивного афекту *cosiness/homeliness* виокремлюється як окрема зона поряд зі спокоєм, задоволеністю, радістю, ейфорією та іншими станами (Lomas, 2017, с. 1, 5–7). GEMÜTLICHKEIT, яке Mizin описує як “*German cosiness*”, постає як особливий емоційний стан, що потребує зовнішньої атмосфери, осмисленої як «*кокон*»; у ній комфорт, «*душевний спокій*» і радість підтримуються знайомими речами й близькими людьми (Mizin, 2018, с 67). Цей вимір охоплює захищеність, приватність, близькість і належність як афективно-реляційні компоненти затишного стану.

Культурна кодифікованість і нормативна рамка затишку діють як надкатегорійні механізми. Культурна кодифікованість пояснює, чому досвід, який в англійській мові узагальнено позначається лексемами

cosiness/homeliness, у різних лінгвокультурах набуває окремих концептуальних профілів. Ідеться про частково неперекладні лінгвокультурні концепти, що корелюють із зоною затишку, домашності, захищеності, тілесного комфорту, близькості й позитивного перебування в середовищі. До таких концептів належать HYGGE (Данія), CWTCH (Уельс), GEBORGENHEIT (Німеччина / німецькомовний простір), GEMÜTLICHKEIT (Німеччина / німецькомовний простір): вони перетинаються з англійською категоріальною зоною *cosiness / homeliness*, однак кожен актуалізує власний культурний акцент – спільність і прості задоволення, тілесно-емоційну близькість, захищеність або душевний комфорт (Lomas, 2017, с. 2–3, 6–7). У німецькомовному просторі GEMÜTLICHKEIT входить до «квартету безпеки й затишку»: SICHERHEIT безпека, ZUVERLÄSSIGKEIT надійність, GEBORGENHEIT захищеність, прихищеність, GEMÜTLICHKEIT затишність, душевний комфорт (Mizin and Petrov, 2021, с. 52, 56). У данському контексті HYGGE задає систему очікувань щодо світла, інтимності, неформальності й розслаблення (Bille, 2015, с. 56).

У сучасному медійному обігу HYGGE часто функціонує як транснаціональний код затишку, що поєднує затишну спільність, прості задоволення й медійно-комерційний образ бажаного повсякденного життя. Споріднені поняття – KOSELIG (Норвегія), MYSIG (Швеція), GEZELLIG (Нідерланди), CÒSAGACH (Шотландія) – також пропонуються як моделі комфортного стилю життя, проте не набули порівнянної медійної впізнаваності. Отже, культурна кодифікованість ДЗ засвідчує його лінгвокультурологічну природу: затишок постає як культурно впорядкований спосіб осмислення позитивного досвіду, що набуває різних концептуальних профілів у різних лінгвокультурах.

Нормативна рамка затишку визначає, за якими очікуваннями середовище сприймається як достатньо чи недостатньо затишне: у готельному сервісі комфорт стає помітним тоді, коли його бракує, а в данському матеріалі світлові практики оцінюються через культурну норму

домашньої захищеності й спільності (Bille, 2015, с. 56–57; Pang et al., 2013, с.244; Yanow and van der Haar, 2013, с. 231–232).

Категорії ДЗ задають смислові домінанти затишку, тоді як типи ДЗ описують провідні режими його дискурсивної реалізації. Облаштувальний тип пов'язаний з обжитістю й матеріальністю простору, естетичний – з атмосферністю середовища, тілесний – з афективністю, сенсорною прийнятністю й відчуттям захищеності. Взаємодію цих домінант та їх контекстних маркерів подано на рисунку 1.1.

Облаштувальний тип ґрунтується на обжитості й матеріальності: затишок репрезентується через організацію житлового або наближеного до нього простору, а в сервісному контексті – через вимогу до середовища давати людині змогу *“feel at home”* – «почуватися як удома» (Pang et al., 2013, с. 243; Plomp and Tealdi, 2004, с. 81–82).

Естетичний тип реалізує атмосферність: світло, колір і композиція формують цілісну якість середовища, пов'язану з відчуттям місця, захищеності й спільності; цей ефект передано формулою *“life around me”* – «життя довкола мене» (Bille, 2015, с. 56–57; Vogels, 2008, с. 25–26).

Тілесний тип реалізує матеріальність та афективність через фізично відчутні умови затишку – тепло, м'якість, постіль, тепловий режим, повітропроникність матеріалів і тілесну зручність; цей тип підтверджується прикладами дров'яних печей, «видимого світіння й гостинності до гостей» та штучних камінів, які «забезпечують затишок і світіння» у будинках догляду (Devine-Wright et al., 2014, с. 288).

На тлі згаданих вище характеристик **САДЗ** постає як різновид соціально, культурно й когнітивно зумовленої мовно-семіотичної практики, у межах якої домашнє й домашньо марковане середовище концептуалізується та вербалізується як простір комфортного, захищеного, тілесно прийнятного, сенсорно приємного й емоційно бажаного перебування.

Така природа ДЗ визначає потребу в поетапній методиці аналізу.

1.3 Методологія і методика дослідження сучасного англійськомовного дискурсу затишку

1.3.1 Теоретико-методологічні засади дослідження сучасного англійськомовного дискурсу затишку. Антропоцентричне підґрунтя дослідження САДЗ пов'язане з розумінням мови як форми людської діяльності, через яку суб'єкт пізнає, категоризує, оцінює й репрезентує досвід світу. У сучасній філології **антропоцентричний принцип** трактують через людину як творця індивідуальної картини світу, носія мовного, емоційного й оцінного досвіду, що фіксується та передається в мовленні (Radchuk and Tsuchyna, 2025, с. 55).

Природна мова в когнітивному підході постає як продукт людського мислення і складник загальної когнітивної здатності, пов'язаної зі сприйняттям, міркуванням, уявою, тілесним досвідом і знанням про світ (Radden, 2008, с. 387). У дискурсивному вимірі антропоцентризм виявляється через людську перспективу, емпатійне ранжування сутностей та оцінне позиціонування суб'єкта: мовні практики конструюють концептуальні рамки сприйняття світу й закріплюють культурно значущі способи бачення середовища (Gardelle and Sorlin, 2018, с. 1, 16–17; Turner, 2009, с. 183). У САДЗ домашнє середовище репрезентується як простір людського перебування, тілесного комфорту, сенсорного сприйняття, емоційної оцінки й бажаного способу повсякденного життя.

Функціоналізм у цьому дослідженні використовується як комунікативно зорієнтований підхід до мови, що пояснює мовні одиниці через їхню роль у реальному дискурсивному вживанні. У сучасному описі функціоналізм протиставляється формалізму орієнтацією на реальну мову як комунікативний інструмент, тоді як формалістські підходи зосереджуються переважно на структурних відношеннях та ідеалізованих мовних даних (Thomas, 2020, с. 1). Функціональна лінгвістика виходить із первинної комунікативної функції мови в людському суспільстві та шукає пояснення

мовних явищ у когнітивних, соціальних, комунікативних і культурних чинниках уживання (Mackenzie, 2016, с. 470). В. Крофт підкреслює, що функціоналістські підходи пропонують інтегроване бачення мовної структури й мовної функції, а граматичні й дискурсивні явища можуть пояснюватися через функції, які вони виконують у комунікації (Croft, 1995, с. 490).

Для функціональної граматики істотним є зв'язок мовної форми з комунікативною метою: форми природних мов створюються, обмежуються, засвоюються й уживаються для виконання комунікативних функцій, а сама функція трактується як мета мовної діяльності (Bates and MacWhinney, 1989, с. 5). У САДЗ однослівні лексеми, багатослівні номінації й колокаційні моделі розглядаються з огляду на їхню функцію в дискурсивному моделюванні бажаного домашнього середовища: вони структурують простір, параметризують матеріальні й сенсорні властивості, формують атмосферний ефект і співвідносять опис інтер'єру з досвідом комфорту, розслаблення та захищеного перебування.

Когнітивний напрям лінгвістичних досліджень забезпечує перехід від опису мовної форми до реконструкції концептуальних структур, через які людина організує досвід. Когнітивна лінгвістика постає як сучасна школа, зорієнтована на вивчення зв'язку між мовою, свідомістю та соціофізичним досвідом; її методологічну цілісність забезпечують *Generalization Commitment*, тобто прагнення виявляти загальні принципи, що діють у різних аспектах мови, і *Cognitive Commitment*, тобто вимога узгоджувати модель мови з даними про людський розум і пізнання (Evans, Bergen and Zinken, 2007, с.1, 3–5; Evans, 2012, с. 1–3). Когнітивна семантика конкретизує цей зв'язок через трактування семантичної структури як концептуальної, репрезентації значення як енциклопедичної, а смислотворення як процесу концептуалізації (Evans and Green, 2006, с. 157–162). У межах САДЗ мовні одиниці та їхні колокаційні зв'язки розглядаються як корпусні індикатори концептуальної організації досвіду домашнього середовища, а міжконцептні коактивації – як показники регулярної спільної актуалізації концептів.

У когнітивній перспективі феномен розуміється як предмет або ситуація в тому вигляді, у якому вони дані людському сприйняттю, осмисленню й оцінці. Значення постає результатом концептуалізації досвіду, пов'язаної з тілесністю, енциклопедичним знанням і контекстом уживання: мовна одиниця відкриває доступ до ширших структур знання, а не до ізольованого словникового змісту (Evans and Green, 2006, с. 157–162; Radden, 2008, с. 394–396). Об'єктом когнітивістики XX–XXI століть стають феномени – образи речей у людській свідомості (Осовська, 2014, с. 71). Перехід від феномену до концепту дає змогу описати досвід домашнього середовища як структуровану одиницю знання, що актуалізується через мовні, текстові й мультимодальні репрезентації.

У когнітивно-дискурсивному дослідженні концепт виступає одиницею переходу від мовної репрезентації до структури знання. У термінологічній традиції **концепт** визначають як мінімальну структурну одиницю знання, співвіднесену зі словом як значенням, але відмінну від слова й поняття; він може об'єктивуватися словом, словосполученням, фразеологізмом, реченням, текстом, низкою текстів та невербальними засобами, а методичний рух від мовної форми до концепту передбачає компонентний, дефінітивний, когнітивний і концептуальний аналіз (Мартинюк, 2011, с. 38, 40, 47). Концепт поєднує мовний, когнітивний, культурний і оцінний виміри: він є посередником між словом і дійсністю, провідником різномірної інформації та ідеальною одиницею, якою людина оперує в мисленні; його зміст охоплює знання про об'єкт, культурні уявлення, психологічні асоціації й оцінні компоненти, що надають фрагментові досвіду значущості для мовної спільноти (Шостюк, 2015, с. 132–133).

Когнітивна семантика розглядає мовну одиницю як точку доступу до ширшої структури знання, ніж її словникова дефініція: слово активує домени, фрейми, сценарії, ментальні простори, асоціативні зв'язки й оцінні параметри, потрібні для інтерпретації досвіду (Radden, 2008, с. 394–396; Evans, Bergen and Zinken, 2007, с. 8–9). Концепт має динамічний і контекстно

залежний характер: у конкретному когнітивному акті активуються ті його характеристики, які відповідають ситуації, попередньому досвіду суб'єкта й завданню інтерпретації (Barsalou, 1999, с. 29–31).

У когнітивній семантиці мова розглядається як система, що структурує фрагменти дійсності за допомогою базових поняттєвих категорій. Л. Талмі підкреслює, що такі категорії виявляються не тільки в лексиці, а й у граматичних формах, відношеннях і конструкціях (Talmy, 1988, с. 50). Отже, мовне значення формується через глибші схеми концептуального структурування, а не через просте співвіднесення слова з об'єктом.

Семіотичний вимір концептуальної репрезентації пояснює широту його знакової актуалізації: знаком може бути слово, зображення, звук, запах, смак, дія, подія або предмет, а значення виникає в процесі інтерпретації певної форми як знака (Chandler, 2025: 2). Тому реконструкція концепту потребує залучення різних типів матеріалу – дефініцій, контекстів, метафоричних моделей, фразеологізмів, паремій, корпусних патернів і мультимодальних репрезентацій.

У дослідженні *cosy/cozy* обрано номінативною домінантою, а *COSY* кваліфіковано як метаконцепт і концепт-ім'я САДЗ. Його структура є дослідницькою реконструкцією дискурсивно об'єктивованого знання. Українське слово «затишок» використано як метамовний відповідник *cosiness/coziness*, що не означає повної семантичної та лінгвокультурної тотожності.

Автохтонні концепти САДЗ розглядаються як самостійні смислові вузли концептосистеми, що репрезентують стійкі фрагменти досвіду домашнього середовища й надалі перевіряються за корпусними, семантичними та когнітивно-дискурсивними параметрами.

Методологічна основа дослідження САДЗ визначається розумінням дискурсу як складного когнітивно-дискурсивного утворення, у якому мовна форма, концептуалізація досвіду й умови його репрезентації перебувають у системній взаємодії. У цій роботі САДЗ розглядається як тематично й

концептуально організований сегмент сучасного англійськомовного медійного дискурсу про дім, інтер'єр і повсякденне облаштування житла. Його змістова організація перевищує межі лексеми *cosy* або сукупності тематично близьких номінацій і постає як концептосистема, у якій мовні засоби репрезентують різні параметри досвіду домашнього середовища – просторові, предметні, матеріальні, сенсорні, атмосферні та емоційно-оцінні.

З огляду на поліформатність об'єкта дискурс-аналіз у роботі постає не окремим методом, а дослідницькою рамкою, що інтегрує релевантні для цього матеріалу аналітичні підходи. Конкретне дослідження дискурсивної практики потребує такої конфігурації методів, яка відповідає природі об'єкта, меті аналізу й типу емпіричного матеріалу. Для САДЗ ця конфігурація має забезпечити перехід від мовної репрезентації до реконструкції концептуальної організації: від аналізу метаконцепту COSY як імені досліджуваного смислового поля – до встановлення складу автохтонних концептів, перевірки міжконцептних коактивацій, їх логіко-семантичної інтерпретації, побудови когнітивної карти та фреймового моделювання типової ситуації затишку.

Теоретико-методологічну основу дослідження становить **когнітивно-дискурсивний підхід**. Затишок у сучасному медійному дискурсі про дім та інтер'єр репрезентується як складна конфігурація простору, речей, матеріалів, світла, кольору, сенсорного сприйняття, атмосфери й емоційного результату. Мовні одиниці розглядаються як вербальні актуалізатори концептуальних структур, що виявляються через повторювані номінації, колокації, семантичні групування та типові контексти вживання.

Принциповим для цього дослідження є взаємодія мовної та концептуальної систем: мовні символи активують репрезентації в концептуальній системі, а значення формується через актуалізацію тієї частини концептуального потенціалу, яка стає релевантною в конкретному дискурсивному контексті (Evans, 2016, с. 3, 9). Мовні вирази репрезентують мережі взаємопов'язаних точок зору, що формуються й уточнюються в

процесі розгортання дискурсу (Dancygier, 2017, с. 1, 3, 19). У термінах когнітивної грамматики значення мовної одиниці співвідноситься з ширшим концептуальним доменом, у якому профілюється певний аспект досвіду (Langacker, 1987, с. 147–150). Відтак, лексичний матеріал корпусу є мовним доступом до реконструкції концептуальної організації САДЗ.

Поняття когнітивної карти, запроваджене Е. Толменом для позначення ментальної репрезентації просторової організації середовища, у подальших моделях було поширене на графове представлення взаємозв'язків між концептами певної предметної сфери (Tolman, 1948, с. 192–194; Axelrod, 1976, с. 12).

У дослідженні когнітивну карту операціоналізовано як формалізовану графову модель реляційної організації концептосистеми дискурсу, вузлами якої є автохтонні концепти, а ребрами – статистично верифіковані коактивації між ними. На рівні графового способу репрезентації ця операціоналізація співвідноситься з моделлю класичної семантичної карти, у якій вузли позначають значення, а ребра – встановлені між ними відношення (Haspelmath, 2003, с. 216; van der Auwera, 2013, с. 156; Georgakopoulos and Polis, 2018, с. 10). Автори також наголошують на емпіричній вивідності вузлів і можливості застосування карти як аналітичної моделі без ототожнення її структури з безпосередньою психічною репрезентацією мовця (Cysouw, 2007, с. 227–228; Georgakopoulos and Polis, 2018, с. 7–8).

Фреймовий принцип організації знання пояснює, чому затишок доцільно аналізувати як ситуаційну конфігурацію. У фреймовій семантиці мовна одиниця вводить об'єкт у певну структуру досвіду: слово активує комплекс ролей, очікувань, учасників, умов і типових зв'язків між ними (Fillmore, 1982, с. 111–137). Когнітивні моделі у формі стереотипних схем і фреймів підтримують виведення інференцій під час осмислення тексту, а ментальні, або ситуативні, моделі, сформовані на основі емпіричного досвіду, інтегрують просторово-часові й причинно-наслідкові зв'язки, інформацію про суб'єктів і предмети репрезентованої ситуації (Бистров, 2023, с. 78–79).

Це положення можна уточнити через теорію концептуальної інтеграції, у якій значення виникає внаслідок взаємодії кількох ментальних просторів та утворення інтегрованої структури з новою смисловою якістю (Hamilton, 2002, с. 6–7). Затишок у такій перспективі постає як цілісна сцена перебування, де простір, речі, тілесні відчуття й емоційна оцінка взаємно організують одне одного.

Проблема взаємодії мови й когніції потребує обережного тлумачення. Лексичні відмінності між мовами самі по собі не доводять відмінностей у здатності сприймати або мислити певні явища. Р. Браун і Е. Леннеберг, обговорюючи гіпотезу Ворфа, наголошують, що відсутність окремої лексеми в мові не означає нездатності носіїв цієї мови розрізняти відповідний фрагмент досвіду; одна й та сама диференціація може бути виражена словосполученням або описом (Brown and Lenneberg, 1954, с. 455). Водночас поняття “*codability*”, фіксує ступінь легкості й узгодженості мовного кодування певної категорії; краще кодовані категорії можуть бути когнітивно доступнішими, що особливо помітно в завданнях на розпізнавання та пам’ять (Brown and Lenneberg, 1954, с. 458–461). Для аналізу САДЗ це означає, що корпусно зафіксовані мовні відмінності не слід автоматично ототожнювати з відмінностями в самому досвіді; вони передусім показують, які категорії мають стабільніші й економніші способи мовного позначення.

У методологічному плані Нойманн визначає три послідовні завдання дискурс-аналітичної роботи: окреслення дискурсу через керований масив джерел і часових меж, виявлення репрезентацій, з яких складається дискурс, і простеження нашарувань дискурсу для аналізу змін. Для цього дослідження така логіка важлива як принцип роботи з матеріалом: корпус *Ideal Home* окреслює джерельні й жанрові межі САДЗ, повторювані лексико-семантичні патерни виявляють репрезентації затишного середовища, а подальший аналіз концептів, зв’язків і фреймів показує їхню когнітивну організацію (Neumann, 2008, с. 63).

Корпусно-лінгвістична перспектива уточнює механізм смислової стабілізації в дискурсі. У межах зв'язного тексту повторні вживання багатозначного слова з високою ймовірністю актуалізують те саме значення, що відповідає принципу *one sense per discourse* (Gale, Church and Yarowsky, 1992, с. 233). Для дослідження затишку ця закономірність підтверджує роль контексту в знятті лексичної неоднозначності. Концептуальна структура САДЗ реконструюється за стабільним дискурсивним оточенням лексеми *cosy*, у якому простір, предмети, сенсорні ознаки й емоційні стани утворюють повторювану модель бажаного середовища. У дослідженнях смислотворення доступні сприйняттю елементи досвіду трактують як *cues* – сигнали, які виокремлюються з потоку досвіду та інтерпретуються через релевантні фрейми. Мова й дискурс надають категорії та системи значень, завдяки яким відібрані сигнали перетворюються на спільні смисли (Vaara and Whittle, 2022, с. 762–763).

Методологічна модель дослідження сформована в межах когнітивно-дискурсивної аналітичної рамки, що поєднує положення когнітивної семантики, лінгвоконцептології, корпусної лінгвістики, теорії семантичних доменів, когнітивного картування, мультимодального аналізу та фреймової семантики.

У роботі застосовано загальнонаукові методи *аналізу, синтезу, опису, класифікації, зіставлення, індукції, дедукції й узагальнення, а також спеціальні лінгвістичні методи: історико-лексикографічний, етимологічний, дефініційний, компонентний, лексико-семантичний, синонімічний, семантико-прагматичний, метафоричний, мультимодальний, корпусний, кількісний, статистичний, конкордансний, контекстуально-семантичний, конструкційний, аргументно-рольовий, когнітивно-дискурсивний, логіко-семантичний, когнітивно-картографічний, фреймовий і сценарний аналіз, метод сценарного мапування.*

Сукупність методів організована відповідно до послідовності переходу від номінативної домінанти до метаконцепту, від метаконцепту – до корпусно

верифікованого складу автохтонних концептів, далі – до встановлення міжконцептних зв'язків, побудови когнітивної карти, фреймової організації типової ситуації та реконструкції ситуативно-процедурного сценарію створення затишного середовища.

1.3.2 Емпірична база дослідження та одиниця спостереження. Емпіричну базу дослідження становить тематичний підкорпус САДЗ, сформований із публікацій британського видання *Ideal Home* (<https://www.idealhome.co.uk/>). Вибір цього видання зумовлений його тематичною релевантністю, жанровою сталістю та інституційною впізнаваністю в британському медійному просторі про дім, інтер'єр і повсякденне облаштування житла. Засноване у 1920 р., *Ideal Home* має понад столітню історію функціонування у сфері медійної репрезентації домашнього простору, інтер'єрної організації, предметно-матеріального облаштування, сенсорної комфортності та повсякденних практик житла. *Ideal Home* входить до медійного портфеля Future PLC – міжнародної групи спеціалізованих медіа, що позиціонує свої бренди як джерела експертного контенту для тематично окреслених аудиторій. Офіційні медіапоказники Future PLC для *Ideal Home* – 2,1 млн щомісячних користувачів, 5,4 млн підписників у соціальних мережах, 65,7 тис. підписників розсилки та 73,7 тис. показника друкованого накладу – підтверджують аудиторну видимість і інституційну релевантність видання як джерела корпусного матеріалу (Future plc, 2026). Його публікації охоплюють кімнатний декор, меблі, освітлення, текстиль, колірні рішення, сад, реновацію, wellness-практики й різні сценарії перебування вдома, релевантні для дослідження САДЗ.

До підкорпусу включено тексти, у яких актуалізуються смисли домашнього простору, інтер'єрної організації, сенсорної комфортності, предметно-матеріального облаштування та результативного емоційно-перцептивного стану суб'єкта; технічні блоки, рекламні вставки, навігаційні елементи сайту, дубльовані фрагменти та інші текстові

компоненти, що не беруть участі у формуванні дискурсивної репрезентації затишку, до аналізу не залучалися.

Вибірка охоплює матеріали, опубліковані або доступні на сайті *Ideal Home* у період роботи з корпусом у 2022–2025 рр., зокрема архівні публікації, що залишалися відкритими для користувачів у той час. Сформований із публікацій вебсайту журналу *Ideal Home* підкорпус розглядається як жанрово однорідний і дискурсивно релевантний сегмент сучасного англomовного медійного дискурсу, у якому затишок регулярно актуалізується як спосіб опису бажаного домашнього середовища. Оскільки матеріалом дослідження є публічно доступні медійні тексти, етичний аспект роботи пов'язаний із коректним цитуванням джерел, збереженням контексту корпусних прикладів і розмежуванням між емпірично зафіксованими патернами та їх когнітивно-дискурсивним тлумаченням. Усі корпусні приклади, наведені в дисертації, відібрано з цього тематичного підкорпусу. В основному тексті їх відтворено дослівно, подано окремими абзацами курсивом і взято в зовнішні лапки; лапки, наявні у вихідному фрагменті, збережено як складник його внутрішньої пунктуаційної структури. Приклади та дані, залучені з інших лексикографічних, корпусних або медійних джерел, супроводжено окремими посиланнями на відповідні джерела.

Загальний первинний масив матеріалу охоплює приблизно 1350 статей обсягом близько 1,15 млн токенів. Для безпосереднього аналізу сформовано тематичний підкорпус з 3000 дискурсивних фрагментів, загальним обсягом 77 243 слововживання, з яких 77 079 становлять словесні токени, а 164 – окремі числові токени. Дискурсивний фрагмент у роботі розуміється як мінімальна смислова одиниця тексту, достатня для фіксації актуалізації концепту в локальному контексті та подальшого аналізу коактивацій. У більшості випадків такий фрагмент збігається з реченням; в окремих випадках він може охоплювати короткий текстовий відрізок у межах одного локального опису, якщо саме в ньому реалізується цілісна ситуація опису простору, предмета, сенсорної властивості, матеріального параметра або стану суб'єкта. Частину

реєстру корпусних фрагментів, залучених до аналізу, подано в додатку В, табл. В.1.

Основним корпусом дослідження є тематичний підкорпус САДЗ; за його даними встановлено коактивації концептів-автохтонів і побудовано когнітивну карту, тоді як BNC залучено як референтний корпус для статистичного зіставлення частот мовних одиниць.

Достатність корпусного матеріалу визначається відповідністю його структури меті дослідження та стабільністю виявлених мовних розподілів. За Д. Байбером, репрезентативність корпусу залежить від чіткого окреслення цільової сукупності, охоплення релевантних типів текстів, кількості текстів, довжини текстових вибірок і характеру розподілу конкретних мовних ознак; універсального мінімального обсягу корпусу для всіх дослідницьких завдань не існує (Biber, 1993, с. 243–256). Достатність дібраного матеріалу для реконструкції концептосистеми САДЗ забезпечують його жанрово-тематична однорідність, часове охоплення, розподіл мовних одиниць у різних текстах і повторюваність виявлених корпусних патернів.

На наступному етапі було здійснено морфологічну інвентаризацію лексичних вербалізаторів САДЗ. До підрахунку залучено іменники, прикметники й дієслова як повнозначні одиниці, через які в корпусі об'єктивуються основні складники затишного середовища. Іменники фіксують предметно-просторову основу САДЗ, прикметники – його сенсорні, оцінні й параметричні характеристики, дієслова – дії створення, організації та трансформації домашнього простору. Кількісні показники морфологічного розподілу лексичних вербалізаторів САДЗ подано в додатку Г, табл. Г.1.

На етапі сценарної реконструкції одиницею спостереження була лексико-синтаксична конструкція в межах дискурсивного фрагмента. Її аналіз охоплював процедурний оператор, його аргументи, сценарні ролі, об'єкт або засіб дії, локус, цільовий компонент і репрезентований результат. Така одиниця спостереження дала змогу встановити моделі *use X to create Y*, *add X*

to LOCUS, layer X to create Y, make LOCUS feel Y, transform X into Y і співвіднести їх із відповідними сценами сценарію.

Морфологічний розподіл вербалізаторів САДЗ засвідчує домінування іменникового шару, що відображає предметно-просторову спрямованість досліджуваного дискурсу. Значна частка прикметникових і дієслівних одиниць водночас указує на важливість параметризації середовища та процедур його облаштування й переживання. Морфологічна інвентаризація слугувала вихідним етапом упорядкування матеріалу, на якому леми обліковували окремо в межах відповідних частиномовних категорій. На етапі статистичного зіставлення з референтним корпусом BNC частоти однослівних одиниць агрегували за спільною лемою, сумуючи словоформи й частиномовні реалізації відповідно до режиму ALL FORMS. Багатослівні номінації обліковували як окремі мовні одиниці й не змішували з частотами їхніх компонентів.

1.3.3 Етапи, методи й процедури аналізу сучасного англійськомовного дискурсу затишку. Перший етап дослідження становить лексико-концептуальна реконструкція метаконцепту COSY, номінативною домінантою якого є лексема *cosy*. На цьому етапі розмежовуються лексичний, концептуальний і дискурсивний рівні аналізу; за даними *Oxford English Dictionary* та *Google Books Ngram Viewer* обґрунтовується вибір лексеми *cosy* як базового імені метаконцепту; на матеріалі словникових дефініцій здійснюється дефініційно-компонентний аналіз, спрямований на встановлення ядерних, приядерних і периферійних семантичних компонентів її значення. Історико-лексикографічний, етимологічний та історико-тезаурусний аналізи використовуються для уточнення ранньої фіксації, етимологічного статусу, графічної варіативності, семантичної належності, дериваційного потенціалу й вихідної антропоцентричної спрямованості лексеми *cosy / cozy* як імені метаконцепту COSY.

Етимологічний та історико-лексикографічний аналіз

лексеми-домінанти *cosy* становить початковий етап лексико-концептуальної реконструкції метаконцепту COSY, оскільки відкриває доступ до ранньої мовної семантики його імені, графічної варіативності, дериваційного розгортання й первинних смислових нашарувань. У сучасній комп'ютерно підтриманій історичній лінгвістиці етимологічний аналіз описується як поетапний workflow, що передбачає підготовку даних, стандартизацію мовних форм, зіставлення одиниць і реконструкцію з обов'язковим поєднанням формалізованих процедур та експертної перевірки (List, 2026, с. 19–24). Ця логіка реалізується як контрольований історико-лексикографічний аналіз *cosy*, доповнений зіставленням із дериватом *cosiness* і перевіркою їхньої діахронної частотності за допомогою Google Books Ngram Viewer.

Наступний крок спрямований на встановлення поняттєвого сегмента метаконцепту COSY через **аналіз словникових дефініцій** номінативної домінанти *cosy*. **Компонентний аналіз** дає змогу виокремити інтегральні та диференційні семи, сформувані семний інвентар лексеми й визначити ті компоненти значення, які утворюють поняттєву основу метаконцепту (Lyons, 1977; Nida, 1975; Мартинюк, 2011, с. 47). Повторюваність сем у лексикографічних джерелах використовується для первинного розмежування ядра, приядерної зони й периферії поняттєвого сегмента.

Поняттєвий сегмент метаконцепту COSY уточнюється через лексико-семантичний і синонімічний аналіз, що передбачає встановлення концептуально суміжних номінацій, синонімічного ряду та лексико-тематичних груп, пов'язаних із *cosy*. Таке зіставлення визначає місце метаконцепту в лексичній системі сучасної англійської мови з урахуванням його парадигматичних і синтагматичних зв'язків. У результаті реконструюється не вся концептосистема САДЗ, а поняттєва основа метаконцепту COSY: його ядро, приядерна зона, периферія та номінативне поле. Подальший перехід до автохтонного складу концептосистеми здійснюється вже на корпусно-дискурсивному етапі через перевірку

селективної релевантності вербалізаторів, доменно-семантичну стратифікацію та аналіз коактивацій.

Образний сегмент метаконцепту COSY реконструюється через аналіз концептуальних метафор, ідіоматичних одиниць і корпусно зафіксованих метафоричних номінацій. Теоретичну основу цього етапу становить теорія концептуальної метафори, у межах якої метафора трактується як механізм концептуалізації досвіду через системне співвіднесення домену джерела й домену цілі (Kövecses, 2015, с. ix; Lakoff and Johnson, 1980, с. 3; Lakoff, 1993, с. 208). Поняття домену, фрейму й концептуального мапування дають змогу описати не окремий образний вислів, а регулярний спосіб осмислення цільового смислу через іншу сферу досвіду (Fillmore, 1982; Grady, 2010; Langacker, 1987, с. 147–150). Методика аналізу передбачає виявлення метафоричної номінації в корпусному контексті, встановлення домену цілі COSY / ЗАТИШОК, визначення домену джерела, опис напряму метафоричної проєкції, співвіднесення метафоричної одиниці з відповідним компонентом поняттєвого сегмента COSY та кількісне узагальнення продуктивності окремих груп метафоричних реалізацій. Ступінь конвенціоналізованості метафоричних одиниць ураховується окремо, оскільки усталені й нові метафори по-різному виявляють образний потенціал концепту (Kronfeld, 1980, с. 13; Lakoff and Johnson, 1980, с. 211).

Ціннісний сегмент метаконцепту COSY реконструюється через семантико-прагматичний аналіз фразеологічних, пареміологічних та оцінно маркованих одиниць, у яких закріплюються культурно значущі уявлення про дім, комфорт, безпеку, належність і бажаний спосіб перебування в середовищі. Аксіологічний вимір концепту розглядається як складник його когнітивної організації: ціннісна насиченість лінгвокультурного концепту забезпечує стійкість його сприйняття й участь у формуванні дискурсивних смислів (Bondarenko et al., 2021, с. 272–287). Фразеологічні та пареміологічні одиниці виступають релевантним матеріалом для такого аналізу, оскільки вони акумулюють оцінні, етичні й культурно закріплені смисли мовної

спільноти (Savchuk, 2019, с. 245–247). Оцінні смисли в дискурсі можуть групуватися в аксіологічні конфігурації, що виявляються через повторювану лексику, модальність, метафоричні конструкції та прагматичні стратегії тексту (Jackson, 2021, с. 446–462; Van Dijk, 2019). У межах цього етапу аналіз спрямований на встановлення того, які ціннісні орієнтири імпліцитно підтримують образ затишку та як вони співвідносяться з поняттєвим і образним сегментами COSY.

Асоціативний експеримент у дослідженні концепту COSY використано як психолінгвістичний метод виявлення смислових, перцептивно-образних, емоційно-оцінних і предметно-просторових реакцій, актуалізованих у мовній свідомості респондентів словами-стимулами *cosy* / *cosiness*. Цей метод дає змогу визначити місце концепту в мовній свідомості соціуму на певному етапі його розвитку, встановити зв'язки слів у свідомості, їхню смислову й ієрархічну підпорядкованість, яскравість компонентів значення слова-стимула та ціннісне навантаження реакцій (Осовська, 2014, с. 80).

У роботі асоціативний експеримент реалізовано як електронне анкетування змішаного типу на платформі Google Forms за участю 48 респондентів із дев'яти країн: вільні реакції на *cosy* / *cosiness* поєднано зі спрямованим асоціюванням за параметрами концепту. Такий формат дає змогу уточнити асоціативне поле слів-стимулів і співвіднести його з поняттєвими, образними та валоративними компонентами COSY, а також поєднати первинні реакції на слово-стимул зі структурованим виявленням параметрів концепту (Осовська, 2014, с. 81–82; Clark, 1970, с. 272; Martinek, 2002, с.491).

Когнітивна інтерпретація асоціативних реакцій спирається на розуміння слова-стимулу як елемента асоціативної мережі, мотивованої ієрархічними концептуальними структурами. Після сприйняття лексичного знака активується фрагмент концептуальної структури, що охоплює концепт, його ознаки, емоції та оцінки; реакція респондента може виявляти значення певного слота фрейму, активованого словом-стимулом (Martinek, 2002, с.490).

Тому відповіді респондентів інтерпретуються як вербалізації окремих слотів фрейму затишку – просторових, предметно-матеріальних, сенсорних, емоційних, оцінних і сценарних.

Інтерпретація отриманих відповідей передбачає кількісний і якісний етапи. Кількісний етап фіксує частотність реакцій і дає змогу виокремити ядро та периферію асоціативного поля *cosy / cosiness*. У цьому аспекті релевантним є поняття *associative word-probability* як імовірності появи певного слова у відповідь на стимул, а також поняття *associative cluster* для групування семантично близьких реакцій (Howes and Osgood, 1954, с. 242, 245). Відповідно, в аналізі враховуються як окремі реакції, так і асоціативні кластери, що репрезентують повторювані ознаки концепту.

Якісний етап передбачає розподіл реакцій за семантичною, прагматичною, формально-мовною та фреймовою належністю. Семантична зумовленість виявляє спільні компоненти між стимулом і реакцією, прагматична – суб'єктивно-оцінне ставлення й емоційний стан респондента; у спірних випадках одна реакція може належати до кількох груп (Осовська, 2014, с. 81–82). Формально-мовний вимір уточнюється через розмежування парадигматичних і синтагматичних реакцій: перші належать до тієї самої граматичної або семантичної категорії, що й стимул, другі актуалізують типовий контекст уживання слова або його мовленнєве розгортання (Clark, 1970, с. 274–284).

Емпіричний матеріал анкетування моделюється як асоціативно-вербальна мережа концепту *COSY*. У сучасних дослідженнях асоціативний експеримент спрямований на моделювання мовної системи у формі асоціативно-вербальної мережі або асоціативних полів, а також на формування асоціативного профілю образів свідомості (Grominova et al., 2024, с. 306). Для *COSY* така мережа структурується за субфреймами, що відповідають фреймовій моделі затишку: атрибутивним, предметно-матеріальним, сенсорно-емоційним, просторовим і сценарно-мовленнєвим. Отже, асоціативне анкетування виконує функцію

додаткової психолінгвістичної перевірки корпусно реконструйованої моделі COSY. Форму опитувальника, використаного для проведення асоціативного експерименту, подано в додатку Д.

Подальший аналіз передбачає чітке розмежування мовного й концептуального рівнів. Лексема розглядається як статистично фіксована мовна одиниця, вербалізатор – як лексема, багатослівна номінація або регулярна колокаційна модель, що репрезентує відповідний концепт у корпусі, концепт – як когнітивна одиниця, що узагальнює певний фрагмент досвіду й актуалізується через сукупність мовних реалізацій. Метаконцепт COSY виконує функцію концепту-імені досліджуваного дискурсу. У когнітивно-дискурсивній концептології А. М. Приходька концепти-автохтони постають як експліцитно репрезентовані мовними знаками ментальні одиниці нижчого рівня абстракції, що належать до відповідних концептивних доменів і втілюють усталені національні цінності (Приходько, 2008, с. 245; Приходько, 2024, с. 101, 103–104). **Концепт-автохтон** САДЗ визначено як системотвірний когнітивний вузол його концептосистеми, що репрезентує стійкий фрагмент досвіду затишного середовища; його мовні репрезентанти регулярно актуалізуються в тематичному підкорпусі, виявляють статистично підтверджену перевагу порівняно з BNC і беруть участь у формуванні повторюваних дискурсивних конфігурацій та сценаріїв.

Корпусний етап дослідження спрямований на встановлення автохтонного складу концептосистеми САДЗ і поєднує комп'ютерно підтримане опрацювання мовного матеріалу з його когнітивно-дискурсивною інтерпретацією. Первинну лематизацію, частиномовне маркування та інвентаризацію повнозначних однослівних одиниць тематичного підкорпусу здійснено за допомогою бібліотеки spaCy для автоматизованого опрацювання природної мови та моделі `en_core_web_trf`. Омонімічні й полісемічні вживання, випадки сумнівної частиномовної розмітки та межі багатослівних номінацій перевірено вручну.

Абсолютні частоти мовних одиниць у референтному корпусі BNC визначено за допомогою платформи English-Corpora.org (<https://www.english-corpora.org/bnc/>). BNC містить близько 100 млн слів британської англійської та охоплює усне мовлення, художню прозу, журнальні, газетні й академічні тексти, що дає підстави використовувати його як загальномовне референтне тло для встановлення статистичної специфіки тематичного підкорпусу САДЗ. На момент збирання даних у використаному режимі доступу один запит охоплював до 20 пошукових одиниць, тому вихідні частотні дані отримували поетапно серіями запитів і зводили до єдиного статистичного реєстру. Для забезпечення зіставності даних частоти однослівних одиниць у BNC визначали в режимі ALL FORMS, який охоплює словоформи й частиномовні реалізації відповідної лєми. Багатослівні номінації обліковували як окремі мовні одиниці й не змішували з частотами їхніх компонентів. Приклад отримання абсолютної частоти за запитом COSY у BNC наведено на рис. 1.2.

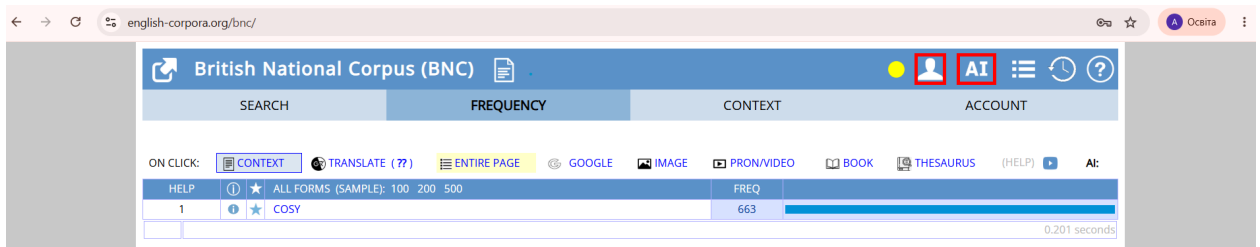


Рис. 1.2 – Результат запиту COSY у British National Corpus на платформі English-Corpora.org

Частиномовне маркування та аналіз корпусних контекстів використано для подальшої семантичної валідації омонімічних і полісемічних уживань. Нормовані частоти й статистичні показники G^2 та rel обчислено в автоматизованому режимі за допомогою скриптів мовою **Python 3**. Кількісну верифікацію селективної релевантності лексичних одиниць і номінацій здійснено шляхом зіставлення тематичного підкорпусу САДЗ із BNC як референтним корпусом загальномовного типу. Для порівняння частот у корпусах різного обсягу застосовано статистику логарифмічного відношення правдоподібності log-likelihood ratio (G^2), поширену в корпусній лінгвістиці

(Dunning, 1993; Rayson and Garside, 2000, с. 3). Абсолютні частоти нормовано за допомогою показника частоти на мільйон слововживань *per million words* (pmw), а напрям і ступінь переваги одиниці в тематичному підкорпусі визначено за коефіцієнтом відносної частотної переваги $rel = pmw_{САДЗ} / pmw_{BNC}$. Порогове значення $G^2 \geq 10,83$, яке за одного ступеня свободи ($df = 1$) відповідає рівню статистичної значущості $p < 0,001$, використано як первинний статистичний критерій відбору.

Кількісна перевага й статистична значущість становлять необхідні, але недостатні умови автохтонності. Після кількісного відбору здійснюється когнітивно-дискурсивна валідація, у межах якої перевіряються семантична стабільність, концептуальна автономність і дискурсивна релевантність відібраних одиниць. Така логіка узгоджується з корпусно-дискурсивним підходом, де кількісні показники виявляють регулярні патерни вживання, а їхнє пояснення потребує якісної інтерпретації (Baker, 2006, с. 1–2; Biber, 1995, с. 41; Biber et al., 1998, с. 13–14; Gries, 2006, с. 103–107).

Доменно-семантичне упорядкування відібраних одиниць спирається на адаптовану типологію С. D. Buck (1949), що слугує зовнішньою сіткою їх розподілу за сферами досвіду. Домінантна профілізація дає змогу віднести вербалізатор до домену відповідно до значення, систематично актуалізованого в САДЗ. Автохтонний статус надається мовним одиницям, які відповідають п'ятьом критеріям: кількісній перевазі, статистичній значущості, семантичній стабільності, концептуальній автономності та дискурсивній релевантності.

Регулярні зв'язки встановлюються на рівні дискурсивного фрагмента тематичного підкорпусу САДЗ, де активація концепту кодується за принципом 1/0. Для кожної пари будуються контингентні таблиці 2×2 ; незалежність перевіряється за критерієм G^2 , множинні порівняння контролюються процедурою Benjamini–Hochberg, а сила асоціації визначається коефіцієнтом ϕ (Agresti, 2002, с. 237; Benjamini and Hochberg, 1995, с. 289–290; Cohen, 1988, с. 185; Dunning, 1993; Rayson and Garside, 2000,

с. 3). На статистичному рівні карта має структуру неорієнтованого графа, оскільки критерій G^2 встановлює статистичну залежність між активаціями концептів, проте не визначає напряму й семантичного типу зв'язку. Статистично верифіковані коактивації підлягають контекстуальному й логіко-семантичному аналізу, за результатами якого міжконцептні відношення кваліфікуються як включення ($X \in Y$), параметричне співпрофілювання ($X \leftrightarrow Y$), композиційна реалізація ($X \oplus Y$) або результативний ефект ($X \Rightarrow Y$). Спрямованість відношення встановлюється на підставі контекстуального аналізу. Побудована когнітивна карта має реляційний характер і відрізняється від причинно-динамічних нечітких когнітивних карт. У моделі Б. Коско вузли позначають концепти або чинники системи, а спрямовані зважені дуги – позитивний чи негативний причинний вплив одного концепту на інший (Kosko, 1986). У дослідженні САДЗ ребра фіксують корпусно підтверджену коактивацію концептів, а напрям і функціонально-семантичний тип зв'язку встановлюються за результатами контекстуального й логіко-семантичного аналізу.

На завершальному етапі методом сценарного мапування опрацьовано 3000 дискурсивних фрагментів тематичного підкорпусу САДЗ для виявлення процедурних операторів, повторюваних конструкцій, сценарних ролей і переходів між станами.

Висновки до розділу 1

Дискурс затишку визначено як типізовану мовно-семіотичну практику ціннісного освоєння середовища, у якій простір, речі, сенсорні характеристики, тілесне самопочуття й емоційна оцінка утворюють цілісну модель бажаного перебування. Його когнітивний зміст становить вербалізована конфігурація способу мислення про середовище як комфортне, захищене, сенсорно прийнятне й емоційно відновлювальне.

Сучасний англійськомовний САДЗ функціонує як окремий сегмент *home-and-living* медіадискурсу. У ньому дім концептуалізується як обжите, матеріально організоване, атмосферно цілісне й афективно значуще місце. Репрезентація затишку охоплює просторові, предметно-матеріальні, сенсорні, емоційно-перцептивні та процедурні параметри, взаємодія яких визначає придатність середовища для комфортного перебування.

Категорійну організацію САДЗ утворюють обжитість, матеріальність, атмосферність і афективність. Обжитість фіксує освоєність простору та його співвіднесеність із відчуттям дому; матеріальність охоплює предметне, текстильне й фактурне втілення затишку; атмосферність інтегрує світлові, колірні, температурні, акустичні й композиційні характеристики; афективність репрезентує тілесно-емоційний результат взаємодії людини із середовищем. Домінантні конфігурації цих категорій реалізуються в облаштувальному, естетичному й тілесному типах САДЗ.

Лінгвокультурну специфіку САДЗ формує поєднання домашності, приватності, захищеності, сенсорної приємності, естетичної впорядкованості та емоційного відновлення. Дім у цьому фрагменті лінгвокультурної картини світу набуває цінності через якість проживаного досвіду, а предмети й параметри середовища осмислюються відповідно до їхньої здатності підтримувати комфортний стан людини.

Морфологічна структура тематичного підкорпусу засвідчила предметно-просторову домінанту САДЗ: іменниковий шар становить близько половини зафіксованих слововживань, прикметниковий репрезентує сенсорну, оцінну й параметричну організацію середовища, а дієслівний – дії його створення, облаштування та перетворення.

Тематичний підкорпус сформовано за номінативними та дієслівними маркерами *cosy, cozy, cosiness, coziness, cosy up*, що забезпечило відбір матеріалу за мовною актуалізацією затишку. Його організація у 3000 дискурсивних фрагментів загальним обсягом 77 243 слововживань дала змогу встановлювати регулярність вербалізаторів, їхню контекстуальну функцію та

спільну актуалізацію в межах цілісних ситуацій опису домашнього середовища.

Обґрунтована методика розмежовує лексичну частотність, дискурсивну релевантність і концептуальний статус мовних одиниць. Корпусно-статистичні показники визначають кандидатів до складу концептосистеми, контекстуально-семантичний аналіз установлює їхню когнітивно-дискурсивну функцію, статистична коактивація підтверджує системність зв'язків, а логіко-семантична інтерпретація визначає їхній тип і спрямованість. Побудована на цій основі когнітивна карта репрезентує корпусно засвідчену модель концептуалізації затишку в САДЗ.

Теоретико-методологічні положення дослідження, викладені в першому розділі дисертації, апробовано у працях (18; 25; 35; 36; 178).

РОЗДІЛ 2

СТРУКТУРА МЕТАКОНЦЕПТУ COSY ТА СИСТЕМА ЙОГО ЗАСОБІВ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ

2.1 Семантико-когнітивна структура метаконцепту COSY

Вихідні когнітивно-дискурсивні засади дослідження обґрунтовано в розділі 1. У цьому розділі увагу зосереджено на структурі метаконцепту COSY та системі його репрезентантів. Для цього розмежовуються **три аналітичні рівні**: **лексичний**, на якому розглядається лексема *cosy* та її похідні; **концептуальний**, на якому реконструюється поняттєвий, образний і валоративний сегменти метаконцепту COSY; **дискурсивний**, на якому встановлюється роль цих репрезентантів у формуванні концептуального профілю САДЗ.

Такий поділ узгоджується з когнітивно-дискурсивною методикою, що поєднує когнітивну репрезентацію, вербальне відтворення та дискурсивну реалізацію концептуального змісту (Колісниченко and Осовська, 2023, с.52–54). Поєднання корпусно-лексикографічних даних із якісним дискурс-аналізом забезпечує співвіднесення макрорівня частотних і колокаційних закономірностей із мікрорівнем метафоричних, наративних та оцінних реалізацій у конкретних текстах (Dyakiv and Dürscheid, 2025, с. 2–3).

Попри наявність праць, присвячених суміжним культурно маркованим моделям комфортного повсякденного буття, зокрема скандинавському *hygge*, німецькому *Gemütlichkeit*, атмосферності домашнього простору, ролі світла, матеріальності, тілесного комфорту й повсякденних практик у конструюванні відчуття затишку (Bille, 2015; Мізін, 2018; Мізін та Петров, 2021; Pessel, 2018; Wiking, 2016), САДЗ у журнально-публіцистичній репрезентації досі не був предметом спеціального корпусно-дискурсивного й когнітивно-семантичного аналізу. В цьому розділі метаконцепт COSY

реконструюється як структурована єдність поняттєвого, образного й валоративного сегментів, а система його вербалізаторів встановлюється за їхньою семантикою, частотністю, сполучуваністю та функціональним навантаженням у САДЗ.

2.1.1 Поняттєвий сегмент метаконцепту COSY: ядро, приядерна зона, периферія. Історико-семантична характеристика лексеми *cosy*, подана в підрозділі 1.2.3, засвідчила її первинну орієнтацію на стан суб'єкта, що перебуває в теплі, захисті й тілесному комфорті. Спираючись на обґрунтоване в розділі 1 розуміння COSY як метаконцепту, його поняттєвий сегмент реконструйовано за допомогою дефініційно-компонентного аналізу сучасних словникових тлумачень лексеми *cosy*.

Поєднання результатів історико-семантичного дослідження із синхронним дефініційним аналізом забезпечує послідовний перехід від еволюції лексичного значення до реконструкції актуальної конфігурації концептуальних ознак COSY. Результати аналізу дають змогу встановити ядро, приядерну зону й периферію поняттєвого сегмента COSY.

Компонентний дефініційний аналіз застосовується як один із структурних методів для виявлення інтегральних та диференційних сем у словникових дефініціях лексеми *cosy* з метою реконструкції її поняттєвого потенціалу (див. табл. 2.1). Компонентний аналіз словникових дефініцій дозволив встановити семантичну стратифікацію значення лексеми *cosy*.

Початковим етапом реконструкції концептуального змісту є виявлення його вербалізаторів у тематично завершених і прагматично зв'язаних текстових фрагментах та аналіз їхнього контекстуального функціонування (Колісниченко, Коропатніцька, Гоменюк, 2024, с. 64–67). Додатковим аргументом на користь вибору лексеми *cosy* як імені концепту є дані Google Books Ngram Viewer, які засвідчують стабільно вищу частотність уживання форми *cosy* порівняно з формою *cosiness* (див. рис. 2.1). Розгорнуту таблицю та рисунки діахронічної динаміки одиниць синонімічного ряду лексеми *cosy*

за даними Google Books Ngram Viewer подано в додатку Е, табл. Е.1., рис. Е.1. – Е.4.

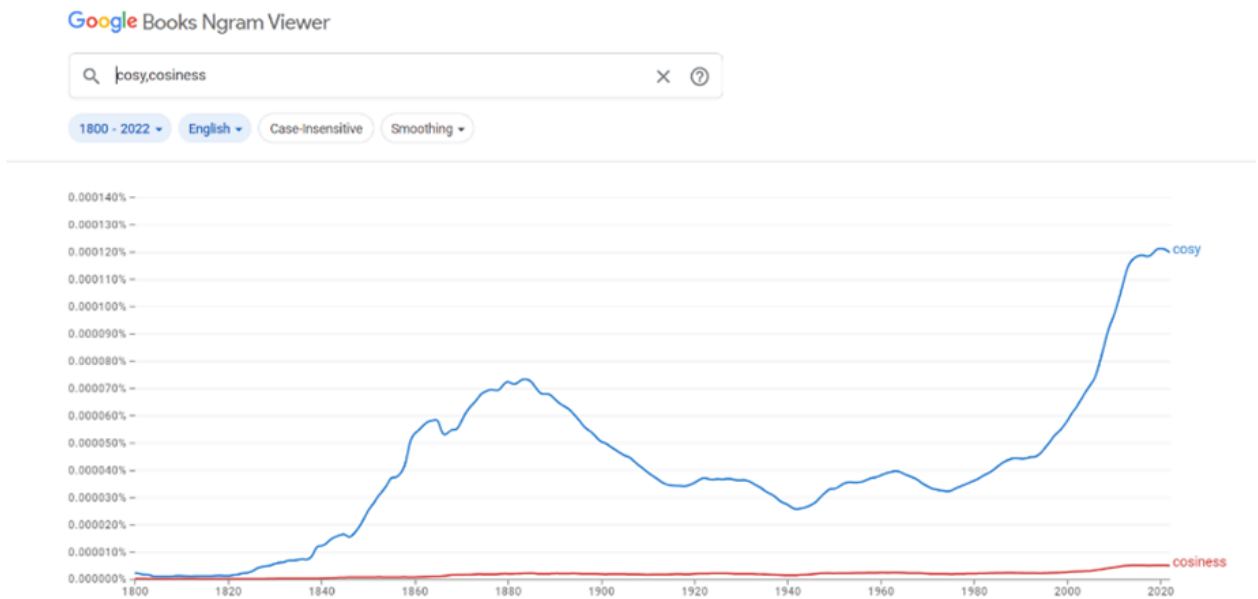


Рис. 2.1 Діахронна динаміка графічних форм *cosy* та *cosiness* за даними Google Books Ngram Viewer: англійськомовний корпус за 1800–2008 рр., параметр згладжування – 3 (GBNV, 2024)

Лексичне значення трактується як семантичний зміст слова, що охоплює його денотацію, категорійний тип і селекційні обмеження сполучуваності, через які слово реалізує значення в конкретному контексті (Asher, 2011, с. ix–x). Аналіз номінативного рівня передбачає вивчення імені концепту COSY – лексеми *cosy* – та сукупності лексичних значень (далі – ЛЗ), через які вербалізується його зміст. У когнітивному вимірі номінативна одиниця акумулює певний обсяг мовного знання про окремий сегмент мовної картини світу, який системно закріплюється в її семантиці (Kushch et al., 2022, с.75).

На першому етапі досліджено словникові дефініції, що фіксують основні семантичні параметри лексеми *cosy* і дають змогу окреслити вихідний номінативний профіль концепту COSY.

Ключові семи згруповано відповідно до їхнього змістового наповнення; на цій основі в номінативному полі виокремлено ядро, приядерну зону і периферію. Критерієм ядерно-периферійної стратифікації поняттєвого

сегмента COSY є поєднання кількісного й якісного параметрів: повторюваності семантичного компонента у словникових дефініціях та його концептуальної релевантності для прототипного змісту затишку (див. рис.2.2). Такий підхід узгоджується з прототипною моделлю категоризації, у межах якої члени категорії мають різний ступінь типовості й розподіляються від центральних до периферійних залежно від частотності, семантичної виразності та сімейної подібності ознак (Rosch, 1975; Rosch and Mervis, 1975; Hampton, 1979; Geeraerts, 1997; Croft and Cruse, 2004).

Таблиця 2.1

Компонент словникової дефініції лексеми *cosy*

	Компонент лексичного значення	CA LD	CED	LDO CE	MED	MW OD	OLD	TBD	TCD	COD CE	
1.	comfortable	+	+	+	+	+	+	+	+	+	9
2.	warm	+	+	+	+	+	+	+			7
3.	(often disapproving) easy and convenient, but not always honest or right	+		+	+	+	+	+			6
4.	friendly		+	+	+		+	+			5
5.	snug		+						+	+	3
6.	small			+			+	+			3
7.	pleasant		+			+		+			3
8.	intimate		+			+			+		3
9.	private						+				1
10.	safe						+				1

Продовження таблиці 2.1

11.	making you feel relaxed				+						1
12.	marked by a discreet and cautious attitude or procedure					+					1

Кількісний параметр визначається повторюваністю семантичного компонента у словникових дефініціях, якісний – його релевантністю для позитивного лексико-семантичного варіанту затишку як стану тілесного комфорту, тепла, захищеності й сенсорно приємного перебування.

До ядра уналежнено компоненти з максимальною дефініційною повторюваністю та прямою концептуальною відповідністю позитивній семантиці COSY; приядерну зону формують частотно помітні компоненти, що конкретизують якість середовища, соціально-афективну близькість, камерність або укритий комфорт; периферію становлять одиничні, спеціалізовані або прагматично марковані компоненти, які актуалізуються в окремих контекстах. Компоненти 3 і 12, попри словникову фіксацію, не входять до ядерно-периферійної структури позитивного лексичного значення лексеми *cosy*, оскільки репрезентують окремі переносні значення: оцінно-реляційне, пов'язане з надмірно близькими або потенційно нечесними відносинами, та процедурне, пов'язане з обережним способом дії.

З огляду на ці критерії, ядерними компонентами поняттєвого сегмента COSY є *comfortable* і *warm*, оскільки вони мають найвищу дефініційну повторюваність і безпосередньо репрезентують тілесно-сенсорну основу затишку. Приядерну зону формують *friendly, intimate, pleasant, small, snug*, які конкретизують соціально-афективну близькість, камерність і укритий комфорт. Периферію позитивного значення лексеми *cosy* становлять одинично зафіксовані *safe, private, making you feel relaxed*, що репрезентують безпеку, приватність та розслаблення.

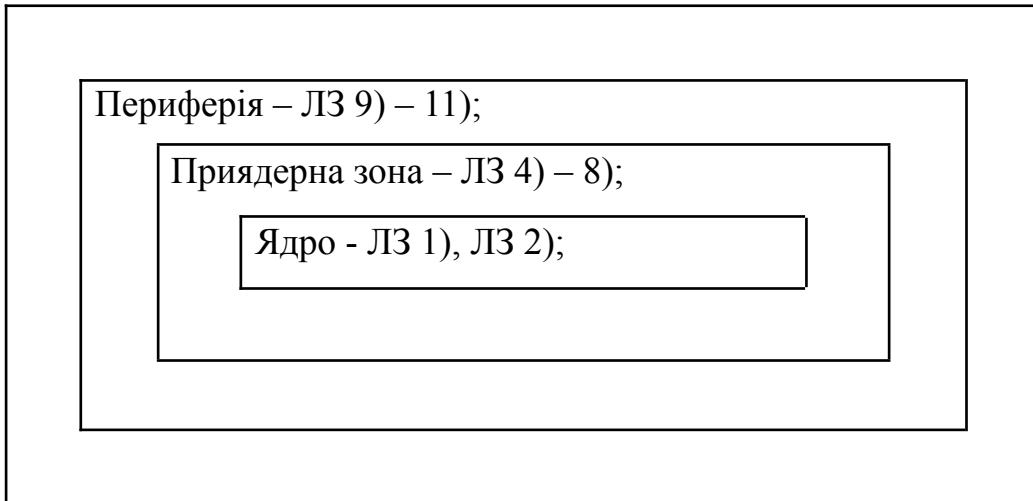


Рис. 2.2 – Ядерно-периферійна модель релевантного для САДЗ значення лексеми *cosy*

Зазначені дефініції відібрано з огляду на частотність їх фіксації у словникових статтях: семантичний компонент 1) представлено в 9 словниках, компонент 2) – у 7. Периферію лексичного значення лексеми *cosy* становлять компоненти, що не належать до ядра семантики, але актуалізуються в окремих контекстах.

Подальша інтерпретація результатів дефініційного аналізу здійснюється в руслі теорії семантичних полів (Trier, 1931) та прототипної моделі категоризації (Geeraerts, 1997; Rosch, 1975). У межах такого підходу семантичні ознаки лексеми *cosy* розподіляються за ступенем прототипності на ядерні й периферійні, що дає змогу описати структуру значення як градуйовану, а не дискретну. Ідеї Й.Г. Гердера та В. фон Гумбольдта заклали філософсько-мовознавчі передумови антропоцентричного розуміння значення, тоді як теорія семантичних полів Й.Тріра (1931) репрезентує структурно-семантичний етап осмислення лексичної організації мови.

Семантичну структуру лексеми *cosy* (рис. 2.2) змодельовано за результатами дефініційного аналізу (табл. 2.1). Вона репрезентує окремий фрагмент мовної картини світу англomовної лінгвокультури. Її будова охоплює ядро (ЛЗ 1, 2), приядерну зону (ЛЗ 4–8) і периферію (ЛЗ 9–11);

компоненти 3 і 12 репрезентують окремі переносні значення лексеми *cosy*. Структуру утворюють семантичні компоненти, кожен із яких розкриває певний аспект значення лексеми. До ядерних компонентів належать:

- Комфорт – стан фізичного й емоційного благополуччя, пов’язаний зі зручними умовами: *a cosy little room, a cosy feeling* (OALD);
- Тепло – відчуття зігрітості та захищеності, що виникає завдяки приємній атмосфері: *I felt warm and cosy sitting by the fire. We stopped in a cosy little cafe for a cup of tea* (OALD).

Дефініційний аналіз виявив складники концептуального змісту COSY та окремі переносні значення лексеми *cosy*:

- Оцінно-реляційне переносне значення – надмірно близькі або потенційно нечесні відносини: *a cosy relationship* (OLD);
- Соціальна взаємодія – переживання товариської єдності та міжособистісної близькості: *a cosy dinner with the whole family* (MWOD);
- Особистий простір – відчуття приватності й довірливості особистого спілкування: *a cosy chat with a friend* (TBD);
- Психологічний стан – суб’єктивне переживання безпеки, розслабленості та задоволення: *Cosy, after all, is a state of mind – so it is bound to look different for everyone!* (тематичний підкорпус);
- процедурне переносне значення – обережний спосіб дії: *a cosy waiting game* (MWOD).

Регулярна фіксація цих компонентів у словникових дефініціях засвідчує стійкість відповідних смислів у семантичній структурі лексеми *cosy* та їх закріпленість у мовній свідомості носіїв англійської мови.

Компонентний аналіз словникових дефініцій лексеми *cosy* дав змогу виокремити ядро, приядерну зону та периферію поняттєвого сегмента метаконцепту COSY.

Ядро формують найчастотніші дефініційні компоненти: *comfortable* – зручний, комфортний; *warm* – теплий. Приядерну зону формують *friendly*,

pleasant, intimate, small, snug; периферію – *safe, private, making you feel relaxed*. Компоненти 3 і 12 репрезентують окремі переносні значення – оцінно-реляційне та процедурне.

Отримані результати дефініційного аналізу засвідчують прототипну організацію значення лексеми *cosy*, у межах якої ядерні семи *comfortable* та *warm* формують концептуальний інваріант затишку, тоді як приядерні й периферійні компоненти відображають афективні, просторові та психологічні конкретизації цього значення. Виявлена структура слугує методологічним і емпіричним підґрунтям для подальшої реконструкції поняттєвого сегмента концепту COSY в межах дискурсу затишку.

Лексикографічно встановлені семантичні компоненти лексеми *cosy* додатково зіставлено з її колокаційним профілем у BNC. У додатку Ж, на рис. Ж.1, подано автоматично сформовану візуалізацію іменникових колокатів прикметника *cosy* у синтаксичній моделі *cosy* + N за даними BNC, створену засобами Sketch Engine (корпусно-лінгвістична онлайн-платформа для пошуку, аналізу та візуалізації даних текстових корпусів; URL: <https://www.sketchengine.eu/>). Візуалізація відображає поєднання *cosy* з номінаціями просторових осередків (*lounge, fireside, nook, bedroom*), атмосферно-сенсорних характеристик (*atmosphere, glow, smell*), соціально-емоційної близькості (*chat, intimacy, cuddle, relationship*), огортально-захисних образів (*cocoon, nest, love-nest*). Виявлений колокаційний профіль надає корпусне підтвердження просторовому, сенсорно-атмосферному, соціально-емоційному та огортально-захисному компонентам лексичного значення *cosy*. Отже, на початковому етапі дослідження дані BNC використано для уточнення компонентної структури лексичного значення *cosy*, яка становить семантичну основу подальшої реконструкції метаконцепту COSY.

Результати асоціативного експерименту засвідчили домінування реакцій, пов'язаних із теплом, комфортом і безпекою, а також просторово-предметних асоціацій HOME, ROOM, SOFA, ARMCHAIR,

FIREPLACE і BLANKET. Це підтверджує центральність сенсорно-емоційного та домашньо-просторового компонентів у структурі метаконцепту COSY.

2.1.2 Образний сегмент метаконцепту COSY: метафоричний та ідіоматичний складники. Дослідження образного сегмента метаконцепту COSY спрямоване на встановлення мовних одиниць, у яких затишок осмислюється через інші сфери досвіду. Дефініційний і компонентний аналізи задають поняттєві межі концепту, тоді як метафоричний аналіз виявляє способи його образного структурування в САДЗ. Метафоричні реалізації розглядаються як мовні маркери концептуальних проєкцій, що формують образний сегмент досліджуваного метаконцепту.

Концептуальна метафора трактується як осмислення сутностей однієї царини людського досвіду за допомогою понять, що належать до іншої його царини (Мартинюк, 2011, с. 74). Це визначення узгоджується з положенням теорії концептуальної метафори, за яким метафора належить до механізмів мислення, мовлення й повсякденної дії, а мовні метафоричні вирази репрезентують концептуальні відповідності між сферами досвіду (Lakoff and Johnson, 1980, с. 3; Lakoff, 1993, с. 206–207). Для САДЗ така перспектива релевантна, оскільки затишок репрезентує комплексний досвід перебування в середовищі.

Поняття домену задає одиницю опису цих відповідностей. У когнітивно-семантичному розумінні **домен** становить концептуальну структуру, що слугує фоном для виділення й профілювання концепту (Мартинюк, 2011, с. 22). У теорії концептуальної метафори це поняття конкретизується через співвідношення **домену цілі** й **домену джерела**: перший становить сферу осмислення, другий надає концептуальний матеріал для її інтерпретації (Kövecses, 2010; Lakoff, 1993, с. 206–207). У дискурс-концептологічному описі цим одиницям відповідають референтний

домен / концепт і корелятивний домен; спільні актуалізовані ознаки між ними формують зону перехресного картування (Осовська, 2014, с. 118–119).

Теорія концептуальної інтеграції доповнює теорію концептуальної метафори, переводячи аналіз від устанавлення загальних міждоменних відповідностей до реконструкції смислу, сформованого в конкретному контексті. Теорія концептуальної метафори виявляє усталені способи осмислення затишку через фізичне тепло, огортання, укриття, близькість і відмежування від зовнішнього середовища. Інтеграційна модель пояснює, як ці образні схеми взаємодіють із предметною ситуацією, фоновим знанням і перспективою, заданою мовною конструкцією. Концептуальна метафора таким чином визначає напрям проєкції, а концептуальна інтеграція розкриває її локальну конфігурацію та емерджентний результат (Omazić, 2005, с. 37–38, 53–54; Turner and Fauconnier, 1995, с. 183–186;).

Основними компонентами інтеграційної мережі є ментальні простори – часткові концептуальні структури, що формуються для поточного розуміння ситуації. Мінімальна мережа охоплює два вхідні простори, генеричний простір та інтегрований простір, або бленд. Вхідні простори містять окремі елементи, відношення й фреймові ролі; генеричний простір фіксує їхню спільну схему; до бленду вибірково проєктуються контекстуально релевантні компоненти. Його емерджентна структура розвивається через композицію, завершення та розгортання: проєктовані елементи вступають у нові відношення, доповнюються фоновими фреймами й утворюють цілісну концептуальну сцену, придатну для подальшої мисленнєвої симуляції (Fauconnier and Turner, 1998, с. 137–143).

Мовна форма в цій моделі функціонує як стислий орієнтир для побудови значно ширшої структури знань. Вона активує лише частину інтеграційної мережі, тоді як адресат устанавлює міжпросторові відповідності, залучає фоновий досвід і виводить контекстуально релевантний смисл. Образне значення формується у взаємодії мовної

конструкції, дискурсивного контексту, активованих фреймів і фонового знання (Turner and Fauconnier, 1995, с. 202–203).

Ідентифікацію метафоричних уживань здійснено на основі адаптованої процедури *Metaphor Identification Procedure* (MIP) та її розширеної версії *Metaphor Identification Procedure Vrije Universiteit* (MIPVU). Аналіз охоплює обидва послідовні рівні метафоричного опису: локальний, на якому ідентифікуються окремі метафоричні вживання, та глобальний, на якому за сукупністю мовних реалізацій реконструюються ширші моделі метафоричного структурування (Gibbs, 2008, с. 4). Для кожної потенційно метафоричної лексичної одиниці визначено її контекстуальне значення та встановлено, чи має вона в сучасній мові інше значення, більш базове порівняно з контекстуальним “*more basic contemporary meaning*” (Pragglejaz Group, 2007; Steen et al., 2010). На етапі ідентифікації операційною одиницею була лексична одиниця, для якої зіставляли контекстуальне й більш базове сучасне значення. На етапі концептуального узагальнення метафорична реалізація могла охоплювати лексичну одиницю разом із фразовим оточенням, необхідним для встановлення напрямку міждоменої проєкції.

У випадках дієслівної метафоризації напрям проєкції встановлювався з урахуванням семантико-рольової структури всієї конструкції. Дієслово репрезентує узагальнену ситуацію, тоді як його учасники й обставинні компоненти конкретизують референтну та корелятивну сфери. У метафоричному вживанні експліцитні ролі референтної ситуації переосмислюються через ознаки імплікованих ролей корелятивного домену, тому інтерпретація охоплює метафоричний предикат разом із його релевантним контекстуальним оточенням (Бистров та Гонтаренко, 2024, с.8–10).

Лексичну одиницю кваліфіковано як метафорично вжиту за умови семантичного контрасту між контекстуальним і більш базовим сучасним значеннями та можливості інтерпретації контекстуального значення через зіставлення з більш базовим. Метафорична модель фіксує повторюваний тип

співвіднесення референтного й корелятивного доменів. Вона узагальнює семантичний рух від конкретнішої, досвідно доступної сфери до складнішого концептуального змісту. У цьому розумінні метафорична модель є схемою концептуального перенесення, що виявляється в групі споріднених мовних реалізацій. Така логіка узгоджується з когнітивним трактуванням значення як енциклопедичного, досвідно мотивованого й пов'язаного з уживанням (Geeraerts, 2006, с. 11–13).

Сукупність корелятивних доменів, через які осмислюється один референтний домен, формує діапазон метафори (Осовська, 2014, с. 119). Встановлення цього діапазону забезпечує перехід від окремих метафоричних виразів до системи концептуальних проєкцій. У межах підрозділу визначаються діапазон корелятивних доменів COSY, складові цих доменів у корпусних реалізаціях, концептуальні метафори, що виникають унаслідок їх проєкції на референтний домен, і результат перехресного картування.

Корпусно орієнтований аналіз метафори забезпечує емпіричну перевірку концептуальних проєкцій. Для досліджень, зосереджених на певному домені цілі, продуктивною є стратегія пошуку лексики, що прямо репрезентує цей домен, із подальшим встановленням випадків, де ці одиниці входять до метафоричних виразів і виявляють відповідні домени джерела (Stefanowitsch, 2006, с. 1–4). У матеріалі САДЗ вихідними пошуковими одиницями виступають *cosy*, *cosiness* і споріднені форми; знайдені реалізації перевіряються за критерієм міждоменної проєкції та класифікуються за корелятивним доменом.

Кількісний параметр у корпусному аналізі метафори використовується для встановлення продуктивності метафоричних мапувань. Частотний розподіл показує, які домени джерела найстійкіше пов'язані з певним доменом цілі та які моделі становлять основні напрями його образної концептуалізації (Stefanowitsch, 2006, с. 7). Корпусний аналіз виявляє мовні деталі, які можуть залишатися непоміченими під час розгляду окремих текстів або штучно сконструйованих прикладів. Вибір і реалізація метафори

залежать від мовного контексту, жанру, культури та ідеологічних параметрів дискурсу, тому класифікація метафоричних уживань має спиратися на їхнє природне контекстуальне оточення (Deignan, 2008, с. 293). У цьому підрозділі кількість реалізацій інтерпретується як показник продуктивності конкретизованих метафоричних моделей і відповідних корелятивних доменів.

Для впорядкування корпусного матеріалу застосовано дворівневий принцип моделювання. Макромодель становить вищий рівень узагальнення й об'єднує конкретизовані метафоричні моделі за спільним напрямом концептуальної проєкції. Конкретизована модель фіксує повторюване співвідношення цільової структури COSY з певним корелятивним доменом або джерельним образом.

Узагальнення мовних реалізацій у концептуальну модель потребує збереження зв'язку з фактично виявленими метафоричними маркерами. Надмірне абстрагування від корпусних форм може приховувати специфіку вихідних мовних образів, тому назва моделі має охоплювати повторюваний напрям проєкції, не виходячи за межі семантики засвідчених реалізацій (Cameron, 2008, с. 208).

Образні схеми становлять проміжний рівень між тілесно-просторовим досвідом і конкретними метафоричними моделями. Вони описують повторювані патерни сенсомоторного досвіду, які можуть функціонувати як джерело або структурний компонент домену джерела (Geeraerts, 2006, с. 12; Johnson, 1987). В аналізі образного сегмента COSY образна схема пояснює ті випадки, де метафорична проєкція спирається на загальнішу організацію досвіду – вміщення, межу, шкалу, контакт або просторову орієнтацію.

Метафоричне структурування досвіду має тілесну й культурну основу. За Н. Ю, тіло функціонує як потенційно універсальне джерело метафоризації, тоді як культура виконує роль фільтра, що визначає, які компоненти тілесного досвіду проєктуються на певний домен цілі. Первинні метафори формуються на основі повторюваних тілесних кореляцій, а складні метафоричні моделі

залучають культурні фрейми, знання й усталені способи інтерпретації досвіду (Yu, 2008, с. 248–249).

Метафора й метонімія розмежовуються за типом доменного зв'язку. Метафора передбачає мапування між різними доменами, метонімія – мапування в межах одного домену або між доменом і його субдоменом (Croft, 1993, с. 335–370; Ruiz de Mendoza Ibáñez, 1997, с. 1–2). Під час кодування метафору послідовно відмежовано від буквальної номінації, причинно-ситуативного зв'язку й метонімічної суміжності. Фізичне тепло, освітлення, вогонь, запах, смак, звук, дотик, текстильні предмети та сезонні ситуації не кваліфікували як самостійні метафори без виразного контрасту між базовим і контекстуальним значеннями.

У цьому підрозділі COSY становить загальний референтний домен, метафоричний аспект якого реконструюється на підставі корпусних реалізацій. У конкретних контекстах міждоменна проєкція може охоплювати різні складники ситуації затишку – житловий простір, колір і поверхню, матеріал або предмет, освітлення, атмосферу чи ефект, тілесний досвід, абстрактну властивість *cosiness*, а також процес її створення. Відповідно, назва концептуальної моделі узагальнює повторюваний напрям метафоричного осмислення COSY, тоді як безпосередній контекстуальний носій метафоричної ознаки встановлюється окремо в кожній мовній реалізації. Одиницею аналізу є окрема метафорична реалізація – лексична одиниця або фраза, у якій один зі складників ситуації затишку осмислюється через іншу сферу досвіду. Один корпусний контекст може містити кілька самостійних метафоричних реалізацій.

Мінімальними параметрами опису кожної реалізації є референтний домен, корелятивний домен, складова корелятивного домену й тип концептуального мапування; ці параметри відповідають базовим вимогам корпусної анотації метафоричних одиниць (Stefanowitsch, 2006, с. 10–11). Додатково фіксується результат перехресного картування, що забезпечує

перехід від мовного матеріалу до реконструкції образного сегмента концепту COSY.

У корпусному аналізі статус концептуальної інтеграції визначається за сукупністю ознак: наявністю кількох активованих структур досвіду, міжпросторових відповідностей, вибіркової проєкції та емерджентного смислу. Частотні й колокаційні показники дають змогу виявити повторювані лексичні поєднання, потенційно релевантні для метафоричного аналізу, тоді як їхній образний статус і структура інтеграційної мережі встановлюються за конкордансними контекстами. Такий порядок аналізу розмежовує загальну метафоричну модель і її локальну дискурсивну реалізацію.

Отже, концептуальна інтеграція пояснює, як у дискурсі затишку фізичні параметри інтер'єру набувають афективного й сценарного значення. Через поєднання просторового оточення, матеріального облаштування, сенсорного досвіду та культурно засвоєних моделей захисту формується емерджентний образ затишного середовища як простору безпеки, тілесного комфорту й емоційного відновлення.

Конкретизовану метафоричну модель визнано продуктивною за наявності щонайменше трьох незалежних корпусних контекстів. Реалізації, зафіксовані в одному або двох контекстах, збережено як низькочастотні або одиничні мовні метафори без їх узагальнення до продуктивної концептуальної моделі. Суцільна контекстуальна перевірка 3000 корпусних фрагментів дала змогу встановити 451 метафоричну реалізацію у 421 контексті. Виявлені реалізації утворюють 17 продуктивних конкретизованих моделей, об'єднаних у п'ять продуктивних макромоделей.

Метафоричний діапазон COSY представлений 18 конкретизованими моделями, з яких 17 мають продуктивний статус. Продуктивні моделі охоплюють 450 метафоричних реалізацій, а одну реалізацію кваліфіковано як одиничну мовну метафору. Їхній кількісний розподіл і співвіднесення з концептуальними метафорами подано в табл. 2.2.

Продуктивні макромоделі метафоричної репрезентації COSY

Макромодель	Конкретизовані моделі	Кількість реалізацій
PROTECTED COSY SPACE	COSY ENVIRONMENT IS A COCOON – 98; COSY SPACE IS A RETREAT – 42; COSY SPACE IS A SANCTUARY – 26; COSY SPACE IS A HAVEN – 21; COSY SPACE IS A REFUGE – 18; COSY HOME IS A NEST / DEN – 14; COSY LIVING IS SEASONAL WITHDRAWAL – 5	224
MANIPULABLE COSINESS	COSINESS IS A TRANSFERABLE SUBSTANCE – 143; COSINESS IS ASCENT – 19; COSINESS IS A MEASURABLE QUANTITY – 8	170
EMBODIED COMFORT	COSY IS ENVELOPMENT – 21; COSY EXPERIENCE IS AN EMBRACE – 12; COSY COMFORT IS A CLOUD – 4	37
AGENTIVE COSINESS	COSINESS IS A MESSAGE – 7; COSY IS AN ANIMATE ENTITY – 5	12
CREATION OF COSINESS	CREATING COSINESS IS PREPARATION – 4; COSINESS IS A JOURNEY – 3	7
Разом:	17 продуктивних моделей	450

У метафоричних реалізаціях актуалізуються окремі складники корелятивних доменів. Серед виявлених моделей представлені структурні, онтологічні й орієнтаційні метафори. Частина онтологічних реалізацій має персоніфікаційний характер. Їхнє розмежування ґрунтується на характері джерельної структури та способі її проєкції на відповідний складник референтного домену COSY. Аналіз корелятивних доменів через визначення їхніх складових у конкретних метафоричних реалізаціях, виявлення утворених у їхніх межах концептуальних метафор та опис результатів зіставлення референтного й корелятивного доменів засвідчує такі концептуальні закономірності.

Продуктивні моделі об'єднуються в п'ять макромоделей: PROTECTED COSY SPACE, MANIPULABLE COSINESS, EMBODIED COMFORT, AGENTIVE COSINESS та CREATION OF COSINESS.

Сенсорні параметри відіграють істотну роль у формуванні затишного середовища, проте в більшості корпусних контекстів вони реалізують буквальні властивості, причинно-ситуативні зв'язки або метонімічні маркери затишної ситуації. Тепле світло, вогонь, запахи спецій, гарячі напої, м'які поверхні, приглушення шуму та сезонний декор створюють або активують відчуття затишку, але самі по собі не утворюють міждоменних моделей.

- Найбільша макромодель PROTECTED COSY WORLD охоплює 224 метафоричні реалізації, у яких дім, локальний домашній осередок або спосіб домашнього перебування осмислюються через образи захищеного внутрішнього світу, укриття, відступу від зовнішньої активності та відновлення.
- Концептуальна метафора “COSY ENVIRONMENT IS A COCOON”

а) колір як засіб створення ефекту кокона:

“Deep, rich colours like our dark navy blue, Sapphire Salute adds instant sophistication and creates a cosy, cocooning effect.; This year, we’re embracing warmer, earthier, more cocooning colours with warm undertones that make us feel cosy and safe.”;

б) спальня як простір огортання й відпочинку:

“Colour has a major impact on our mood, so when looking for a bedroom shade it’s important to consider what will create a cosy and cocooning space where you can relax at the end of a busy day.”;

в) cocooning як протиставлення відкритому, візуально розширеному простору:

“It’s important to establish what kind of look and feel you’re going for – is it cosy and cocooning or bright and airy that will make the room look bigger?”

Результат перехресного картування: затишний простір концептуалізується як кокон, що огортає людину, відмежовує її від зовнішнього середовища та створює умови для відпочинку.

- Концептуальна метафора “COSY SPACE IS A RETREAT”

Приватне місце відступу після зовнішньої активності: *“Our bedrooms are our private sanctuaries that we can retreat to after a long day. We want them to feel safe, cosy and inviting...; Most of all, enjoy the process of picking out colours to make the space feel fresh and cosy, like a mini retreat for your guests!”*

Результатом перехресного картування є концептуалізація затишного простору як місця відступу, до якого людина повертається для усамітнення, відпочинку й відновлення.

- Концептуальна метафора “COSY SPACE IS A SANCTUARY”

Простір спокою й захищеного усамітнення: *“Adding a vertical feature like a pergola or trellis to your decking area can help enclose the space, creating a sanctuary from the day’s heat and a cosy nook in the evening; When selecting colours for your living space, think about the atmosphere you want to achieve – whether it’s a peaceful retreat, a cosy sanctuary, or a lively area for entertaining.”*

Результатом перехресного картування є концептуалізація затишного простору як захищеного місця спокою, приватності й відновлення, відмежованого від зовнішньої активності.

- Концептуальна метафора “COSY SPACE IS A HAVEN”

Житловий простір осмислюється як місце повернення й відпочинку після холоду або напруження: *“35 cosy living room ideas to turn your lounge into a snugly haven for long, cold evenings.; More cosy and intimate than your traditional living room ideas, your snug room ideas should be a haven on a cold winter’s day or after a busy working week.”*

Результат перехресного картування: затишний простір концептуалізується як гавань – захищене місце повернення, відпочинку й відновлення після зовнішнього напруження.

- Концептуальна метафора “COSY SPACE IS A REFUGE”

Корелятивний домен REFUGE охоплює два взаємопов’язані джерельні образи: захищене місце, що оберігає від несприятливих зовнішніх умов, і відхід від повсякденного тиску до відокремленого простору. Метафоричний статус реалізацій визначається семантичним контрастом між базовими значеннями *fortress*, *refuge*, *hideaway*, *oasis* та *escape* і їхнім контекстуальним уживанням у житловому середовищі:

а) затишний простір як укріплений або прихований осередок:

“Think of it like planning a cosy fortress – where you place your bed can make all the difference between toasty comfort and waking up feeling like you’ve spent the night in a chilly draft.; Cosy, down-to-earth interiors are a big focus for the coming year as we want our homes to feel like a relaxed refuge.; Sheer linen curtains dress the bed and can be closed around it to create a cosy hideaway.; Combining cashmere and wooden flooring will immediately soften your kitchen and make it feel like a cosy oasis.”;

б) затишний простір як місце відходу від зовнішніх умов або повсякденної активності:

“Creating the feeling of a cosy country escape is set to be big for 2025.; These snug room ideas will help you indulge your cosy aspirations and create an escape from the chilly seasonal weather.; Darker tones offer a cosy, intimate atmosphere that promotes sleep and a sense of sanctuary, ideal for unwinding after a long day. Deep blues, rich greens and charcoal greys can create a cocoon-like effect, making the bedroom feel like an escape from the bustle of everyday life.”

Результатом перехресного картування є концептуалізація затишного простору як прихистку, що забезпечує захищеність, відокремленість від

несприятливих зовнішніх умов, дистанціювання від повсякденного тиску та можливість відпочинку й відновлення.

- Концептуальна метафора “COSY HOME IS A NEST / DEN”

Корелятивний домен NEST / DEN охоплює знання про гніздо або лігво як невелике, обмежене й захищене місце, підготовлене для відпочинку, перебування та укриття живої істоти. У референтному домені цим структурам відповідають дім, вітальня, диван, куток для читання або дитяча ігрова зона. Просторовій обмеженості гнізда або лігва відповідає локалізованість домашнього осередку, а їхній функції укриття – облаштованість простору для відпочинку й тривалого перебування.

Метафоричний статус таких реалізацій визначається семантичним контрастом між базовим і контекстуальним значеннями одиниць nest і den. У базовому значенні nest називає споруджене птахом місце для відкладання яєць і вирощування потомства, а den – лігво або укриття дикої тварини. У корпусних контекстах ці номінації позначають облаштовані для людини ділянки житлового простору:

“Creating a cosy nest-like space on your sofa with throws will instantly make your living room feel warmer and adding soft-touch cushions will mean you are box-set-marathon ready too.; Get ready for hibernation season – create a cosy nest at home with John Lewis’s new collections.; That’s right – turning your lounge into a cosy haven is one of the best budget living room ideas as you don’t need to invest in a lot of things to create a cosy den.”

Отже, результатом перехресного картування є концептуалізація затишного дому як гнізда або лігва, що забезпечує межу, укритість, приватність і можливість тривалого спокійного перебування.

- Концептуальна метафора “COSY LIVING IS SEASONAL WITHDRAWAL”

Корелятивний домен SEASONAL WITHDRAWAL структурує осінньо-зимовий режим домашнього життя як зменшення зовнішньої активності, відступ до захищеного внутрішнього простору та тривале

перебування вдома. Ця модель вербалізується образами *hibernation, hibernating, hibernation mode, bunker down*.

У межах міждоменної проєкції холодний сезон співвідноситься з несприятливими зовнішніми умовами, дім, диван або ліжко – із захищеним місцем зимування, зменшення повсякденної активності – із гібернацією, а облаштування теплого домашнього середовища – із підготовкою до тривалого перебування всередині. Ці відповідності реалізуються в таких контекстах:

“One of the cosiest of cosy living room ideas, Mrs Hinch's sofa cocoon has inspired all of us to try and transform our humble three and two-seaters into hibernation destinations.; A fab price for a cosy throw, this soft blanket is one I'll be hibernating under while watching made-for-Netflix Christmas movies on my sofa.; Autumn is the time of year we start to bunker down for the long winter ahead, and so naturally, we want to surround ourselves with decor and furnishings that are going to make us nice and cosy and carry us through the next few months.; I'm officially in hibernation mode, which includes finding exactly where to buy bedding to ensure my bed is as cosy and inviting as possible.”

Результатом перехресного картування є концептуалізація затишного способу життя як сезонного згортання активності, відступу до внутрішнього простору та тривалого перебування в умовах тепла й захищеності. Отже, модель COSY HOME IS A NEST / DEN структурує предметно-просторовий аспект затишку, уподібнюючи житловий осередок гнізду або лігву, тоді як COSY LIVING IS SEASONAL WITHDRAWAL структурує поведінково-ситуативний аспект, представляючи осінньо-зимове домашнє життя як гібернацію або відступ від зовнішнього середовища.

Складнішу багато-просторову мережу представлено, коли інтегруються сезонна зміна, поведінковий сценарій гніздування, образ кокона, модель притулку та практика облаштування інтер'єру. Генеричну основу цієї конфігурації становить пристосування внутрішнього середовища до

несприятливих зовнішніх умов шляхом створення захищеного місця перебування.

“As the days get shorter, our nesting instincts kick in, so embrace the change in seasons and focus on transforming your space into the perfect cosy cocoon. Now’s the time to layer textures and colours that will warm up any room and turn it into the ultimate winter retreat.”

Сезонний простір актуалізує скорочення світлового дня й похолодання; гніздування – підготовку укриття; кокон – щільне огортання та відмежування; *retreat* – тимчасовий відступ від зовнішньої активності заради спокою. Предметно-матеріальний простір репрезентований нашаруванням текстур і кольорів. Композиція співвідносить декорування кімнати зі створенням захисної оболонки, завершення активує культурний сценарій осінньо-зимового перебування вдома, а розгортання формує послідовність дій від реакції на сезонну зміну до облаштування простору й переходу в стан відпочинку. Емерджентним результатом постає модель облаштування інтер’єру як практики тілесної адаптації та емоційного відновлення.

У цьому фрагменті метафорична інтеграція набуває динамічного характеру, оскільки образ захищеного середовища формується через послідовність дій з облаштування інтер’єру. Конструкції *transforming your space, layer textures and colours, warm up any room, turn it into* пов’язують матеріальну зміну приміщення зі зміною стану його мешканця. Образи *nest, cocoon, retreat* послідовно профілюють кімнату як укриття, оболонку та місце відновлення, інтегруючи просторовий, предметно-матеріальний, сенсорний і емоційно-перцептивний компоненти затишку.

- Макромодель MANIPULABLE COSINESS.

- Концептуальна метафора “COSINESS IS A TRANSFERABLE SUBSTANCE”:

- a) додавання затишку до простору: *“Opt for lamps to cast a diffused light across your space or, if your existing lights are dimmable, simply turn them to low for an instant infusion of cosiness.; Bioethanol fireplaces are not designed*

to heat your entire home but they can certainly add cosiness to a new build living room.”;

б) додатковий шар / елемент затишку: *“Layering textures can add depth and an extra layer of cosiness.; For extra layers of texture and colour, Matthew recommends investing in accessories such as velvet cushions and printed bed throws in rich chocolate, mustard yellow, cinnamon and burnt orange tones. I feel this palette will work well against most neutrals and soft colours and will instantly add a cosy element to the room.”*

Затишок концептуалізується як субстанція або ресурс, який можна внести до простору, передати, нашарувати, накопичити чи виділити з певного джерела.

- Концептуальна метафора “COSINESS IS ASCENT”

Збільшення ступеня затишку концептуалізується як рух угору або підвищення рівня. Ця орієнтаційна проєкція вербалізується дієслівними лексемами *lift*, *soar* та фразовими дієсловами *dial up*, *ramp up*, *amp up*: *“Stacking living room alcoves with freshly cut firewood is a fabulous way to channel the cosiness of a rustic ski lodge or country cottage and dial up the cosiness levels.; Painting the shelves in a deep, warm colour will ramp up the cosiness.; We love lanterns or vases filled with string lights on a windowsill or table for a cosy glow, and don’t forget the candles. LED or real flame, candles always guarantee the cosiness levels will soar.”*

- Концептуальна метафора “COSINESS IS A MEASURABLE QUANTITY”:

а) рівень або фактор затишку як кількісно визначуваний параметр:

“Fairy lights or low-level lamps will create a warm glow that enhances the cosiness levels.; That offers the same level of cosiness in winter, but great breathability and temperature regulation in the summer too.; Or, if you're after something a bit more luxurious, try a silky luxury set that’s smooth and soft without losing any of that cosy factor.; To add an extra cosy factor, layer

rugs on top of rugs to ensure the floor is ultra cosy, and inviting for pets to curl up on too.”;

б) оптимальний або максимальний ступінь затишку:

“Plenty of candles, table lamps and soft throws and you're all set for optimal cosiness.; Experts have revealed the best place to position your bed to stay warm this winter – how to create optimum cosiness this winter.; For maximum cosiness, she opted for wall lights throughout the cottage for minimum interruption of traditional features.”

Результатом перехресного картування є концептуалізація затишку як кількісно визначуваного параметра, що має певний рівень або фактор і може досягати оптимального чи максимального ступеня.

○ Макромодель EMBODIED COMFORT.

Метафоричне перенесення виникає тоді, коли колір, світло або простір образно загортають кімнату, середовище уподібнюється до обіймів, а м'якість і підтримка – до хмари.

● Концептуальна метафора “COSY IS AN ENVELOPING COVER / ENVELOPMENT”:

“Warm lighting is like wrapping your room in a cozy blanket.; It is a great excuse to wrap the room in paint or wallpaper to create a cosy cocoon.; Using a dark colour all-over, on walls, floor and ceiling in a small bathroom will envelop the space and make it feel cosy and more intimate.; Different paint families will offer different solutions – warm colours add energy, cool hues create a more calming atmosphere, saturated colour will wrap you in a cosy environment, while pale shades conjure an airier feel.”

Візуальна характеристика інтер'єру інтегрується з тактильно-температурним досвідом перебування під ковдрою. Спільна схема охоплення дає змогу проектувати огортання, тепло й захист на колірне оформлення кімнати. Наступний приклад увиразнює спільну для наведених контекстів закономірність: візуальні й матеріальні параметри середовища концептуалізуються через тілесні моделі контакту, охоплення та захисту.

*“Your chosen bedroom colour ideas wrap the room like a **cosy** blanket.”*

Результат перехресного картування: колір, фарба, шпалери й освітлення концептуалізуються як оболонка, що огортає кімнату або людину, візуально замикає простір і надає йому інтимності, захищеності та цілісності.

- Концептуальна метафора “COSY EXPERIENCE IS AN EMBRACE”:

*“Interior walls are the warm hugs of architecture, helping your bed stay **cozy** by surrounding it with the warmth of the home's interior.; Warm colours have the ability to lift the level of **cosiness** in any room and can make you feel like you're being greeted by a comforting hug from someone you love every time you enter the space.; This old cottage is definitely home: it's **cosy**, welcoming, and it gives you a hug when you walk through the door.”*

У САДЗ блендинг виразно реалізується у фрагменті, де перший вхідний простір репрезентує внутрішні стіни як архітектурні межі, що оточують ліжку й сприяють збереженню тепла. Другий активує фрейм обіймів як тілесної дії, пов'язаної з охопленням, близькістю, підтримкою та безпекою. Структуру можна реконструювати як оточення центрального об'єкта зовнішньою конфігурацією, що впливає на його стан:

*“Interior walls are the warm hugs of architecture, helping your bed stay **cozy** by surrounding it with the warmth of the home's interior.”*

До бленду з архітектурного простору проєктуються межа, оточення й утримання тепла, а з простору тілесної взаємодії – огортання, контакт і турбота. Композиція поєднує просторове охоплення стінами зі схемою тілесного огортання, завершення залучає тілесно й культурно засвоєний фрейм обіймів, а емерджентним результатом стає образ архітектури як активного джерела захищеності. Фізичне тепло водночас набуває емоційного значення, а розгорнутий причинний ланцюг – розташування ліжка, збереження температури, тілесний комфорт і позитивний стан – стискається до конструкції *warm hugs of architecture*. Просторове оточення в такий спосіб профілюється як турбота, а матеріальна структура будинку – як засіб регуляції людського стану.

- Концептуальна метафора “COSY COMFORT IS A CLOUD” представлена чотирма реалізаціями.

Корелятивний домен CLOUD актуалізує перцептивні ознаки м'якості, легкості, пухкості й невагомості. У референтному домені їм відповідають тілесний комфорт, м'якість ліжка, постільних речей або сидіння та відчуття розслабленого перебування. Метафоричний статус реалізацій визначається семантичним контрастом між базовим значенням cloud як видимого скупчення водяних крапель або кристалів льоду в атмосфері та його контекстуальним використанням для характеристики комфортного тілесного досвіду:

а) ліжко й постільні речі як хмароподібне м'яке середовище:

“Creating a bed that feels soft, cosy and cloud-like, starts with choosing the right mattress.; This will create that sumptuous, cloud-like look and feel, helping you get cosier.; The Bamboo Duvet is 10.5 tog, which Panda promises will see you right through from winter to summer. It is vegan-friendly filled half with cosy bamboo and the other half with Nano TPU™, giving the duvet that excellent cloud feel.”;

б) затишне сидіння як джерело відчуття невагомості:

“A hanging egg chair provides the perfect cosy seating spot that will have you floating on the clouds.”

Результатом перехресного картування є концептуалізація затишного комфорту як перебування на хмарі: м'якість ліжка, постільних речей або сидіння створює відчуття легкості, тілесного розслаблення, занурення й умовної невагомості.

○ Макромодель AGENTIVE COSINESS.

- Концептуальна метафора “COSINESS IS A MESSAGE”

Корелятивний домен MESSAGE структурує вираження затишку як вербальне повідомлення, передане певним мовцем. Метафоричний статус реалізацій визначається семантичним контрастом між базовими значеннями дієслів say і scream, що позначають мовленнєві дії живої істоти, та їхнім

контекстуальним поєднанням із неживими предметами, матеріалами, просторами, запахами й ситуаціями:

а) предмет, простір, запах або ситуація як носій повідомлення про затишок: *“Nothing says cosy like comfortable sofas nestled around a roaring fire.; Nothing says cosy quite like a wood-burner.; If you're a little baffled by the trend let me quickly translate the term apple crisp, it is essentially the American version of apple crumble, and nothing says cosy like a bowl of apple crumble.; When we think of the best scented candles for autumn, the first thing that springs to mind is cosy – and what says cosy more than the smell of freshly baked goods?; And what says cosy like a small living room, or even a small bedroom at that?”;*

б) матеріал або предмет як джерело інтенсивного повідомлення про затишок: *“Tiles may be practical, but it doesn't exactly scream cosy, which is where rugs come in.; Boucle is the ultimate quiet luxury material and it screams cosiness, so why not hang a boucle stocking from your mantelpiece?”*

Результатом перехресного картування є концептуалізація затишку як повідомлення, яке предмети, матеріали, простори, запахи або побутові ситуації передають спостерігачеві. Неживий носій ознаки персоніфікується як мовець, дієслова *say*, *scream* позначають спосіб та інтенсивність повідомлення, а *cosy* / *cosiness* – його зміст.

- Концептуальна метафора “COSY IS AN ANIMATE ENTITY”

Корелятивний домен ANIMATE ENTITY структурує затишок як живу або соціально активну сутність, здатну бути запрошеною, кликати людину, набувати самостійного життя й розвиватися. Метафоричний статус реалізацій визначається перенесенням дій і властивостей, характерних для живих істот, на абстрактну властивість *cosiness*, затишне відчуття або затишну ситуацію:

а) затишок як запрошувана сутність:

“Introducing natural materials – such as wooden furniture, exposed brickwork or stone accents – can enhance the look and feel of the home,

creating a comforting atmosphere that invites cosiness.; Invite a cosy feel with warm greys.”;

б) затишний час як сутність, що кличе:

“Cosy nights in on the sofa are calling, and touches of damson are the perfect highlights in a neutral scheme.”;

в) затишок як сутність, здатна жити й розвиватися:

“Cosy took on a life of its own.; Cosy’s been one of the major buzzwords of 2024 – but it’s set to evolve as we head into the new year.”

Результатом перехресного картування є персоніфікація COSY як живої або соціально активної сутності: *cosiness, a cosy feel* постають як запрошуваний учасник взаємодії, *cosy nights* – як суб’єкт поклику, а COSY – як сутність, здатна набувати самостійного життя й розвиватися.

- Макромодель CREATION OF COSINESS представлена сімома реалізаціями.

- Концептуальна метафора “CREATING COSINESS IS PREPARATION”

Корелятивний домен RECIPE PREPARATION структурує створення затишного середовища як поєднання необхідних складників відповідно до певного задуму. Метафоричний статус реалізацій визначається семантичним контрастом між базовими значеннями *recipe* та *ingredients* у сфері приготування їжі й їхнім контекстуальним уживанням на позначення дизайнерських прийомів, елементів інтер’єру та характеристик способу життя:

“Of course, there are several taps in the bedroom that make a recipe for a calm, cosy space that we can relax in.; ‘It’s exactly what I was looking for – a cosy cottage with a thatched roof, inglenook fireplace and big wooden beams; all the essential ingredients,’; Cosy living and a slower way of life are the two main ingredients for the cottagecore trend that can evolve to suit your own style too.; Luckily I am on hand to guide you, with my fail-safe design ingredients to create a cosy and contemporary country-style living room.”

Результатом перехресного картування є концептуалізація створення затишного середовища як приготування за рецептом: дизайнерському задуму відповідає рецепт, архітектурним, предметним і стилістичним компонентам – інгредієнти, їхньому цілеспрямованому поєднанню – процес приготування, а сформованому затишному простору – його результат.

- Концептуальна метафора “COSINESS IS A JOURNEY” представлена трьома реалізаціями.

Корелятивний домен JOURNEY структурує досягнення або відтворення затишного стану як рух певним маршрутом до пункту призначення. Метафоричний статус реалізацій визначається семантичним контрастом між базовими значеннями *route*, *transport*, пов’язаними з фізичним переміщенням у просторі, та їхнім контекстуальним уживанням на позначення способу набуття або актуалізації затишку:

“A muted shade is an easy route into a cosy, timeless kitchen scheme and pairs perfectly with lots of wood for an organic touch.; The classic aromas are everything you expect of Christmas, and no doubt already are able to transport you to cosy Christmasses with the family, or lively holiday parties with close friends.; We are obsessed with all the hot chocolate ideas popping up on social media at the moment, and can you blame us? Wrapping our hands around a mug of this powerful chocolatey elixir is, after all, the quickest route to a seriously cosy Christmas.”

Результатом перехресного картування є концептуалізація досягнення або відтворення затишку як подорожі: дизайнерському рішенню, запаху чи сезонному ритуалу відповідає маршрут або засіб переміщення, процесу формування затишного досвіду – рух, а бажаному затишному простору чи стану – пункт призначення.

Єдиний випадок *cosy and comforting, like hot chocolate* кваліфіковано як пряму сенсорну аналогію COSY EXPERIENCE IS HOT CHOCOLATE. Через одиничну фіксацію він не узагальнюється до продуктивної концептуальної моделі.

Емпіричний матеріал засвідчує два домінантні напрями метафоричного структурування COSY: онтологізацію затишку як субстанції, ресурсу або вимірюваної величини та осмислення затишного простору як захищеного внутрішнього світу. Менш частотними є моделі тілесного огортання й підтримки, процесу створення затишку та агентно-комунікативної поведінки COSY. Сенсорні властивості середовища зберігають важливість у структурі метаконцепту, проте функціонують переважно як буквальні параметри, причини або метонімічні маркери затишної ситуації.

Поряд із метафоричними моделями метаконцепт COSY репрезентується ідіомами та суміжними сталими формулами різного ступеня ідіоматичності. Сукупність таких репрезентантів доцільно розглядати як системно організований ідіоматичний простір концепту, що формується повторюваними образами, метафоричними моделями та стійкими словосполученнями, об'єднаними спільною семантичною домінантою (Bialyk, Nizhnik and Nuzban, 2023, 53). Частина ідіом є мовними реалізаціями концептуальних метафор, однак їхній образний зміст не зводиться до однієї міждоменної відповідності.

У багаторівневому описі метафорично мотивованої ідіоми розмежовуються образна схема, домен, фрейм і локальний ментальний простір. Повторювані концептуальні закономірності виявляються передусім на рівнях образної схеми й домену, тоді як фреймова та ментально-просторова конкретизація залежить від конкретного контексту (Kovaliuk, 2024, с. 158–163). Тому ідіоматичні репрезентанти COSY групуються за смисловими вузлами та аналізуються з урахуванням їхнього корпусного функціонування.

Ідіома – це група слів у фіксованому порядку, значення якої відрізняється від буквальних значень її компонентів (CALD). У близькому теоретичному формулюванні Cacciari і Tabossi визначають ідіому як “*a string of words whose semantic interpretation cannot be derived compositionally from the interpretation of its parts*” (Cacciari and Tabossi, 1988, с. 668). Отже, ідіома має

фразову форму, але її значення не зводиться до механічного додавання компонентів. Наприклад, *in clover* зі значенням “*very comfortable, especially in having plenty of money; in luxury*” не виводиться з локативного *in* і назви рослини; *(as) snug as a bug in a rug* не зводиться до буквального образу комахи в килимку, а згортає ситуацію теплого, м’якого й захищеного мікропростору.

Ідіому розуміємо як багатослівну одиницю, що характеризується високим ступенем «структурної стійкості та ідіоматичності» (Piirainen, 2005, с. 46). Такий підхід дає змогу розрізняти власне ідіоми й суміжні сталі формули. Одиниці на зразок “*at home, feel at home*” аналізуються як власне ідіоми, тоді як “*the heart of the home, one of life’s simple pleasures, home is where the heart is*” розглядаються як формульні одиниці, релевантні для опису домашності й ціннісного профілю концепту COSY.

Семантична спорідненість ідіоматичних одиниць не передбачає тотожності їхньої концептуальної мотивації. Одиниці, пов’язані зі спільним аспектом COSY, можуть спиратися на різні образні схеми, фрейми й домени джерела, тому джерельний образ кожної ідіоми встановлюється окремо з урахуванням її контекстуальної актуалізації (Ковалюк та Ковалюк, 2024, с.59–61).

Водночас складність виведення ідіоматичного значення не означає абсолютної непрозорості. Значення компонентів ідіоми, хоча й є «недостатніми для її остаточної інтерпретації», усе ж «відіграють роль у процесі її опрацювання» (Omazić, 2008, с. 69–70). Це особливо важливо для одиниць, пов’язаних із COSY, оскільки їхні компоненти часто зберігають образну й асоціативну вагу. У *(as) warm as toast* компонент *warm* прямо підтримує сему тепла, а *toast* додає образ приємно зігрітого, домашнього, тілесно відчутного тепла. У *at home* компонент *home* активує не лише просторову, а й емоційну семантику: знайомість, належність, безпеку, невимушеність. У тематичному підкорпусі це особливо виразно реалізується в одиниці *feel at home*, яка з’являється поруч із *cosy bedroom vibes, cosy living*

room ideas, home fragrances, warm and cosy й передає не фізичне перебування в домі, а стан психологічної прийнятності простором.

Класичне формулювання є продуктивним для аналізу цього матеріалу: ідіома постає як “*a complex expression whose meaning cannot be derived from the meanings of its elements*” (Weinreich, 1969, с. 26). Для ідіом про затишок особливо важлива його думка про “*nonsequential fusion of the senses*”, тобто про злиття смислів, а не їхню послідовну суму (Weinreich, 1969, с. 27). У відповідних ідіомах компонент *warm* взаємодіє з *toast*, а *home* актуалізує семантику *comfort*, унаслідок чого формується цілісний образ зігрітого тіла, домашнього простору, захищеного куточка, м’якого покривання та розслабленої паузи. Саме тому корпусні одиниці *to snuggle up, to curl up, to bunker down* важливі не лише як дієслівні конструкції, а й як згорнуті тілесно-просторові сценарії: вмотитися, згорнутися, наблизитися до тепла, зменшити контакт із зовнішнім світом.

Ідіоматичність розглядається як градуйована властивість. У LDEI зазначено, що ідіоми різняться за ступенем метафоричності й незмінності, а отже, *idiomaticity* утворює шкалу: одні одиниці можуть мати і буквальне, і ідіоматичне прочитання, інші функціонують лише як ідіоми (LDEI: viii). Такий підхід узгоджується з трактуванням «ідіоматичності» як ширшої властивості, важливими параметрами якої поряд із «некомпозиційністю» є «конвенційність» та «образність» (Nunberg, Sag and Wasow, 1994, с. 491–493). У матеріалі COSY ця градуйованість добре помітна: *(as) warm as toast* є відносно прозорою ідіоматизованою порівняльною формулою; *at home* має буквальне й ідіоматичне прочитання; *feel at home* у тематичному підкорпусі стабільно активує значення комфортної належності; *in clover* є менш прозорою одиницею й потребує культурного або етимологічного пояснення.

Проміжну позицію між повною непередбачуваністю і повною композиційністю ідіом окреслюють Кевечеш і Сабо. Вони визнають, що загальне значення ідіоми не може бути повністю передбачене зі значень

складників, але водночас наголошують на системній мотивації значення більшості ідіом (Kövecses and Szabó, 1996, с. 326). Для концепту COSY це принципово: *as warm as toast, as snug as a bug in a rug, at home, feel at home* не є довільними. Їхня ідіоматична семантика підтримується впізнаваними образами тепла, дому, тілесного захисту, належності й комфорту.

Словникова дефініція не вичерпує значення ідіоми. Значення ідіоматичного виразу є “*something more than the meanings of the parts*” і може відсилати до певного архетипного випадку (Glucksberg, 1993, с. 3–4). У матеріалі COSY це видно особливо чітко. “*As warm as toast*” не лише означає “*very warm*”, а викликає уявлення про приємне, домашнє, тілесно комфортне тепло. “*As snug as a bug in a rug*” не лише означає “*very comfortable*”, а моделює ситуацію щільної загорненості й захисту. “*At home*” не лише означає “*comfortable and happy*”, а відсилає до архетипу свого простору, середовища, у якому не потрібно напружуватися або адаптуватися. “*In clover*” додає до комфорту вимір достатку, легкості й забезпеченості.

Ідіоматичне значення в дискурсі формується на взаємодії стійкої концептуальної структури та її локальної контекстуальної реалізації. Динамічний рівень актуалізації ідіоми представлений ментальним простором, що конструюється в конкретному контексті, тоді як її відносно стійку концептуальну основу формують фрейми, концептуальні домени й образні схеми. Ідіоматичний вираз слугує мовним сигналом для актуалізації цих структур і їх конкретизації в ситуації вживання (Ковалюк та Ковалюк, 2024, с.59). У матеріалі САДЗ це дає змогу розмежувати кодифіковане значення ідіоми та локальний смисл, якого вона набуває в контексті затишного простору.

Для корпусного аналізу особливого значення набуває розмежування “*literal reading*” і “*phraseological / figurative / actual meaning*”. Ідіоми описуються через їхню внутрішню форму, морфосинтаксичну й лексичну структуру на рівні “*literal reading*”, а також через їхні “*phraseological meanings*”, тобто “*figurative*” або “*actual meanings*” (Piirainen, 2005, с. 62).

Саме актуалізоване значення визначає релевантність одиниці до концепту COSY. Наприклад, “*at home*” може означати буквально перебування вдома, але у висловах “*make guests feel at home*” або “*when you walk into a room and you feel at home and you feel cosy*” актуалізується ідіоматичне значення: почуватися природно, спокійно, прийнято. Корпусний контекст, таким чином, не ілюструє готове значення, а визначає режим його актуалізації.

Контекстуальну актуалізацію ідіоми можна пояснити через концептуальну інтеграцію: мовна одиниця активує часткові структури ментальних просторів, вибіркова проєкція яких формує локальний смисл висловлення. Такий смисл не зводиться ні до буквальних значень компонентів, ні до словникової дефініції ідіоми, а виникає внаслідок їхньої взаємодії з конкретною дискурсивною ситуацією (Ковалюк, 2024а, с. 93–96).

Контекстно орієнтований аналіз ідіом передбачає врахування ситуаційного, дискурсивного, концептуально-когнітивного й тілесного контекстів, а встановлення їхнього концептуального потенціалу потребує корпусного лексико-семантичного аналізу (Kovaliuk, 2024, с. 158, 169). У матеріалі САДЗ такий підхід дає змогу розмежувати кодифіковані ідіоми, фразові одиниці, що набувають релевантності до COSY у конкретному оточенні, та сталі формули, які виконують переважно текстоорганізувальну або рекомендаційну функцію.

За даними словника Longman Dictionary of English Idioms (LDEI) відібрано 4 ідіоми, релевантні до концепту COSY, на основі компонентів лексичного значення:

- “(as) *snug as a bug in a rug* not feel very comfortable: our new house is wonderful. It’s nice and warm and makes you feel as snug as a bug in a rug. [Adj]” (LDEI, с.357).

У структурі концепту COSY ця ідіома профілює **малий теплий мікропростір, тілесну загорненість і захищений комфорт**.

- “(as) warm as toast not feel (of a person or the air in a room) very warm, esp. as compared to the cold outside; we were sitting round the fire, as warm as toast [Adj]” (LDEI, с.357).

Для COSY релевантною є семантика **приємного зігрітого стану, протиставленого зовнішньому холоду.**

- “in clover coll very comfortable, esp. in having plenty of money; in LUXURY: after they won the competition they were in clover for the rest of their lives [Adj] usu. after be or live Sometimes in the phrase live like pigs in clover’ [V] <Referring to farm animals that have plenty to eat>” (LDEI, с. 58).

У валоративному профілі COSY ідіома актуалізує **достаток, безтурботний комфорт і забезпечене життя.**

- “at home not feel I comfortable and happy, as if one is in one’s own house or among familiar people and objects: He seemed more at home this time – more familiar; lounging a little in the chair (Henry James) [Adj]” (LDEI, с.167).

Ідіома пов’язує COSY із **домом як знайомим, безпечним і психологічно прийнятним простором, у якому суб’єкт почувається невимушено й належно.**

У тематичному підкорпусі, формування якого описано в розділі 1, актуалізуються власне ідіоми й суміжні фразові одиниці, які розкривають різні аспекти концепту COSY. Ядро ідіоматичної репрезентації формує *feel at home*’, оскільки ця одиниця прямо пов’язує затишок із домашністю, належністю й психологічним комфортом. У корпусі вона поєднується з гостьовою кімнатою, ароматами дому, теплим і затишним простором, дрібними домашніми зручностями; отже, репрезентує COSY як стан, у якому людина почувається прийнятою простором (див. табл.2.3).

Контекстуально релевантні ідіоми *kick back* і *take five* активують інший аспект концепту – відпочинок і тілесне розслаблення. У загальномовному значенні вони не називають затишок, однак у контекстах *cosy reading nook*,

nap zone, somewhere to take five вбудовуються в сценарій зупинки, паузи, комфортного перебування в просторі.

Таблиця 2.3

Сегменти ідіоматичної репрезентації COSY

Сегмент репрезентації	Одиниці	Смисловий вузол	Статус
Лексикографічне ядро	<i>(as) warm as toast; (as) snug as a bug in a rug; at home; in clover</i>	тепло; захищена загорненість; домашність/належність; достаток	кодифікована ідіоматична репрезентація
Корпусний ядерний вузол	<i>at home</i>	прийнятність простором; психологічна комфортність	центральна корпусна ідіома
Контекстуальна ідіоматична периферія	<i>kick back; take five</i>	відпочинок; пауза; тілесне розслаблення	ідіоми, релевантні через контекст затишного простору

У лексикографічному ядрі ідіоматичної репрезентації COSY фіксується ідіома *at home*, що позначає комфортний і психологічно прийнятний стан перебування в знайомому середовищі. У тематичному підкорпусі ця ідіома актуалізується переважно в конструкціях *feel at home / make guests feel at home*, де значення домашності переноситься на інтер'єрний простір як середовище прийнятності, невимушеності й затишку.

Окремо функціонують сталі формули домашності та оцінні формули. До першого типу належить *the heart of the home*: це стала метафоризована формула, яка в корпусі позначає кухню, диван або інший простір як емоційний і соціальний центр дому. У вислові “*the kitchen is the heart of the home*” кухня постає не просто функціональною зоною, а місцем, де родина готує, їсть, спілкується й проводить час разом; саме тому її затишність

подається як умова домашнього комфорту. Формула “*home is where the heart is*” має паремійний характер і залишається поза ядром ідіомного аналізу; її роль полягає в підтримці семантичного зв’язку HOME – HEART – BELONGING. Оцінна формула “*one of life’s simple pleasures*” не є власне ідіомою, однак задає аксіологічну рамку COSY як малого щоденного задоволення, зокрема у контексті “*cosying up in bed with fresh bedlinen*”.

Тілесно-поведінкові фразові одиниці *cosy up, snuggle up, curl up, bunker down* репрезентують не стільки властивість інтер’єру, скільки поведінку тіла в затишному середовищі: загорнутися, вмотитися, сісти ближче до тепла, зменшити контакт із зовнішнім простором. У корпусі диван “*invites family and friends to snuggle up*”, простір заохочує “*to curl up and chat for hours on end*”, а сезонний стиль актуалізує прагнення “*bunker down*” у домашньому просторі.

Периферійні фразові одиниці захисту від зовнішнього дискомфорту – *fight off the chill, keep at bay, whatever the weather, bunker down* – підтримують сценарій COSY як захищеного стану. “*Fight off the chill*” вживається в контексті перетворення холодного простору на “*cosy haven*”. “*Keep at bay*” у сполученнях із “*winter blues, damp, moisture*” не називає затишок прямо, але формує його захисний контур: затишок підтримується через відмежування від холоду, вологості, сезонного пригнічення й дискомфорту. “*Whatever the weather*” не репрезентує COSY самотійно, але закріплює ідею стабільного комфорту попри зовнішні умови.

Значна частина фразового матеріалу тематичного підкорпусу належить до прагматичної організації порадицького інтер’єрного дискурсу. Серед таких одиниць виокремлюються формули ефективності: *do the trick, work wonders, fit the bill, deliver on*. Вони показують, які предмети, кольори, фактури або дизайнерські прийоми «спрацьовують» для створення *cosier space*. Причинно-пояснювальну функцію виконує *be down to*: затишок у таких контекстах «залежить» від *soft furnishings, soft glow, textures, finer details*. Рекомендаційно-рекламну рамку формують *the go-to, secret weapon,*

win-win, the best of both worlds: вони подають певний предмет або рішення як бажаний засіб досягнення затишного ефекту. Формули *up the ante* і *to a whole new level* інтенсифікують *cosy*-ефект. Отже, у тематичному корпусі затишок постає не лише як стан, а як результат практичних дій: підібрати освітлення, додати фактуру, використати килим, свічку, аромат, плед, м'які тканини.

Важливо також враховувати, що ідіома в корпусі розпізнається не як ізольоване слово, а як “*configuration of words*”. Значення ідіоми пов’язане з певною конфігурацією слів і стає доступним тоді, коли достатній обсяг мовного матеріалу робить цю конфігурацію впізнаваною; для частини ідіом важливим є “*key of the string*”, а для інших – сама співпоява “*cooccurrence of those words*” (Cacciari and Tabossi, 1988, с. 678–680). Це має пряме методичне значення для аналізу COSY. У “*as warm as toast*” ключовим для розпізнавання ідіоматичної конфігурації є компонент “*toast*”; у “*as snug as a bug in a rug*” визначальним є поєднання компонентів *snug, bug, rug*.

Релевантні фразові одиниці тематичного підкорпусу образно конкретизують метаконцепт COSY і формують його валоративний профіль: **затишок постає як бажаний, емоційно позитивний і практично досяжний стан**. Найвиразніше це простежується у формульних одиницях, що подають затишок як щоденну цінність, психологічну прийнятність простору та успішний результат інтер’єрного рішення.

За межами семантичної моделі ідіоматичної репрезентації COSY залишаються дискурсивні, рекомендаційні, сезонні й риторичні формули. Вони організовують аргументацію та редакторську подачу матеріалу, проте не репрезентують затишок як ідіоматичне значення. Вибрані фразеологічні одиниці, їхню частотність і репрезентативні контексти вживання подано в додатку И, табл. И.1. Корпусний матеріал також засвідчує, що частотність фразової одиниці не завжди відповідає її концептуальній вазі. Так, дискурсивні й риторичні формули *after all* (13 уживань), *on the other hand* (6), *look no further* (3) і *little wonder* (3) мають відносно високу частотність, однак

виконують переважно текстоорганізуючу або аргументативну функцію й не входять до семантичної моделі COSY. Натомість менш частотні одиниці *home is where the heart is* (1), *one of life's simple pleasures* (1), *bunker down* (1), *fight off the chill* (1) безпосередньо актуалізують смисли дому, позитивного повсякденного досвіду, захищеності та протидії холоду, тому є концептуально релевантними для реконструкції образного сегмента COSY.

Отже, ідіоматична та фразова репрезентація концепту COSY структурується навколо таких смислових вузлів: **тепло, захищена загорненість, домашність / належність, достаток, прийнятність простором, тілесний відпочинок, захист від дискомфорту, практичне створення затишку.**

2.1.3 Ціннісний сегмент метаконцепту COSY. Згідно з найбільш узагальненою сучасною інтерпретацією, концепти вважаються складними одиницями людської ментальної діяльності (мислення та пам'яті), які відображають і виражають культуру. Більшість дослідників погоджуються, що їхня структура складається щонайменше з трьох компонентів: поняттєвого, образного та ціннісного (Полюжин, 2006, с. 15; Mizin and Letiucha, 2019, с. 237). Мета цього етапу дослідження полягає у з'ясуванні ролі фразеологічних і паремійних одиниць у конструюванні та трансляції ціннісно маркованих знань про затишок у сучасному англійськомовному дискурсі, інтерпретуючи його як концепт.

Концепт виходить за межі поняття, закріпленого мовним знаком, і постає як етно-соціо-психо-лінгвокультурне утворення з виразною ціннісною складовою (Приходько, 2008, с. 102). Його визначальною іпостассю є ціннісний (валоративний) епістрат, або друга надбудова, що інтегрує етнопсихологічне, соціодискурсивне й лінгвокультурне начала (там само). За Сосюром, з концептуальної точки зору, цінність безсумнівно є одним з елементів значення, яке може залежати від цінності і при цьому залишатися від неї відмінним (Harris, 2013, с. 114). Когнітивні ознаки концепту, які його

структурують, діляться на кілька базових зон, серед яких паремійна (когнітивні ознаки концепту, зафіксовані в прислів'ях і приказках) (Шкворченко та Шарапановська, 2021, с. 53).

Інтегративний характер культури виявляється у здатності її складників формувати внутрішньо узгоджену цілісність. Концепти, що функціонують у певній культурі експліцитно чи імпліцитно, на офіційному або неофіційному рівні, відповідно утворюють систему взаємозв'язків (Полюжин, 2015, с. 218). Подібну думку висловлює Ф. Шаріфіан, засновник напряму *Cultural Linguistics*, який розглядає культурну когніцію як інтегративну систему, що постає з взаємодії членів культурної спільноти й слугує осередком для культурних концептуалізацій - культурних моделей, схем і категорій, пов'язаних між собою (Sharifian, 2008, с. 109–136; Sharifian, 2011).

У процесі сприйняття й опрацювання інформації когнітивні механізми активують ціннісну складову концепту у свідомості носія певної етнокультури. Сформоване в національній свідомості ставлення до позначуваного явища водночас впливає на характер пов'язаних із ним тілесних відчуттів (Молгамова, 2023, с. 458).

Ціннісний сегмент метаконцепту COSY охоплює культурно й психологічно зумовлені уявлення про комфорт, тепло, безпеку, домашню належність і розслаблення. Теоретичним підґрунтям його аналізу слугують дослідження концептуальних і лінгвокультурних аспектів затишку та суміжних феноменів, зокрема COMFORT і HYGGE (Осовська та Кричун, 2024а, с. 194; Pessel, 2018, с. 35–47). У межах САДЗ ціннісний сегмент метаконцепту COSY системно реконструюється на матеріалі фразеологічних і пареміологічних одиниць.

Фразеологізми й паремії розглянуто як засоби мовної об'єктивації ціннісного змісту метаконцепту COSY. Їх аналіз спрямовано на встановлення способів імпліцитної репрезентації затишку та визначення культурних і психологічних цінностей, актуалізованих відповідними мовними одиницями.

Послідовність аналізу охопила систематизацію теоретичних підходів до вивчення аксіологічної семантики, визначення критеріїв добору фразеологічних і пареміологічних одиниць, їх семантичну інтерпретацію та співвіднесення з ціннісними ознаками метаконцепту COSY.

Матеріалом цього етапу стали фразеологічні та пареміологічні одиниці, відібрані за критерієм семантичної відповідності ціннісним ознакам метаконцепту COSY з лексикографічних джерел The Oxford Dictionary of English Proverbs (Smith, 1949) і The Oxford Dictionary of Proverbs (Speake, 2015).

У зазначених джерелах не зафіксовано одиниць з експліцитними компонентами *cosy* або *cosiness*, тому до аналізу залучено вирази, що імпліцитно актуалізують цінності затишку. Опрацювання словників загальним обсягом близько 21 тис. одиниць дало змогу відібрати сім фразеологічних і пареміологічних одиниць, релевантних установленим критеріям.

Ключовим у дискурсі затишку є метаконцепт COSY, який є об'єктом, а його ціннісний сегмент – предметом цього дослідження. *«Концепт може бути об'єктивованим окремим словом, словосполученням, фразеологізмом, реченням і цілим текстом (низкою текстів), а також невербальними засобами»* (Мартинюк, 2011, с. 40). Зосередимось на фразеологізмах та пареміях як ціннісно-об'єктивуючих формах концепту.

Фразеологія, і особливо англійська фразеологія, ймовірно, є однією з найпрогресивніших галузей сучасної лінгвістики. За останні чотири десятиліття вона перейшла від периферії лінгвістичного інтересу, куди її довго відносили через передбачувану несистематичну природу її об'єкта дослідження, до центру уваги разом з корпусною лінгвістикою (Gray and Biber, 2015, с. 125). *«ФРАЗЕОЛОГІЗМ, у, ч., лінгв. усталений зворот, стійке поєднання слів, що виступає в мові як єдиний, неподільний і цілісний за значенням вислів»* (ВТССУМ, 2005, с.1548).

Сучасні фразеологічні дослідження зосереджуються на виокремленні, ідентифікації та описі багатослівних одиниць (Multi-Word Expressions), аналізі їх дискурсивних функцій і дослідженні варіацій фразеологічного регістру (Solano and Klégr, 2022). Розамунд Мун називає фразеологізми фразовими лексемами, розуміючи під ними весь спектр фіксованих і напівфіксованих складних елементів, які словники в англо-американській традиції класифікують і трактують як *«фрази»* або *«ідіоми»* (згідно з їхньою метамовною термінологією): такі елементи, які в контексті семантики, лексики, граматики або прагматики розглядаються як цілісні одиниці, а не як композиційні рядки. *«Такі елементи включають чисті ідіоми, прислів'я, порівняння, інституціоналізовані метафори, формули, вислови та різні інші види інституціоналізованих словосполучень»* (Moon, 1998, с. 79).

Подібне відродження пережила і підгалузь фразеології – пареміологія. *«Паремія – у англійськомовній англійській мові (застаріла риторика): прислів'я, аксіома»* (CD). Пареміологія – більш специфічний термін, який зосереджується виключно на науковому вивченні прислів'їв (Solano and Klégr, 2022, с. 3–4). Вийшовши за межі традиційних нелінгвістичних підходів, що зосереджувалися переважно на збиранні та категоризації прислів'їв, пареміологія була міцно інтегрована в лінгвістику (Norrick, 1981, 1985). Вивченню феномена паремія присвятили свої праці такі українські науковці, як: І.О. Голубовська, Л.І. Даниленко, О.В.Дуденко, Ж.В. Колоїз, З.Г. Коцюба, В.М. Мокієнко, М.М. Пазяк, В.Л. Пирогов, О.О. Потебня (Юськів, 2013, с.68).

Етимологію окремих паремій можна простежити до Біблійних текстів, а також часів Стародавнього Риму та Греції. Проте, навіть якщо перші письмові записи деяких прислів'їв датуються цим періодом, неможливо визначити, як довго вони існували в усній традиції до їх фіксації (Mieder, 2014, с. 28–48). Двома основними агентами творення проverbs'яльних форм були індивідуум та писемні джерела. Суб'єкт інкапсулював акумульоване експерієнціальне знання в прислів'ях. Водночас, з розширенням освітніх

можливостей, афоризми та аксіоми були інтегровані в літературні твори і поступово проникали до нижчих соціальних верств, доки не були прийняті соціумом як прислів'я. Відбувається поступова вертикальна інтеграція усного дискурсу, в якому література виступає як своєрідний вічно-рухомий механізм, що підхоплює і реінтегрує прислів'я.

Афоризми, з ціннісними характеристиками прислів'їв, існували в Англії ще в першій половині восьмого століття. Прислів'я передавалися вербально задовго до їх фіксації в письмовій формі і репрезентували чітко визначені аспекти знання, результат обсервації, оскільки втілювали універсальні істини (The Oxford Dictionary of English Proverbs, 1949, с. vii–viii). Припускаємо, що одним з таких, які важливі для суспільства та приналежні до набору цінностей, є феномен затишку, втілений у концепті COSY.

«Питання оцінки, цінності та ціннісних орієнтацій досліджується головним чином у логіці, де під оцінкою зазвичай розуміють судження про цінності» (Благодарна, 2010, с.13). *«Підґрунтям оцінного судження суб'єкта дискурсу стають його/її ціннісні орієнтири, які реалізуються у спектрі раціоналістичних, психологічних та абсолютних раціональних оцінок»* (Благодарна, 2010, с.: 15). В. В. Жайворонок паремії інтерпретує як одиниці етнічної (традиційної) лінгвокультури, що відзеркалюють певну специфіку, своєрідність вербалізації довкілля у спеціалізованій формі, мовній свідомості відповідного етносу (Жайворонок, 2001, с. 48-63).

Розуміння ціннісних орієнтирів є ключовим для семантико-прагматичного аналізу фразеологічних та пареміологічних вербалізаторів метаконцепту COSY у САДЗ.

У зв'язку з невиявленням фразеологізмів, що містять явний вербалізатор концепту COSY, ми зосередилися на виразах, які передають цей зміст опосередковано, опираючись на його поняттєву складову, представлену класами, кожен з яких має синонімічні гіперсеми: *comfortable, warm, friendly, pleasant, intimate, small, snug, safe, private, making you feel relaxed, marked by a discreet and cautious attitude or procedure.*

(1) “*A clean CONSCIENCE is a good pillow.*” – *Чиста совість – м’яка подушка.* (переклад тут і надалі – А.К.)

“*There are a number of traditional ways of expressing the notion that a clear conscience enables its possessor to sleep soundly, even, as a well-attested variant claims, through a thunderstorm.*” (Існує багато традиційних способів виразити думку про те, що чиста совість дозволяє її власнику спати спокійно, навіть, як стверджує добре відомий варіант, під час грози.)

- “**1605** SHAKESPEARE *Macbeth* IV. i. 85 I may tell pale-hearted fear it lies, And sleep in spite of thunder. Cf. *Ger Gut Gewissen ist ein sanftes Ruhekissen*; Fr. *Une conscience pure est un bon oreiller*. **1721** J. KELLY *Scottish Proverbs* 14 A safe Conscience makes a sound Sleep **1747** B. FRANKLIN *Poor Richard's Almanack* (July) A quiet conscience sleeps in thunder. **1902** F.E. HULME *Proverb Lore* 216 A good conscience makes an easy couch, **1929** ‘P.OLDFELD’ *Alchemy Murder* ii, 18 [The bed] was hard and cold, and he found poor comfort in a copybook maxim which came back vaguely to him – something about a good conscience providing the softest pillow for a weary head. **1992** MIEDER Dict. American Proverbs 112 A clean conscience is a good pillow” (ODP, 2015:, с. 58).

Це прислів'я відображає ціннісний аспект затишку, пов'язаний із: *ментальним спокоєм* (чиста совість) та *фізичним комфортом* (добра подушка); підкреслює важливість моральної цілісності та психологічного комфорту.

(2) “*He is wise enough that can keep himself warm.*” – *Той мудрий, хто може зігрітися сам.*

- “**1546** J. HEYWOOD *Prov.* (1867) II. ii. 46 Ye are wise inough (quoth he) if ye keepe ye warme. **1614** JONSON Barthol Fair v. iIi In a scrivener's furred gown, which shews he is no fool For therein he hath wit enough to keep himself warm. **1670** RAY *Prov.* 28 He is wise enough that can keep himself

warm. **1593-4** SHAKS. *Tam. Shrew* II i. 258 *Pet.* Am I not wise? *Kath.* Yes; keep you warm **1598-9** *Much Ado* I. 1. 68 If he have wit enough to keep himself warm” (ODEP, 1949, с. 147).

Мудрість, зокрема, проявляється в здатності створити *затишне, комфортне і безпечне* середовище для себе, що є частиною мудрості.

(3) “*Home is home, though it be never so homely.*” – Дім є домом, хоч би яким скромним він не був.

- “**1670** RAY Prov. 103 Home is home though it be never so homely. **1692** R.L'ESTRANGE Fables clxxxv (**1738**) 198 ‘Why truly’, says the tortoise, ‘I was at home, . . . and Home is home let it be never so homely’. **1883** J. PAYN Thicker than W. ix ‘Home is home, no matter how homely’, and the sitting-room and two bedrooms . . . were as much their home as though they possessed a house in the neighbouring square” (ODEP, 1949, с. 191).

Цінності затишку, які розкриваються через це прислів'я, включають: *емоційну прив'язаність, комфорт і безпеку, задоволення, відчуття приналежності*. Справжній затишок досягається через емоційний комфорт та особистий зв'язок, а не через матеріальні аспекти.

(4) “*Home is homely.*” – Дім є затишним.

- “**1546** J. HEYWOOD Prov. (**1867**) i. iv. 9 And home is homely, though it be poore in syght. 1611 COTGRAVE S V. Pouvoir, When all is done home's homelie. **1732** KELLY Scot. Prov. 132 Hame is a hamelv word. **1832** MOTHERWELL Introd. to HENDERSON'S Scot. Prov. (**1881**) xix Nothing more bitter was ever uttered . . . against our Supreme Court of Judicature, than the saying . . . Hame is hamely, Quo' the Deil, when he fand. himself in the Court of Session” (ODEP, 1949, с. 191).

Прислів'я розкриває цінності затишку, такі як *комфорт, тепло, безпека*. Ці цінності підкреслюють емоційне та психологічне значення дому, що робить його затишним місцем.

(5) “*Home is where the heart is.*” – Дім там, де серце.

“*A person’s home is not necessarily where he actually lives but where his affections are directed.*” (Домівка людини не обов’язково там, де вона фактично живе, а там, куди спрямовані її почуття).

- “**1870** J. J. McCloskey in Goldberg & Heffner *Davy Crockett & Other Plays* (1940) 79 ‘As I am to become an inmate of your home, give me a sort of a panoramic view.’ · · ‘Well, home, they say, is where the heart is.’ **1950** H. M. Gay *Pacific Spectator* IV. 91 ‘Home is where the heart is,’ she said, ‘if you’ll excuse the bromide [trite remark].’ **1979** K. Bonfiglioni *After You with Pistol* xxi. ‘Where is «home», please,’ I asked. · · ‘Home’s where the heart is,’ he said” (ODEP, 1949, с. 153).

Цей фразеологічний вираз підкреслює, що дім – це не просто фізичний простір, а місце, де є емоційна прив’язаність і відчуття приналежності.

(6) “*EAST, west, home’s best.*” – Схід чи захід, вдома найкраще.

“*However far afield a person travels, home remains the best place.*” (Як би далеко не подорожувала людина, дім залишається найкращим місцем).

- “**1859** W. K KELLY *Proverbs of all Nations* 36 ‘East and west, at home the best (German)... Ost und West, daheim das Best, **1869** C. H. SPURGEON *John Ploughman’s Talk* xiii. ‘East and west, Home is best’, **1920** E. V. LUCAS *Verena in Midst* cxiii. None the less I don’t envy the traveller. ‘East, west, home’s best.’ **1994** ‘C. AIRD’ ‘Fair Cop’ in *Injury Time* (1995) 27 As the police professional in Calleshire most involved with murder, Detective Inspector Sloan would have been the last man in the world to subscribe to the view that ‘East or West, Home’s Best’ since home was where most victims of murder met their end” (ODP, 2015, с. 90).

Це прислів’я підкреслює універсальну цінність дому як найкращого місця для комфорту та затишку.

“*There is no place like home.*” (OED) – Немає місця, як дім.

- “**1822** J. H. PAYNE *Song, Home, Sweet Home* Be it ever so humble, there s
no place like home. **1859** LD. DUFFERIN *Lett. High Lat.* (1895) 241 My
infant walrus would come among us again with a contented grunt, as much
as to say, ‘Well, after all, there’s no place like *home*’ **1876** J. PAYN *Halves*
xxi When one was sick there was no place like home” (ODEP, 1949, с. 479).

Цей вираз презентує цінності, які підкреслюють *емоційне та психологічне значення дому*, роблячи його місцем затишку та благополуччя.

Семантико-прагматичний аналіз засвідчує, що фразеологічні вирази (1–6) (OED), які хоча і не містять лексеми *cosy*, мають семи з компонентами її лексичного значення: *зручний, теплий, дружній, інтимний, приємний, маленький, затишний, безпечний, приватний, розслабляючий* (див. табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Компонент лексичного значення концепта COSY

		comfortable	warm	frienly	intimate	pleasant	small	snug	safe	private	making you feel relaxed	marked by a discreet and cautious attitude	total
Фразео-логічні та пареміо-логічні вирази	(1)	+	+			+		+	+		+		6
	(2)	+	+					+	+		+	+	6
	(3)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		10
	(4)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		10
	(5)	+	+	+	+	+			+	+	+		8
	(6)	+	+	+	+	+			+	+	+		8
	(OED)	+	+	+	+	+			+	+	+		8

Ціннісний компонент концепту COSY обумовлений значеннями досліджуваних мовних одиниць і відображає світогляд носіїв мови, водночас на його формування впливає процес концептуалізації.

Зіставлення засвідчує, що найповніше семантичну структуру концепту COSY репрезентують одиниці (3) і (4), у яких актуалізовано по десять компонентів.

Цей аналіз дає підстави вважати, що наведені прислів'я стосуються затишку. З огляду на твердження про те, що концепт є ключовим при наявності значної представленості цього слова у фразеологічному фонді мови, а також його активного вживання в прислів'ях та усталених мовних зворотах, припускаємо, що метаконцепт COSY не був вагомим в тогочасній англійськомовній лінгвокультурі через невідповідність згаданому критерію.

Досліджувані прислів'я відображають ціннісний аспект затишку, пов'язаний із: *ментальним спокоєм, фізичним комфортом*; здатністю створити *затишне, комфортне і безпечне* середовище для себе, що є частиною мудрості; а також *емоційною прив'язаністю, задоволенням і відчуттям приналежності*.

Відсутність лексеми *cosy* у відібраному паремійному матеріалі свідчить про те, що валоративні уявлення, суміжні із затишком, у традиційній пареміології англійської мови переважно вербалізуються через інші номінативні домінанти (насамперед HOME, CONSCIENCE, WARMTH).

2.2 Репрезентація метаконцепту COSY у сучасному англійськомовному дискурсі затишку

2.2.1 Вербальні засоби репрезентації метаконцепту COSY. Концепт як ментальне утворення репрезентує узагальнений досвід і в мовленні актуалізується через систему номінацій, що формують його вербальне поле. У межах лексичної системи близькі за значенням одиниці можуть конкурувати й диференціюватися за стилістичними, жанровими та прагматичними параметрами; тому синонімія є контекстно зумовленою й не передбачає повної взаємозамінності одиниць (Jackson and Amvela, 2000, с.92).

Поряд з однослівними вербалізаторами в корпусі виокремлено складені номінативні одиниці, які називають предметні, просторові, матеріальні й параметричні складники затишного середовища. Варіативність лексичного вибору також розглядають як один із ресурсів текстової організації та уникнення монотонних повторів (Halliday and Hasan, 1985, с.44).

Метою цього етапу дослідження є встановлення лексичних номінацій, концептуально суміжних із лексемою *cosy* та здатних вербалізувати окремі складники концепту COSY, а також визначення їхньої відносної пріоритетності на підставі лексикографічних даних і діахронічної частотності. Пріоритетність вербалізаторів операціоналізується через такі параметри: (а) частотність уживання, (б) стабільність у часі та (в) жанрово-дискурсивна релевантність.

Функціональна частотність вербалізаторів відображає ступінь їхньої актуалізації в певній дискурсивній практиці (Колісниченко та Осовська, 2023, с. 53–54); кількісний показник інтерпретується разом із часовою стабільністю та жанрово-дискурсивною релевантністю одиниці. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань: формування переліку лексичних номінацій за даними англомовних лексикографічних ресурсів; зіставлення їхньої діахронічної частотності за матеріалами Google Books Ngram Viewer; ідентифікацію семантичних компонентів, релевантних для кожної лексичної групи; систематизацію отриманих результатів і визначення відносної пріоритетності вербалізаторів у сучасному англомовному дискурсі; підготовку емпіричної бази для подальшого аналізу номінативного поля концепту COSY.

Дефініційний аналіз засвідчив, що ядерними семантичними компонентами значення *cosy* виступають *comfortable* та *warm*. Відповідно, подальший етап спрямовано на виявлення синонімічних номінацій, які репрезентують ці компоненти в системі сучасної англійської мови та функціонують як вербалізатори концепту COSY.

Зважаючи на те, що «базові семантичні ознаки вербалізатора концепту, зокрема, виводяться через аналіз дефініцій, синонімічного та антонімічного рядів» (Мартинюк, 2011, с. 52), у цьому підрозділі зосереджено увагу на синонімічних номінаціях, пов'язаних із лексемою *cosy*. Синонімом вважаємо «слово чи вираз, що має те саме або майже те саме значення, що й інше слово в тій самій мові» (OALD, 2005, с.1557).

Синонімія трактується як «відношення між окремими значеннями слів», унаслідок чого одна лексема може мати різні набори синонімів для різних лексико-семантичних варіантів. Лексикографічна традиція опису синонімії має тривалу історію: праця Г. Жирара *La Justesse de la langue françoise, ou les différentes significations des mots qui passent pour synonymes* (1718) започаткувала практику диференціації близьких за значенням слів, а подальший розвиток англomовної тезаурусної традиції, зокрема Roget's Thesaurus (1852), сприяв систематизації синонімічних рядів і встановленню їхніх домінант.

На відміну від алфавітного принципу організації словників, тезаурусний опис групує одиниці за семантичною близькістю, що робить його придатним для попереднього встановлення номінативного поля концепту (Murphy, с. 2018).

На підставі чотирьох англomовних лексикографічних ресурсів, позначених у табл. 2.5 як CALD, TCT, MWOD і T, сформовано перелік синонімічних номінацій, що репрезентують концепт COSY. Усього зафіксовано 29 однослівних і багатослівних одиниць, серед яких представлені лексеми, сталі словосполучення та фразеологічні вирази. Спільними для всіх джерел є *comfortable* / *comfy* та *snug*, що засвідчує їхню високу лексикографічну пріоритетність у синонімічному полі *cosy*. Синонімічні вербалізатори концепту COSY за даними англomовних лексикографічних ресурсів подано в табл. 2.5.

У цьому підрозділі проаналізовано лексичні одиниці різних типів, зафіксовані в лексикографічних джерелах. Вони відрізняються стилістичним

забарвленням, сферою вживання та структурною організацією: частина одиниць належить до загальноновживаної лексики (*comfortable, snug, warm*), частина має розмовний характер (*comfy*), окремі номінації представлені словосполученнями або фразовими одиницями (*at ease, tucked up, on a bed of roses*).

Таблиця 2.5

Синонімічні вербалізатори концепту COSY

за даними англомовних тезаурусів

	CALD	TCT	MWOD	T
1.	comfortable	snug	comfortable	comfortable
2.	snug	comfortable	snug	comfy
3.	homely UK	warm	relaxed	cushy
4.	homey US	sheltered	soft	intimate
5.	luxurious	secure	resting	snug
6.		safe	easy	safe
7.		homely	at ease	cuddled up
8.		congenial	comfy	easeful
9.		intimate	warm	in clover
10.	comfy INF	comfy <i>colloq.</i>	cushy	in velvet
11.			spacious	on bed of roses
12.			relaxing	restful
13.			pleasant	secure
14.				sheltered
15.				snug as bug in rug
16.				snuggled down
17.				tucked up

Для діяхронічної верифікації синонімічних номінацій залучено Google Books Ngram Viewer – інструмент, що відображає відносну частотність

уживання введених словоформ і послідовностей слів, представлених як n-грами, у корпусі оцифрованих книг. Для аналізу використано корпус English, часовий діапазон 1800–2022 рр. і параметр згладжування 3. Діаграми частотності окремих синонімічних рядів подано в додатку Е.

Дані Google Books Ngram Viewer засвідчують розбіжність між лексикографічною домінантністю та загальнодискурсивною частотністю. Якщо за даними тезаурусів найбільш стабільними синонімічними домінантами є *comfortable* / *comfy* та *snug*, то за частотністю в корпусі Google Books у 2022 р. вищі показники демонструють *easy*, *safe*, *soft* і *warm*. Зокрема, *easy* має найвищий частотний показник серед залучених одиниць, *safe* належить до найчастотніших одиниць у синонімічних рядах, де вона фіксується, а *warm* і *soft* репрезентують семантичні компоненти тепла й м'якості, важливі для поняттєвого сегмента COSY.

Водночас висока загальнодискурсивна частотність не є тотожною прототипністю в межах концепту COSY. Лексеми *easy* та *safe* мають широку семантичну сферу й можуть актуалізувати значення, не пов'язані безпосередньо із затишком; тому їхня релевантність до COSY визначається не лише частотністю, а й контекстом уживання.

Отримані результати засвідчують, що лексикографічні джерела фіксують домінантні вербалізатори концепту COSY, тоді як діахронічний аналіз Google Books Ngram Viewer виявляє загальнодискурсивну активність одиниць, семантично суміжних з окремими складниками цього концепту. Зазначена розбіжність підтверджує, що лексикографічна домінантність і корпусна частотність відображають різні рівні мовної організації – нормативно-лексикографічний і загальнодискурсивний. Це обґрунтовує необхідність подальшого аналізу вербалізаторів концепту COSY у межах тематичного підкорпусу САДЗ.

2.2.2 Невербальні засоби репрезентації метаконцепту COSY. У сучасній лінгвістиці дедалі виразніше усвідомлюється обмеженість підходів, що

інтерпретують комунікацію виключно крізь призму вербального коду. Реальні дискурсивні практики постають як полікодові та мультимодальні утворення, у яких значення конструюється внаслідок взаємодії кількох семіотичних ресурсів – мовних, візуальних, просторових, тілесних, тактильних, ольфакторних тощо. У зв'язку з цим дискурс дедалі частіше розглядають не як лінійний текст, а як комплексну семіотичну подію, занурену в конкретний соціокультурний контекст.

Дискурс розглядають як інтеграцію мовних, візуальних, просторових та інших семіотичних ресурсів у конкретному комунікативному контексті (Tan, O'Halloran and Wignell, 2020, с. 263–281). У цьому підрозділі невербальні засоби репрезентації COSY розглядаються як семіотичне уточнення вербальної системи метаконцепту. Оскільки якісний мультимодальний аналіз має допоміжний статус, його завдання полягає у встановленні того, які візуально-матеріальні маркери підтримують, конкретизують або посилюють вербально виявлені компоненти COSY. До таких маркерів належать світло, колір, фактура, текстиль, предметне komponування, просторове зонування, сезонний декор і сенсорно-атмосферні деталі.

У межах комунікативної лінгвістики комунікація трактується як соціально зумовлений процес знакової взаємодії, у якому мовні й немовні засоби формують єдиний комунікативний код. Як зазначає Ф. С. Бацевич, невербальні компоненти – зорові, тактильно-кінестетичні, акустичні, ольфакторні – не є периферійними або факультативними елементами мовлення, а виконують повноцінну смислотвірну функцію, беручи участь у формуванні, передачі та інтерпретації повідомлення (Бацевич, 2004, с. 54–58).

Значення в мультимодальному тексті формується через функційну взаємодію вербальних і невербальних компонентів, де візуальний модус може конкретизувати, підсилювати або частково заміщувати вербальний (Kress and van Leeuwen, 2001). Ця функційна взаємодія особливо важлива для дискурсу затишку: те, що заголовковий комплекс називає як *cosy*, візуальний компонент

сенсорно конкретизує через світло, колір, фактуру, текстиль, матеріальність і просторову організацію.

Сучасне наукове осмислення мультимодальності пов'язують насамперед із працями Г. Кресса та Т. ван Льовена, які визначають її як використання кількох семіотичних модусів у проєктуванні семіотичного продукту або події (Kress and van Leeuwen, 2001, с. 20). Модус у цьому підході розуміється як соціально сформований семіотичний ресурс із власним потенціалом створення значення – мова, зображення, колір, типографіка, матеріальність, простір, текстура, запах тощо (Kress and van Leeuwen, 2001, с.21; van Leeuwen, 2011, с. 668–670).

Принципово важливим є те, що мультимодальність не зводиться до простого співіснування різних знакових систем. Вона передбачає функціональний розподіл значення між модусами, за якого кожен семіотичний ресурс реалізує власний комунікативний потенціал (Kress, 2010, с. 79–82). Саме тому Кресс і ван Льовен розрізняють повну мультимодальність, за якої вербальні та візуальні компоненти утворюють єдину інтегровану смислову структуру, та часткову мультимодальність, де окремі модуси зберігають відносну автономність (Kress and van Leeuwen, 2001, с. 25).

У більшості проаналізованих фрагментів *Ideal Home* вербальний і візуальний компоненти функціонують у режимі повної мультимодальності: заголовковий комплекс задає концептуальну рамку COSY, тоді як зображення забезпечує її сенсорну, просторову й предметно-матеріальну конкретизацію.

Теоретичним підґрунтям мультимодального аналізу слугує також семіотична традиція, у межах якої будь-який знак розглядається не як відображення реальності, а як результат інтерпретації. Візуальні образи, зокрема фотографії, є семіотичними мовними реалізаціями, які репрезентують світ крізь призму культурних норм, ідеологічних установок та жанрових очікувань (Есо, 1984, с. 7–12, 208–210).

В українській лінгвістиці мультимодальність осмислюється як визначальна риса сучасного медійного та цифрового дискурсу. Мультимодальний текст є семіотично негомогенним утворенням, у якому значення формується внаслідок взаємодії різних знакових систем, а його сприйняття передбачає постійне перемикання адресата між ролями читача та глядача (Макарук, 2018, с. 304–305). Подібної позиції дотримується І. Колегаєва, акцентуючи на антропоцентричному вимірі полікодових текстів, які активізують різні когнітивні механізми обробки інформації (Колегаєва, 2015, с. 109–112).

Відтак, у сучасній дискурсології мультимодальність постає не як додаткова характеристика тексту, а як базова умова функціонування дискурсу, що вимагає комплексного аналізу взаємодії семіотичних модусів у межах конкретної соціальної практики.

САДЗ належить до таких типів дискурсу, у яких сенсорний та емоційний компоненти відіграють ключову роль. Його семіотична організація спирається не лише на вербальні оцінні маркери, а й на візуальні, тактильно-кінестетичні та ольфакторні ресурси, що спільно моделюють досвід тепла, безпеки, комфорту та інтимності житлового простору.

У межах когнітивно-дискурсивної парадигми дискурс розглядається як форма соціальної практики, у якій знання, цінності та досвід структуруються через мовні й немовні знаки (van Dijk, 2008, с. 6–9). У цьому сенсі САДЗ не відтворює фізичний простір безпосередньо, а концептуалізує його через повторювані образи, сценарії та сенсорні патерни, що набувають культурної значущості.

Мультимодальний підхід дає змогу простежити, як вербальний і візуальний модуси взаємодіють у процесі конструювання дискурсу. Візуальні образи інтер'єру конкретизують, розширюють або обставинно уточнюють значення, задане заголовком і текстом. Для аналізу цих відношень застосовано модель Р. Мартінека й Е. Солвей, що враховує статус компонентів та смислові зв'язки між ними (Martinec and Salway, 2005, с.

343–358). У САДЗ така процедура дає змогу системно визначити, як зображення уточнює вербальну характеристику затишного середовища через світло, колір, фактуру, матеріальність і просторову організацію.

Мультимодальний аналіз у цій роботі має якісно-інтерпретативний характер і не входить до процедури статистичного відбору концептів-автохтонів. Корпусно-статистична реконструкція концептосистеми САДЗ спирається на вербальні одиниці та їхні коактивації в межах цільового підкорпусу, тоді як мультимодальний матеріал використовується для семіотичного уточнення.

Особливої ваги в дискурсі затишку набуває *сенсорна мультимодальність*, за якої значення актуалізується через залучення кількох каналів сприйняття. Зорова модальність реалізується через кольорову палітру, композицію, світло, матеріальність і текстуру предметів; тактильно-кінестетична – через візуальні маркери м'якості, фактурності та тілесного комфорту; ольфакторна – через вербально й візуально опосередковані образи запахів (Ковалинська, 2014, с. 227).

В ольфакторному сегменті САДЗ запах концептуалізується синестетично: його опис охоплює температурні, смакові, колористичні й тактильні характеристики, завдяки чому аромат інтегрується в цілісний сенсорний образ затишного середовища: *“Think carefully about the home scents that make you happy which might be zingy citrus fragrances, summery fresh-cut grass, baking or the cosy smell of an open fire.”* У межах семіотики запах розглядається як сенсорний знак із потужним асоціативним потенціалом, здатний викликати емоційні та культурно зумовлені смисли (там само, 2014, с. 14).

Ілюстративний матеріал, використаний для верифікації мультимодальних механізмів репрезентації концепту COSY, подано в додатку К, табл. К.1–К.26. Кожен фрагмент розглянуто як мультимодальну єдність, у якій заголовковий комплекс, візуальний компонент, просторовий домен,

сенсорні модальності та мультимодальні маркери затишку утворюють спільну смислову конфігурацію.

Мультимодальний фрагмент трактується як інтегрований семіотичний ансамбль, у межах якого окремі ресурси виконують різні, але взаємопов'язані функції: заголовок задає інтерпретаційну рамку COSY, тоді як зображення конкретизує її через світло, текстуру, колір, матеріальність і просторову організацію (Bezemer, Jewitt, 2018, с. 1–3, 13–14). Такий спосіб опису спирається на розуміння мультимодального значення як результату взаємодії різних семіотичних ресурсів (Kress and van Leeuwen, 2001, с.20–25; van Leeuwen, 2011, с.668–670). Аналіз матеріалу засвідчує, що репрезентація COSY має патерновий характер. Найстабільнішими є текстильно-тактильні маркери: *layered textiles, brushed cotton, quilted texture, soft bedding, knitted texture, soft upholstery*. Вони переважають у фрагментах, пов'язаних із *bedroom* і *living room*, і моделюють затишок як досвід м'якості, тілесної зручності й захищеності.

Окрему групу становлять світлово-атмосферні маркери: *warm ambient lighting, candle glow, fireplace glow, muted lighting, festoon lighting*. Вони формують камерність, емоційну пом'якшеність і відчуття безпечного перебування. Ольфакторна репрезентація COSY актуалізується через *scented candles, floral imagery, pumpkin decor, candlelight, toasted marshmallow imagery*, де запах передається опосередковано – через колір, світло, сезонні об'єкти й декоративні композиції.

Просторовий розподіл матеріалу показує, що COSY не обмежується *living room, bedroom*, а поширюється на *kitchen, bathroom, hallway, conservatory, garden, outdoor living room*. Це засвідчує розширення фрейму затишку на функціональні, перехідні та зовнішні простори.

Образна репрезентація затишку виходить за межі вербальних одиниць і підтримується візуальною організацією матеріалу. У мультимодальних фрагментах затишок формується через взаємодію заголовка, опису,

композиції, освітлення, кольору, текстур і предметних маркерів домашнього простору.

Аудіальний компонент є одним із периферійних, але концептуально релевантних каналів сенсорної параметризації затишку. У прикладному дослідженні “Multisensory Experiences: Case Cosy Finland” затишок розглядається в межах туристичного сервісу “Cosy Finnish Evening”, побудованого навколо відвідування фінського дому, спільної вечері з господарем або родиною та ознайомлення з повсякденним способом життя у Фінляндії (Isacsson, Sthapit and Regmi, 2011, с. 5–6). У цьому проєкті аудіальний вимір було спеціально включено до моделювання віртуального досвіду: для промоційного відео створено два звукові варіанти – з автентичним звуком і з фоновою музикою, що дало змогу зіставити роль різних soundscapes у формуванні сприйняття домашньої гостинності (Isacsson et al., 2011, с. 6–7). Результати тестування засвідчили, що респонденти описували відео як *“warm, cosy, welcoming and relaxing”*, а більшість учасників надала перевагу варіанту з фоновою музикою, оскільки *“the music seemed to match the video”* (Isacsson et al., 2011, с. 13). У висновках автори також зазначають, що відео активувало аудіальні й смакові відчуття, а сцена вечері могла викликати ностальгійні асоціації з попереднім досвідом спільного прийому їжі (Isacsson et al., 2011, с. 18). Слухова модальність у статичних медійних зображеннях актуалізується опосередковано через візуально представлені джерела звуку. Зокрема, зображення палаючої печі актуалізує асоціацію з потріскуванням дров як акустичним маркером затишного середовища (див. додаток К, табл. К.24).

Аудіальний вимір затишку можна уточнити через поняття акустичного комфорту. А. Kostanjšak, М. Pap і Т. Lazarević розглядають звук як чинник просторового сприйняття: залежно від поверхонь, відбиття, реверберації й еха середовище може сприйматися як cold, cosy, spacious, narrow (Kostanjšak, Pap and Lazarević, с. 1, 8–9). Це дає підстави трактувати звук як функціонально важливий параметризатор COSY: він рідко формує ядро

затишку самотійно, проте посилює або послаблює його через фонову атмосферу, контроль шуму, м'якість звучання, музичний супровід і відчуття акустичної захищеності. У такому розумінні *cosy* постає як результат сенсорної узгодженості простору, де аудіальні сигнали підтримують спокій, тілесну розслабленість і психологічну прийнятність середовища. Аудіальна параметризація COSY простежується і в корпусах музичних описів. У Song Describer Dataset, призначеному для досліджень *music-and-language* моделей, серед прикладів людських аудіокапцій подано опис треку як *“a folky song with a warm, organic and cosy sound”* (Manco et al., 2023, с. 2). Це підтверджує, що COSY може вербалізувати не лише просторову чи тактильну комфортність, а й якість звучання – теплу, органічну, м'яку й емоційно прийнятну.

Інший аспект аудіальної репрезентації семантики *cosy* простежується в дослідженні присвяченому медійній репрезентації жіночих фолк-виконавиць. Авторка вводить поняття *“cosy other”* на позначення образу культурно відмінного, але безпечного й привабливого Іншого: така інакшість подається як *“charming and unthreateningly different”*, а її культурна напруга пом'якшується через *“cosiness, niceness and nostalgia”* (Karjalainen, 2018, с.66). У межах *“origin narratives strand of sound”* автор пов'язує медійну репрезентацію виконавиць із мовою виконання, звучанням голосу, музикою та культурними значеннями, що їм приписуються; зокрема, шотландська гельська та ірландська мови в таких описах часто постають як звуки, які радше емоційно *“felt”*, ніж семантично розуміються (Karjalainen, 2018, с.76–77). Для дослідження дискурсу затишку це важливо тому, що COSY виявляється оцінною рамкою аудіального сприйняття. У розділі 2 метаконцепт COSY реконструйовано як смислову структуру, репрезентовану на номінативному, дефініційному, образному, фразеологічному, валоративному й мультимодальному рівнях (див. табл. 2.6).

У цифровому середовищі концепт COSY реалізується мультимодально, зокрема в жанровому форматі *“cosy games”*. На візуальному рівні затишок моделюється через яскраву, м'яку й стилізовану візуальність; на аудіальному

– через *soothing sound*; на когнітивно-процесуальному – через *low mental load* і спокійний ритм дії; на інтерактивному – через персоналізацію та безконфліктний характер взаємодії; на емоційно-соціальному – через релаксацію, відчуття безпеки й соціальну залученість (Pham Thi Ngoc Anh and Holmquist, 2025, с. 167, 169–172). У результаті в “*cosy games*” COSY репрезентується як комплексна цифрова атмосфера, у якій візуальний стиль, звук, темп взаємодії та емоційно безпечна організація простору спільно формують досвід затишку.

Репрезентаційні рівні метаконцепту COSY утворюють відкриту багатoshарову структуру, у якій межі між окремими сегментами є проникними. Та сама мовна або мультимодальна одиниця залежно від контексту може одночасно конкретизувати поняттєвий зміст, формувати образну репрезентацію й актуалізувати оцінний компонент. Репрезентанти метаконцепту COSY як цілісної багаторівневої системи, рівні якої співвіднесено з джерелами їх виявлення, основними одиницями та виконуваними функціями наведено в таблиці 2.6. Такий принцип нашарованості структури узгоджується з матричним моделюванням концептуального простору, складники якого взаємодіють і частково перетинаються внаслідок відкритості їхньої структури (Колісниченко, Коропатніцька та Гоменюк, 2024, с. 66–67).

Таблиця 2.6

Узагальнена система репрезентантів метаконцепту COSY

Рівень репрезентації	Матеріал / джерело	Основні одиниці	Функція в структурі COSY
Номінативно-дери ваційний	OED, Google Books Ngram Viewer	<i>cosy / cosiness</i>	обґрунтовує <i>cosy</i> як номінативну домінанту метаконцепту

Продовження таблиці 2.6

Рівень репрезентації	Матеріал / джерело	Основні одиниці	Функція в структурі COSY
Дефініційно-семантичний	словникові дефініції cosy	<i>comfortable, warm, friendly, intimate, pleasant, small, snug, safe, private, relaxed etc.</i>	встановлює поняттєвий сегмент COSY: ядро, приядерну зону й периферію
Лексико-семантичний	лексикографічні джерела, тезауруси	синонімічний ряд <i>cosy</i> : <i>comfortable, warm, snug, pleasant, safe, intimate</i>	окреслює лексико-семантичне поле COSY
Образно-фразеологічний	тематичний підкорпус САДЗ, фразеологічні джерела	COSINESS IS A TRANSFERABLE SUBSTANCE; COSY ENVIRONMENT IS A COCOON; COSY SPACE IS A RETREAT; COSY SPACE IS A SANCTUARY; COSY SPACE IS A HAVEN; COSY IS AN ENVELOPING COVER / ENVELOPMENT; ідіоми та сталі формули.	формує образний і фразеологічний сегменти COSY
Валоративний	паремії, сталі формули, корпусні контексти	HOME – COMFORT – WARMTH – SAFETY – BELONGING	репрезентує COSY як позитивно оцінюваний стан дому, належності
Мультиmodalьний	ілюстративні фрагменти <i>Ideal Home</i>	світло, колір, фактура, текстиль, камін, свічки, сезонний декор, предметне зонування, звук, низьке ментальне навантаження	семіотично уточнює вербальну систему COSY й засвідчує його реалізацію як мультиmodalьної атмосфери

У дискурс-концептологічному підході концептосистема окремого типу дискурсу постає як відносно стійка конфігурація концептів, що інтегрує спільні знання й уявлення дискурсної спільноти; її дискурсивний каркас формують концепти-автохтони та регулярні зв'язки між ними (Колісніченко, Осовська та Томнюк, 2022: 59, с. 68).

Встановлена в розділі 2 система репрезентантів розкриває структуру метаконцепту COSY, тоді як корпусно-статистична реконструкція автохтонів САДЗ та їхніх статистично верифікованих коактивацій становить предмет розділу 3.

Висновки до розділу 2

Досліджена структура COSY має поняттєвий, образний і валоративний сегменти; репрезентацію формують шість рівнів: номінативно-дериваційний, дефініційно-семантичний, лексико-семантичний, образно-фразеологічний, валоративний і мультимодальний. Діахронічне зіставлення частотності лексем *cosy*, *cosiness* засвідчило статус *cosy* як номінативної домінанти метаконцепту. Дефініційний аналіз установив ядерні компоненти *comfortable*, *warm*, які формують тілесно-сенсорний інваріант поняттєвого сегмента COSY. Приядерну зону становлять *friendly*, *intimate*, *pleasant*, *small*, *snug*, *safe*, *private*, *making you feel relaxed* (соціально-афективні, сенсорно-просторові, психологічні параметри). Периферію становлять прагматично марковані значення, пов'язані з осудною оцінкою та обережно-процедурною семантикою. Колокації *cosy* у BNC й асоціативний експеримент підтвердили центральність тепла, комфорту, безпеки, домашнього простору й предметів комфорту в структурі метаконцепту.

У 3000 корпусних фрагментах виявлено 451 метафоричну реалізацію в 421 контексті. Метафоричний діапазон COSY охоплює 18 конкретизованих моделей. 17 продуктивних із 18 моделей об'єднано в макромоделі PROTECTED COSY SPACE, MANIPULABLE COSINESS, EMBODIED

COMFORT, AGENTIVE COSINESS і CREATION OF COSINESS. Переважають захищений внутрішній простір (224 реалізації) та затишок як субстанція, ресурс або кількісно регульований параметр (170). Найпродуктивніші COSINESS IS A TRANSFERABLE SUBSTANCE і COSY ENVIRONMENT IS A COCOON засвідчують керованість затишку (його створюють, додають і посилюють) та огортально-захисну й відновлювальну функції середовища. Сенсорні характеристики світла, тепла, запаху, фактури й звуку функціонують переважно як буквальні параметри, причини або метонімічні маркери затишної ситуації.

Ідіоматичний профіль COSY охоплює тепло, загорненість, домашність, належність, достаток, розслаблення й захист від дискомфорту. Лексикографічне ядро: *(as) warm as toast, (as) snug as a bug in a rug, in clover, at home*; у підкорпусі центральна *feel at home* – маркер прийнятості простору. *Kick back, take five* – відпочинок; *cosy up, snuggle up, curl up, bunker down* – зменшення контакту із зовнішнім середовищем. Установлено, що частотність сталої одиниці та її концептуальна значущість становлять різні параметри: малочастотні формули можуть безпосередньо актуалізувати ключові смисли COSY, тоді як частотні риторичні конструкції виконують переважно текстоорганізувальну функцію.

Валоративний сегмент COSY у традиційній англійській пареміології об'єктивується опосередковано. У досліджених пареміях значення затишку передають номінативні доміанти HOME, CONSCIENCE і WARMTH. Унаслідок їх семантичної взаємодії сформовано ціннісний комплекс HOME – COMFORT – WARMTH – SAFETY – BELONGING. Дім постає основним ціннісним локусом емоційної прив'язаності, безпеки, прийнятості й належності; тілесний комфорт пов'язаний із ментальним спокоєм, моральною цілісністю та здатністю створювати сприятливе середовище.

29 одно- й багатослівних вербалізаторів COSY виявлено у чотирьох англомовних ресурсах; *comfortable / comfy, snug* – доміанти в усіх джерелах.

Діахронічні дані Google Books Ngram Viewer виявили вищу загальнодискурсивну активність одиниць *easy, safe, soft, warm*.

Патернова мультимодальна модель COSY охоплює текстильно-тактильну м'якість і зручність, світлово-атмосферну камерність, візуальні ольфакторні образи. Просторовий фрейм охоплює *living room, bedroom, kitchen, bathroom, hallway, conservatory, garden, outdoor living room* – житлові, функціональні, перехідні та зовнішні локуси.

Аудіальний компонент маркує акустичну захищеність. У цифрових жанрах затишок формується через узгодження візуального стилю, заспокійливого звуку, повільного темпу, низького когнітивного навантаження, персоналізації та емоційно безпечної взаємодії. Отже, COSY репрезентує антропоцентричну модель середовища, у якій просторові, матеріальні, сенсорні, тілесні й емоційні параметри інтегруються в досвід захищеного та відновлювального перебування. Результати реконструкції структури метаконцепту COSY та систематизації вербальних і невербальних засобів його репрезентації, представлені в другому розділі, висвітлено у працях (22–24; 26; 35–37; 177).

РОЗДІЛ 3

КОНЦЕПТОСИСТЕМА СУЧАСНОГО АНГЛІЙСЬКОМОВНОГО ДИСКУРСУ ЗАТИШКУ

3.1 Концепти-автохтони як конституенти концептосистеми сучасного англійськомовного дискурсу затишку

Концептуальний опис САДЗ передбачає реконструкцію тієї системи знань, через яку в сучасній англійськомовній лінгвокультурі осмислюється досвід житлового середовища. Такий підхід спирається на розуміння тексту не як вичерпної експлікації знання, а як його часткової мовної актуалізації: базове знання про відповідний домен не розгортається в тексті повністю, а лише передбачається й актуалізується в тій його частині, яка є релевантною для конкретної теми та комунікативного завдання (Cimiano, Hotho and Staab, 2005, с. 306). Виходимо з того, що значення постає як концептуалізація, тобто як спосіб когнітивного конструювання досвіду, закріплений у мовних формах (Winter and Perek, 2024, с. 9).

Концептосистема САДЗ постає як упорядкована сукупність концептуальних одиниць, що репрезентують типові компоненти затишку та способи їхньої смислової організації. Таке розуміння узгоджується з фреймово-семантичним підходом, за яким значення повнозначних слів актуалізується не ізольовано, а в межах фонових структур знання, що забезпечують їхню смислову мотивованість (Fillmore and Baker, 2010, с.313–340). У ширшому плані це відповідає уявленню про концептуальну систему як інтерпретативну систему, що репрезентує досвід через окремі компоненти, а не як неподільне ціле (Barsalou, 1992, с. 239–240).

Концептосистема розглядається не як механічний набір елементів, а як організована система категоризації, опис якої передбачає встановлення складу концептів, принципів їхньої взаємодії та вищого рівня їхньої

інтеграції (Barsalou, 1992, с. 239–240; Canter, 1996, с. 71–72). У найзагальнішому сенсі людська здатність до творення смислу ґрунтується на взаємодії концептуальної та мовної систем, кожна з яких робить якісно відмінний внесок у конструювання смислу (Evans, 2016, с. 3). У цьому розділі концептуальну систему реконструюємо через мовний матеріал. Аналіз передбачав перехід від мовних одиниць до семантичних доменів і концептів, що виявляють статистичну релевантність, доменно-семантичну стабільність і функціональну закріпленість у межах САДЗ.

На першому етапі зіставлення тематичного корпусу САДЗ із BNC встановлено статистично ключові мовні одиниці. Для відбору ключових одиниць використано два критерії: $G^2 \geq 10,83$ за одного ступеня свободи ($p < 0,001$) і $rel > 1$. Розрахунки виконано на матеріалі тематичного підкорпусу обсягом 77 243 слововживання та BNC обсягом 100 млн слововживань. Отриманий перелік статистично ключових мовних одиниць становив множину кандидатів на статус концептів-автохтонів. Із нього вилучено лексеми *cosy* і *cosiness*, які безпосередньо вербалізують метаконцепт САДЗ, а решту одиниць перевірено за критеріями семантичної стабільності в корпусних контекстах, дискурсивної повторюваності, концептуальної автономності та функціональної опорності.

Автохтонний статус отримали ключові одиниці, які регулярно репрезентують самостійні змістові компоненти затишного середовища. Процедурні, експерієнційні, загальнооцінні й жанрово-редакційні одиниці залишено в периферійному шарі, тоді як семантично близькі вербалізатори враховано у складі відповідних концептуальних вузлів. Послідовне застосування статистичного й когнітивно-дискурсивного фільтрів дало змогу встановити 51 концепт-автохтон. Повний корпусно-статистичний реєстр досліджуваних мовних одиниць із результатами відбору концептів-автохтонів подано в додатку Л, табл. Л.1. Розподіл установлених автохтонів за семантичними доменами здійснено на наступному етапі аналізу й не використовувався як кількісний критерій формування їхнього складу.

Відібрані автохтони становлять систему концептуальних опор, через які в англійськомовній лінгвокультурі осмислюється затишок як специфічно організований досвід житлового середовища. У концептології дискурсу концептосистема постає як упорядкована сукупність регулярно відтворюваних і змінних концептів, а її реконструкція передбачає інвентаризацію текстів, фіксацію концептуальних вербалізаторів і кількісне встановлення регулярних одиниць – концептів-автохтонів (Колісниченко та Осовська, 2023, с. 54; Осовська, 2014, с. 129–130). Периферійний шар концептосистеми САДЗ доцільно співвідносити з алохтонними елементами.

Периферійний шар концептосистеми САДЗ доцільно співвідносити з алохтонними елементами. У когнітивно-дискурсивній парадигмі автохтони розглядаються як сталі дискурсотвірні константи концептуального простору, тоді як **алохтони** становлять його змінні, контекстуально зумовлені смислові наповнювачі (Приходько, 2008, с. 240). У методиці когнітивного картування дискурсу це розмежування набуває операційного значення: корпус можливих алохтонних елементів окреслює периферійний резерв інформаційного наповнення, а автохтонний статус отримують ті одиниці, що проходять статистичну верифікацію регулярності й системної значущості (Osovska and Tomniuk, 2019, с. 67–69). Для САДЗ це означає, що алохтони конкретизують окремі предметні, сенсорні, оцінні або процедурні параметри затишного середовища, але не входять до його автохтонного ядра.

Таке розмежування потребує мережевого представлення матеріалу. Автохтони формують упорядковану систему концептуальних вузлів, яка забезпечує відносну цілісність дискурсу, тоді як її емпірично верифіковане реляційне ядро виявляється через регулярні коактивації між частиною концептів (Goecke et al., 2005, с. 2; Trask, 1999, с. vi). У цьому аспекті релевантним є розуміння когерентності як інтерпретації системних зв'язків між елементами: важливою є здатність одиниць входити до мережі взаємопідтримуваних відношень, а не їхня ізольована наявність у матеріалі (Wiese and Rehbein, 2015, с. 2–5).

Запропонований підхід узгоджується з фреймово-семантичною логікою аналізу, оскільки одиниці різних лексичних категорій можуть активувати семантичні структури знання і бути релевантними для реконструкції концептуального рівня (Fillmore, Petruck, Ruppenhofer and Wright, 2003, с. 28).

Частиномовна належність характеризує однослівний вербалізатор, тоді як концепт-автохтон становить надлексичний змістовий вузол і може вербалізуватися лексемами різної частиномовної належності, а також багатослівними номінаціями. Назви автохтонів, подані великими літерами, використовуються як метамовні ідентифікатори концептів і не позначають їхньої граматичної категорії.

За наявності кількох семантично пов'язаних вербалізаторів назву вузла обирали за принципом концептуальної прозорості, а статистичні показники кожної мовної одиниці обчислювали окремо. Назву концептуального вузла обирали за принципом концептуальної прозорості, тоді як для матриці коактивацій використовували попередньо визначений і контекстуально валідований набір його мовних репрезентантів. У цій матриці вузол WARMTH активувався за вживаннями лексеми *warmth*; одиницю *warm* аналізували окремо на лексичному рівні.

Подальший аналіз спрямовано на встановлення доменної організації 51 концепту-автохтона САДЗ, виявлення автохтонів, що вступають у статистично верифіковані коактивації, та визначення підґрунтя для конфігураційного й фреймового моделювання затишного середовища.

Корпусно-статистичне зіставлення частот мовних одиниць у тематичному корпусі САДЗ та референтному корпусі BNC виконує функцію первинного виявлення елементів, потенційно релевантних для реконструкції концептосистеми. У когнітивно-лінгвістичних корпусних дослідженнях аналіз ключових слів (keyword analysis) дає змогу встановити мовні одиниці, які можуть указувати на концептуально значущі вузли тексту або корпусу (Роґанаруна, 2016, с. 55). Їхній остаточний статус визначається шляхом аналізу корпусних контекстів, оскільки психолінгвістично й концептуально

релевантні одиниці виявляються через закономірності реального мовного вживання (Роjanаруна, 2016, с. 56; Tomasello, 2000, с. 2).

Для інтерпретації виявлених автохтонів застосовано адаптовану типологію семантичних полів К. Д. Бака (Buck, 1949, с. vii–viii), яка в сучасному опрацюванні охоплює 22 верхньорівневі класифікаційні зони: *Physical World, Possession & Trade, Motion & Transportation, Spatial Relations, Time, Sense Perception, Quantity & Number, Emotion, Language & Music, Mind & Thought, Social Relations, Mankind, Warfare & Hunting, Law & Judgment, Religion & Beliefs, Body Parts & Functions, Animals, Food & Drink, Clothing & Adornment, Agriculture & Vegetation, Dwellings & Furniture, Physical Acts & Materials*.

Семантичні поля, виділені за цією типологією, трактуємо як верхньорівневі домени концептосистеми, оскільки вони визначають найзагальніші зони смислової організації САДЗ. Розподіл корпусно верифікованих автохтонних і периферійних одиниць за семантичними полями, виділеними за типологією К. Д. Бака, показав, що для САДЗ релевантними є 15 доменів: **«Житло і меблі», «Фізичний світ», «Сенсорне сприйняття», «Просторові відношення», «Емоції», «Час», «Одяг і прикраси», «Фізичні дії і матеріали», «Свідомість і мислення», «Володіння і торгівля», «Соціальні відносини», «Їжа і напої», «Частини тіла і функції», «Кількість і число», «Сільське господарство і рослинність».**

Водночас автохтонний шар концептосистеми локалізується лише у 8 із цих 15 доменів, що засвідчує вибірккову доменну концентрацію її інваріантного ядра. Доменно-семантична стабільність стосується не механічного відбору одиниці за належністю до певного домену, а повторюваності її смислового профілю в межах корпусу. Семантичні домени виконують інтерпретаційну функцію: вони впорядковують уже відібрані автохтони за зонами досвіду, через які концептуалізується затишок.

Категорії й типи САДЗ, окреслені в першому розділі, та семантичні поля автохтонів, установлені в цьому розділі, належать до різних рівнів опису

одного об'єкта. Категорії обжитості, матеріальності, атмосферності й афективності визначають смислові домінанти затишку, а облаштувальний, естетичний і тілесний типи фіксують провідні режими його дискурсивної реалізації. Натомість семантичні поля автохтонів становлять когнітивно-семантичний рівень моделі й показують, через які зони досвіду ці домінанти набувають мовного наповнення.

Між типами САДЗ і семантичними полями відсутня взаємно-однозначна відповідність: один тип може актуалізувати кілька доменів, а один домен може брати участь у реалізації кількох типів. Співвідношення категорій, типів та семантичних доменів концептосистеми САДЗ подано в додатку М.

Узагальнений розподіл автохтонного й периферійного шарів за доменами засвідчує співвіднесення одиниць різного статусу. Автохтонний шар репрезентовано на концептуальному рівні – через концепти-автохтони, що формують інваріантну основу концептосистеми САДЗ. Периферійний шар фіксується на лексичному рівні – через статистично релевантні мовні одиниці, які перебувають поза її базовим складом, але конкретизують окремі контекстуальні реалізації затишку.

Статистичні показники та остаточний статус 401 досліджуваних одиниць у процедурі відбору подано в додатку Л, табл. Л.1. В основному тексті розділу розглянуто автохтонний шар концептосистеми, оскільки саме він становить інваріантну основу САДЗ і є безпосереднім об'єктом подальшого конфігураційного та фреймового аналізу.

Показник G^2 відображає ступінь статистичної релевантності одиниці у зіставленні досліджуваного та референтного корпусів. Доменно-семантичний розподіл автохтонів показує, які зони досвіду є структурно релевантними для концептуалізації затишку в сучасному англійськомовному медіадискурсі, що є сегментом лінгвокультури (див. табл. 3.1). Порядок обчислення G^2 для зіставлення тематичного підкорпусу САДЗ із BNC та критерії відбору статистично ключових мовних одиниць описано в підрозділі 1.3.

Таблиця 3.1

Доменна організація автохтонного шару концептосистеми САДЗ (G²)

Семантичне поле	Концепти-автохтони (G² основних мовних репрезентантів)	Кількість (n)
Житло і меблі	ROOM (4498,4), LIVING ROOM (3216,8), BEDROOM (2523,6), SOFA (1491,7), HOME (1139,8), CUSHION (1211,7), KITCHEN (942,5), RUG (1032,5), WALL (753,4), CANDLE (775,5), THROW (717,5), BLANKET (712,1), LAMP (633,2), DUVET (618,0), SEATING (593,2), BEDDING (459,3), BED (363,5), BATHROOM (419,7), FIREPLACE (241,7)	19
Фізичний світ	COLOUR (2593,6), LIGHT (1318,3), DARK (859,0), EARTHY (716,1), LAYER (476,0)	5
Сенсорне сприйняття	LIGHTING (1652,9), SHADE (1398,9), SOFT (1175,3), ATMOSPHERE (1125,3), TEXTURE (1036,9), TONE (969,8), WARMTH (974,5), NEUTRAL (570,8), HUE (526,5), SCENT (435,9), GLOW (411,8)	11
Просторові відношення	SPACE (3700,1), NOOK (815,6), GARDEN (532,4), CORNER (286,6)	4
Емоції	COCOON (1141,7), RELAX (804,6), COMFORT (413,8), INTIMATE (344,9)	4
Час	WINTER (817,1), AUTUMN (536,5), EVENING (269,6)	3
Одяг і прикраси (текстиль)	BOUCLE (466,5), LINEN (235,9), VELVET (169,1), WOOL (160,4)	4
Фізичні дії і матеріали	WOOD (316,7)	1
Усього		51

Міжкорпусні значення G² обчислено на підставі абсолютних частот лем, розмежованих за частиномовною належністю, та окремо врахованих багатослівних номінацій у тематичному підкорпусі САДЗ обсягом 77 243 слововживання і BNC обсягом 100 млн слововживань.

Найвища концентрація автохтонів характерна для доменів, пов'язаних із житловим простором, фізичними параметрами середовища та сенсорним

сприйняттям. Це засвідчує матеріально-перцептивний характер концептуалізації затишку. Концептуальний статус полісемічних одиниць і частиномовних омонімів встановлено шляхом контекстуально-семантичної валідації їхніх корпусних уживань. Назви концептів-автохтонів є метамовними ідентифікаторами відповідних концептуальних вузлів, а наведені в дужках значення G^2 відповідають мовним одиницям, обраним як їхні основні репрезентанти. Якщо один концептуальний вузол вербалізується кількома семантично або дериваційно пов'язаними одиницями, значення G^2 наведено для мовної одиниці, обраної як його основний репрезентант.

Коактивацію визначено на підставі бінарно закодованої співпояви концептів у межах 3 000 корпусних фрагментів. Для 51 концепту-автохтона перевірено 1 275 можливих пар. Для кожної пари обчислено G^2 і коефіцієнт ϕ , обчислено p -значення, після чого їх скориговано за процедурою Бенджаміні–Гохберга. До статистично верифікованих віднесено позитивні коактивації, що відповідають сукупному критерію $p_{BH} < 0,001$ і $\phi \geq 0,10$. У цьому випадку G^2 характеризує залежність між активаціями двох концептів, тоді як міжкорпусне G^2 відображає частотну специфічність мовної одиниці в дискурсі затишку порівняно з BNC. Компонент ROOM у складі LIVING ROOM не кодували як окрему активацію; THROW враховано лише в іменниковому значенні декоративний плед / покривало.

Домен «Житло і меблі» характеризується найвищою концентрацією автохтонних концептів (19 одиниць: ROOM, LIVING ROOM, BEDROOM, HOME, KITCHEN, BATHROOM; SOFA, BED, SEATING; THROW, CUSHION, BLANKET, DUVET, BEDDING; RUG, WALL; CANDLE, LAMP, FIREPLACE), що вказує на його центральний статус у концептосистемі САДЗ. Саме цей домен задає матеріально-просторовий каркас затишної сцени, у межах якої житлові локуси, меблі, текстиль і малі інтер'єрні елементи виступають основними засобами її організації. Домінування цього домену засвідчує, що обжитість і матеріальність є базовими категорійними

ознаками САДЗ, а облаштувальний тип є його провідним способом дискурсивної реалізації.

*“Lean into the cocooning nature and **cosy living room** feel of a curved sofa by layering soft and inviting textures on and around this **living room seating** idea. Add depth with festive **bedding**, chunky knit **throws**, and decorative **cushions** to complete the cosy feel.”*

Затишок концептуалізується передусім як властивість упорядкованого домашнього середовища.

Домен «Фізичний світ» репрезентує фізичні параметри середовища, через які простір профілюється як теплий, приглушений, нашарований і візуально збалансований. Концепти COLOUR, LIGHT, DARK, LAYER та EARTHY відбивають ті характеристики середовища, через які затишок пов’язується з режимом м’якості, тепла, зниженого контрасту й природної тональності. Концепти цього домену конкретизують матеріально-візуальні параметри середовища, через які матеріальність переходить у площину естетичного моделювання затишку.

*“From soothing **earthy** tones that create cosy, restful environments to greens and blues that evoke nature’s beauty and promote calmness, these **colours** are becoming more popular. If you’ve created a big space, then the trick to making it feel cosy, is to add lots of **layers**.”*

Один із найбільш внутрішньо диференційованих доменів концептосистеми становить «Сенсорне сприйняття». У його межах затишок моделюється через зорові, тактильні, термічні та ольфакторні параметри середовища. LIGHTING, SHADE, TONE, NEUTRAL, HUE і GLOW пов’язані насамперед із візуальною модальністю; SOFT, TEXTURE і WARMTH – із тактильним і термічним виміром; SCENT – з ольфакторним каналом переживання. Цей домен репрезентує атмосферність затишку через зорові, тактильні, термічні й ольфакторні параметри середовища та водночас підтримує тілесний тип САДЗ.

*“I always use a mix of ambient, and accent **lighting** to highlight different textures and create a cosy **atmosphere**. For a more relaxed, informal porch **lighting** idea, grouping together lanterns in varying sizes creates a cosy **atmosphere**.”*

Особливе місце посідає концепт ATMOSPHERE, який узагальнює кілька сенсорних параметрів у цілісному ефекті затишку.

Домен «Просторові відношення» представлений концептами SPACE, NOOK, GARDEN і CORNER. У його межах затишок осмислюється не лише як властивість кімнати чи будинку загалом, а й як спосіб організації просторової межі. SPACE задає загальну просторову рамку, тоді як NOOK і CORNER репрезентують локалізовані, частково відмежовані фрагменти простору, пов'язані з переживанням камерності та захищеності. GARDEN віднесено до просторового домену не за ботанічною семантикою, а за його корпусною функцією: у САДЗ він репрезентує зовнішній, але домашньо маркований локус, який розширює межі затишної сцени. Домен просторових відношень конкретизує обжитість як організацію меж, локусів і камерних зон, що підтримують облаштувальний тип САДЗ.

*“Love seats can often be overlooked but are a wonderfully versatile option that offer a cosy **space** for two or a luxuriously comfortable seat for one. We can't think of anything cosier than a reading **nook**, and thankfully, you don't need too much to transform your **garden** room into one.”*

Концепт GARDEN показує, що в сучасній англійськомовній лінгвокультурі затишок систематично поширюється і на зовнішній простір, коли сад або садові споруди осмислюються як продовження домашнього середовища.

Домен «Емоції» охоплює концепти RELAX, COMFORT, INTIMATE і COCOON. На відміну від просторових і сенсорних автохтонів, ці одиниці репрезентують не параметри середовища як такі, а афективний ефект їхньої взаємодії. Через них матеріальні та перцептивні характеристики простору переходять у площину переживання. Цей домен фіксує афективний вимір

концептуалізації затишку. Емоційний домен репрезентує афективність затишку, у межах якої просторові, матеріальні й сенсорні характеристики середовища набувають статусу пережитого комфорту:

*“Deep, dark hues on all four walls can create a dramatic, **intimate**, and **cocoon-like** feel, transforming your space into a cosy haven. Drape a cosy throw over the back or arm of the sofa to add both **comfort** and style.”*

Домен «Час» представлений концептами WINTER, AUTUMN і EVENING. Їхня присутність показує, що в досліджуваному дискурсі затишок є сезонно й добово профільованим типом досвіду. Час тут функціонує не як нейтральний фон, а як стабільна координата затишної сцени.

*“Hygge has a strong connection to nature, while we often think about it in **winter** as cosying up inside. Come **autumn** every year, the demand for all things cosy’ goes up.”*

Приклади підтверджують, що затишок у досліджуваному матеріалі концептуалізується як сезонно й добово маркований досвід, тісно пов’язаний передусім із холодним періодом і вечірнім часом.

Домен «Одяг і прикраси» репрезентований концептами BOUCLE, LINEN, VELVET і WOOL. Їх віднесення до цього домену спирається на класифікацію К. Бака, у якій семантичне поле “*Clothing & Adornment*” охоплює не лише назви предметів одягу, а й тканини, волокна, текстильні матеріали та пов’язані з ними процеси виготовлення. Отже, лексеми на позначення тканин входять до цього поля як одиниці, що позначають матеріальну основу сфери вбрання. У дискурсі затишку, однак, вони профілюються не у власне вестиментарному, а в інтер’єрному вимірі: актуалізують фактуру, щільність, м’якість і натуральність матеріалу як параметри середовища. Саме через ці ознаки вони набувають автохтонного статусу, оскільки беруть участь у регулярному моделюванні тепла, комфорту й домашньої затишності.

*“Once you’ve dressed your bed with cosy **linens** and a thicker duvet, finish off the look with a **velvet** quilt or a couple of throws.*

*Adding textures such as **velvet** and **wool** based products will help to add to that cosy feeling on the colder evenings.*

A lot of people will say blue is a cold colour, but if it's put with the right textures, like wool and cashmere, it can feel really cosy.”

Окрему, але показову позицію в моделі займає домен «Фізичні дії і матеріали», у якому автохтонний статус зберігає матеріальний концепт WOOD, тоді як низка високочастотних дієслівних лексем залишається за межами інваріантного складу концептосистеми. Це засвідчує потребу розрізняти змістові й процедурні одиниці, які функціонують в ролі **процедурних операторів** САДЗ: *feel, create, add, use, decorate* не номінують автономних змістових вузлів САДЗ, а позначають спосіб створення, оформлення або переживання затишку.

У САДЗ поряд з автохтонами функціонують численні статистично релевантні, але периферійні одиниці. Вони також активують смисли, однак їхня роль пов'язана з конкретизацією окремих фрагментів досвіду, а не з формуванням інваріантної основи концептосистеми: мовні символи лише сигналізують або активують відповідні репрезентації в концептуальній системі, не вичерпуючи її змісту (Evans, 2016, с. 9).

Зазначені лексеми не демонструють тієї міри міжконтекстної стабільності й концептуальної автономії, яка дала б підстави трактувати їх як автохтонні вузли. Тому їх доцільно розглядати як периферійний шар концептосистеми - змінні й контекстуально зумовлені розширення базового складу, а не його інваріантну основу (Goecke et al., 2005, с. 2; Осовська, 2014, с. 130).

У подальшому фреймовому описі ці одиниці можуть бути враховані на процедурному рівні – як оператори сценарного розгортання затишного середовища. Така інтерпретаційна процедура є необхідною, оскільки сам список ключових одиниць ще не дає достатнього уявлення про змістову організацію корпусу й потребує залучення знання про концептуальні асоціації між ними (Роґанаруна, 2016, с. 55). Це простежується в корпусному

фрагменті, де дія “*adding*” задає спосіб предметно-просторової організації локусу, а формула “*feel cosy*” фіксує результативне сприйняття зміненого середовища:

“Adding a cafe curtain around the perimeters of a built-in breakfast nook will make the space feel cosy without blocking out the natural light.

Add a low table and a cosy throw for the perfect summer evening sanctuary.

*A second-hand sofa found on eBay, mixed cushions and a vintage rug **add** to the comfortable and cosy feel.”*

Такі лексеми позначають спосіб створення, оформлення або переживання затишку, тоді як концепт WOOD виявляє доменну стабільність і концептуальну самостійність, оскільки систематично актуалізується як матеріальний параметр природності, тепла та візуальної м’якості:

*“For a super cosy, warm feel, look to deeper **wood** or paint for your panels.*

*Dark **woods** are especially great for creating an inviting, cosy bedroom, as well as a sense of drama.*

*‘One interior design decision we particularly love is the cedar ceiling in the bedroom. With the room’s plain white walls, the **wood** makes the room really warm and cosy.’”*

З’ясовано, що концептосистема САДЗ має виразно доменно організовану структуру, у центрі якої перебуває передусім домашнє середовище як цілісно організований простір досвіду.

У цій структурі житловий локус, матеріальна організація інтер’єру, освітлення, кольорова тональність, текстурно-тактильні характеристики, сезонно-часова рамка та емоційний вимір утворюють відносно стабільний каркас концептуалізації затишку.

Встановлений перелік із 51 автохтонного концепту фіксує інваріантний склад концептосистеми САДЗ і створює підставу для подальшого аналізу їхньої спільної актуалізації.

3.2 Конфігурації концептів-автохтонів у сучасному англійськомовному дискурсі затишку

Після встановлення інваріантного складу автохтонного шару концептосистеми САДЗ наступним етапом аналізу є реконструкція стійких міжконцептних відношень між автохтонами. У когнітивно-картографічному аналізі перехід від установлення автохтонів до виявлення й верифікації їхніх регулярних кореляцій розглядають як підставу для побудови когнітивної карти дискурсу (Колісніченко, Осовська та Томнюк, 2022, с. 60, 68–69).

Зазначений перехід є методологічно необхідним, оскільки в когнітивній семантиці значення постає не як сума ізольованих ознак, а як результат включення мовної одиниці до ширших структур концептуальної організації (Geeraerts, 2006, с. 5; Langacker, 1987, с. 155–156). Для САДЗ це означає, що реляційний потенціал автохтонів виявляється у складі повторюваних конфігурацій, які відтворюють типові способи організації затишного середовища.

Стійкі мовні структури виявляються через повторювані практики вживання й закріплюються в досвіді мовців (Tomasello, 2000, с. 2; Divjak and Caldwell-Harris, 2015, с. 9), тому в корпусному вимірі повторювані поєднання ключових одиниць можуть слугувати індикаторами їхньої концептуальної пов'язаності (Роjanаруна, 2016, с. 57). Як зауважує Evans, “*semantic scaffolding*” активує саме ту частину концептуальної системи, яка стає релевантною в процесі конструювання смислу (Evans, 2016, с. 9). У тематичному підкорпусі САДЗ такими індикаторами виступають статистично верифіковані коактивації автохтонів.

Коактивація в цьому дослідженні слугує емпіричним індикатором регулярної спільної актуалізації концептів у дискурсі. Водночас зв'язок між концептами не можна зводити до простого співіснування одиниць у тексті, оскільки саме відношення потребує окремого змістового визначення як самостійний об'єкт аналізу (Wand, Storey Weber, 1999:an, с. 495–496). А

відтак, мовна суміжність сама по собі ще не є достатньою підставою для висновку про концептуальний зв'язок, адже концепт не є тотожним терміну, а один і той самий термін може співвідноситися з різними концептуальними наповненнями (Marradi, 2012, с. 30–31, 41).

Відтак, статистично верифіковані пари в цій роботі розглядаються не як готові конфігурації, а як емпірична основа для їхньої подальшої когнітивно-семантичної інтерпретації. Кількість і типи таких відношень не задаються наперед, а встановлюються на основі матеріалу (Maedche and Staab, 2000, с. 2, 7–8). Щоб уникнути змішування рівнів опису, у дослідженні послідовно розмежовуються мовний, концептуальний, реляційний і репрезентаційний рівні аналізу.

Коактивацію в цьому дослідженні визначаємо як спільну актуалізацію мовних репрезентантів двох концептів у межах одного корпусного фрагмента (див. табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Розподіл статистично верифікованих коактивацій за семантичними полями та доменним співвідношенням

Семантичне поле / комбінація полів	Пари концептів	Кількість (n)	Тип доменного співвідношення
Житло і меблі	THROW–CUSHION; SOFA–CUSHION; SOFA–THROW; THROW–BLANKET; CUSHION–RUG; CUSHION–BLANKET; CANDLE–LAMP; DUVET–BEDDING	8	внутрішньопольові
Фізичний світ	COLOUR–DARK	1	внутрішньопольові
Просторові відношення	NOOK–CORNER	1	внутрішньопольові

Продовження таблиці 3.2

Семантичне поле / комбінація полів	Пари концептів	Кількість (n)	Тип доменного співвідношення
Сенсорне сприйняття	LIGHTING-ATMOSPHERE; TONE-NEUTRAL; LIGHTING-GLOW	3	внутрішньопольові
Одяг і прикраси	LINEN-VELVET; VELVET-WOOL; LINEN-WOOL	3	внутрішньопольові
Фізичний світ – Сенсорне сприйняття	COLOUR-SHADE; LIGHT-LIGHTING; COLOUR-TONE; EARTHY-TONE; COLOUR-NEUTRAL; LIGHT-GLOW; EARTHY-SHADE; LAYER-TEXTURE; DARK-HUE; DARK-SHADE; DARK-TONE	9	міжпольові
Житло і меблі – Сенсорне сприйняття	THROW-SOFT; RUG-SOFT; LAMP-LIGHTING; CANDLE-SCENT; LAMP-GLOW	5	міжпольові
Житло і меблі – Фізичний світ	ROOM-DARK; LAMP-LIGHT; WALL-DARK; THROW-LAYER	4	міжпольові
Житло і меблі – Просторові відношення	LAMP-CORNER	1	міжпольові
Житло і меблі – Одяг і прикраси	DUVET-WOOL	1	міжпольові
Фізичний світ – Емоції	COLOUR-COCOON; DARK-INTIMATE	2	міжпольові

Матрицю коактивацій сформовано на матеріалі 3000 фрагментів із застосуванням бінарного кодування: наявність цільової реалізації концепту позначено як 1, її відсутність – як 0, а повторне вживання репрезентанта в межах одного фрагмента не збільшувало значення активації. Перед кодуванням полісемічні й частиномовно омонімічні одиниці проходили контекстуальну семантичну валідацію. Компоненти багатослівних номінацій не зараховували як самостійні активації, якщо їхня присутність була зумовлена структурою відповідної одиниці.

Концепт THROW фіксували лише за іменникових уживань. Для 51 концепту-автохтона перевірено 1275 можливих пар. Для кожної пари побудовано таблицю спряженості 2×2 , обчислено логарифмічний критерій відношення правдоподібності G^2 , р-значення, скориговане за процедурою Бенджаміні–Гохберга та коефіцієнта ϕ . До статистично верифікованих віднесено позитивні коактивації, для яких $p_{\text{BH}} < 0,001$ і $\phi \geq 0,10$. Застосування цих критеріїв дало змогу встановити 40 статистично верифікованих коактивацій, що поєднують 33 із 51 концепту-автохтона. Решта 18 автохтонів не утворили пар, які відповідали б сукупному критерію $p_{\text{BH}} < 0,001$ і $\phi \geq 0,10$; це не змінює їхнього автохтонного статусу, визначеного на попередньому етапі аналізу.

Семантичне поле «Одяг і прикраси» у таблиці 3.2 збережено відповідно до вихідної семантичної схеми К. Д. Бака, у якій поле Clothing & Adornment охоплює не лише власне назви одягу, а й підкатегорії, пов'язані з тканинами, волокнами й матеріалами: *Cloth, Wool, Flax, Linen, Cotton, Silk, Lace, Felt, Fur, Leather*. Тому концепти LINEN, VELVET, WOOL формально належать до цього семантичного поля, однак у матеріалі дослідження вони актуалізуються як текстильно-матеріальні параметри затишного середовища, а не як назви одягу.

“Just like pattern and colour, texture adds visual interest to room, and on top of this it has the power to alter how we experience the space on a far more physical level. Imagine a cosy living room with a real wood floor, layered

with a chunky woven wool rug contrasted against the soft sheen of a velvet sofa draped with a nubby knitted throw.”

У межах цього підрозділу конфігурацію концептів-автохтонів визначаємо як когнітивно інтерпретований патерн міжконцептного зв'язку, реконструйований на основі коактивації мовних реалізацій цих концептів у дискурсі. Такий підхід узгоджується з положенням про те, що повторювані мовні патерни можуть слугувати індикаторами структурованої концептуальної організації, оскільки саме у зв'язках між елементами виявляється модель типового досвіду, закріплена в дискурсі (Fillmore, 1982, с. 111–112; Baker, Fillmore and Lowe, 1998, с. 86–90).

Світогляд формується навколо схем категоризації, якими люди послуговуються в повсякденному досвіді (Canter, 1996, с. 3). Це корелює з моделями автоматичного виявлення концептуальних відношень, у яких вихідною одиницею аналізу є не самі відношення як задані типи, а пари концептів, отримані на основі лінгвістично або статистично виявленої пов'язаності й лише на наступному етапі інтерпретовані як певні типи зв'язку (Maedche and Staab, 2000, с. 7–8). Таке трактування відповідає й онтологічному підходу, у межах якого відношення розуміється як репрезентація взаємної властивості, тобто такої, що не належить жодному елементу ізолювано, а виникає лише у співвіднесенні двох або більше сутностей (Wand, Storey and Weber, 1999, с. 498–499, 506).

Потреба в типологізації зумовлена тим, що не всі реляційні властивості мають однаковий статус. У межах онтологічного підходу розрізняються, зокрема, взаємні властивості, що відбивають реальну взаємозалежність між сутностями, і взаємні властивості, які лише фіксують їх співвіднесення без конфігураційно значущої взаємодії (там же, с. 502–504). Визначення того, які саме концептуальні відношення слід моделювати, є одним із найменш усталених аспектів онтологічного аналізу, оскільки, на відміну від таксономічних зв'язків, їхній набір і типологія не є очевидними та мають

встановлюватися на основі емпіричного матеріалу (Maedche and Staab, 2000, с. 2).

Після встановлення емпіричної бази статистично верифіковані пари проходять когнітивно-семантичну інтерпретацію, у межах якої набувають статусу міжконцептних конфігурацій певного типу. Повний перелік статистично верифікованих коактивацій між автохтонними концептами САДЗ із відповідними статистичними показниками подано в додатку Н, табл. Н.1.

Попри виокремлення дослідниками різних типів міжконцептуальних відношень (Осовська, 2014, с. 178; Приходько, 2013, с.250), логіко-семантичний аналіз найближчих корпусних контекстів із урахуванням смислових дискурсивних реалізацій вербалізаторів дає підстави виокремити в САДЗ чотири домінантні типи конфігурацій: включення ($X \in Y$), параметричне співпрофілювання ($X \leftrightarrow Y$), композиційну реалізацію ($X \oplus Y$) і результативний ефект ($X \Rightarrow Y$). Типологізацію здійснюємо за домінантним структурно-семантичним механізмом зв'язку між коактивованими концептами, що забезпечує операційність аналізу й дає змогу віднести кожен пару до одного провідного типу.

Включення охоплює субординативні зв'язки, за яких вузький концепт конкретизує ширший як параметричний вияв, різновид або предметний складник.

Параметричне співпрофілювання охоплює координаційні зв'язки між концептами, які спільно задають колірно-тональний, світловий або фактурно-матеріальний профіль затишного середовища.

Композиційна реалізація охоплює зв'язки між носієм і його ознакою, матеріалом або сенсорним ефектом, між предметами типової інтер'єрної комбінації та між об'єктом і локусом його розміщення.

Результативний ефект охоплює спрямовані зв'язки, за яких параметр середовища формує цілісну атмосферну або афективно-перцептивну якість. Умовні позначення маркують домінантний структурно-семантичний механізм

зв'язку в межах статистично верифікованої коактивації й не вичерпують усіх можливих смислових нашарувань конкретної пари.

Запропонована далі типологізація не претендує на жорстку таксономічну вичерпність. Вона виходить із того, що концепти часто мають не абсолютно фіксовані, а градуальні й контекстно чутливі межі: їхні розширення нерідко формують “*fuzzy set*”, а належність до категорії визначається не лише набором обов’язкових ознак, а й типовістю або “*family resemblance*” (Marradi, 2012, с. 33–35). Саме тому семантичний тип міжконцептного відношення встановлюємо за домінантним семантичним механізмом, актуалізованим у дискурсі, а не за припущенням про незмінний логічний статус кожної пари. Типологію конфігурацій подано в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Типи міжконцептних конфігурацій

Тип конфігурації	Пари концептів	Кількість
Включення ($\in$)	SHADE $\in$ COLOUR; TONE $\in$ COLOUR; DUVET $\in$ BEDDING	3
Параметричне співпрофілювання ($\leftrightarrow$)	COLOUR $\leftrightarrow$ DARK; DARK $\leftrightarrow$ SHADE; DARK $\leftrightarrow$ TONE; DARK $\leftrightarrow$ HUE; EARTHY $\leftrightarrow$ TONE; EARTHY $\leftrightarrow$ SHADE; COLOUR $\leftrightarrow$ NEUTRAL; TONE $\leftrightarrow$ NEUTRAL; LIGHT $\leftrightarrow$ GLOW; LIGHTING $\leftrightarrow$ GLOW; LIGHT $\leftrightarrow$ LIGHTING; LINEN $\leftrightarrow$ VELVET; VELVET $\leftrightarrow$ WOOL; LINEN $\leftrightarrow$ WOOL; LAYER $\leftrightarrow$ TEXTURE	15
Композиційна реалізація ($\oplus$)	ROOM $\oplus$ DARK; LAMP $\oplus$ LIGHT; WALL $\oplus$ DARK; LAMP $\oplus$ LIGHTING; LAMP $\oplus$ GLOW; CANDLE $\oplus$ SCENT; THROW $\oplus$ SOFT; RUG $\oplus$ SOFT; THROW $\oplus$ LAYER; DUVET $\oplus$ WOOL; SOFA $\oplus$ CUSHION; SOFA $\oplus$ THROW; THROW $\oplus$ BLANKET; CUSHION $\oplus$ RUG; THROW $\oplus$ CUSHION; CUSHION $\oplus$ BLANKET; CANDLE $\oplus$ LAMP; NOOK $\oplus$ CORNER; LAMP $\oplus$ CORNER	19

Продовження таблиці 3.3

Тип конфігурації	Пари концептів	Кількість
Результативний ефект ($\Rightarrow$)	COLOUR $\Rightarrow$ COCOON; LIGHTING $\Rightarrow$ ATMOSPHERE; DARK $\Rightarrow$ INTIMATE	3
Загалом		40

Перший тип – конфігурації включення – охоплює пари SHADE $\in$ COLOUR, TONE $\in$ COLOUR і DUVET $\in$ BEDDING. У перших двох парах SHADE і TONE конкретизують COLOUR як окремі способи його параметричного представлення, тоді як у третій парі DUVET входить до ширшої предметної категорії BEDDING. У термінах А. Marradi, ідеться про випадки, коли окремий аспект інтенсії виконує роль “*fundamentum divisionis*” і визначає вузький рівень концептуальної профілізації щодо ширшого осередку (Marradi, 2012, с. 35–36).

Конфігурації включення фіксують категоріальне звуження, за якого загальний колірний параметр конкретизується через SHADE і TONE, а загальна предметна категорія BEDDING – через DUVET.

*“When creating a cosy feel, you will want to use colours and **shades** that have a warm **undertone** - so yellows, pinks, purples - you could also go for greens and blues but ensure they have that warm **tone** else you risk making the space appear colder than planned.*

*Muslin **bedding** works really well... it's super light in the hot nights when a **duvet** has been too much, and it will be cosy as an extra layer when it gets cold.”*

Таким чином, конфігурації включення репрезентують внутрішню диференціацію параметричних і предметних категорій затишного середовища.

Другий тип – конфігурації параметричного співпрофілювання – охоплює пари, у яких концепти координаційно задають спільний колірно-тональний, світловий або фактурно-матеріальний профіль затишного

середовища. Для опису внутрішньої організації цього типу пари об'єднано у три тематичні групи, які не становлять окремих типів міжконцептного зв'язку:

а) колористично-тональні параметри: COLOUR ↔ DARK, DARK ↔ SHADE, DARK ↔ TONE, DARK ↔ HUE, EARTHY ↔ TONE, EARTHY ↔ SHADE, COLOUR ↔ NEUTRAL, TONE ↔ NEUTRAL

*“If **dark** and dramatic is not your ideal living room **colour** scheme, then perhaps cosy and earthy is.*

*While certain **dark shades** can have a cosy and cocooning effect, you need to be very careful with dark colours like black, charcoal or deep jewel tones in a small lounge.*

*A **dark tone**, such as a deep blue, will create a cosy, cocooning effect, ideal for a relaxing bathroom.*

*While **darker hues** can make a space look smaller, this is a great option when creating a cosy bedroom space.*

*In 2025, bedroom colour trends are embracing warm, **earthy tones** that create a cosy and inviting atmosphere.*

*And while emerald and forest green were ideal for evoking a cosy feel, the focus is moving to lighter, **earthy shades** in 2025.*

***Neutral** living rooms can look cold and uninviting without warmer **colours** to cosy things up and add contrast.*

*‘Make sure to layer different **neutral** textures and **tones** to create a cosy Scandi-inspired style, and try adding touches of cool-toned brown for a super luxe feel.’”*

Корпусні приклади показують, що COLOUR, DARK, SHADE, TONE, HUE, EARTHY і NEUTRAL спільно профілюють колірно-тональну організацію затишного середовища.

б) світлові параметри: LIGHT–GLOW, LIGHTING–GLOW, LIGHT–LIGHTING

*“Opt for pendant **lights** over a kitchen island to cast a cosy **glow** over the entire kitchen. Vintage **lighting**, fitted with bulbs that cast a warm **glow**, is a great way to make industrial-style interiors still feel cosy through your kitchen **lighting** ideas.*

*When we talk about 'warm' **lighting** in a bedroom, we mean creating a **light** that has soft, cosy glow, and steering clear of a **light** that makes the space feel stark, cold and uninviting.”*

Пара LIGHT – LIGHTING відображає світлове співпрофілювання: LIGHT позначає базовий перцептивний ресурс, тоді як LIGHTING репрезентує його просторово-предметне оформлення в інтер'єрі. Емпіричні фрагменти показують, що у САДЗ м'яке тепле світло реалізується через конкретні освітлювальні носії. Освітлення постає одним із ключових засобів формування атмосферного профілю простору.

в) фактурно-матеріальні параметри: LINEN – VELVET, VELVET – WOOL, LINEN – WOOL, LAYER – TEXTURE

*“Do you fancy having a lovely voile pair, or lightweight **linen** for spring and summer and a chunky cosy **velvet** for autumn and winter?*

*Adding textures such as **velvet** and **wool** based products will help to add to that cosy feeling on the colder evenings.*

*Adding textured and natural materials like wood, **linen**, rattan and **wool**, can help to add a cosy element to the room.*

***Layering textures** can add depth and an extra layer of cosiness.”*

Наведені приклади показують, що в дискурсі затишку фактура, нашарування й матеріал постають як взаємопов'язані параметри середовища, поєднання яких формує відчуття тепла, глибини й затишку.

Конфігурації параметричного співпрофілювання фіксують координаційну взаємодію кольору, темряви, тону, відтінку, нейтральності, світла, саява, фактури, нашарування й матеріалу в межах спільного параметричного профілю затишного середовища.

Третій тип – конфігурації композиційної реалізації – охоплює пари, у яких ознака, матеріал або сенсорний ефект закріплюється за конкретним носієм, предмети входять до типової інтер'єрної комбінації, а об'єкт чи мікропростір локалізується в конкретному осередку.

Для опису внутрішньої організації композиційної реалізації пари об'єднано у три тематичні групи, які не становлять окремих типів міжконцептного зв'язку:

а) реалізація ознаки, матеріалу або сенсорного ефекту через конкретний носій: ROOM $\oplus$ DARK, LAMP $\oplus$ LIGHT, WALL $\oplus$ DARK, LAMP $\oplus$ LIGHTING, LAMP $\oplus$ GLOW, CANDLE $\oplus$ SCENT, THROW $\oplus$ SOFT, RUG $\oplus$ SOFT, THROW $\oplus$ LAYER, DUVET $\oplus$ WOOL

*“A **darker** finish can make a **room** feel small, however still cosy and inviting.*

*‘Opt for **lamps** to cast a diffused **light** across your space or, if your existing **lights** are dimmable, simply turn them to low for an instant infusion of cosiness.’*

*Plenty of candles, table lamps and **soft throws** and you're all set for optimal cosiness. I love creating a cosy atmosphere, so **scented candles** are a must for me.”*

У парі ROOM–DARK концепт DARK профілює візуальний параметр житлового локусу, тоді як в інших конфігураціях цього типу світло, освітлення, сяйво, запах, м'якість, нашарування й матеріал закріплюються за відповідними предметними носіями. Наведені приклади показують, що в композиційних конфігураціях темрява, світло, освітлення, сяйво, запах, м'якість, нашарування й матеріал реалізуються через конкретні просторові або предметні носії – кімнату, стіну, лампу, свічку, текстиль і предмети постільного облаштування.

б) предметно-композиційні зв'язки: SOFA–CUSHION, SOFA–THROW, THROW–BLANKET, CUSHION–RUG, THROW–CUSHION, CUSHION–BLANKET, CANDLE–LAMP

*“A fab price for a cosy **throw**, this soft **blanket** is one I'll be hibernating under which watching made-for-Netflix Christmas movies on my **sofa**.*

*Cosy **throws**, **cushions** and **rugs** bring soft texture for an inviting atmosphere.*

*You could also use **throws** or **blankets** to make it even cosier and more comfortable to lounge on in **sofa** form.*

*However, for the most part, a cosy **sofa** or armchair is essential, as well as plenty of **blankets** and **cushions**.*

*Think tapered **candles** in ornate **candle** holders, lanterns, vintage-style **lamps** and even fairy lights. It's all about creating a soft and cosy ambience.”*

У цих конфігураціях концепт THROW репрезентує іменникове значення декоративний плед / покривало. Пари SOFA–THROW, THROW–BLANKET і THROW–CUSHION фіксують просторово-функціональне розміщення та предметно-композиційну суміжність текстильних елементів, які спільно формують м'якість, тепло, огортальність і візуальну багат шаровість затишного середовища.

в) локалізація ознаки або об'єкта в межах конкретного локусу: NOOK – CORNER, LAMP – CORNER

*“You could allocate an area for socialisation, an area for an outdoor kitchen, and a cosy reading **nook** in the **corner**.*

*Adding a **lamp** to a **corner** of your kitchen will transform it into a cosy spot for socialising.”*

Окремі об'єкти й мікропростори локалізуються в межах конкретного осередку, унаслідок чого кут простору постає як місце концентрації затишного ефекту.

Четвертий тип – конфігурації результативного ефекту – охоплює пари, у яких параметр середовища формує цілісний атмосферний або афективно-перцептивний результат. До цього типу належать COLOUR ⇒ COCOON, LIGHTING ⇒ ATMOSPHERE і DARK ⇒ INTIMATE. Пара

DARK–INTIMATE відображає перехід від сенсорного параметра темноти до афективно-перцептивного профілю затишної сцени.

*“Deep, rich **colours** like our dark navy blue, Sapphire Salute adds instant sophistication and creates a cosy, **cocooning** effect.*

*Instead, adopt the Scandi trick of using **lighting** at eye height to create a cosy **atmosphere**.*

*Lighter shades open up the space, while **darker** tones create a cosy, **intimate** feel.”*

У результативних конфігураціях COLOUR співвідноситься з COCOON як огортальним ефектом, LIGHTING – з ATMOSPHERE як цілісним атмосферним результатом, DARK – з INTIMATE як афективно-перцептивною якістю простору.

Для забезпечення відтворюваності процедури класифікації кожен тип міжконцептної конфігурації визначено за домінантним структурно-семантичним критерієм. Включення кваліфікує відношення категоріального підпорядкування концепту з вузьким обсягом концептові з ширшим обсягом; параметричне співпрофілювання – координаційний зв’язок між взаємозалежними параметрами концептуалізації середовища; композиційна реалізація – предметне, комбінаторне або локативне втілення компонентів сцени затишку; результативний ефект – формування інтегральної атмосферної чи афективно-перцептивної характеристики середовища.

Якщо типологія конфігурацій описує характер міжконцептного відношення, то доменний зріз дає змогу встановити, у межах яких семантичних зон відповідні типи зв’язку реалізуються найрегулярніше. Розподіл 40 статистично верифікованих коактивацій показує, що конфігураційна структура САДЗ поєднує внутрішньопольові та міжпольові зв’язки. Із 40 коактивацій 16 реалізуються в межах одного семантичного поля, тоді як 24 поєднують концепти різних доменів. Такий розподіл засвідчує переважно міждоменний характер конфігураційної структури

САДЗ: затишок реконструюється через регулярне поєднання просторових, предметних, фізичних, сенсорних, матеріальних і афективних параметрів.

Найактивнішим каналом міждоменного поєднання є зв'язок між «Фізичним світом» і «Сенсорним сприйняттям», де зафіксовано 11 коактивацій. Саме тут фізичні параметри кольору, світла, темряви, шарування й природної тональності переходять у сенсорні характеристики відтінку, тону, нейтральності, світіння та фактури. Це показує, що сенсорність у САДЗ не функціонує ізольовано, а формується через фізично задані параметри середовища.

Другий важливий канал міждоменних зв'язків формують поєднання домену «Житло і меблі» із «Сенсорним сприйняттям» та «Фізичним світом», представлені відповідно п'ятьма й чотирма коактиваціями. У першому випадку предмети інтер'єру й текстиль співвідносяться з м'якістю, освітленням, запахом і світінням; у другому житлові локуси, предмети й текстиль поєднуються з темрявою, світлом і нашаруванням. Це засвідчує, що предметне наповнення інтер'єру набуває значущості лише в поєднанні з фізичними й сенсорними параметрами, які переводять його у площину затишного досвіду.

Найбільш насиченим внутрішньопольовим сегментом є домен «Житло і меблі», у межах якого зафіксовано 8 коактивацій. Вони відображають типові предметно-матеріальні комбінації затишної сцени: текстильні елементи поєднуються між собою, DUVET конкретизується через його співвіднесення з BEDDING, а джерела м'якого освітлення формують предметний мікрокластер CANDLE–LAMP.

Розподіл конфігурацій за семантичними полями показує, що концептосистема САДЗ має сегментовану, але переважно міждоменну мережеву організацію: компактні внутрішньопольові кластери поєднуються розгалуженою системою міжпольових зв'язків, через які просторові, предметні, фізичні, сенсорні, матеріальні й афективні параметри інтегруються в цілісну модель затишного середовища.

Важливим аспектом опису конфігураційного рівня є нерівномірний розподіл зв'язності між окремими концептами. Якщо доменний зріз показує, як організовані зв'язки між семантичними полями, то аналіз ступеня зв'язності дає змогу встановити функціональну вагу окремих автохтонів у межах усієї мережі. Важливим тут є не лише сам факт входження концепту до мережі, а й кількість та характер зв'язків, у яких він бере участь. Це узгоджується з положенням про те, що один і той самий концепт може входити до різних шкал узагальнення й систем співвіднесення залежно від того, який аспект його інтенсії актуалізовано в конкретному випадку (Marradi, 2012: 35–36). Тому висока або низька зв'язність концепту відображає не його абстрактну *«важливість»* як таку, а характер функціонування в межах реконструйованої мережі.

Найвищий ступінь зв'язності виявляє концепт DARK, який входить до семи статистично верифікованих коактивацій: COLOUR–DARK, ROOM–DARK, DARK–SHADE, WALL–DARK, DARK–TONE, DARK–INTIMATE і DARK–HUE. По п'ять зв'язків мають концепти COLOUR, LAMP і THROW. COLOUR поєднується з DARK, SHADE, TONE, NEUTRAL і COCOON; LAMP – із LIGHT, LIGHTING, GLOW, CORNER і CANDLE; THROW – із CUSHION, SOFT, SOFA, BLANKET і LAYER. По чотири коактивації формують CUSHION, LIGHTING і TONE, а по три – GLOW, LIGHT, SHADE і WOOL. Інші вузли входять до однієї або двох статистично верифікованих коактивацій. Такий розподіл засвідчує центральну роль темряви, кольору, освітлювальних носіїв і текстилю в реляційній організації затишної сцени. Поряд із цим у мережі представлені численні вузли з низьким ступенем зв'язності. Частина з них формує локальні предметні або матеріальні комбінації, тоді як інші виконують результативну функцію. Так, концепти ATMOSPHERE, COCOON, INTIMATE можуть функціонувати як точки результативного згортання сенсорних і просторових параметрів у цілісний ефект переживання затишку. Низький ступінь зв'язності не означає автоматичної периферійності концепту: у низці

випадків саме слабо зв'язаний вузол може виконувати роль семантичної точки згортання результативного смислу. У цьому виявляється функціональна неоднорідність реконструйованої мережі: одні концепти виступають локальними центрами конфігураційних сегментів, інші забезпечують міжсегментні переходи, ще інші фіксують структурні або результативні точки інтеграції.

Водночас вищі рівні реляційної організації не зводяться до механічної суми окремих парних зв'язків. Як наголошують Wand, Storey і Weber, цілісні композиції становлять окремий рівень організації саме тому, що мають “*emergent properties*”, тобто властивості, які не можуть бути приписані жодному компоненту ізольовано, а належать лише цілому (Wand, Storey, Weber, 1999: 503–504). Така логіка важлива для переходу від окремих коактивацій до когнітивної карти й далі до фреймового моделювання, де значущим стає вже не поодинокий зв'язок, а конфігураційний ефект мережі.

Когнітивну карту статистично верифікованої мережі САДЗ, що охоплює 40 коактивацій між 33 концептами-автохтонами, подано в додатку П, рис. П.1. Отже, автохтони функціонують як вузли різнотипних конфігурацій: одні входять до ширших концептуальних осередків, інші спільно профілюють параметри середовища, реалізуються в предметно-композиційній організації сцени або формують результативний ефект затишку. Реконструйована мережа поєднує компактні внутрішньодоменні сегменти з розгалуженою системою міждоменних переходів, через які просторові, предметні, фізичні, сенсорні, матеріальні й афективні параметри інтегруються в цілісну модель затишного середовища. Отож, що концептуалізація затишку спирається на взаємодію чотирьох механізмів — включення, параметричного співпрофілювання, композиційної реалізації та результативного ефекту. Саме ця мережа конфігурацій становить емпіричну основу для наступного етапу аналізу, де міжконцептні зв'язки розглядатимуться як функціонально організовані компоненти ширшої фреймової моделі САДЗ.

3.3 Ситуативний фрейм домашнього середовища у сучасному англійськомовному дискурсі затишку

У цій роботі поняття фрейму вживаємо в когнітивно-семантичному значенні. Услід за Fillmore фрейм розуміємо як уніфіковану схематизацію досвіду, тобто когнітивну модель типової ситуації, у межах якої окремі елементи інтерпретуються не ізольовано, а в складі цілісної структури знання (Мартинюк, 2011, с. 132; Fillmore, 1982, с. 111–112; Fillmore, 1988, с. 54). У цьому сенсі фрейм є не лише аналітичним інструментом опису, а й формою організації концептуального знання, що постає як мережа вузлів і відношень між ними, а не як простий перелік ознак (Löbner, 2021, с. 262). Такий підхід дає змогу розглядати фрейм як модель, здатну відображати багаторівневу організацію типової ситуації та складні залежності між її компонентами (Löbner, 2021, с. 266). Подібне розуміння фрейму обстоюють В. Д. Бялик зі співавторами, пов'язуючи його з мовним профілюванням окремих елементів стереотипової ситуації та наданням знанням конкретної конфігурації (Bialyk, Nizhnik and Nuzban, 2023, с. 49).

Методологічно важливим для побудови фреймової моделі САДЗ є розмежування між мовною одиницею, яка активує фрейм, самим фреймом і його елементами. У фреймово-семантичному аналізі мовні одиниці описуються як фреймові активатори (*targets*), що викликають відповідні семантичні фрейми (*semantic frames*), а локально виражені компоненти фрейму ідентифікуються як аргументи, пов'язані з фреймоспецифічними ролями або елементами фрейму (*frame-specific roles / frame elements*) (Das et al., 2014, с. 10-14).

Фреймова модель у цій роботі не ототожнюється з концептосистемою САДЗ в цілому. Якщо концептосистема є ширшим рівнем організації дискурсивно релевантних концептів і зв'язків між ними, то ситуативний фрейм репрезентує лише один спосіб її впорядкування – як модель типової затишної сцени. Сам фрейм САДЗ не постулюється наперед, а

реконструюється на основі корпусно верифікованих коактивацій автохтонних концептів, які вказують на стабільні параметри такої сцени. Саме тому реконструйований фрейм кваліфікуємо як ситуативний.

Фреймова реконструкція є рівнем узагальнення когнітивної карти: карта фіксує регулярні коактивації автохтонів, а фрейм визначає їхню функційну роль у типовій ситуації затишку – локус, параметризатори, інтегрований ефект і результативний стан.

У цьому аспекті фрейм затишку має виразний предметно-просторовий характер і частково співвідноситься з предметним базисним фреймом у розумінні С. А. Жаботинської на рівні локусу, предметного наповнення й атрибутивних характеристик середовища (Жаботинська, 2011, с. 7). Водночас він не зводиться до предметного фрейму, оскільки предметно-просторовий компонент становить тут лише один із рівнів ширшої ситуативної конфігурації.

Зазвичай актуалізується не вся структура фрейму затишку, а лише окрема конфігурація його компонентів. Це означає, що корпусні реалізації репрезентують не повну модель у її одночасній цілісності, а окремі параметричні поєднання, через які реконструюється інваріантна організація типової затишної сцени. Саме тому відсутність окремих компонентів у конкретному фрагменті не свідчить про їхню нерелевантність для фрейму, а відбиває часткову актуалізацію його структури в дискурсі (див. рис. 3.1).

Початковий рівень реконструйованого фрейму становить локус і просторова диференціація сцени. ROOM і HOME задають основний просторовий осередок ситуації затишку, LIVING ROOM, BEDROOM, KITCHEN і BATHROOM конкретизують його як функціональні зони житлового середовища, а GARDEN входить до фрейму тоді, коли осмислюється як продовження домашнього простору.

Концепти SPACE, NOOK і CORNER не ототожнюються з локусом як таким, а профілюють його внутрішню просторову організацію.

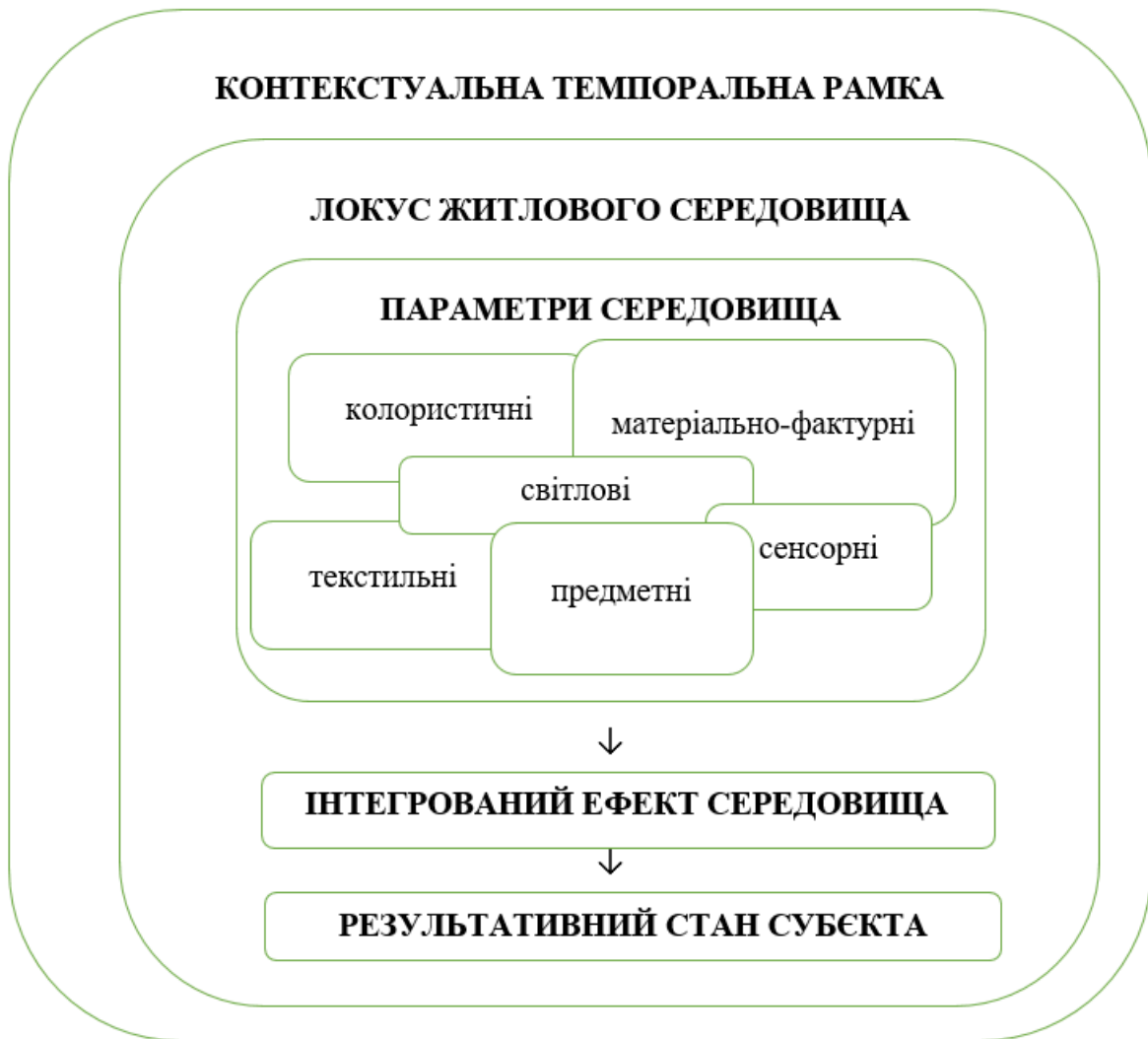


Рисунок 3.1 функціонально-ієрархічна модель ситуативного фрейму досвіду житлового середовища

Стрілки рисунку відображають функціонально інтерпретовану послідовність, реконструйовану на основі поєднання статистичних коактивацій і контекстуального аналізу, а не напрям статистичної залежності.

На відміну від багатьох інших типів просторового дискурсу, де невеликий розмір приміщення часто оцінюється негативно, у САДЗ компактність систематично переосмислюється як перевага. Невеликий простір репрезентується як такий, що легше піддається затишній організації та забезпечує відчуття захищеності. Особливо показовими є контексти:

“It’s easy to create a cosy and cocooning feel and atmosphere in a small living room.

Having a small living room doesn't necessarily have to be a bad thing because it's easier to create a cosy atmosphere in a smaller space.

Having a small garden can actually work in your favour when creating a cosy retreat."

У результаті компактність функціонує не як обмеження, а як один із чинників формування захищеного, локалізованого та психологічно комфортного середовища.

У САДЗ простір функціонує не як нейтральне тло, а як структурована сцена локалізації, у межах якої «окремі ділянки набувають особливої експерієнційної ваги» (Palmer, 2002, с. 1–2).

Наступний рівень формують матеріально-фактурні компоненти сцени. Предметний каркас затишного середовища репрезентують SOFA, SEATING, BED, RUG, WALL, FIREPLACE і CANDLE: саме вони надають простору оформленості, функціональної завершеності та перцептивної виразності.

*"Aside from the practical reasons we love banquette **seating**, it also lends itself very well to a cosy café aesthetic.*

*The set can be enjoyed as a large L' shaped **sofa**, create a cosy **day bed**, as two **sofas** or use the chairs to create a hosting space centred around the coffee table.*

*Inside there is a **fireplace** and a dining table, so in the evening it's always cosy."*

Предметні компоненти не просто заповнюють простір, а формують його затишний профіль, переводячи середовище з функціонального рівня на рівень переживання комфорту.

Окремо виокремлюється текстильний параметр, представлений концептами THROW, CUSHION, BLANKET, DUVET і BEDDING, через які простір профілюється як м'який, огортальний і тілесно доступний.

*"Muslin **bedding** works really well... it's super light in the hot nights when a duvet has been too much, and it will be cosy as an extra layer when it gets cold.*

*Teamed with a snugly rug underfoot, some **cushions**, blankets and a corner lamp, this area feels homely, inviting and ultimately cosy.*”

Матеріально-фактурні й композиційні параметри середовища задають WOOD, BOUCLE, LINEN, VELVET, WOOL, TEXTURE і LAYER, через які простір набуває м'якості, глибини та структурної виразності.

*“Adding textured and natural materials like **wood**, **linen**, rattan and wool, can help to add a cosy element to the room.*”

*‘Layering your sofa bed with a well-fitted sheet, some cosy pillows and a large **duvet** will help to make it feel more snug.’”*

Подальший рівень фрейму становить перцептивно-сенсорне профілювання середовища. Зокрема, параметри освітлення репрезентують LIGHT, LIGHTING, LAMP і GLOW. У САДЗ вони функціонують не просто як назви джерел або технічних параметрів освітлення, а як засоби перцептивного налаштування сцени: світло профілюється як м'яке, локальне, тепле, приглушене або розсіяне, тобто як чинник формування затишної атмосфери. Це підтверджують корпусні контексти.

*“I always use a mix of ambient and accent **lighting** to highlight different textures and create a cosy atmosphere.”*

У цьому фрагменті освітлення постає як засіб сенсорної організації простору, що поєднує візуальний і фактурний виміри затишної сцени.

“Using floor lamps and wall lights can help to create cosy corners or zones within the room, such as reading nooks or dressing spaces.”

Тут LIGHTING і LAMP беруть участь у локалізації затишку, формуючи окремі осередки комфортного просторового досвіду.

“Once you're happy with your chosen light fixtures, it's important you select the right light levels to ensure your bedroom has a cosy glow.”

У цьому випадку GLOW профілює вже не джерело світла, а його результативний перцептивний ефект. Освітлення у фреймі затишку функціонує не лише як технічний елемент, а як параметр сенсорного налаштування й інтегрованого ефекту середовища.

Колористичні параметри середовища задають COLOUR, TONE, HUE, SHADE, NEUTRAL, EARTHY і DARK. Ці концепти формують не лише палітру сцени, а й спосіб її емоційно-перцептивного тонування, пов'язаний із приглушеністю, природністю, камерністю та огортанням.

“Don't overlook the soothing power of deep colours; even in small rooms, these sumptuous shades can give your dark bathroom ideas a luxurious cosy feel.”

Using a dark colour all-over, on walls, floor and ceiling in a small bathroom will envelop the space and make it feel cosy and more intimate.”

Колористичний параметр безпосередньо впливає на інтерпретацію простору як камерного та огортального.

Сенсорний вимір середовища репрезентують SOFT, WARMTH і SCENT, які задають тактильний, термічний і ольфакторний канали переживання простору та переводять його з рівня візуально організованого інтер'єру на рівень тілесно й емоційно прожитого середовища.

“All in all, it won't transform the feel of your bed, but it's a very affordable way to add some extra warmth and cosiness to your sleep set-up in winter.

During the festive season, try cosy scents such as frankincense and myrrh, or spiced orange and cinnamon.

What makes a home feel cosy and welcoming is often down to the soft furnishings.”

У фрагментах затишок прямо пов'язується з тактильним виміром середовища, з ольфакторним каналом його актуалізації.

Корпусні дані засвідчують, що ні просторова локалізація, ні сенсорна комфортність окремо не є достатніми для формування затишку. Відкритий простір потребує додаткового зонування та окреслення меж, тоді як локалізований простір без світла, текстур і м'яких матеріалів може сприйматися як *stark* або *less cosy*. Затишок виникає внаслідок поєднання обох компонентів.

*“One of the first things making a guest **bedroom** less cosy could be a lack of the right **lighting**...*

*A lack of different **textures**, textiles and **soft** furnishings ... can definitely make it feel less cosy.*

*A bedroom should feel like a cosy retreat, but sometimes it can feel stark if it's missing those **soft**, inviting touches...”*

Емпіричний матеріал показує, що параметричне співпрофілювання затишного середовища має збалансовуючий характер: COSY у САДЗ конструюється не через максимальне посилення окремої ознаки, а через узгодження просторових, сенсорних, матеріальних і валоративних параметрів. Затишний простір може бути теплим і водночас відкритим для світла:

“I wanted the house to feel warm and cosy, but also spacious and bright. So, I kept the palette light and airy, with soft neutrals and natural materials to keep things calm and welcoming.”

Малий локус може зберігати відчуття відкритості й не переходити в тісноту: *“These tones reflect light more naturally, creating a sense of openness and helping a small living room to feel cosy but not cramped.”*

Темні кольори можуть створювати ефект кокона лише за умови контрольованої інтенсивності:

“While certain dark shades can have a cosy and cocooning effect, you need to be very careful with dark colours like black, charcoal or deep jewel tones in a small lounge.”

Аналогічно персоналізованість підтримує затишок, однак надмір речей переводить обжитість у хаотичність (*“junk and clutter”*; *“bits and bobs”*), тоді як повна відсутність особистих деталей також робить простір менш затишним (*“a room with NO personal touches can also result in things making a guest bedroom less cosy”*).

Тепло виступає необхідною умовою тілесного комфорту, проте його надлишок руйнує бажаний стан перебування:

“They’re great to get cosy under at the beginning of the night, but a few hours into snoozing I find myself overheating.”

Так само м’якість, нашарованість і декоративність не повинні переходити в сенсорне перевантаження, оскільки простір має залишатися заспокійливим і водночас персонально виразним.

“And while soothing colours and pared-back decor that doesn’t overstimulate works well in a space like this, that doesn’t mean you can’t express your style in this room that’s meant to be just yours and make you feel cosy and comforted – and bedroom wall decor ideas are the perfect way to achieve this.”

У фреймовій моделі САДЗ затишок постає як зона параметричної рівноваги між теплом і перегрівом, наповненістю і хаосом, компактністю і тісністю, інтимністю і замкненістю, персоналізованістю і візуальним перевантаженням.

Наступний рівень реконструйованого фрейму становить інтегрований перцептивний ефект середовища, репрезентований концептом ATMOSPHERE. Якщо попередній блок описував окремі параметри перцептивно-сенсорного профілювання, то тут ідеться вже про їхню узагальнену взаємодію. У САДЗ ATMOSPHERE функціонує як вербалізація інтегрованого перцептивного ефекту, що виникає внаслідок поєднання просторових, предметних, світлових, колористичних і сенсорних параметрів.

“I always use a mix of ambient and accent lighting to highlight different textures and create a cosy atmosphere.

Lighting plays an essential role and soft, ambient lighting combined with task lamps will create a cosy and intimate atmosphere.”

Це особливо виразно видно у фрагментах, де ATMOSPHERE постає як результат взаємодії LIGHTING і TEXTURES, тобто світлового та матеріально-фактурного параметрів середовища.

Корпусні реалізації демонструють, що затишок найчастіше концептуалізується не через безпосередній емоційний стан людини, а через результат просторової організації середовища. У текстах регулярно

актуалізуються конструкції на кшталт *create a cosy atmosphere, create a cosy environment, create a cosy glow, create a cosy retreat*, тоді як прямі номінації емоційного переживання трапляються значно рідше. Затишок постає як підсумок поєднання певних параметрів простору, а не як самотійна емоція суб'єкта. Наприклад: *“I always use a mix of ambient and accent lighting to highlight different textures and create a cosy atmosphere”. ‘Soft light works best to create a cosy and warm atmosphere within any room’. ‘For her own bathroom ... chose thick pinch-pleat curtains to create a cosy environment’.*”

Завершальний ядерний рівень фрейму становить результативний експерієнційний стан суб'єкта, репрезентований концептами RELAX і COMFORT. Якщо ATMOSPHERE узагальнює інтегрований перцептивний ефект середовища, то RELAX і COMFORT позначають результативний стан, що виникає внаслідок його переживання суб'єктом, вербалізують експерієнційний підсумок взаємодії людини з належно організованим затишним середовищем.

Концепти INTIMATE і COCOON недоцільно включати до складу окремих ядерних компонентів фрейму, оскільки в корпусі вони функціонують переважно як вторинні інтерпретаційні профілі інтегрованого ефекту або результативного стану, а не як інваріантні елементи базової структури фрейму.

“Dark tones will create a cosy, cocooning effect, ideal for a relaxing living room.

This rich hue immediately adds a sense of warmth and cosiness, making the room feel more inviting and intimate.

Cosy colours for bedrooms should strike a balance between luxurious comfort and soothing calm.”

COMFORT у фреймовій моделі не виконує ролі самотійного організатора сцени, а постає як результативний стан, що виникає через просторову локалізацію, контрольовану замкненість і сенсорно-матеріальне налаштування середовища. Затишок найчастіше формується через образи

малого, окресленого, захищеного або відмежованого простору. Одним із базових принципів САДЗ є створення контрольованого просторового укриття, у межах якого формуються тепло, безпека, комфорт і психологічна зручність.

WINTER, AUTUMN і EVENING у цій моделі трактуємо не як ядерні слоти фрейму, а як контекстуальну темпоральну рамку актуалізації затишної сцени. Корпусний матеріал показує, що затишок у сучасному англійськомовному медіадискурсі часто пов'язується з певними сезонними й добовими режимами досвіду: WINTER задає сезонну рамку, AUTUMN функціонує як культурно стабілізована координата затишного середовища, а EVENING маркує часовий режим уповільнення та завершення повсякденного циклу активності. Проте ці темпоральні параметри лише уточнюють типові умови актуалізації затишної сцени.

“Add a low table and a cosy throw for the perfect summer evening sanctuary. I also love the front lounge in winter as it’s more warm and cosy.

The black hardware creates the perfect cosy atmosphere for autumn living.”

Когнітивно-дискурсивна інтерпретація корпусних реалізацій засвідчує, що затишок у САДЗ концептуалізується не як вихідна властивість простору, а як результат його параметричного налаштування. Повторювані патерни фіксують перехід від відкритого до захищеного, від функціонального до домашнього, від холодного до теплого, від нейтрального до персоналізованого середовища. Така логіка узгоджується з гуманістично-географічним розумінням місця як простору, наповненого досвідом, значенням і залученістю суб'єкта (Canter, 1977; Relph, 1976; Tuan, 1977).

“Layering rugs and cushions will take a kitchen from feeling functional to a cosy space that feels like home.

Adding a vertical feature like a pergola or trellis ... creating a sanctuary from the day's heat and a cosy nook in the evening.”

Підставою для реконструкції ситуативного фрейму САДЗ є поєднання результатів статистично верифікованих коактивацій із

контекстуально-функціональним аналізом усього автохтонного складу. Коактивації виявляють повторювані міжконцептні патерни, тоді як аналіз корпусних контекстів дає змогу встановити функціональні ролі автохтонів, зв'язки яких не досягли встановлених статистичних порогів.

Пари NOOK–CORNER і LAMP–CORNER відбивають локалізацію мікропросторів та предметів у межах окремого просторового осередку; THROW–CUSHION, SOFA–THROW, CUSHION–BLANKET і RUG–SOFT фіксують матеріально-текстильну й тактильну організацію сцени; COLOUR–SHADE, COLOUR–TONE, LIGHT–GLOW і LIGHTING–GLOW репрезентують перцептивну специфікацію середовища; LIGHTING–ATMOSPHERE, DARK–INTIMATE і COLOUR–COCOON виявляють перехід до інтегрованого й експерієнційного профілювання.

У межах фреймової моделі САДЗ сценарій доцільно трактувати як динамічну проєкцію фрейму, що відтворює часову, процедурну й комунікативно зумовлену організацію затишного середовища. Фрейм репрезентує стереотипну ситуацію через систему взаємопов'язаних елементів, ролей і очікуваних зв'язків (Minsky, 1975, с. 212), а сценарій конкретизує послідовність дій, учасників і результат, до якого спрямоване розгортання цієї ситуації. “*Script*” визначається як набір очікувань щодо подальшого перебігу подій у добре зрозумілій ситуації; він задає типовий порядок дій, ролі учасників і передбачувану логіку ситуаційної поведінки (Schank and Abelson, 2014). У фреймовій семантиці така інтерпретація узгоджується з широким розумінням *frame* як структури енциклопедичного знання, спорідненої з поняттями *schema*, *script*, *scenario*, *cognitive model* і *folk theory* (Fillmore, 1982, с. 111).

Для САДЗ важливим є також положення про комунікативну ситуацію як фрейм інтерпретації мовлення: значення мовних одиниць формується у взаємодії лексико-граматичних сигналів, позамовного контексту, прагматичних очікувань, соціальних умов і типу мовленнєвої події (Dressler, 1997, с. 110; Fillmore, 1982, с. 117; Fischer, 2010). Сучасні дослідження

фреймінгу уточнюють це розмежування через когнітивні, семантичні й комунікативні фрейми: когнітивні фрейми організують знання й очікування щодо ситуації, семантичні активуються мовними одиницями, а комунікативні задаються структурою або змістом повідомлення й спрямовують побудову ментальної моделі описуваного явища (Flusberg et al., 2024, с. 107–110). У корпусно орієнтованих моделях індукції фреймів ця логіка підтверджується спостереженням, що пов'язані події мають тенденцію з'являтися в дискурсі поряд і формувати ширший сценарій, який охоплює набір пов'язаних подій, прототипових учасників і переходи між подіями (Cheung, Poon and Vanderwende, 2013, с. 837). У цьому аспекті дієслівні оператори *create*, *add*, *use* набувають значущості в жанрово-комунікативному фреймі інтер'єрної поради, де адресатові пропонується послідовність дій для досягнення бажаного стану простору. Вони репрезентують процедурний рівень САДЗ: добір локусу, додавання предметно-матеріальних елементів, використання сенсорних засобів, регулювання світла, кольору, температури, запаху й тактильності. Це простежується в корпусних фрагментах, де дія спрямована на створення затишного ефекту, а автохтонні концепти позначають локуси, предмети або параметри середовища.

“I’d recommend styling this rattan TABLE LAMP alongside a statement outdoor chair or comfy coffee table to create a COSY outdoor reading spot.

You might wish to add WARMING internal SPOTLIGHTS, PICTURE LIGHTS, or BACKLIGHTS to your alcoves.

This approach is a great way to highlight these areas and add a COSY ATMOSPHERE to your room.

Use SCENTS that create a COSY feel.”

Таким чином, затишок у корпусі постає результатом цілеспрямованої організації простору, предметів, сенсорних параметрів і результативного емоційно-перцептивного стану.

Реконструйований ситуативний фрейм відображає склад і функціональну організацію типової ситуації затишного середовища.

Динамічний аспект цієї ситуації, пов'язаний із послідовністю дій, зміною параметрів простору та досягненням результативного стану, конкретизується в процедурному сценарії конструювання затишного середовища.

3.4 Ситуативно-процедурний сценарій створення затишного середовища

Ситуативний фрейм ЗАТИШНЕ СЕРЕДОВИЩЕ репрезентує типову конфігурацію часової рамки, просторового локусу, предметів, матеріалів, сенсорних параметрів і результативних станів. Його структурний рівень охоплює складники затишного середовища та відношення між ними, а динамічний рівень реалізується у сценарії СТВОРЕННЯ ЗАТИШНОГО СЕРЕДОВИЩА. Таке співвідношення узгоджується з трактуванням фрейму як структури репрезентації стереотипної ситуації, що містить інформацію про типове заповнення слотів, очікуваний перебіг подій і можливі способи дії (Minsky, 1974, с. 1). У межах фреймової системи наслідки дій відображаються через переходи між пов'язаними станами, а відмінності між ними репрезентують дії, причиново-наслідкові відношення та зміни концептуальної перспективи (Minsky, 1974, с. 2). Отже, фрейм задає компонентний склад і реляційну організацію типової ситуації, тоді як сценарій відтворює її каузально-темпоральне розгортання.

Сценарій у дослідженні визначено як типово структуровану модель дій і переходів між станами, пов'язаних зі створенням або посиленням затишності домашнього простору. Дж. Кемпен, спираючись на концепцію Р.Шенка й Р. Абельсона, розглядає ситуативний сценарій як стереотипну послідовність дій, характерну для добре відомої ситуації. Така послідовність членується на сцени, кожна з яких охоплює певних учасників і закріплені за ними ролі; сценарне знання спрямовує діяльність людини та забезпечує розуміння текстів, у яких описано дії інших осіб (Kempen, 1977, с. 264). У досліджуваному дискурсі сценарій має виразну цільову спрямованість:

предметні, просторові й сенсорні операції забезпечують формування затишної атмосфери та комфортного стану експерієнцера.

Внутрішня організація сценарію має ієрархічно-темпоральний характер. В. Ебботт, Дж. Блек і Е. Сміт установили, що сценарії становлять упорядковані множини дій, згрупованих у функціонально пов'язані сцени (Abbott, Black and Smith, 1985, с. 182). Верхній рівень такої структури утворює заголовок сценарію (*script header*), який узагальнює подію в цілому; середній – заголовки сцен (*scene headers*), що репрезентують її основні фази; нижній – конкретні дії (*scene actions*). Заголовки сцен поєднуються темпоральними й забезпечувальними відношеннями, а окремі дії входять до загальної структури через відповідну сцену (Abbott, Black and Smith, 1985, с.183–184). Відповідно, сценарій **СТВОРЕННЯ ЗАТИШНОГО СЕРЕДОВИЩА** моделюється як ієрархія цілісної ситуації, функціональних сцен і підпорядкованих їм операцій.

Експериментальні результати В. Ебботта, Дж. Блека й Е. Сміт засвідчили асиметрію сценарних інференцій: згадування конкретної дії сприяє актуалізації загальної сцени, до якої вона належить, тоді як заголовок сцени допускає низку можливих реалізацій (Abbott, Black and Smith, 1985, с.184, 186–188). У досліджуваному матеріалі окремі процедурні одиниці на зразок *add*, *place*, *layer* або *soften* активують відповідні фази перетворення простору, навіть коли повна послідовність дій у фрагменті не вербалізована.

Перехід від мовного матеріалу до сценарної моделі пояснює концепція сценарного мапування (*scenario mapping*) А. Дж. Сенфорда і С. К. Гаррода. Автори пов'язують розуміння тексту з мапуванням мовного вводу на фонове знання про ситуацію, причому таке співвіднесення може здійснюватися вже на передпропозиційному та субпропозиційному рівнях (Sanford and Garrod, 1998). Тому сценарій активується повними реченнями, окремими номінаціями, дієслівно-об'єктними моделями, інфінітивними конструкціями мети й результативними компонентами. Номінації кімнат і локальних зон, зокрема *room*, *bedroom*, *kitchen*, *corner*, *nook*, актуалізують локус; назви

меблів, текстилю, освітлення, кольору й фактури – об’єкти та ресурси; дієслова *choose*, *add*, *place*, *layer*, *soften*, *create*, *transform* – процедурні операції; одиниці *atmosphere*, *ambience*, *feel*, *comfort*, *relax* – просторово-атмосферні та емоційно-перцептивні результати.

Основною одиницею практичного аналізу є лексико-синтаксична конструкція. За Дж. Кемпеном, синтаксична конструкція поєднує концептуальний патерн із синтаксичним фреймом, а концептуальний патерн охоплює відношення між актором, дією, об’єктом, інструментом та іншими компонентами ситуації (Kempen, 1977, с. 262–263). Сценарну функцію мовної одиниці встановлено з урахуванням оператора, його аргументів, цільового компонента й результативного стану. Конструкція *use X to create Y* реалізує відношення «засіб – дія – цільовий результат»; *add X to a locus* – «дія – об’єкт – локус»; *layer X to create Y* – «конфігурація – результат»; *make a locus feel Y* – «каузатор – локус – каузована властивість»; *transform / turn X into Y* – «вихідний об’єкт – перетворення – новий стан».

Емпіричну реконструкцію сценарію здійснено на матеріалі 3000 корпусних фрагментів, де один рядок відповідає одному фрагменту. На першому етапі виявлено всі словоформи процедурних операторів і для кожного з них розмежовано кількість фрагментів, у яких він трапляється, та загальну кількість уживань. На другому етапі проведено конкордансний аналіз аргументних структур, цільових компонентів і результативних конструкцій. Це дало змогу встановити конкретну сценарну функцію оператора з урахуванням його контекстуального оточення.

Частотний розподіл операторів підтверджує виразну процедурну організацію матеріалу. Вибір параметрів і засобів репрезентують *choose* – 94 фрагменти, 95 уживань; *opt for* – 66 фрагментів і 66 уживань; *select* – 13 фрагментів і 13 уживань. Уведення компонентів реалізують *add* – 330 фрагментів, 356 уживань; *incorporate* – 38 і 38; *introduce* – 22 і 22; *bring in* – 6 і 6. Просторове компонування виражають *layer* – 146 фрагментів, 151 уживання; *place* – 83 і 87; *pair* – 50 і 50; *combine* – 31 і 31; *position* – 16 і 16;

arrange – 8 і 8. Оператор *use*, зафіксований у 184 фрагментах і 191 уживанні, має наскрізну інструментальну функцію, оскільки вводить предметні, колірні, світлові й текстурні ресурси на різних етапах сценарію.

Найвищу частотність мають результативні оператори *create* – 699 фрагментів, 740 уживань – і *make* – 587 фрагментів, 620 уживань. До цієї групи належать також *transform* – 47 фрагментів, *enhance* – 46 і конструкція *turn ... into* – 40 фрагментів. Їхню сценарну функцію підтверджують повторювані результативні моделі. У 183 фрагментах виявлено конструкцію *create + cosy + номінація результату*: *create a cosy atmosphere* – 85 реалізацій, *create a cosy feel* – 41, *create a cosy vibe* – 17, *create a cosy ambience* – 16, *create a cosy environment* – 11, *create a cosy glow* – 7, *create a cosy look* – 6. Ще 182 фрагменти реалізують модель *make X feel cosy / cosier*. Інструментально-цільове відношення експліковано у 26 конструкціях *use X to create Y*, 8 конструкціях *add X to create Y* і 14 конструкціях *layer X to create Y*. Безпосередній перехід до нового стану представлено у 25 моделях *turn X into a cosy / warm / inviting Y* і 22 моделях *transform X into a cosy / warm / inviting Y*.

Конкордансний аналіз операторів, їхніх аргументів і результативних компонентів дає підстави виокремити п'ять функціональних сцен та завершальний результативно-поведінковий блок.

Перша сцена – «Вибір параметрів і засобів» – охоплює визначення локусу, матеріалу, предмета, кольору або типу освітлення відповідно до запланованого результату. Її реалізують оператори *choose*, *select*, *opt for*. У фрагменті “*Always Sunday’s founder Lexi Wareham-Dart **chose** thick pinch-pleat curtains to create a cosy environment for soaking in the bath*” дієслово *choose* пов’язує агента, обраний матеріальний засіб і цільовий стан середовища. Сцена має підготовчий і факультативний статус, оскільки в частині фрагментів локус або засіб уже визначено попереднім контекстом.

“*Once you're happy with you **chosen** light fixtures, it's important you **select** the right light levels to ensure your bedroom has a cosy glow. **Opt for***

pendant lights over a kitchen island to cast a cosy glow over the entire kitchen.”

Друга сцена – «Введення предметно-матеріальних компонентів» – репрезентує додавання меблів, текстилю, декору та природних матеріалів. Її основним оператором є *add*, який доповнюють *introduce*, *incorporate* і *bring in*. Конструкція “**Add** cosy textiles like throws and cushions to create a welcoming atmosphere” реалізує відношення «дія – об’єкт – цільовий результат». Об’єктами введення найчастіше стають текстиль, меблі, освітлювальні прилади, декоративні предмети та природні матеріали.

*“Add a low table and a cosy throw for the perfect summer evening sanctuary. ‘You might wish to **add** warming internal spotlights, picture lights, or backlights to your alcoves. This approach is a great way to highlight these areas and **add** a cosy atmosphere to your room.’”*

Третя сцена – «Просторова конфігурація» – охоплює розміщення, поєднання, групування й нашарування введених компонентів. Її репрезентують *layer*, *place*, *position*, *arrange*, *pair*, *combine*. Фрагмент “**Layering** rugs and cushions will take a kitchen from feeling functional to a cosy space that feels like home” експлікує оператор, об’єкти, локус, вихідний стан, просторовий результат і стан експерієнцера. У ньому реалізовано повну перехідну модель:

functional kitchen → layering rugs and cushions → cosy space → feels like home.

Приклад засвідчує, що затишність виникає внаслідок конфігурації предметів, а результат охоплює і властивість перетвореного простору, і характер його переживання людиною.

*“The same convivial effect can be created by **placing** two sofas at right angles. **Arrange** some snacks on a coffee table within arm's reach and you've got a cosy evening in.”*

Четверта сцена – «Сенсорне налаштування» – репрезентує модифікацію освітлення, кольору, фактури, температурного профілю та запаху. Її реалізують оператори *soften*, *paint*, *dim*, *diffuse*, *warm*, *scent*, тоді як *use*

вводить відповідний сенсорний ресурс. Конструкція “*I always use a mix of ambient and accent lighting to **highlight** different textures and create a cosy atmosphere*” поєднує засіб, сенсорний об’єкт, проміжну операцію й атмосферний результат. У фрагменті “*You can easily **soften** the space with textiles, like throws and cushions, which helps a conservatory to feel cosy*” дія, виражена оператором *soften*, казує сенсорно-перцептивну зміну локусу. Типовими проміжними характеристиками цієї сцени є *warm, soft, tactile, muted, glowing і diffused*.

“*The sumptuous velvet sofas add to the cosy feel of the space as a living room sofa idea, and a rug helps **soften** the limestone flooring. ‘This not only sets a cosy ambience but also allows you **to customise** lighting for different moods during your winding down time.’*”

П’ята сцена – «Формування затишної атмосфери» – має інтегративно-результативний характер. Вона узагальнює ефекти предметного наповнення, просторового компонування й сенсорного налаштування та реалізується операторами *create, make, enhance, transform, turn into*. У конструкції “*Soft light works best to **create** a cosy and warm atmosphere within any room*” сенсорний засіб безпосередньо співвіднесено з атмосферним результатом. Моделі “***turn** the space **into** a cosy little haven, **transform** the dated bungalow into a cosy, contemporary home, **make** the room feel cosy*” профілюють зміну стану локусу. Словосполучення *cosy atmosphere, cosy ambience, cosy feel, cosy look, cosy vibe, cosy glow, cosy environment*, а також номінації *haven, retreat* вербалізують варіативні заповнення результативного слота «сформована затишна атмосфера».

Після трансформаційних сцен розгортається результативно-поведінковий блок, пов’язаний зі сприйняттям і використанням сформованого середовища. Лексему *feel* зафіксовано у 735 фрагментах і 815 уживаннях; *relax* – у 133 фрагментах і 134 уживаннях; *unwind* – у 17 фрагментах; *curl up* – у 15. Ці одиниці репрезентують стан або діяльність експерієнцера. Фрагмент “*It’s the key to creating a soft, cosy*

*atmosphere which we can **unwind in***” поєднує атмосферний результат із практикою відпочинку, а конструкція *“luring you to sit back, curl up and relax”* профілює тілесно-поведінкове освоєння простору.

Відмінність описаного блоку від трансформаційних сцен визначається типом суб'єкта й результату: оператори *add, place, layer, soften* позначають зміну середовища, тоді як *feel, relax, unwind, curl up* характеризують людину в уже сформованому просторі.

*“‘This immediately makes the room feel more cosy and calming, ready to **unwind** and prepare for a good sleep at the end of the day.’ Combining seating and storage in one, a custom-made window seat offers a cosy nook to **relax** while keeping clutter out of sight and mind.”*

У корпусі представлені також експліцитні конструкції переходу від вихідного до кінцевого стану. У релевантних реалізаціях моделі *take X from S₀ to S₁* простір змінюється *from feeling functional to a cosy space that feels like home, from uninspiring and cold to warm and cosy, from clinical to super cosy*. Аналогічне відношення реалізують конструкції *transform this once-tired looking property into a cosy and inviting space, transform the dated bungalow into a cosy, contemporary home, turn a plain attic into a cute and cosy vintage bathroom*. Вихідний стан простору вербалізується характеристиками *functional, cold, clinical, uninspiring, plain, dated, tired, dark, dingy*, а сформований стан – одиницями *cosy, warm, inviting, welcoming, intimate, lived-in*.

Узагальнена макроструктура сценарію має такий вигляд:

S₀: функціональний, сенсорно нейтральний або недостатньо затишний простір → вибір параметрів і засобів → введення предметно-матеріальних компонентів ↔ просторова конфігурація ↔ сенсорне налаштування → *S₁*: сформована затишна атмосфера → *S₂*: комфортне переживання й використання середовища.

Двобічні зв'язки між предметним наповненням, просторовою конфігурацією та сенсорним налаштуванням відображають можливість

чергування, повторення й паралельної реалізації цих сцен. Вибір параметрів має факультативний статус у фрагментах, де локус або засіб уже задані контекстом. Стійку спрямованість виявляють макропереходи від модифікації середовища до атмосферного результату та від сформованої атмосфери до стану й поведінки експерієнцера.

Рольова структура сценарію охоплює агента, експерієнцера, локус, об'єкт або ресурс, дію, просторово-атмосферний результат та афективно-поведінковий результат. Агентом виступає мешканець, дизайнер, автор рекомендації або узагальнений адресат; експерієнцером – людина, яка сприймає й використовує середовище; локусом – будинок, кімната, двір, сад або локальна зона. Функцію об'єктів і ресурсів виконують меблі, текстиль, освітлення, колір, фактура, матеріал, іноді звуки і запах. Дія охоплює вибір, додавання, розміщення, поєднання, нашарування та сенсорну модифікацію. Просторово-атмосферний результат вербалізують сполуки *cosy atmosphere*, *cosy ambience*, *cosy feel*, *cosy look*, *cosy vibe* і номінація *haven*; афективно-поведінковий – конструкції *feel cosy*, *feel at home*, *relax*, *unwind* і *curl up*. У рекомендаційному home-and-living медіадискурсі агент регулярно реалізується імперативною конструкцією або займенником *you*, що надає сценарію інструктивного характеру.

Отже, сценарій СТВОРЕННЯ ЗАТИШНОГО СЕРЕДОВИЩА становить корпусно реконструйовану ієрархічно-темпоральну модель. Її верхній рівень представлений цілісною ситуацією створення затишку, середній – п'ятьма функціональними сценами, нижній – конкретними операторами, їхніми аргументами та результативними конструкціями. Сценарій охоплює перехід від вихідного стану простору через предметно-просторову й сенсорну модифікацію до сформованої затишної атмосфери та комфортного стану експерієнцера. Його внутрішня організація має прототиповий і частково впорядкований характер, а склад сцен, способи їх поєднання та переходи між станами підтверджуються частотністю операторів, повторюваністю аргументних моделей і корпусними конструкціями перетворення.

Висновки до розділу 3

Установлено, що ядро концептосистеми САДЗ охоплює 51 концепт-автохтон, представлених у 8 із 15 семантичних доменів. Найбільше автохтонів репрезентовано в доменах «Житло і меблі» та «Сенсорне сприйняття». Житлові локуси, меблі, текстиль, освітлення, колір, фактура, тепло, запах і часові координати конституують предметно-просторове, сенсорно-перцептивне підґрунтя затишного середовища; концепти емоційного домену репрезентують афективно-перцептивний відгук людини на його вплив. Оператори дії, загальнооцінні та контекстуально детерміновані одиниці функціонують на периферії концептосистеми або в структурі сценарію.

Із 1275 проаналізованих пар концептів статистично значущими верифіковано 40 коактивацій між 33 автохтонами: 24 міждоменні та 16 внутрішньодомених. Домінування міждоменних зв'язків підтверджує взаємодію простору, предметів, матеріалів, фізичних, сенсорно-перцептивних та емоційно-психологічних характеристик у формуванні затишку. Виокремлено чотири типи міжконцептних конфігурацій: включення – 3 пари, параметричне співпрофілювання – 15, композиційна реалізація – 19, результативний ефект – 3. Максимальну зв'язність демонструє DARK, залучений до семи конфігурацій; COLOUR, LAMP і THROW утворюють по п'ять зв'язків і становлять локальні центри колірно-тонального, світлового й текстильно-матеріального сегментів концептосистеми. Інші 18 автохтонів залишаються стабільними змістовими вузлами поза статистично верифікованим реляційним ядром.

На підставі автохтонів та конфігурацій реконструйовано ситуативний фрейм ЗАТИШНЕ СЕРЕДОВИЩЕ. Його ядро охоплює локус, речі й матеріали, просторову будову, сенсорні ознаки, атмосферу та психоемоційний стан людини. ATMOSPHERE синтезує вплив речей, світла, кольору, фактури, тепла й запаху; RELAX і COMFORT репрезентують стан людини в цьому

середовищі, а COCOON та INTIMATE характеризують огортальний і камерний типи затишку. Затишок потребує узгодження просторових і сенсорно-перцептивних характеристик: достатнього тепла, помірного наповнення, камерності, сенсорної м'якості та особистісної маркованості. Це дає змогу уникати перегріву, хаосу, тісноти, ізоляції й надмірних сенсорних впливів.

Сценарій СТВОРЕННЯ ЗАТИШНОГО СЕРЕДОВИЩА охоплює п'ять виокремлених сцен: вибір параметрів і засобів, введення предметно-матеріальних компонентів, просторову конфігурацію, сенсорне налаштування та формування затишної атмосфери. Результативно-поведінковий блок охоплює сприйняття й використання середовища. Перетворення предметного наповнення й сенсорних параметрів відбувається послідовно, повторно або одночасно; сценарій спрямовано від просторового перетворення до атмосфери затишку й відповідного стану людини. Модель репрезентує перехід від функціонального, сенсорно нейтрального чи недостатньо затишного простору S_0 через предметно-просторове й сенсорне перетворення до атмосфери S_1 та комфортного переживання й використання середовища S_2 . У британському спеціалізованому медійному дискурсі про дім затишок постає цілеспрямовано створюваною просторово-атмосферною характеристикою. Ця якість формується внаслідок структурованої взаємодії житлового локусу, предметів, матеріалів і сенсорних параметрів та реалізується в тілесному, емоційно-перцептивному й поведінковому досвіді людини. Поєднання кількісної верифікації з контекстуальною інтерпретацією забезпечує концептуально-структурну цілісність реконструйованої моделі та методологічну узгодженість структурного, реляційного й сценарного рівнів.

Результати реконструкції концептосистеми сучасного англійськомовного дискурсу затишку, встановлення її концептів-автохтонів та моделювання їхніх конфігурацій, викладені в третьому розділі, опубліковано у працях (19–21; 25; 178).

ВИСНОВКИ

У дисертації здійснено комплексне когнітивно-дискурсивне дослідження САДЗ на матеріалі британського спеціалізованого медіадискурсу про дім, інтер'єр і повсякденне облаштування житлового середовища.

Теоретико-методологічне поєднання когнітивної лінгвістики, лінгвоконцептології, теорії дискурсу, корпусної лінгвістики, фреймової семантики, теорії концептуальної метафори та мультимодальної семіотики забезпечило комплексне вивчення САДЗ як системи знань і мовно-семіотичної практики та уможливило статистичну верифікацію його концептуальної організації. Затишок у САДЗ постає градуйованою й контекстно залежною якістю проживаного простору, що формується через узгодження його матеріальних, сенсорних та емоційно-перцептивних характеристик. Метаконцепт COSY виконує функцію інтегрувального смислового центру, а концептосистема САДЗ конкретизує його зміст через сукупність просторових, предметно-матеріальних, сенсорних, процедурних і результативних концептів.

У системі дискурсивних практик САДЗ функціонує як тематично спеціалізований сегмент медіадискурсу про дім і повсякденне облаштування житлового середовища. У його межах простір осмислюється як обжитий, персоналізований, матеріально впорядкований, сенсорно прийнятний та емоційно значущий. Специфіку САДЗ визначає антропоцентричне оцінювання середовища за його здатністю забезпечувати домашність, приватність, захищеність, тілесну зручність і психологічне відновлення. Предмети, матеріали та параметри інтер'єру набувають дискурсивної значущості через їхню функцію в організації комфортного перебування людини. Установлені закономірності характеризують британський сегмент спеціалізованого медіадискурсу, репрезентований публікаціями *Ideal Home*,

тому відображають конкретну дискурсивну модель осмислення дому, інтер'єру та житлового комфорту.

Категорійну основу САДЗ утворюють обжитість, матеріальність, атмосферність і афективність. Обжитість відображає освоєність; матеріальність – його предметне, текстильне та фактурне втілення; атмосферність – інтеграцію світлових, колірних, температурних, акустичних і композиційних характеристик; афективність – тілесну зручність, емоційну прийнятність і відновлювальний ефект середовища. Співвідношення цих категорій визначає облаштувальний, естетичний і тілесний типи САДЗ. Облаштувальний тип профілює створення та просторово-предметну організацію середовища, естетичний – його сенсорне й композиційне оформлення, тілесний – досвід комфортного перебування. Медійно-жанрові параметри САДЗ охоплюють цифровий журнальний формат, рекомендаційно-оцінну спрямованість, тематичну зосередженість на житловому просторі, практичну орієнтацію на його перетворення та взаємодію вербального й візуального кодів.

Застосована методика забезпечила комплексне дослідження когнітивно-семантичного, корпусного та мультимодального вимірів САДЗ. У дисертації застосовано лексикографічний та етимологічний аналізи; дефініційно-компонентний, лексико-семантичний, синонімічний, контекстуально-семантичний і семантико-прагматичний аналізи; корпусний і статистичний аналізи; логіко-семантичний аналіз міжконцептних зв'язків; метафоричний, фразеологічний, пареміологічний і мультимодальний аналізи; змішаний асоціативний експеримент; когнітивне картування, фреймове моделювання та сценарну реконструкцію. Емпіричну базу становили близько 1350 публікацій *Ideal Home* за 2022–2025 рр. загальним обсягом близько 1,15 млн слововживань. За формальними маркерами *cosy / cozy, cosiness / coziness* і дієслівною конструкцією *cosy / cozy up* укладено тематичний підкорпус із 3000 контекстуально завершених дискурсивних фрагментів загальним обсягом 77 243 слововживання. Формальний принцип добору забезпечив

незалежність складу підкорпусу від попередньо заданої семантичної моделі затишку. Корпусний і статистичний аналізи в поєднанні з когнітивно-семантичною інтерпретацією дали змогу розмежувати частотність мовної одиниці, її дискурсивну релевантність, концептуальний статус і мережеву центральність. Когнітивне картування, фреймове моделювання та сценарна реконструкція уможливили опис внутрішньої організації концептосистеми САДЗ.

Метаконцепт COSY має поняттєвий, образний і ціннісний сегменти та виконує в САДЗ смислову, інтегруючу й аксіологічну функції. Його тілесно-сенсорний інваріант формують ознаки *comfortable* і *warm*, які в дискурсивній реалізації розгортаються у смисли домашності, безпеки, приватності, камерності, близькості, приємності та розслаблення. Поняттєвий сегмент структурує знання про комфортне й захищене середовище, образний моделює способи його просторового, матеріального та сенсорного осмислення, ціннісний концентрує комплекс HOME – COMFORT – WARMTH – SAFETY – BELONGING. Продуктивні метафоричні реалізації об'єднано в п'ять макромоделей, що репрезентують основні способи образного конструювання затишку.

Історико-лексикографічний аналіз обґрунтував вибір *cosy* як номінативної домінанти метаконцепту COSY. Установлено 29 однослівних і багатослівних вербалізаторів, серед яких найрепрезентативнішими є *comfortable* / *comfy* та *snug*. Іменники формують предметно-просторову основу САДЗ, прикметники – сенсорні й оцінні характеристики, дієслова – створення та перетворення середовища. Це засвідчує осмислення затишку як властивості, стану й результату цілеспрямованої діяльності. Фразеологізми, паремії й асоціативні реакції пов'язують затишок із домом, теплом, безпекою, належністю та внутрішнім спокоєм. Текстильно-тактильні маркери передають м'якість і огортальність, світлово-колірні – камерність і візуальне тепло. Фактура, композиція, рослинність, ольфакторні образи й акустичні характеристики доповнюють сенсорний профіль затишного середовища.

Концептосистема САДЗ охоплює 51 концепт-автохтон, розподілений між 8 із 15 релевантних семантичних доменів. Семантична стратифікація концептів-автохтонів виявляє просторово-предметний, сенсорний, процедурний і результативний складники концептосистеми. Просторові й предметні концепти формують структурне та матеріальне наповнення середовища, сенсорні визначають параметри його сприйняття, процедурні репрезентують способи облаштування й перетворення, а RELAX і COMFORT фіксують тілесно-емоційний результат. Домінування доменів ЖИТЛО Й МЕБЛІ та СЕНСОРНЕ СПРИЙНЯТТЯ засвідчує матеріально-перцептивну основу концептосистеми.

Статистична перевірка 1275 пар виявила 40 значущих і контекстуально валідованих коактивацій між 33 концептами-автохтонами, серед яких 24 міждоменні та 16 внутрішньодомених; 18 автохтонів функціонують як автономні змістові вузли. Це засвідчує вибірково зв'язану й багаторівневу організацію концептосистеми, у якій концептуальна значущість автохтона визначається його стабільною змістовою функцією, а мережева центральність – регулярністю взаємодії з іншими компонентами. Установлено чотири типи міжконцептних конфігурацій – включення, параметричне співпрофілювання, композиційну реалізацію та результативний ефект.

Когнітивна карта виявила найвищу реляційну активність концептів DARK, COLOUR, LAMP і THROW. Отже, мережевий центр концептосистеми формують конкретні засоби сенсорного регулювання простору. Їхня центральність показує, що формування затишку залежить від перетворення матеріальних компонентів на носії світлової, колірної, тактильної та атмосферної якості. Переважання міждоменних зв'язків підтверджує інтегративний характер САДЗ, оскільки затишне середовище конструється на перетині просторових, предметних, сенсорних, процедурних та афективних компонентів.

Ситуативний фрейм ЗАТИШНЕ СЕРЕДОВИЩЕ охоплює локус, предметно-матеріальне наповнення, просторову конфігурацію, сенсорне

профілювання, інтегровану атмосферу та результативні стани RELAX і COMFORT. Ситуативно-процедурний сценарій СТВОРЕННЯ ЗАТИШНОГО СЕРЕДОВИЩА моделює перетворення функціонального або сенсорно нейтрального простору на обжите, сенсорно узгоджене й емоційно прийнятне середовище через добір засобів, предметне наповнення, просторове компонування, сенсорне налаштування та формування атмосфери.

Узагальнення одержаних результатів дало змогу встановити реляційно-процедурну природу затишку. Його концептуалізація розгортається за моделлю ЛОКУС → МАТЕРІАЛЬНО-ПРОСТОРОВА ОРГАНІЗАЦІЯ → СЕНСОРНЕ НАЛАШТУВАННЯ → АТМОСФЕРА → ТІЛЕСНО-ЕМОЦІЙНИЙ РЕЗУЛЬТАТ. Отже, у САДЗ затишок постає результатом узгодження характеристик проживаного простору з тілесними, сенсорними та емоційними потребами людини.

У дослідженому британському медіадискурсі затишок постає як створена людиною якість домашнього простору: дому, кімнати, вітальні, спальні, кухні чи ванної, а також саду, закутка й кутка. Його формують стіни, дивани й місця для сидіння, ліжка, килими, каміни, лампи та свічки, доповнені подушками, пледами, ковдрами, пуховими ковдрами й постільною білизною. Деревина, букле, льон, оксамит, вовна створюють фактуру та багат шаровість середовища. Його сенсорний образ складається з кольору, світла й освітлення, темних, земляних і нейтральних відтінків, тонів і нюансів, м'якості, тепла, сяйва, запаху й атмосфери. Такий простір сприймається як комфортний, допомагає розслабитися й усамітнитися, створює відчуття кокона. Затишок типово пов'язаний з осінню, зимою та вечором.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у зіставному аналізі дискурсу затишку в різних лінгвокультурах і типах дискурсу, простеженні історичної динаміки його мовної репрезентації та концептуальної організації, вивченні жанрової варіативності й мультимодальних способів конструювання затишку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич, Ф. С., 2004. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ : Академія. 344 с.
2. Бистров, Я. В., 2023. Міждисциплінарні термінологічні виклики когнітивної лінгвонаратології. *Вісник науки та освіти*. Вип. 2(8). С. 71–84. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-2\(8\)-71-84](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-2(8)-71-84).
3. Бистров, Я., Гонтаренко, Н., 2024. Концептуальний аналіз корелятив субстантивної метафори з англійськими дієсловами переміщення. *Folium*. Вип. 5. С. 7–14. DOI: <https://doi.org/10.32782/folium/2024.5.1>.
4. Благодарна, О. М., 2010. Об'єктивація ціннісного потенціалу концепту РОБОТА у сучасному британському дискурсі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. № 896. С. 12–16.
5. Вільчинська, Т. П., 2009. Розвиток концептосфери сакрального в українській поетичній мові XVII–XX ст.: автореф. дис. ... д-ра філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова». Київ. 40 с.
6. Габрель, М., Космій, М., Габрель, Т., 2023. Духовний комфорт і дух міста як урбаністичний феномен. *Просторовий розвиток*. Вип. 3. С. 173–196. DOI: <https://doi.org/10.32347/2786-7269.2023.3.173-196>.
7. Дубчак, О. П., 2011. Концептуальна опозиція ‘СВІЙ’ – ‘ЧУЖИЙ’ як базовий регуляторний фрагмент української мовної картини світу. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 9: Сучасні тенденції розвитку мов*. Вип. 5. С. 91–98.
8. Дьомін, М. М., Габрель, М. М., Космій, М. М., Габрель, Т. М., 2024. Теоретико-методичні основи ревіталізації та просторового розвитку поствоєнної України: нематеріальний контекст. *Просторовий розвиток*. Вип. 10. С. 3–29. DOI: <https://doi.org/10.32347/2786-7269.2024.10.3-29>

9. Жаботинська, С. А., 2011. Лексичні поля й нелінійна динаміка когнітивних структур. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Вип. 52. С. 1–11.
10. Жайворонок, В. В., 2001. Українська етнолінгвістика: деякі аспекти досліджень. *Мовознавство*. № 5. С. 48–63.
11. Ковалинська, І. В., 2014. Невербальна комунікація: навч. посіб. Київ : Освіта України. 289 с.
12. Ковалюк, Ю. В., 2024. До питання про застосування теорії концептуальної інтеграції в ідіоматиці англійської мови. *Modern philology: theory, history, methodology: Scientific monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing. Part 1. P. 93–106.
13. Ковалюк, Ю. В., Ковалюк, М. В., 2024. Метафорична актуалізація ідіоматичних виразів у сучасному політичному дискурсі. *Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філологія*. Вип. 850–851. С. 54–63. DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2024.850-851.54-63>
14. Колегаєва, І. М., 2015. Полімодальність відчуттів у дзеркалі полікодовості тексту, або ще раз про антропоцентризм у лінгвістиці. *Записки з романо-германської філології*. Вип. 2 (35). С. 105–112.
15. Колісниченко, Т. В., Осовська, І. М., 2023. Ключові концепти повоєнної України в колективному когнітивному просторі українців та представників англomовного етнопростору. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія*. Вип. 843. С. 52–59. DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2023.843.52-59>
16. Колісниченко, Т., Коропатніцька, Т., Гоменюк, О., 2024. Domain MENSCH: Conceptual Content In Literary And Media Discourses. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: Германська філологія*. № 850–851. Р. 64–73. DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2024.850-851.64-73>.

- 17.Кравченко, Н. К., 2014. Таксономія категорій дискурсу в сучасному дискурс-аналізі. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Філологія*. Т. 17, № 1. С. 77–83.
- 18.Кричун, А., 2026а. Дискурс затишку як комплексна семіотична подія. Когнітивно-прагматичні та мультимодальні виміри дискурсу: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої пам'яті д-ра філол. наук, проф. Т.О. Бровченко (Одеса, 4березня 2026 р.). Одеса. С. 219-220.
- 19.Кричун, А., 2026б. Конфігурація концептів-автохтонів дискурсу затишку в сучасній англійськомовній лінгвокультурі. *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 45, т. 2. С. 215–221. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2026.45.2.35>.
- 20.Кричун, А., 2026в. Концептосистема дискурсу затишку. Горизонти сучасної філології: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 17 квітня 2026 р.). Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди; Оломоуц: Університет Палацького. С. 207–208. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.19634026>.
- 21.Кричун, А., 2025а. Концепти-автохтони дискурсу затишку в англійськомовній лінгвокультурі. *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць*. Вип. 94, т. 2. С. 289–295. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/94-2-40>.
- 22.Кричун, А., 2025б. Концепт COSY в англійськомовній лінгвокультурі. Наукові орієнтири: теорія та практика досліджень: збірник наукових праць з матеріалами V Міжнародної наукової конференції (Черкаси, 11 квітня 2025 р.). Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп». С. 201–203.
- 23.Кричун, А., 2025в. Моделювання ціннісного сегменту концепту COSY. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*. Вип.101. С. 20–26. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-5312-2025-101-02>.

24. Кричун, А.М., 2025г. Невербальні засоби вираження концепту COSY. Korsakov Conference: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Одеса, 12 травня 2025 р.). Одеса. С.142–144.
25. Кричун, А., 2025д. Статистичні методи реконструкції концептосистеми дискурсу затишку. Current Challenges in Scientific Research : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. (Вроцлав, Польща, 6–8 жовт. 2025 р.). Вроцлав : European Open Science Space. С. 143–145. DOI: 10.70286/EOSS-06.10.2025.004
26. Кричун, А., Мельничук, Н., 2024. Засоби вербалізації концепту COSY в сучасній англійській мові та їх пріоритет у дискурсі. *Folium*. Вип. 5. С.54–61. DOI: <https://doi.org/10.32782/folium/2024.5.8>.
27. Макарук, Л. Л., 2018. Мультиmodalність сучасної англomовної масмедійної писемної комунікації: монографія. Луцьк : Вежа-Друк. 424с.
28. Мартинюк, А. П., 2011. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 196 с.
29. Мізін, К. І., 2018. «Німецька затишність» як риса національного характеру: зіставно-лінгвокультурологічний аналіз. *Лінгвістичні студії*. Вип.36. С. 61–67. DOI: 10.31558/1815-3070.2018.36.9
30. Мізін, К. І., Петров, О. О., 2018. Зіставна лінгвокультурологія: методологічні проблеми та перспективні методики: монографія. Переяслав-Хмельницький; Кременчук : Вид-во ПП Щербатих О. В. 280с.
31. Молгамова, Л. О., 2023. Алгоритм дослідження концепту : лінгвосинергетичний аспект. *Trends in the Development of Philological Education in the Era of Digitalization : European and National Contexts : Scientific Monograph*. Riga : Baltija Publishing. С. 441–467. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-303-3-20>.

- 32.Морозова, О. І., 2010. Дискурс як когнітивно-комунікативна подія. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Мовознавство.* № 7. С. 134–138.
- 33.Осовська, І. М., 2014. Сучасний німецький сімейний дискурс: когнітивно-семантичний і комунікативно-прагматичний виміри: дис. ... д-ра філол. наук: 10.02.04 / Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Чернівці. 464 с.
- 34.Осовська, І. М., 2013. Сучасний німецькомовний сімейний дискурс: ментальний і вербальний ресурс: монографія. Чернівці : РОДОВІД. 401с.
- 35.Осовська, І., Кричун, А., 2024а. Компонентний дефініційний аналіз лексеми COSY. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених. Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.* Вип. 78, т. 2. С.193–198. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/78-2-27>.
- 36.Осовська, І., Кричун, А., 2024б. Образний сегмент концепту COSY: метафоричний та ідіоматичний образ. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.* Вип. 82, т. 2. С. 295–302. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/82-2-41>.
- 37.Осовська, І.М., Кричун, А.М., 2025. Лінгвокультурні та когнітивні аспекти концепту COSY у сучасній англійській мові. Мова, освіта, наука сучасності: виклики міжкультурної комунікації: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 22–23 листопада 2024 р.). Тернопіль : ТНПУ ім. В.Гнатюка. С. 227–228.
- 38.Полюжин, М. М., 2015. Поняття, концепт та його структура. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Мовознавство.* № 4. С. 214–224.

- 39.Полюжин, М. М., 2006. Про синкретичні теорії концепту. *Проблеми романо-германської філології : збірник наукових праць* / відп. ред. М. М. Полюжин. Ужгород : Ліра. С. 5–22.
- 40.Потапенко, С. І., 2009. Сучасний англомовний медіа-дискурс: когнітивно-риторичний аспект: дис. ... д-ра філол. наук: 10.02.04 / Київський національний лінгвістичний університет. Київ. 451 с.
- 41.Приходько, А. М., 2024. Концептосистема німецькомовних текстів дискурсивного жанру «державний гімн». *Лінгвістичні студії*. Вип. 47. С. 101–113. DOI: <https://doi.org/10.31558/1815-3070.2024.47.8>.
- 42.Приходько, А. М., 2008. *Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики*. Запоріжжя : Прем'єр. 332 с.
- 43.Рупташ, О., 2012. Специфіка та смислові горизонти гуманітарної парадигми знання. *Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наукових праць*. Вип. 602–603 : Філософія. С. 53–58.
- 44.Савчук, Т. Г., 2018. Автохтони концептуального простору сучасного англомовного гастрономічного рекламного дискурсу. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Філологічні науки*. Вип. 164. С. 432–436.
- 45.Тюркан, І. Р., 2015. Опозиція «свій – чужий» як етнокультурний маркер лінгвістичного простору. *Науковий вісник Чернівецького університету. Слов'янська філологія*. Вип. 742. С. 87–93.
- 46.Шинкарук, В. Д., Харченко, О. В., Завальнюк, І. В., 2019. Категорії простору і часу в лінгвістичній парадигмі початку ХХІ століття. *Мовознавство*. № 2. С. 34–43.
- 47.Шкворченко, Н. М., Шарапановська, Ю. В., 2021. Структура класифікації концепту у лінгвістичному дослідженні. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. № 35. С. 52–56.

- 48.Шостюк, З. В., 2015. Поняття «концепт» в історієтворчому ключі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. Вип. 57. С. 132–134.
- 49.Юськів, Б., 2013. Паремійна картина світу: проблеми дослідження. *Studia Ukrainica Posnaniensia*. Т. 1. С.67–73. DOI: <https://doi.org/10.14746/sup.2013.1.08>.
- 50.Ясна, І., 2022. Форми сучасного публічного філософського дискурсу. Частина 2. Експертна думка, практика, терапія, дозволя. Науково-теоретичний альманах «Грані». Т. 25, № 3. С. 16–24. DOI: <https://doi.org/10.15421/172231>
- 51.Abbott, V., Black, J. B., Smith, E. E., 1985. The Representation of Scripts in Memory. *Journal of Memory and Language*. Vol. 24. P. 179–199.
- 52.Agresti, A., 2002. Categorical Data Analysis. 2nd ed. New York : Wiley-Interscience. 734 p.
- 53.Artzi, Y., Das, D., Petrov, S., 2014. Learning Compact Lexicons for CCG Semantic Parsing. Proceedings of the 2014 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing. Doha. P. 1273–1283.
- 54.Asher, N., 2011. Lexical Meaning in Context: A Web of Words. Cambridge : Cambridge University Press. 404 p.
- 55.Axelrod, R., 1976. Structure of Decision: The Cognitive Maps of Political Elites. Princeton, NJ : Princeton University Press. 280 p.
- 56.Bachelard, G., 1994. The Poetics of Space. Translated by M. Jolas. Boston, MA: Beacon Press. 241 p. (Original work published 1958).
- 57.Baker, C. F., Fillmore, C. J., Lowe, J. B., 1998. The Berkeley FrameNet Project. COLING-ACL '98 : Proceedings of the 36th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics and 17th International Conference on Computational Linguistics. Montreal. Vol. 1. P. 86–90.
- 58.Baker, P., 2006. Using Corpora in Discourse Analysis. London : Continuum. 208 p. DOI: <https://doi.org/10.5040/9781350933996>.

59. Bärenfänger, M., Hilbert, M., Lobin, H. and Lungen, H., 2008. OWL ontologies as a resource for discourse parsing. *Journal for Language Technology and Computational Linguistics*, 23(1), pp. 17–26. Available at: <https://doi.org/10.21248/jlcl.23.2008.99> [Accessed 16 September 2024].
60. Barsalou, L. W., 1992. Frames, Concepts and Conceptual Fields. *Frames, Fields and Contrasts* / ed. by A. Lehrer, E. Kittay. Hillsdale : Lawrence Erlbaum Associates. P. 21–74.
61. Barsalou, L. W., 1999. Perceptual Symbol Systems. *Behavioral and Brain Sciences*. Vol. 22, No. 4. P. 577–660.
62. Bates, E., MacWhinney, B., 1989. Functionalism and the Competition Model. *The Crosslinguistic Study of Sentence Processing* / ed. by B. MacWhinney, E. Bates. New York : Cambridge University Press. P. 3–73.
63. Benjamini, Y., Hochberg, Y., 1995. Controlling the False Discovery Rate : A Practical and Powerful Approach to Multiple Testing. *Journal of the Royal Statistical Society. Series B: Methodological*. Vol. 57, No. 1. P. 289–300. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.2517-6161.1995.tb02031.x>.
64. Bezemer, J., Jewitt, C., 2018. Multimodality: A Guide for Linguists. *Research Methods in Linguistics* / ed. by L. Litosseliti. 2nd ed. London : Bloomsbury Academic. P. 181–197.
65. Bialyk, V. D., Nizhnik, L. I., Nuzban, O. V., 2023. The Language of Doubt: Exploring Linguistic Frames. *Закарпатські філологічні студії*. Т. 1, вип. 32. С. 47–53. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.32.1.8>.
66. Biber, D., 1993. Representativeness in corpus design. *Literary and linguistic computing*. Vol. 8, No 4. P. 243–257.
67. Biber, D., 1995. Dimensions of Register Variation: A Cross-Linguistic Comparison. Cambridge : Cambridge University Press. 447 p.
68. Biber, D., Conrad, S., Reppen, R., 1998. Corpus Linguistics: Investigating Language Structure and Use. Cambridge : Cambridge University Press. 300p.

69. Bille, M., 2015. Lighting up Cosy Atmospheres in Denmark. *Emotion, Space and Society*. Vol. 15. P. 56–63.
70. Boccagni, P., Kusenbach, M., 2020. For a Comparative Sociology of Home : Relationships, Cultures, Structures. *Current Sociology*. Vol. 68, No. 5. P. 595–606. DOI: <https://doi.org/10.1177/0011392120927776>.
71. Boeckx, C., 2009. Language in Cognition : Uncovering Mental Structures and the Rules Behind Them. Malden : Wiley-Blackwell. 256 p.
72. Bondarenko, A., Semashko, T., Moroz, O., 2021. Axiological Density of the Linguocultural Concept. *Linguistics and Culture Review*. Vol. 5, No.1. P. 272–287. DOI: <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5n1.1519>.
73. Boyd, D., 2014. It's Complicated: The Social Lives of Networked Teens. New Haven, CT: Yale University Press. 296 p. DOI: <https://doi.org/10.12987/9780300166439>
74. Brown, G., Yule, G., 1983. Discourse Analysis. Cambridge : Cambridge University Press. 288 p.
75. Brown, R. W., Lenneberg, E. H., 1954. A Study in Language and Cognition. *Journal of Abnormal and Social Psychology*. Vol. 49, No. 3. P. 454–462.
76. Bryant, D. J. Representing Space in Language and Perception. *Mind & Language*. 1997. Vol. 12, No. 3–4. P. 239–264.
77. Buck, C. D., 1949. A Dictionary of Selected Synonyms in the Principal Indo-European Languages. Chicago : University of Chicago Press. 1515 p.
78. Böhme, G., 1995. Atmosphäre: Essays zur neuen Ästhetik. Frankfurt am Main : Suhrkamp. 256 p.
79. Böhme, G., 2017. Atmospheric architectures: The aesthetics of felt spaces / ed. and trans. by A.-Chr. Engels-Schwarzpaul. London : Bloomsbury Academic. 224 p.
80. Böhme, G., 2021. Atmosphere (sensu Gernot Böhme). Online Encyclopedia Philosophy of Nature / ed. by T. Kirchhoff. P. 1–5. DOI: <https://doi.org/10.11588/oepn.2021.1.80607>.

81. Bulat-Silva, Z., 2020. Lexical-Semantic Analysis of 'Comfort': A Contrastive Perspective of English, European Portuguese, and Polish. In: D. Birke, S. Butter (Eds.), *Comfort in Contemporary Culture: The Challenges of a Concept*. Bielefeld : transcript Verlag. P. 21–42. DOI: <https://doi.org/10.14361/9783839449028-002>.
82. Cacciari, C., Tabossi, P., 1988. The Comprehension of Idioms. *Journal of Memory and Language*, 27(6). P. 668–683. DOI: 10.1016/0749-596X(88)90014-9.
83. Cameron, L., 2008. Metaphor and Talk. The Cambridge Handbook of Metaphor and Thought / ed. by R. W. Gibbs Jr. Cambridge University Press. P.197–211. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511816802.013>.
84. Canter, D., 1977. The Psychology of Place. London : Architectural Press. 198p.
85. Canter, D. V., 1996. The facets of place. Psychology in action. Aldershot : Dartmouth Publishing Company. P. 107–138.
86. Chandler, D., 2025. Semiotics : The Basics. 5th ed. London : Routledge. 418 p. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003615644>.
87. Cheung, J. C. K., Poon, H., Vanderwende, L., 2013a. Mitigating the Resource Requirements of Relation Extraction. *Proceedings of the 51st Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics*. Sofia. Vol.2. P.222–227.
88. Cheung, J. C. K., Poon, H., Vanderwende, L., 2013b. Probabilistic frame induction. Proceedings of the 2013 Conference of the North American Chapter of the Association for Computational Linguistics: Human Language Technologies. Atlanta : Association for Computational Linguistics. P.837–846.
89. Cienki, A. Frames, idealized cognitive models, and domains. The Oxford handbook of cognitive linguistics / ed. by D. Geeraerts, H. Cuyckens. Oxford : Oxford University Press, 2012. P. 170–187.

90. Cimiano, P., Hotho, A., Staab, S., 2005. Learning Concept Hierarchies from Text Corpora Using Formal Concept Analysis. *Journal of Artificial Intelligence Research*. Vol. 24. P. 305–339.
91. Clark, H. H., 1970. Word Associations and Linguistic Theory. *New Horizons in Linguistics* / ed. by J. Lyons. Harmondsworth : Penguin. P. 271–286.
92. Cohen, J., 1988. Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences. 2nd ed. Hillsdale, NJ : Lawrence Erlbaum Associates. 567 p.
93. Coolen, H., Meesters, J., 2012. Editorial Special Issue: House, Home and Dwelling. *Journal of Housing and the Built Environment*. Vol. 27. P. 1–10. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10901-011-9247-4>.
94. Coseriu, E., 1985. El hombre y su lenguaje : estudios de teoría y metodología lingüística. Madrid : Gredos. 269 p.
95. Coseriu, E., 1988. Sincronía, diacronía e historia : el problema del cambio lingüístico. 3.^a ed., 1.^a reimpr. Madrid : Gredos. 290 p.
96. Coseriu, E., 1992. Competencia lingüística : elementos de la teoría del hablar. Madrid : Gredos. 339 p.
97. Croft, W., 1993. The Role of Domains in the Interpretation of Metaphors and Metonymies. *Cognitive Linguistics*. Vol. 4, No. 4. P. 335–370.
98. Croft, W., 1995. Autonomy and Functionalist Linguistics. *Language*. Vol. 71, No. 3. P. 490–532.
99. Croft, W., Cruse, D. A., 2004. Cognitive Linguistics. Cambridge: Cambridge University Press. 374 p.
100. Cysouw, M., 2007. Building Semantic Maps : The Case of Person Marking. *New Challenges in Typology* / ed. by M. Miestamo, B. Wälchli. Berlin; New York : Mouton de Gruyter. P. 225–248.
101. Dancygier, B., 2017. (Ed.). The Cambridge Handbook of Cognitive Linguistics. Cambridge : Cambridge University Press. 840 p. DOI: <https://doi.org/10.1017/9781316339732>.

102. Das, D., Chen, D., Martins, A. F. T., Schneider, N. and Smith, N. A., 2014. Frame-Semantic Parsing. *Computational Linguistics*. Vol. 40(1). P.9–56. DOI: 10.1162/COLI_a_00163
103. Deignan, A., 2008. Corpus Linguistics and Metaphor. *The Cambridge Handbook of Metaphor and Thought* / ed. by R. W. Gibbs. Cambridge : Cambridge University Press. P. 280–294.
104. Devine-Wright, P., Wrapson, W., Henshaw, V., Guy, S., 2014. Low Carbon Heating and Older Adults : Comfort, Cosiness and Glow. *Building Research & Information*. Vol. 42, No. 3. P. 288–299.
105. Dewey, J., 1934. *Art as Experience*. New York : Minton, Balch & Company, 355 p.
106. DiMaggio, P., 1997. Culture and Cognition. *Annual Review of Sociology*. Vol. 23. P. 263–287.
107. Divjak, D., Caldwell-Harris, C. L., 2015. Frequency and Entrenchment. *Handbook of Cognitive Linguistics* / ed. by E. Dąbrowska, D. Divjak. Berlin; Boston: De Gruyter Mouton. P. 53–75. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783110292022-004>.
108. Downs, R. M., Stea, D., 1977. *Maps in minds: Reflections on cognitive mapping*. New York : Harper & Row. 284 p.
109. Dressler, W. U., 1997. Text linguistics and cognitive linguistics. *Lexis* / ed. by J. S. Guenther. Tübingen : Niemeyer. P. 191–212.
110. Dunning, T., 1993. Accurate Methods for the Statistics of Surprise and Coincidence. *Computational Linguistics*. Vol. 19, No. 1. P. 61–74.
111. Dyakiv, K., Dürscheid, C., 2025. “We Are Surrounded by Crises”: Communication in Crisis Mode. A German-Ukrainian Comparison. *Studien zur deutschen Sprache und Literatur*. No. 54. P. 1–32. DOI: <https://doi.org/10.26650/sdsl2025-1712224>.
112. Eco, U., 1984. *Semiotics and the Philosophy of Language*. Bloomington : Indiana University Press. 256 p.

113. Evans, V., 2012. Cognitive linguistics. Wiley Interdisciplinary Reviews: *Cognitive Science*. Vol. 3, iss. 2. P. 129–141. DOI: <https://doi.org/10.1002/wcs.1163>.
114. Evans, V., 2016. Design Features for Linguistically Mediated Meaning Construction: The Relative Roles of the Linguistic and Conceptual Systems in Subserving the Ideational Function of Language. *Frontiers in Psychology*. Vol. 7. Art. 156. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00156>.
115. Evans, V., Bergen, B. K., Zinken, J. (Eds.), 2007. The Cognitive Linguistics Reader. London : Equinox Publishing. 496 p.
116. Evans, V., Green, M., 2006. Cognitive Linguistics : An Introduction. Edinburgh : Edinburgh University Press. 850 p.
117. Fairclough, N., 1996. A Reply to Henry Widdowson's "Discourse Analysis : A Critical View". *Language and Literature*. Vol. 5, No. 1. P.49–56.
118. Farca, G., 2023. Ecology and the post apocalypse: Regenerative play in the Metro series. Abstract Proceedings of DiGRA 2023 Conference : Limits and Margins of Games. Tampere : DiGRA. 3 p. DOI: <https://doi.org/10.26503/dl.v2023i2.2002>.
119. Fasold, R., 1990. The Sociolinguistics of Language. Oxford : Blackwell. 342 p.
120. Fauconnier, G., Turner, M., 1998. Conceptual Integration Networks. *Cognitive Science*. Vol. 22, No. 2. P. 133–187.
121. Fauconnier, G., Turner, M., 2002. *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. New York : Basic Books. 440 p.
122. Fillmore, C. J., 1982. Frame Semantics. *Linguistics in the Morning Calm* / ed. by the Linguistic Society of Korea. Seoul : Hanshin Publishing Co. P.111–137.

123. Fillmore, C. J., 1988. The Mechanisms of Construction Grammar. *Proceedings of the Fourteenth Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society*. Vol. 14. P. 35–55.
124. Fillmore, C. J., Baker, C. F., 2010. A Frames Approach to Semantic Analysis. *The Oxford Handbook of Linguistic Analysis* / ed. by B. Heine, H. Narrog. Oxford : Oxford University Press. P. 313–340. DOI: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199544004.013.0013>
125. Fillmore, C. J., Petruck, M. R. L., Ruppenhofer, J., Wright, A., 2003. Framenet in action: The case of attaching. *International Journal of Lexicography*. Vol. 16, iss. 3. P. 297–332. DOI: <https://doi.org/10.1093/ijl/16.3.297>.
126. Flusberg, S. J., Holmes, K. J., Thibodeau, P. H., Nabi, R. L., Matlock, T., 2024. The Psychology of Framing : How Everyday Language Shapes the Way We Think, Feel, and Act. *Psychological Science in the Public Interest*. Vol. 25, No. 3. P. 105–161. DOI: <https://doi.org/10.1177/15291006241246966>.
127. Gale, W. A., Church, K. W. and Yarowsky, D., 1992. ‘One sense per discourse’. In: *Speech and Natural Language: Proceedings of a Workshop Held at Harriman, New York, 23–26 February 1992*. San Mateo, CA: Morgan Kaufmann Publishers. P. 233–237. DOI: <https://doi.org/10.3115/1075527.1075579>.
128. Gardelle, L., Sorlin, S., 2018. Anthropocentrism, Egocentrism and the Notion of Animacy Hierarchy. *International Journal of Language and Culture*. Vol. 5, No. 2. P. 133–162. DOI: <https://doi.org/10.1075/ijolc.00004.gar>.
129. Gee, J. P., 2025. An Introduction to Discourse Analysis : Theory and Method. 5th ed. Abingdon; New York : Routledge.
130. Geeraerts, D. (Ed.), 2006. Cognitive Linguistics : Basic Readings. Berlin; New York : Mouton de Gruyter. 485 p.

131. Geeraerts, D., 1997. *Diachronic Prototype Semantics : A Contribution to Historical Lexicology*. Oxford: Clarendon Press. 228 p.
132. Geeraerts, D., 2017. *Ten lectures on cognitive sociolinguistics*. Leiden; Boston : Brill. 330 p.
133. Georgakopoulos, T., Polis, S., 2018. The Semantic Map Model: State of the Art and Future Avenues for Linguistic Research. *Language and Linguistics Compass*. Vol. 12. e12270. DOI: <https://doi.org/10.1111/lnc3.12270>.
134. Gibbs, R. W. (Ed.), 2008. *The Cambridge Handbook of Metaphor and Thought*. Cambridge : Cambridge University Press. 564 p.
135. Girard, G., 1718. *Justesse de la langue françoise, ou Dictionnaire des mots réputez synonymes*. Paris : Laurent d'Hourry. 384 p.
136. Glucksberg, S., 1993. *Idiom Meanings and Allusions*. Idioms: Processing, Structure, and Interpretation / ed. by C. Cacciari, P. Tabossi. Hillsdale, NJ : Lawrence Erlbaum Associates. P. 3–26.
137. Glynn, D., Fischer, K. (Eds.), 2010. *Quantitative methods in cognitive semantics: Corpus-driven approaches*. Berlin: Walter de Gruyter. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783110226423>
138. Goecke, R., 2005. Audio-Video Automatic Speech Recognition: An Example of Improved Performance through Multimodal Sensor Input. *Proceedings of the NICTA-HCSNet Multimodal User Interaction Workshop*. Sydney. P. 25–32.
139. Grady, J. E., 2010. Metaphor. *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics* / ed. by D. Geeraerts, H. Cuyckens. Oxford : Oxford University Press P. 188–213. DOI: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199738632.013.0008>.
140. Gray, B., Biber, D., 2015. Phraseology. *The Cambridge Handbook of English Corpus Linguistics* / ed. by D. Biber, R. Reppen. Cambridge: Cambridge University Press. P. 125–145. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139764377.008>.

141. Gries, S. Th., 2006. Corpus-Based Methods and Cognitive Semantics : The Many Senses of to Run. *Corpora in Cognitive Linguistics: Corpus-Based Approaches to Syntax and Lexis* / ed. by S. Th. Gries, A. Stefanowitsch. Berlin; New York : De Gruyter Mouton. P. 57–99.
142. Griffero, T., 2016. Atmospheres: Aesthetics of emotional spaces. London; New York : Routledge. 170 p. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315568287>.
143. Grominova, A., Tyshchenko, O., Korolyov, I., Fabian, M., 2024. Envy as a Psychological and Cognitive Phenomenon in Ukrainian and Slovak Linguistic Consciousness : Based on the Associative Experiment. *Acta Linguistica Lithuanica*. No. 90. P. 301–324. DOI: <https://doi.org/10.35321/ALL90-12>.
144. Halliday, M. A. K., Hasan, R., 1985. Language, Context, and Text : Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective. Geelong : Deakin University Press. 126 p.
145. Hampton, J. A., 1979. Polymorphous Concepts in Semantic Memory. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior*. Vol. 18, No. 4. P. 441–461.
146. Harris, R., 2013. (Ed.). Ferdinand de Saussure: Course in General Linguistics. London : Bloomsbury Publishing. 288 p.
147. Haspelmath, M., 2003. The Geometry of Grammatical Meaning: Semantic Maps and Cross-Linguistic Comparison. *The New Psychology of Language*. Vol. 2 / ed. by M. Tomasello. Mahwah, NJ : Lawrence Erlbaum. P. 211–242.
148. Haun, A. M., Tononi, G., 2019. Why does space feel the way it does? Towards a principled account of spatial experience. *Entropy*. Vol. 21, no. 12. P. 1160.
149. Hewitt, M. A., 2020. Draw in order to see : A cognitive history of architectural design. New York : Oro Editions. 296 p.

150. Hill, J. H., 1988. Language, Culture, and World View. *Linguistics: The Cambridge Survey*. Vol. IV. Language: The Socio-Cultural Context / ed. by F. J. Newmeyer. Cambridge: Cambridge University Press. P. 14–36.
151. Hirst, G., 1988. Semantic Interpretation and Ambiguity. *Artificial Intelligence*. Vol. 34, No. 2. P. 131–177.
152. Hjelm, T., 2021. Discourse Analysis. *The Routledge Handbook of Research Methods in the Study of Religion* / ed. by S. Engler, M. Stausberg. 2nd ed. Abingdon : Routledge. P. 229–244.
153. Hopper, P. J., Thompson, S. A., 1984. The Discourse Basis for Lexical Categories in Universal Grammar. *Language*. Vol. 60, No. 4. P. 703–752.
154. Howarth, D., 2000. Discourse. Buckingham: Open University Press. 176p.
155. Howes, D., Osgood, C. E., 1954. On the Combination of Associative Probabilities in Linguistic Contexts. *American Journal of Psychology*. Vol. 67, No. 2. P. 241–258.
156. Hulme, F. E., 1902. Proverb Lore: Many Sayings, Wise or Otherwise, on Many Subjects, Gleaned from Many Sources. London : Elliot Stock. 269 p.
157. Hägerstrand, T., 1980. In Search for the Sources of Concepts. *The Human Experience of Space and Place* / ed. by A. Buttimer, D. Seamon. London : Croom Helm. P. 231–244.
158. Isacsson, A., Sthapit, E., Regmi, K. K., 2011. Multisensory Experiences : Case Cosy Finland. Kerava : Laurea University of Applied Sciences. 25 p.
159. Jackendoff, R. S., 1995. Languages of the Mind: Essays on Mental Representation. Cambridge, MA: MIT Press. 216 p.
160. Jackson, G., 2021. Axiological Constellations in Literary Response Writing : Critical SFL Praxis in an ELA Classroom. *Language and Education*. Vol. 35, No. 5. P. 446–462. DOI: <https://doi.org/10.1080/09500782.2020.1856132>.
161. Jackson, H., Amvela, E. Z., 2000. *Words, Meaning and Vocabulary: An Introduction to Modern English Lexicology*. London : Continuum. vi, 216 p.

162. Johnson, M., 1987. *The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination, and Reason*. Chicago : University of Chicago Press. 227 p.
163. Jones, R. H., 2024. *Discourse Analysis: A Resource Book for Students*. 3rd ed. Abingdon; New York : Routledge. 272 p. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003377405>.
164. Kaizuka, Y., 2004. How to Create Linus's Blanket. *Design and Emotion : The Experience of Everyday Things* / ed. by D. McDonagh, P. Hekkert, J. van Erp, D. Gyi. London; New York : Taylor & Francis. P. 101–106.
165. Karjalainen, N., 2018. Imagined, Remembered, Gendered : Narratives of Cosy Other in the Media Representations of Female Folk Singers. *Etnomusikologian vuosikirja*. Vol. 30. P. 66–91. DOI: <https://doi.org/10.23985/evk.69076>.
166. Keller, R., 1999. *A Theory of Linguistic Change*. Cambridge : Cambridge University Press. 196 p.
167. Kempen, G., 1977. Conceptualizing and Formulating in Sentence Production. *Sentence Production: Developments in Research and Theory* / ed. by S. Rosenberg. Hillsdale, NJ : Lawrence Erlbaum Associates. P.259–274.
168. Kharabara, M., Dyakiv, K., 2024. Football live text commentary as a speech genre (Based on materials in English and Ukrainian languages). *Amazonia Investiga*. Vol. 13, No. 75. P. 20–31. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2024.75.03.2>.
169. Kivunja, C., 2018. Distinguishing between Theory, Theoretical Framework, and Conceptual Framework: A Systematic Review of Lessons from the Field. *International Journal of Higher Education*. Vol. 7, No. 6. P. 44–53.
170. Kolisnichenko, T., Osovska, I., Tomniuk, L., 2022. Exploring Concepts of the English-Language Tourism Advertising Discourse in Pre-Pandemic and Pandemic Times. *East European Journal of Psycholinguistics*. Vol. 9, No. 1. P. 57–75. DOI: <https://doi.org/10.29038/eejpl.2022.9.1.kol>.

171. Kosko, B., 1986. Fuzzy Cognitive Maps. *International Journal of Man-Machine Studies*. Vol. 24, No. 1. P. 65–75.
172. Kovaliuk, Yu., 2024. Connecting Idioms and Metaphors: Where Cognitive Linguistics Meets Cognitive Stylistics. *British and American Studies Journal*, 30, pp. 157–170. DOI: 10.35923/BAS.30.15
173. Kress, G., 2010. Multimodality: A Social Semiotic Approach to Contemporary Communication. London : Routledge. 232 p.
174. Kress, G., van Leeuwen, T., 2001. Multimodal Discourse: The Modes and Media of Contemporary Communication. London : Hodder Arnold. 142 p.
175. Kronfeld, C., 1980. Novel and Conventional Metaphors: A Matter of Methodology. *Poetics Today*. Vol. 2, No. 1b. P. 13–24. DOI: <https://doi.org/10.2307/1772236>.
176. Krychun, A., Bakhov, I., Osovska, I., Kazymir, I., Kemin, H., 2025. The Role of Value Segments in Shaping the Cognitive Discourse of English-Language Culture. *Forum for Linguistic Studies*. Vol. 7, No. 6. P. 724–736. DOI: <https://doi.org/10.30564/fls.v7i6.9525>.
177. Krychun, A., 2026. The Situational Frame of English-Language Cosiness Discourse: A Co-Activation-Based Reconstruction. *Scientific Journal of Dragomanov Ukrainian State University. Series 9. Current Trends in Language Development*. Vol. 31. P. 57–68. DOI: <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series9.2026.31.04>
178. Kövecses, Z., 2010. Metaphor: A Practical Introduction. 2nd ed. Oxford; New York : Oxford University Press. 392 p.
179. Kövecses, Z., 2015. Where Metaphors Come From: Reconsidering Context in Metaphor. Oxford : Oxford University Press. 240 p.
180. Kövecses, Z., Szabó, P., 1996. Idioms: A View from Cognitive Semantics. *Applied Linguistics*. Vol. 17, No. 3. P. 326–355. DOI: <https://doi.org/10.1093/applin/17.3.326>

181. Ladewig, S., 2020. Integrating Gestures: The Dimension of Multimodality in Cognitive Grammar. Berlin; Boston : De Gruyter Mouton. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783110668568>.
182. Lakoff, G., 1993. The Contemporary Theory of Metaphor. *Metaphor and Thought* / ed. by A. Ortony. Cambridge : Cambridge University Press. P. 202–251.
183. Lakoff, G., Johnson, M., 1980. *Metaphors We Live By*. Chicago : University of Chicago Press. 308 p.
184. Langacker, R. W., 1987. *Foundations of Cognitive Grammar*. Vol. 1: Theoretical Prerequisites. Stanford : Stanford University Press. 516 p.
185. Laurence, S., Margolis, E., 1999. Concepts and cognitive science. *Concepts : Core readings* / ed. by E. Margolis, S. Laurence. Cambridge, MA : MIT Press. P. 3–81.
186. Laurence, S., Margolis, E., 2012. The scope of the conceptual. In: E. Margolis, R. Samuels and S. P. Stich, eds. *The Oxford Handbook of Philosophy of Cognitive Science*. Oxford : Oxford University Press. P. 291–317. DOI: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780195309799.013.0013>.
187. Lentini, L., Decortis, F., 2010. Space and Places as Experience. *Computers in Human Behavior*. Vol. 26, No. 3. P. 408–418.
188. Levinson, S. C., 1997. From Outer to Inner Space : Linguistic Categories and Non-Linguistic Thinking. *Language and Conceptualization* / ed. by J. Nuyts, E. Pederson. Cambridge : Cambridge University Press. P. 13–45.
189. Lewis, D., 1988. What experience teaches. *Proceedings of the Russellian Society*. Vol. 13. P. 29–57.
190. Linn, A., 2011. Impact: Linguistics in the real world. *Histoire Épistémologie Langage*. Vol. 33, fasc. 1 : Applied linguistics and disciplinarization. P. 15–27.
191. Linnet, J. T., 2011. Money Can't Buy Me Hygge: Danish Middle-Class Consumption, Egalitarianism, and the Sanctity of Inner Space. *Social Analysis*. Vol. 55, No. 2. P. 21–44.

192. List, J.-M., 2026. Foundations of Formal Etymological Analysis. *Computer-Assisted Language Comparison in Practice: Tutorials on Computational Approaches to the History and Diversity of Languages*. Vol.9, No. 1. P. 19–30. DOI: <https://doi.org/10.15475/calcip.2026.1.3>.
193. Lomas, T., 2021. Towards a Cross-Cultural Lexical Map of Wellbeing. *Journal of Positive Psychology*. Vol. 16, No. 5. P. 622–639. DOI:10.1080/17439760.2020.1791944
194. Loomis, J. M., Lederman, S. J., 1986. Tactual Perception. *Handbook of Perception and Human Performance*. Vol. 2: Cognitive Processes and Performance / ed. by K. R. Boff, L. Kaufman, J. P. Thomas. New York : Wiley. P. 31/1–31/41.
195. Lyons, J., 1977. *Semantics*. Vol. 1. Cambridge : Cambridge University Press. 897 p.
196. Löbner, S., 2021. Frames at the Interface of Language and Cognition. *Annual Review of Linguistics*. Vol. 7. P. 261–284. DOI: <https://doi.org/10.1146/annurev-linguistics-042920-030620>.
197. Machin, D., van Leeuwen, T., 2005. Language Style and Lifestyle: The Case of a Global Magazine. *Media, Culture & Society*. Vol. 27, No. 4. P. 577–600. DOI: <https://doi.org/10.1177/0163443705054151>.
198. Mackenzie, J. L., 2016. Language Structure, Language Use, and Cognitive Processes. *Functional Linguistics*. Vol. 3. Art. 4.
199. Macnaghten, P., 2003. Embodying the Environment in Everyday Life Practices. *Sociological Review*. Vol. 51, No. 1. P. 63–84.
200. Maedche, A., Staab, S., 2000. Discovering Conceptual Relations from Text. *ECAI 2000: Proceedings of the 14th European Conference on Artificial Intelligence*. Berlin. P. 321–325.
201. Majid, A., Roberts, S. G., Cilissen, L. et al., 2018. Differential coding of perception in the world's languages. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. Vol. 115, No. 45. P. 11369–11376. DOI: <https://doi.org/10.1073/pnas.1720419115>

202. Mallett, S., 2004. Understanding Home: A Critical Review of the Literature. *The Sociological Review*. Vol. 52. P. 62–89. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1467-954X.2004.00442.x>.
203. Manco, I., Weck, B., Doh, S. et al., 2023. The Song Describer Dataset: A Corpus of Audio Captions for Music-and-Language Evaluation. *arXiv*. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2311.10057>.
204. Marradi, A., 2012. Concepts and Method in the Social Sciences. *Historical Social Research*. Vol. 37, No. 4. P. 132–151.
205. Martí Solano, R., Klégr, A., 2022. Introduction. *Lexis: Journal in English Lexicology*. No. 19: *Phraseology and Paremiology in English*. P. 1–2. DOI: <https://doi.org/10.4000/lexis.6489>.
206. Martinec, R. and Salway, A., 2005. ‘A system for image–text relations in new (and old) media’. *Visual Communication*, 4(3), pp. 337–371. DOI: <https://doi.org/10.1177/1470357205055928>.
207. Martinek, S., 2002. The role of an associative experiment in revealing of conceptual structures. *Cognitive Linguistics Today (Łódź Studies in Language)*. Frankfurt am Main : Peter Lang. Vol. 6. P. 97–108.
208. Martínez del Castillo, J. G., 2015. Modes of Thinking in Language Study. *International Journal of Language and Linguistics*. Vol. 3, No. 6–1. P. 77–84. DOI: <https://doi.org/10.11648/j.ijll.s.2015030601.20>.
209. Mieder, W., 2014. Origin of Proverbs. Introduction to Paremiology : A Comprehensive Guide to Proverb Studies / ed. by H. Hrisztova-Gotthardt, M. A. Varga. Warsaw : De Gruyter Open. P. 28–48.
210. Miller, D., 2008. The comfort of things. Cambridge : Polity Press. 302p.
211. Milo, J., 2024. Language representation of the concept of wealth and poverty. *Reflections : Journal of Language and Literature*. Vol. 31, no. 2. P.210–225.
212. Minsky, M. A., 1974. A Framework for Representing Knowledge. MIT-AI Laboratory Memo 306. Cambridge, MA : Massachusetts Institute of Technology. / Minsky, M. A., 1975. A Framework for Representing

- Knowledge. *The Psychology of Computer Vision* / ed. by P. H. Winston. New York : McGraw-Hill. P. 211–277.
213. Minsky, M. A., 1975. Framework for Representing Knowledge. *The Psychology of Computer Vision* / ed. by P. H. Winston. New York : McGraw-Hill. P. 211–277.
214. Mizin, K., Letiucha, L., 2019. The Linguo-Cultural Concept TORSCHLUSSPANIK as the Representative of Ethno-Specific Psycho-Emotional State of Germans. *Psycholinguistics*. Vol. 25, No. 2. P.234–249. DOI: <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2019-25-2-234-249>.
215. Mizin, K., Petrov, O., 2021. Emotional State GEMÜTLICHKEIT in Cross-Cultural Perspective : Corpus-Based Approach. *Studies about Languages / Kalby studijos*. No. 38. P. 43–60. DOI: <https://doi.org/10.5755/j01.sal.1.38.26581>.
216. Moon, R., 1998. Frequencies and Forms of Phrasal Lexemes in English. *Phraseology: Theory, Analysis, and Applications* / ed. by A. P. Cowie. Oxford : Oxford University Press. P. 79–100.
217. Murphy, M. L., 2018. Synonymy. *Oxford Bibliographies*. Available at: <https://doi.org/10.1093/obo/9780199772810-0220> [Accessed 16 September 2024].
218. Nerlich, B., Hamilton, V., Rowe, V., 2002. Conceptualising FMD: The socio-cultural role of metaphors, frames and narratives. *Metaphorik.de*. No.2. P. 91–114.
219. Nervino, E., Cheung, M., Chen, Y., 2024. Luxury, text, and space: A multimodal discourse analysis of luxury retail environments. *Journal of Pragmatics*. Vol. 221. P. 45–58.
220. Neumann, I. B., 2008. Discourse Analysis. Qualitative Methods in International Relations : A Pluralist Guide / ed. by A. Klotz, D. Prakash. Basingstoke : Palgrave Macmillan. P. 61–77.

221. Nida, E. A., 1975. A Componential Analysis of Meaning : An Introduction to Semantic Structures. The Hague; Paris : De Gruyter Mouton. 272 p.
222. Noble, H., Heale, R., 2019. Triangulation in Research, with Examples. *Evidence-Based Nursing*. Vol. 22, No. 3. P. 67–68. DOI: <https://doi.org/10.1136/ebnurs-2019-103145>.
223. Norrick, N. R., 1981. Proverbial Linguistics: Linguistic Perspectives on Proverbs. Trier : Linguistics Agency. 42 p.
224. Norrick, N. R., 1985. How Proverbs Mean: Semantic Studies in English Proverbs. Berlin : Mouton. 213 p.
225. Norris, S. P., Guilbert, S. M., Smith, M. L., Hakimelahi, S., Phillips, L. M., 2005. A Theoretical Framework for Narrative Explanation in Science. *Science Education*. Vol. 89. P. 535–563. DOI: <https://doi.org/10.1002/sce.20063>.
226. Nunberg, G., Sag, I. A., Wasow, T., 1994. Idioms. *Language*. Vol. 70, No.3. P. 491–538.
227. Omazić, M., 2005. Introduction: WHY, WHAT and HOW in Phraseology. *Jezikoslovlje*. Vol. 6, No. 1. P. 1–5.
228. Omazić, M., 2008. Processing of Idioms. *Phraseology: An International Handbook* / ed. by H. Burger, D. Dobrovol'skij, P. Kühn, N. Norrick. Berlin; New York : De Gruyter Mouton. P. 667–683.
229. Osovska, I., 2018. 'The analysis of semiotics of the family language as a verbalized area of family discourse', *Technology Transfer: Innovative Solutions in Social Sciences and Humanities*, pp. 3–6. DOI: <https://doi.org/10.21303/2613-5647.2018.00617>
230. Osovska, I. and Tomniuk, L., 2019. Modern German Prison Discourse: Mental Resource. *SKASE Journal of Theoretical Linguistics*, 16(2), pp. 62–89. Available at: http://www.skase.sk/Volumes/JTL40/pdf_doc/04.pdf [Accessed 16 September 2024].

231. Palmer, G. B., 2002. Cognitive linguistics and anthropological linguistics. *Cognitive Linguistics Today* / ed. by B. Lewandowska-Tomaszczyk, K. Turewicz. Frankfurt am Main: Peter Lang. P. 313–328.
232. Paltridge, B., Wang, W., 2015. Contextualising Discourse Analysis. *The Handbook of Discourse Analysis* / ed. by D. Tannen, H. E. Hamilton, D. Schiffrin. 2nd ed. Malden; Oxford: Wiley-Blackwell. P. 131–146.
233. Pang, L., Li, J., Zhang, G., 2013. The Construct of Online Attention Dimension of Tourists to Economy Hotel in Xi'an : The Exploration of the Grounded Theory. *International Conference on Education, Management and Social Science (ICEMSS 2013)*. Atlantis Press. P. 242–244.
234. Pennycook, A., 2010. *Language as a Local Practice*. London: Routledge. 176 p.
235. Perlovsky, L. I., 2007. Symbols: Magnet of the Mind. *Character Recognition* / ed. by F. Solis. IntechOpen. P. 121–144.
236. Perlovsky, L., 2009. Language and Cognition: Joint Acquisition, Evolution, and Mathematical Model. *IEEE Transactions on Autonomous Mental Development*. Vol. 1, No. 3. P. 193–203.
237. Perlovsky, L. and Sakai, K. L., 2014. Language and Cognition. *Frontiers in Behavioral Neuroscience*, 8, art. 436.
238. Pessel, W. K. The Hygge Phenomenon: Between a Lifestyle and Nationalism. *Przegląd Humanistyczny*. 2018. No. 2. P. 35–47. DOI: <https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.5773>.
239. Pham, T. N. A., Holmquist, L. E., 2026. From Cosy Games to Metaverse: Deriving Positive Interaction Qualities Through Netnography. In: *Academic Research and Professional Practice in Interaction Design*. Communications in Computer and Information Science. Vol. 2797. Cham : Springer. P. 167–178. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-032-15516-0_12.
240. Pink, S., 2004. *Home truths: Gender, domestic objects and everyday life*. Oxford; New York : Berg. 164 p.

241. Pink, S., 2013. *Doing visual ethnography*. 3rd ed. London : SAGE Publications. 256 p.
242. Pink, S., 2015. *Doing sensory ethnography*. 2nd ed. London : SAGE Publications. 208 p.
243. Plomp, J., Tealdi, P., 2004. Ambient Intelligent Technologies for Wellbeing at Home. *EUSAI '04: Proceedings of the 2nd European Union Symposium on Ambient Intelligence*. Eindhoven, 8–10 November 2004. P. 81–82. DOI: <https://doi.org/10.1145/1031419.1031441>.
244. Pojanapunya, P., 2016. Clustering Keywords to Identify Concepts in Texts: An Analysis of Research Articles in Applied Linguistics. *rEFlections*. Vol. 22. P. 55–70.
245. Pragglejazz Group, 2007. MIP: A Method for Identifying Metaphorically Used Words in Discourse. *Metaphor and Symbol*. Vol. 22, No. 1. P. 1–39. DOI: <https://doi.org/10.1080/10926480709336752>.
246. Radchuk, O., Tuchyna, N., 2025. Subjective modality as an anthropocentric attribute of a text and a linguistic personality. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series "Philology"*. Iss. 96. P. 55–60. DOI: <https://doi.org/10.26565/2227-1864-2025-96-07>.
247. Radden, G., Dirven, R., 2008. *Cognitive English Grammar*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. 374 p. DOI: <https://doi.org/10.1075/clip.2>.
248. Ramaswamy, V., 2011. It's about Human Experiences... and Beyond, to Co-Creation. *Industrial Marketing Management*. Vol. 40, No. 2. P. 195–196.
249. Rayson, P., Garside, R., 2000. Comparing Corpora Using Frequency Profiling. *Proceedings of the Workshop on Comparing Corpora*. Hong Kong. P. 1–6. DOI: <https://doi.org/10.3115/1117729.1117730>.
250. Reber, A. S., 1973. On Psycho-Linguistic Tacit Knowledge. *Journal of Psycholinguistic Research*. Vol. 2, No. 4. P. 287–305.
251. Relph, E., 1976. *Place and Placelessness*. London: Pion. 156 p.

252. Rosch, E., 1975. Cognitive Representations of Semantic Categories. *Journal of Experimental Psychology: General*. Vol. 104, No. 3. P. 192–233. DOI: <https://doi.org/10.1037/0096-3445.104.3.192>.
253. Rosch, E., Mervis, C. B., 1975. Family Resemblances: Studies in the Internal Structure of Categories. *Cognitive Psychology*. Vol. 7, No. 4. P. 573–605.
254. Ruiz de Mendoza Ibáñez, F. J., 1997. Metaphor, Metonymy and Conceptual Interaction. *Atlantis*. Vol. 19, No. 1. P. 281–295.
255. Salazar, M. de M., 2023. *Cosy Vibes: Cosiness as an Atmospheric Aesthetic Category*. Doctoral thesis (PhD). Brighton : University of Sussex. 255 p.
256. Sanders, T., Spooren, W., 2009. The cognition of discourse coherence. *Discourse Studies* / ed. by J. Renkema. Amsterdam; Philadelphia : John Benjamins. P. 197–212. DOI: <https://doi.org/10.1075/z.148.20san>.
257. Sanford, A. J., Garrod, S. C., 1998. The Role of Scenario Mapping in Text Comprehension. *Discourse Processes*. Vol. 26, No. 2–3. P. 159–190.
258. Sawyer, R. K., 2002. A Discourse on Discourse: An Archeological History of an Intellectual Concept. *Cultural Studies*. Vol. 16, No. 3. P. 433–456.
259. Schank, R. C., Abelson, R. P., 2014. *Scripts, Plans, Goals, and Understanding: An Inquiry into Human Knowledge Structures*. New York : Psychology Press. 264 p.
260. Schnell, I., Potchter, O., Yaakov, Y., Epstein, Y., Brener, S., Hermesh, H., 2012. Urban daily life routines and human exposure to environmental discomfort. *Environmental Monitoring and Assessment*. Vol. 184, No. 7. P. 4575–4590. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10661-011-2286-1>.
261. Schwarz, M., 1996. *Einführung in die kognitive Linguistik*. 2. Aufl. Tübingen; Basel : Francke. 238 p.
262. Sharifian, F., 2009. Cultural conceptualisations and language: Theoretical framework and applications. *Cultural Linguistics: Cultural*

- conceptualisations and language / ed. by F. Sharifian. Amsterdam; Philadelphia : John Benjamins. P. 1–23.
263. Sixsmith, J., 1986. The Meaning of Home: An Exploratory Study of Environmental Experience. *Journal of Environmental Psychology*. Vol. 6, No. 4. P. 281–298.
264. Skandera, P. (Ed.), 2007. *Phraseology and Culture in English*. Berlin, New York: De Gruyter Mouton. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783110197860>
265. Slobin, D. I., 1996. From “Thought and Language” to “Thinking for Speaking”. *Rethinking Linguistic Relativity* / ed. by J. J. Gumperz, S.C.Levinson. Cambridge: Cambridge University Press. P. 70–96.
266. Sperber, D., Wilson, D., 1986. *Relevance: Communication and Cognition*. Oxford : Blackwell. 298 p.
267. Steen, G. J., Dorst, A. G., Herrmann, J. B., Kaal, A. A., Krennmayr, T., Pasma, T., 2010. A Method for Linguistic Metaphor Identification: From MIP to MIPVU. Amsterdam; Philadelphia : John Benjamins 238 p.
268. Stefanowitsch, A., 2006. Corpus-Based Approaches to Metaphor and Metonymy. *Corpus-Based Approaches to Metaphor and Metonymy* / ed. by A.Stefanowitsch, S. Th. Gries. Berlin; New York : De Gruyter Mouton. P.1–16.
269. Stubbs, M., 1983. *Discourse Analysis : The Sociolinguistic Analysis of Natural Language*. Oxford : Blackwell. 272 p.
270. Talmy, L., 1988. Force Dynamics in Language and Cognition. *Cognitive Science*. Vol. 12. P. 49–100.
271. Tan, S., O’Halloran, K. L., Wignell, P., 2020. Multimodality. *The Cambridge Handbook of Discourse Studies* / ed. by A. De Fina, A. Georgakopoulou. Cambridge : Cambridge University Press. P. 263–281. DOI: <https://doi.org/10.1017/9781108348195.013>.
272. Thomas, R., 2020. Cognitive linguistics and discourse analysis : Framing identity and space. *Language and Cognition*. Vol. 12, iss. 3. P.415–439.

273. Tolman, E. C., 1948. Cognitive Maps in Rats and Men. *Psychological Review*. Vol. 55. P. 189–208.
274. Tomasello, M., 2000. The Cultural Origins of Human Cognition. Cambridge, MA : Harvard University Press. 256 p.
275. Trask, R. L., 1999. Key Concepts in Language and Linguistics. London : Routledge. 374 p.
276. Trier, J., 1931. Der deutsche Wortschatz im Sinnbezirk des Verstandes : Die Geschichte eines sprachlichen Feldes. Bd. 1 : Von den Anfängen bis zum Beginn des 13. Jahrhunderts. Heidelberg: Winter. 347 S.
277. Tuan, Y.-F., 1977. Space and Place: The Perspective of Experience. Minneapolis : University of Minnesota Press. 235 p.
278. Turner, M., 2009. The molecular architecture of human cognition. Blending and Conceptual Integration / ed. by M. Turner. Oxford : Oxford University Press. P. 15–32.
279. Turner, M. and Fauconnier, G., 1995. Conceptual Integration and Formal Expression. Metaphor and Symbolic Activity. Vol. 10, No.3. P. 183–204. DOI: [10.1207/s15327868ms1003_3](https://doi.org/10.1207/s15327868ms1003_3).
280. Vaara, E. and Whittle, A., 2022. ‘Common sense, new sense or non-sense? A critical discursive perspective on power in collective sensemaking’. *Journal of Management Studies*. Vol. 59, No. 3. P. 755–781. DOI: <https://doi.org/10.1111/joms.12783>
281. van der Auwera, J., 2013. Semantic Maps, for Synchronic and Diachronic Typology. Synchrony and Diachrony: A Dynamic Interface / ed. by A. G. Ramat, C. Mauri, P. Molinelli. Amsterdam; Philadelphia : John Benjamins. P. 153–176. DOI: <https://doi.org/10.1075/slcs.133.07auw>.
282. van Dijk, T. A., 1990. Discourse & Society: A New Journal for a New Research Field. *Discourse & Society*. Vol. 1, No. 1. P. 5–16.
283. van Dijk, T. A., 2008. Discourse and Context : A Sociocognitive Approach. Cambridge : Cambridge University Press. 284 p.

284. van Dijk T. A., 2019. Macrostructures: An Interdisciplinary Study of Global Structures in Discourse, Interaction, and Cognition. London : Routledge. DOI: <https://doi.org/10.4324/9780429025532>.
285. van Leeuwen, T., 2011. 'Multimodality'. In: J. Simpson, ed. *The Routledge Handbook of Applied Linguistics*. London; New York : Routledge. P. 668–682.
286. van Rijt J, Myhill D, De Maeyer S, Coppen P-A (2022) Linguistic metaconcepts can improve grammatical understanding in L1 education evidence from a Dutch quasi-experimental study. PLoS ONE 17(2): e0263123. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0263123>
287. Varpio, L., Paradis, E., Uijtdehaage, S., Young, M., 2020. The Distinctions between Theory, Theoretical Framework, and Conceptual Framework. *Academic Medicine*. Vol. 95, No. 7. P. 989–994.
288. Vogels, I., 2008. Atmosphere Metrics : Development of a Tool to Quantify Experienced Atmosphere. Probing Experience: From Assessment of User Emotions and Behaviour to Development of Products / ed. by J. H. D. M. Westerink et al. Dordrecht : Springer. P. 25–41.
289. Wand, Y., Storey, V. C., Weber, J., 1999. An Ontological Analysis of the Relationship Principle in Conceptual Modeling. *ACM Transactions on Database Systems*. Vol. 24, No. 4. P. 494–528.
290. Watson, R. M., 1897. Screens, Cosy Corners, etc. *The Art of the House*. London: G. Bell and Sons. P. 78–93.
291. Weinreich, U., 1969. Problems in the Analysis of Idioms. Substance and Structure of Language / ed. by J. Puhvel. Berkeley : University of California Press. P. 23–81.
292. Wierzbicka, A., 1985. Lexicography and conceptual analysis. Ann Arbor : Karoma Publishers. 368 p.
293. Wierzbicka, A., 2006. English : Meaning and Culture. Oxford; New York : Oxford University Press. 352 p.

294. Wiese, H., Rehbein, J. (Eds.), 2015. *Multilingualism and Language Contact in Urban Areas : Cognitive and Sociolinguistic Perspectives*. Amsterdam; Philadelphia : John Benjamins. 327 p.
295. Wiking, M. *The Little Book of Hygge: The Danish Way to Live Well*. London : Penguin Life, 2016. 288 p.
296. Winter, B., Perek, F., 2023. Cognitive linguistics. In: L. Wei, Z. Hua and J. Simpson, eds. *The Routledge Handbook of Applied Linguistics: Volume One*. 2nd ed. London : Routledge. P. 309–321. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003082644-26>.
297. Yamamoto, M., 1999. *Animacy in Language and Cognition: A Contrastive Study of English and Japanese*. Amsterdam; Philadelphia : John Benjamins. 272 p.
298. Yanow, D., van der Haar, M., 2013. People out of Place: Allochthony and Autochthony in the Netherlands' Discourse of Integration. *Discourse & Society*. Vol. 24, No. 2. P. 227–246.
299. Yaremko, M., Dyakiv, Kh., 2024. Zur Wortschatzentwicklung im Ukrainischen und Deutschen in Zeiten des russisch-ukrainischen Kriegs. *Jahrbuch für Internationale Germanistik*. Vol. 56, No. 1. P. 191–201. DOI: https://doi.org/10.3726/JIG561_191
300. Yu, N., 2008. *Metaphor from Body and Culture*. The Cambridge Handbook of Metaphor and Thought / ed. by R. W. Gibbs Jr. Cambridge: Cambridge University Press. P. 247–261.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

301. Бусел, В. Т. (уклад. і голов. ред.), 2005. *Великий тлумачний словник сучасної української мови*. Перун, Київ. 1728 с.
302. Allen, R. E., Fowler, H. W., Fowler, F. G. (Eds.), 1990. *The Concise Oxford Dictionary of Current English*, 8th ed. Clarendon Press, Oxford; Oxford University Press, New York. 1512 p.

303. Bailey, N., 1721. An Universal Etymological English Dictionary. London : Printed for E. Bell, J. Darby, A. Bettesworth. [968] p.
304. CALD – Cambridge Advanced Learner’s Dictionary & Thesaurus. Cambridge University Press and Assessment. URL: <https://dictionary.cambridge.org/> (дата звернення: 15.09.2024).
305. CD – Cambridge English Dictionary Online. URL: <https://dictionary.cambridge.org/> (дата звернення: 15.09.2024).
306. CED – Collins English Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/> (дата звернення: 15.09.2024).
307. Cotgrave, R., 1611. A Dictionarie of the French and English Tongues. London : Adam Islip. S. v. pouvoir.
308. Glossographia Anglicana Nova; or, A Dictionary, Interpreting Such Hard Words of Whatever Language, as Are at Present Used in the English Tongue. London: Printed for Dan. Brown, 1707. [584] p.
309. Henderson, A., 1881. Scottish Proverbs / with explanatory notes and a glossary by J. Donald. New ed. Glasgow : Thomas D. Morison. xxiii, 204 p.
310. Heywood, J., 1546. A Dialogue Conteynyng the Nomber in Effect of All the Prouerbes in the Englishe Tongue. London : Thomas Berthelet. 89 p.
311. Jamieson, J., 1808. An Etymological Dictionary of the Scottish Language. Edinburgh : University Press. 2 vols.
312. Johnson, S., 1755. A Dictionary of the English Language: In Which the Words Are Deduced from Their Originals. London : Printed by W. Strahan for J. and P. Knapton. 2 vols.
313. Kay, C., Roberts, J., Samuels, M., Wotherspoon, I. (Eds.), 2009. *Historical Thesaurus of the Oxford English Dictionary*. Oxford University Press, Oxford. 3952 p.
314. Kelly, J., 1721. A Complete Collection of Scottish Proverbs Explained and Made Intelligible to the English Reader. London: Printed for William and John Innys. 400 p.

315. Kelly, J., 1818. A Complete Collection of Scottish Proverbs Explained and Made Intelligible to the English Reader. 2nd ed. London: Rodwell & Martin. 255 p.
316. Kelly, W. K., 1859. Proverbs of All Nations, Compared, Explained, and Illustrated. London: W. Kent & Co. 288 p.
317. Kersey, J., 1708. Dictionarium Anglo-Britannicum; or, A General English Dictionary. London: Printed for J. Wilde. [718] p.
318. LDEI – Longman Dictionary of English Idioms. Harlow: Longman Group UK Limited, 1979. xx 378 p. 3rd impression, 1991.
319. LDOCE – Longman Dictionary of Contemporary English. URL: <https://www.ldoceonline.com/> (дата звернення: 15.09.2024).
320. MED – Rundell, M. (Ed.), 2007. *Macmillan English Dictionary for Advanced Learners*. 2nd ed. Oxford : Macmillan Education. 1748 p.
321. Merriam-Webster Online Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/> (дата звернення: 15.09.2024)
322. Mieder, W., Kingsbury, S. A., Harder, K. B. (Eds.), 1992. A Dictionary of American Proverbs. New York; Oxford : Oxford University Press. 710 p.
323. Motherwell, W., 1832. Introductory Essay. Scottish Proverbs / collected by A. Henderson. Glasgow : Oliver & Boyd. P. xi–lxxxiv.
324. OALD – Hornby, A. S. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. 7th ed. Oxford : Oxford University Press, 2005. 1780 p.
325. ODP – Speake, J. (Ed.), 2015. *The Oxford Dictionary of Proverbs*. 6th ed. Oxford : Oxford University Press. DOI: <https://doi.org/10.1093/acref/9780198734901.001.0001>.
326. OED – Oxford English Dictionary. Oxford University Press. URL: <https://www.oed.com/> (дата звернення: 15.09.2024).
327. OLD – Oxford Learner's Dictionaries. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/> (дата звернення: 15.09.2024).

328. Phillips, E., 1706. *The New World of Words; or, Universal English Dictionary* / rev., corr. and improved by J. Kersey. 6th ed. London: Printed for J. Phillips. 711 p.
329. Ray, J., 1670. *A Collection of English Proverbs Digested into a Convenient Method for the Speedy Finding Any One upon Occasion*. Cambridge: Printed by John Hayes for W. Morden. 296 p.
330. Roget, P. M., 1852. *Thesaurus of English Words and Phrases, Classified and Arranged so as to Facilitate the Expression of Ideas and Assist in Literary Composition*. London: Longman, Brown, Green, and Longmans. 418 p.
331. Smith, W. G. (Comp.), 1948. *The Oxford Dictionary of English Proverbs* / rev. by P. Harvey. 2nd ed. Oxford : Clarendon Press. 740 p.
332. T – Thesaurus.com. URL: <https://www.thesaurus.com/browse/cozy>
333. TBD – The Britannica Dictionary. URL: <https://www.britannica.com/dictionary> (дата звернення: 15.09.2024).
334. TCD – The Chambers Dictionary. URL: <https://chambers.co.uk/book/the-chambers-dictionary>
335. TCT – The Chambers Thesaurus / ed. by M. H. Manser. Rev. repr. Edinburgh : Chambers, 2004. 1127 p.
336. Walker, J., 1791. *A Critical Pronouncing Dictionary, and Expositor of the English Language*. London : Printed for G. G. J. and J. Robinson.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

337. British National Corpus (BNC). English-Corpora.org. URL: <https://www.english-corpora.org/bnc/> (дата звернення: 15.09.2024).
338. Future PLC. URL: <https://www.futureplc.com/>
339. Google Books Ngram Viewer. URL: <https://books.google.com/ngrams>
340. Ideal Home. URL: <https://www.idealhome.co.uk/>
341. Sketch Engine. Lexical Computing CZ s.r.o. URL: <https://www.sketchengine.eu/> (дата звернення: 15.09.2024).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

**Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати
дисертації:**

*Наукові праці у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань
України*

1. Осовська, І., Кричун, А., 2024. Компонентний дефініційний аналіз лексеми COSY. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених. Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Вип. 78, т. 2. С.193–198. (Внесок авторів: Осовська І. – обґрунтовано методiku компонентного дефініційного аналізу лексеми COSY та систематизовано семантичні компоненти, виокремлені на основі лексикографічних дефініцій. Кричун А. – встановлено ядро-периферійну структуру концепту COSY на основі узагальнення виявлених семантичних компонентів.)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/78-2-27>.

2. Кричун, А., Мельничук, Н., 2024. Засоби вербалізації концепту COSY в сучасній англійській мові та їх пріоритет у дискурсі. *Folium*. Вип. № 5. С.54–61. (Внесок авторів: Кричун А. – визначено пріоритетні вербалізатори концепту COSY у дискурсі. Мельничук Н. – виявлено та систематизовано засоби вербалізації концепту COSY в сучасній англійській мові.)

DOI: <https://doi.org/10.32782/folium/2024.5.8>.

3. Осовська, І., Кричун, А., 2024. Образний сегмент концепту COSY: метафоричний та ідіоматичний образ. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Вип. № 82, том 2. С. 295–302. (Внесок авторів: Осовська І. – обґрунтовано теоретико-методологічні засади дослідження образного сегмента концепту COSY та розмежовано метафоричний й ідіоматичний способи його репрезентації. Кричун А. – визначено домени-джерела метафоричної та ідіоматичної репрезентації концепту COSY.)
DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/82-2-41>.
4. Кричун, А., 2025. Моделювання ціннісного сегменту концепту COSY. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Іноземна філологія. Methodика викладання іноземних мов*. Вип.101. С. 20–26. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-5312-2025-101-02>.
5. Кричун, А., 2025. Концепти-автохтони дискурсу затишку в англійськомовній лінгвокультурі. *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць*. Вип. 94, т. 2. С. 289–295.
DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/94-2-40>.
6. Кричун, А., 2026. Конфігурація концептів-автохтонів дискурсу затишку в сучасній англійськомовній лінгвокультурі. *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 45, т. 2. С. 215–221.
DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2026.45.2.35>.
7. Krychun, A., 2026. The Situational Frame of English-Language Cosiness Discourse: A Co-Activation-Based Reconstruction. *Scientific Journal of Dragomanov Ukrainian State University. Series 9. Current Trends in Language Development*. 31, 57–68.
DOI: <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series9.2026.31.04>

Наукові праці у періодичному науковому виданні, проіндексованому в наукометричній базі даних Scopus

8. Krychun, A., Bakhov, I., Osovska, I., Kazymir, I., Kemin, H., 2025. The Role of Value Segments in Shaping the Cognitive Discourse of English-Language Culture. *Forum for Linguistic Studies*, 7(6), 724–736. (Scopus) (Внесок авторів: Krychun A. – обґрунтовано ціннісно-аксіологічний вимір англійськомовного дискурсу. Bakhov I. – узагальнено теоретичні підходи до когнітивного моделювання англійськомовного дискурсу. Osovska I. – уточнено поняття ціннісного сегмента та його місце у структурі когнітивного дискурсу. Kazymir I. – проаналізовано мовні засоби репрезентації ціннісних орієнтирів в англійськомовній культурі. Kemin H. – систематизовано результати дослідження та інтерпретовано роль ціннісних сегментів у формуванні когнітивного дискурсу.)
DOI: <https://doi.org/10.30564/fls.v7i6.9525>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

9. Осовська, І.М., Кричун, А.М., 2025. Лінгвокультурні та когнітивні аспекти концепту COSY у сучасній англійській мові. *Мова, освіта, наука сучасності: виклики міжкультурної комунікації*. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 22–23 листопада 2024 р.). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка. С. 227–228. (Внесок авторів: Осовська І.М. – обґрунтовано лінгвокультурні засади дослідження концепту COSY та охарактеризовано його культурно зумовлені смислові компоненти. Кричун А.М. – визначено когнітивні особливості концепту COSY і проаналізовано засоби його вербалізації в сучасній англійській мові.)
10. Кричун, А., 2025. Концепт COSY в англійськомовній лінгвокультурі. *Наукові орієнтири: теорія та практика досліджень*: збірник наукових

- праць з матеріалами V Міжнародної наукової конференції (Черкаси, 11 квітня 2025 р.). Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп». С. 201–203.
11. Кричун, А.М., 2025. Невербальні засоби вираження концепту COSY. *Korsakov Conference*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Одеса, 12 травня 2025 р.). Одеса. С.142–144.
 12. Кричун, А., 2025. Статистичні методи реконструкції концептосистеми дискурсу затишку. *Current Challenges in Scientific Research*: Матеріали 1-ї Міжнародної науково-практичної конференції (Вроцлав, Польща, 6–8 жовтня 2025 р.). European Open Science Space. С. 143–145.
 13. Кричун, А., 2026. Дискурс затишку як комплексна семіотична подія. *Когнітивно-прагматичні та мультимодальні виміри дискурсу*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої пам'яті д-ра філол. наук, проф. Т.О. Бровченко (Одеса, 4 березня 2026 р.). Одеса. С. 219-220.
 14. Кричун, А., 2026. Концептосистема дискурсу затишку. *Горизонти сучасної філології*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 17 квітня 2026 р.). Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди; Оломоуц: Університет Палацького. С. 207–208.

Відомості про апробацію результатів дисертації

1. IV Міжнародна науково-практична конференція «Мова, освіта, наука сучасності: виклики міжкультурної комунікації» (м. Тернопіль, 22–23 листопада 2024 р.), форма участі – дистанційна з публікацією тез.
2. V Міжнародна наукова конференція «Наукові орієнтири: теорія та практика досліджень» (м. Черкаси, 11 квітня 2025 р.), форма участі – дистанційна з публікацією тез.
3. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція “Korsakov Conference” (м. Одеса, 12 травня 2025 р.), форма участі – дистанційна з публікацією тез.
4. I Міжнародна науково-практична конференція “Current Challenges in Scientific Research” (м. Вроцлав, Польща, 6–8 жовтня 2025 р.), форма участі – дистанційна з публікацією тез.
5. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Когнітивно-прагматичні та мультимодальні виміри дискурсу», присвячена пам’яті доктора філологічних наук, професора Тамари Олександрівни Бровченко (м. Одеса, 4 березня 2026 р.), форма участі – дистанційна з публікацією тез.
6. VI Міжнародна науково-практична конференція «Горизонти сучасної філології» (м. Харків, Україна; м. Оломоуц, Чехія; 17 квітня 2026 р.), форма участі – дистанційна з публікацією тез.

ДОДАТОК В

Таблиця В.1

Частина реєстру корпусних фрагментів (всього 3000), залучених до аналізу

Джерело	№ фрагмента	Корпусний фрагмент
<u>Bedroom wall decor ideas – 20 ways to express your style Ideal Home</u>	5	<i>And while soothing colours and pared-back decor that doesn't overstimulate works well in a space like this, that doesn't mean you can't express your style in this room that's meant to be just yours and make you feel cosy and comforted – and bedroom wall decor ideas are the perfect way to achieve this.</i>
<u>21 country kitchen ideas to add authenticity and charm to the heart of your home Ideal Home</u>	35	<i>Layering rugs and cushions will take a kitchen from feeling functional to a cosy space that feels like home.</i>
<u>10 bathroom window dressing ideas for trend-led privacy Ideal Home</u>	73	<i>Finish the look by adding shelves with corbels and wooden accents to create the ultimate cosy, farmhouse feel.</i>
	76	<i>For her own bathroom, <u>Always Sunday's</u> founder Lexi Wareham-Dart chose thick pinch-pleat <u>curtains</u> to create a cosy environment for soaking in the bath.</i>
	77	<i>I always use a mix of ambient, and accent lighting to highlight different textures and create a cosy atmosphere.'</i>
<u>10 kitchen wallpaper decor ideas to spruce up your space Ideal Home</u>	83	<i>Wallpaper in an open-plan dining space will make it feel cosier than the cooking area while adding decor that is easier to update than statement kitchen cabinetry that you might change your mind about.</i>
<u>21 easy ideas to redecorate for free, no budget needed Ideal Home</u>	284	<i>What makes a home feel cosy and welcoming is often down to the soft furnishings.</i>
<u>This family created a beautiful pastel-coloured coastal home Ideal Home</u>	690	<i>I wanted the house to feel warm and cosy, but also spacious and bright. So, I kept the palette light and airy, with soft neutrals and natural materials to keep things calm and welcoming.</i>

ДОДАТОК Г

Таблиця Г.1

Кількісні показники морфологічного розподілу вербалізаторів ДЗ

Частина мови	Кількість лем	% лем	Кількість слововживань	% слововживань
Іменники	2021	50,97%	18705	46,61%
Прикметники	1024	25,83%	12251	30,53%
Дієслова	920	23,20%	9171	22,85%
Разом	3965	100%	40127	100%

Linguistic Questionnaire

Dear Ladies and Gentlemen,

This questionnaire was developed at Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Chernivtsi, Ukraine) as part of a PhD project exploring the discourse of cosiness, with particular emphasis on the concept COSY. Please take approximately 10 minutes to provide up to five associations with the stimulus word *cosy*.

Thank you in advance for your help!

Anna Krychun

Assistant Professor at the Department of Foreign Languages for Natural Sciences
ChNU

Personal Data (only information you feel comfortable sharing)

Age

Gender

Country of residence

Education

- ✓ What words or short phrases first come to your mind when you hear the words *cosy* or *cosiness*?
- ✓ What adjectives would you use to describe a *cosy* place, room, or atmosphere?
- ✓ What objects, materials, or interior elements help create *cosiness*?
- ✓ What sensory or emotional impressions are connected with *cosy* or *cosiness*?
- ✓ Write 1-2 short phrases or sentences in which you would naturally use the words *cosy*, *cosiness*, or words close in meaning to them.

ДОДАТОК Е

Таблиця Е. 1

Діахронічна динаміка одиниць синонімічного ряду лексеми *cosy* за даними Google Books Ngram Viewer, 2022

Одиниця	Динаміка вживання	Частотний показник	Лексикографічні ілюстрації
<i>easy</i>	з 1980-х рр. має помітне збільшення використання	0,009%	They both retired and went off to lead an easy life in the Bahamas. (CALD); She had a nice easy day at home. (LAAD).
<i>safe</i>	отримала значний ріст уживання	0,007%	The children are quite safe here. (LED); She didn't feel safe on her own. (LED);
<i>soft</i>	демонструє значне збільшення	0,006%	The softest sofa and pillows. (LAAD).
<i>warm</i>	значно зросла у вживанні з XIX ст.	0,006%	a warm house. (LED); It was so nice and warm in bed. (CALD).
<i>comfortable</i>	є поширеною, відзначається помітним зростанням з кінця XX ст.	0,003%	Are you comfortable? (LED); Are you comfortable or shall I turn the heat down? (CALD); Joyce has a comfortable apartment in Portland. (LAAD).
<i>secure</i>	у 1920-х рр. досягла піку слововживання	0,003%	The future of the company looks secure. (LED); Children need to feel secure to do well at school. (CALD).
<i>relaxed</i>	демонструє значне зростання слововживання	0,002%	There's a very relaxed atmosphere in the school. (LAAD).
<i>pleasant</i>	пік припадає приблизно на середину XIX ст.	0,002%	to live in pleasant surroundings. (LED).
<i>resting</i>	після 2000 р. має помітне збільшення частоти	0,002%	birds in search of a resting place. (OALDOCE).
<i>intimate</i>	після спаду в середині XX ст. кількість росла	0,002%	The restaurant has a very intimate atmosphere. (CALD).

Продовження таблиці Е.1

Одиниця	Динаміка вживання	Частотний показник	Лексикографічні ілюстрації
<i>at ease</i>	демонструє зростання протягом ХХІ ст.	0,0005%	She felt completely at ease with Bernard. (LAAD).
<i>relaxing</i>	пік уживання припадає приблизно на 2022 р.	0,0005%	a relaxing evening with friends. (LED).
<i>luxurious</i>	частотність знову зросла до 2020 р.	0,0004%	a luxurious hotel. (LED); They live in a very luxurious house. (CALD).
<i>spacious</i>	з початку ХХ ст. уживання має незначні коливання	0,0003%	a spacious living area. (LAAD).
<i>sheltered</i>	з початку ХХ ст. уживання має незначні коливання	0,0003%	a sheltered accommodation/housing. (LED); We found a sheltered spot to have our picnic. (CALD).
<i>snug</i>	найуживаніша в ХІХ ст.	0,0001%	I spent the afternoon snug and warm in bed. (LED).
<i>congenial</i>	демонструє спад використання	0,0001%	a congenial working environment. (LED);
<i>homely BrE</i>	уживання зменшилося	0,0001%	The hotel was homely and comfortable. (CALD).
<i>comfy</i>	має невелике збільшення з кінця ХХ ст.	0,00009%	a comfy chair. (CALD; LAAD).
<i>restful</i>	з 2000 р. має помітне збільшення	0,00007%	a hotel with a restful atmosphere. (LED).
<i>homey AmE</i>	демонструє зростання з піком близько 2014 р.	0,00004%	The restaurant has a relaxed, homey atmosphere. (LAAD).

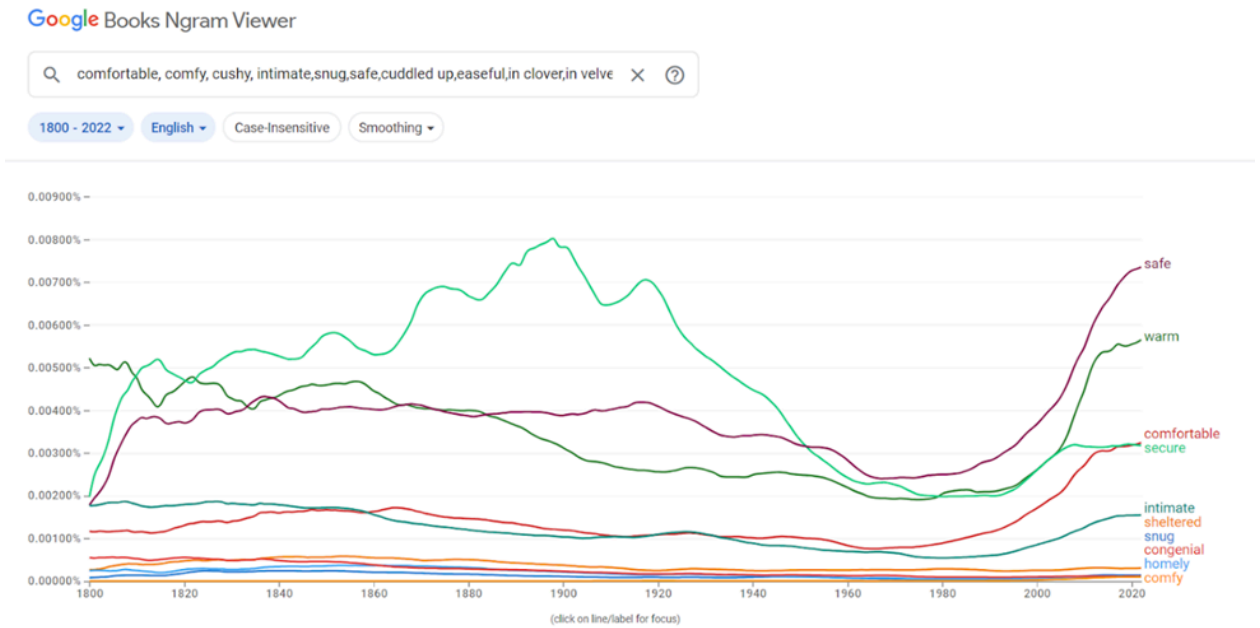


Рис Е.1 Діаграма частоти лем: *snug, comfortable, warm, sheltered, secure, safe, homely, congenial, intimate, comfy colloq.*, відповідно до Google Books Ngram Viewer; англійська мова, 1800–2022; згладжування 3 (GBNV, 2024)

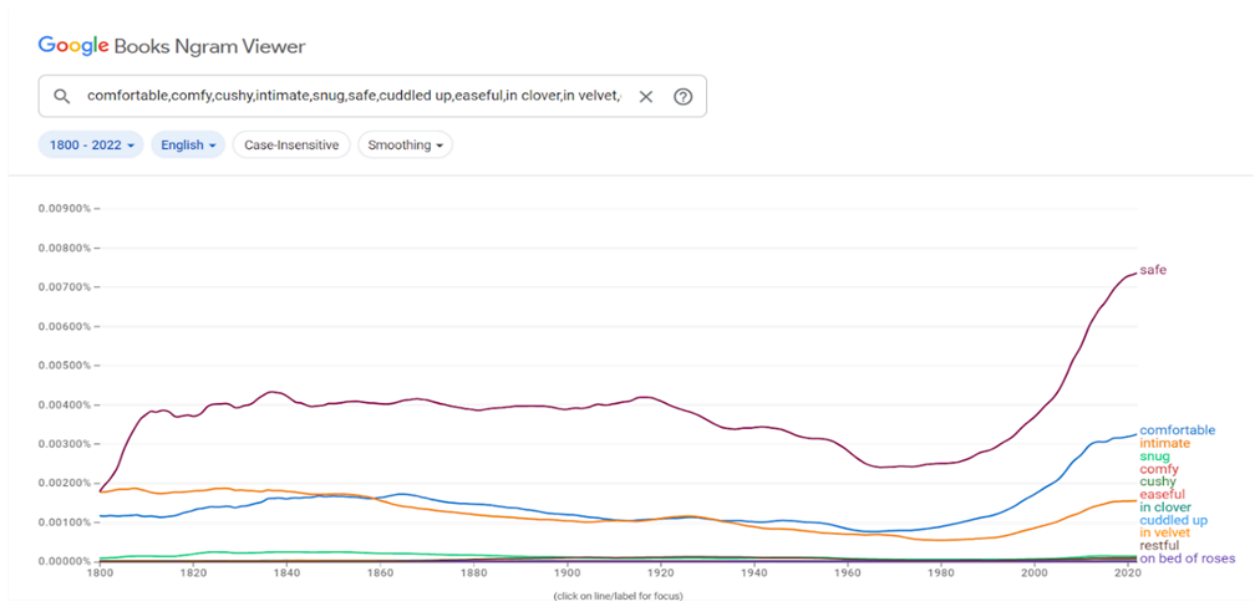


Рис. Е.2 Діаграма частоти лем: *comfortable, comfy, cushy, intimate, snug, safe, cuddled up, easeful, in clover, in velvet, on bed of roses, restful, secure, sheltered, snug as bug in rug, snuggled down, tucked up*, відповідно до Google Books Ngram Viewer; англійська мова, 1800–2022; згладжування 3 (GBNV, 2024)

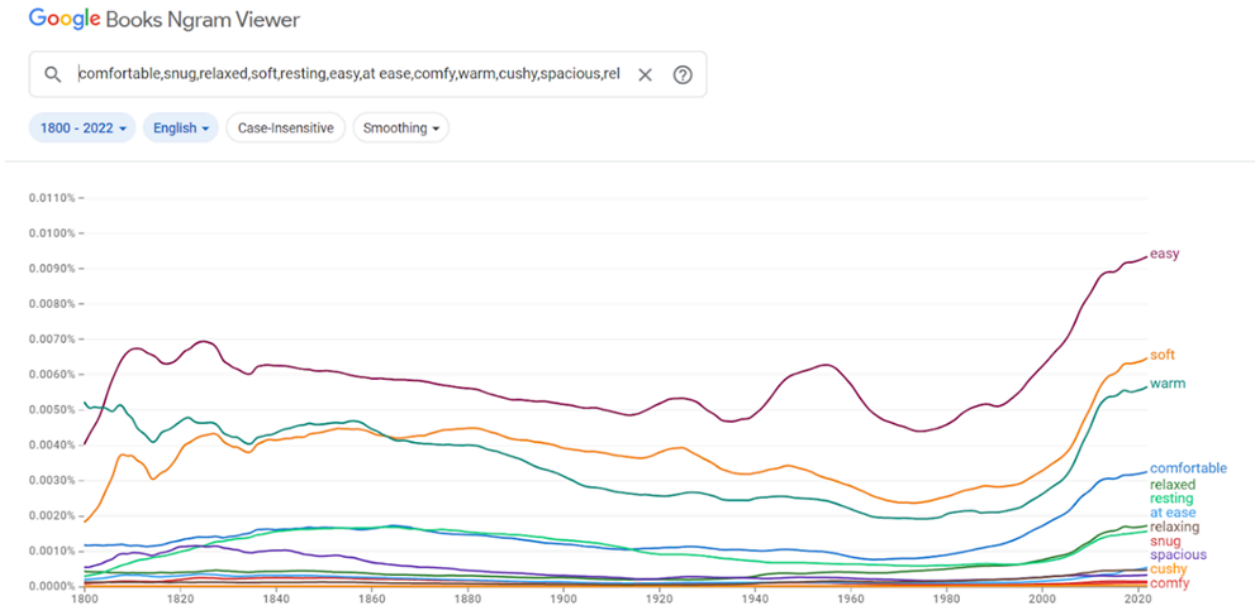


Рис. Е.3 Діаграма частоти лем: *comfortable, snug, relaxed, soft, resting, easy, at ease, comfy, warm, cushy, spacious, relaxing, pleasant*, відповідно до Google Books Ngram Viewer; англійська мова, 1800–2022; згладжування 3 (GBNV, 2024)

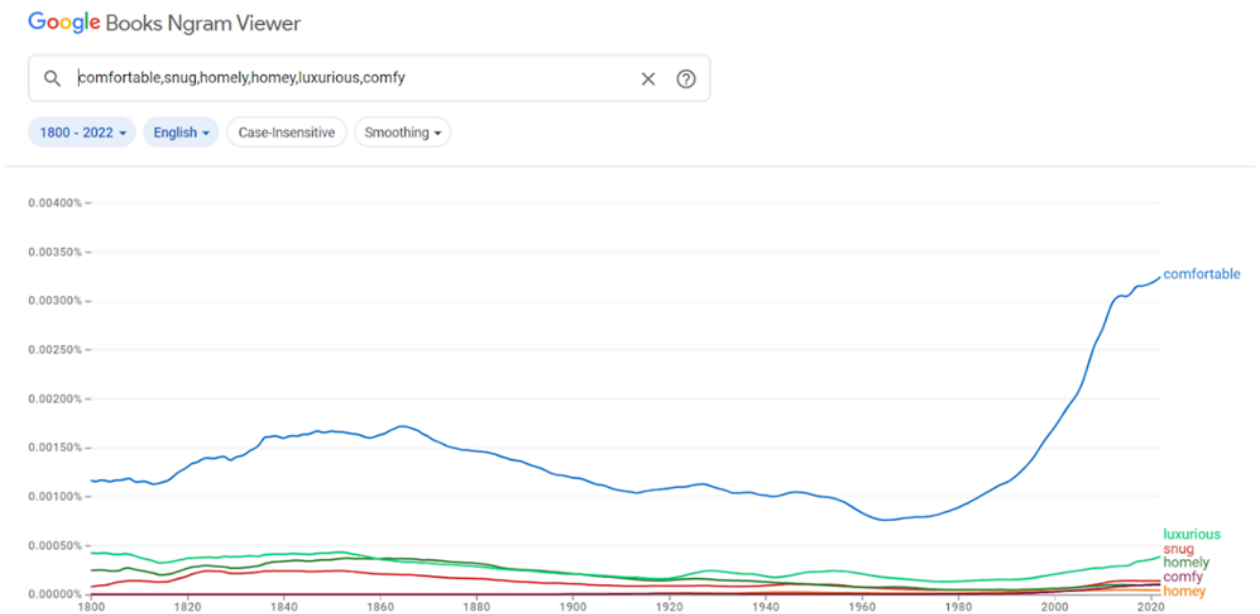


Рис. Е.4 Діаграма частоти лем: *comfortable, snug, homely UK, homey US, luxurious, comfy INF*, відповідно до Google Books Ngram Viewer; англійська мова, 1800–2022; згладжування 3 (GBNV, 2024)

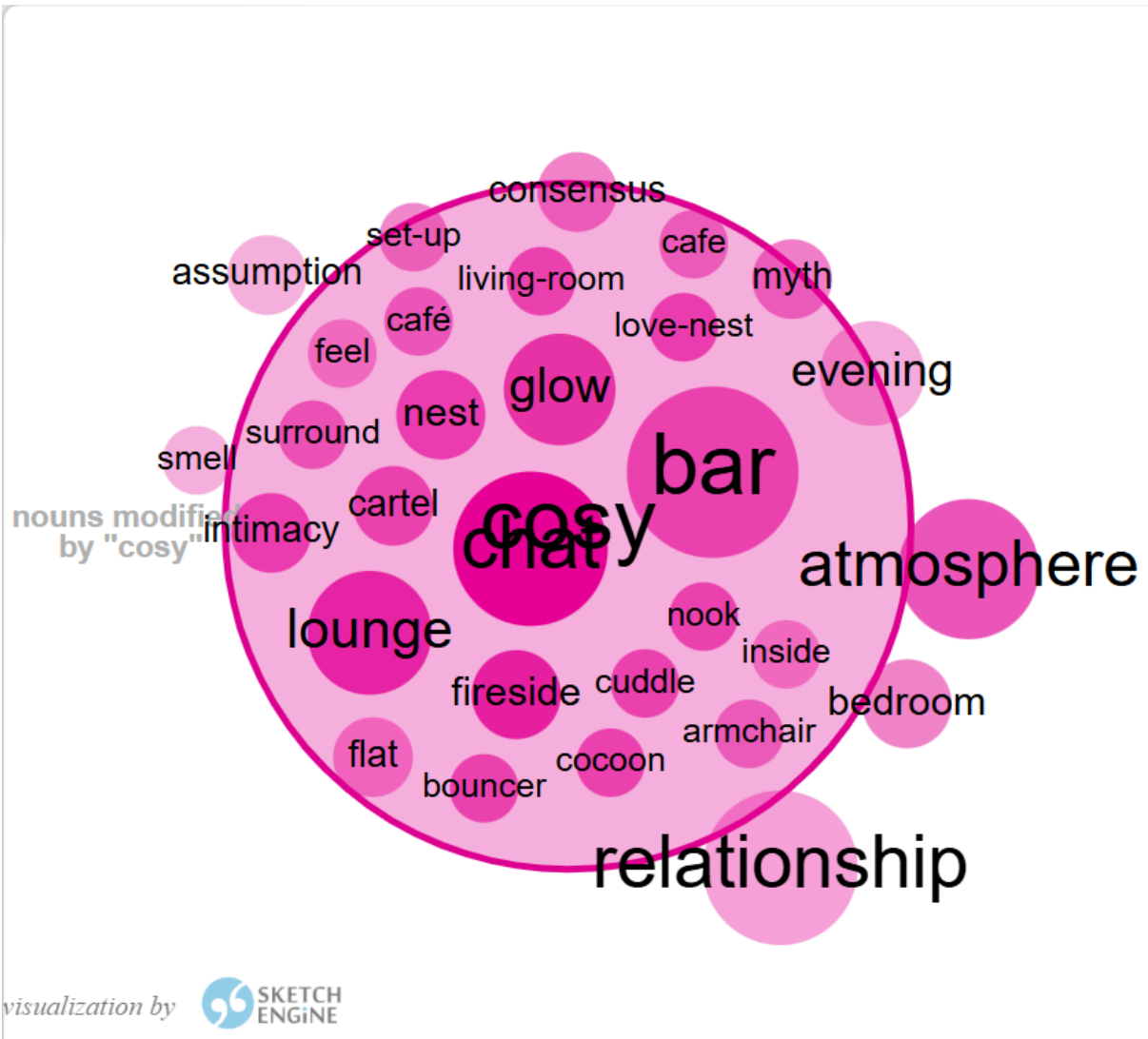


Рис. Ж.1 Іменникові колокати прикметника *cosy* у синтаксичній моделі *cosy + N* у BNC за даними Sketch Engine

ДОДАТОК И

Таблиця И. 1

Фразеологічна репрезентація концепту COSY у тематичному підкорпусі САДЗ

№	Фразеологічна одиниця	Кількість	Репрезентативний контекст
1	<i>bunker down</i>	1	<i>“Autumn is the time of year we start to bunker down for the long winter ahead, and so naturally, we want to surround ourselves with decor and furnishings that are going to make us nice and cosy ...”</i>
2	<i>do the trick</i>	4	<i>“A fleece blanket wrapped around my legs with cosy bed socks does the trick for me usually.”</i>
3	<i>feel at home</i>	8	<i>“When you walk into a room and you feel at home and you feel cosy, it’s because of the smell, the lighting, the textures – those are the three things.”</i>
4	<i>fight off the chill</i>	1	<i>“When temperatures drop, we understand just how tempting it is to turn to the aid of a plug-in heater to quickly fight off the chill – especially if your living room feels more like an ice box than a cosy haven.”</i>
5	<i>kick back</i>	2	<i>“Long hot days are for kicking back – meaning more time to cosy up on a cool lounge made for two.”</i>
7	<i>the heart of the home</i>	6	<i>“The kitchen is the heart of the home – a hub where the whole family gather to cook, dine and socialise, so making it feel as cosy as possible is key to making it a pleasant spot to spend time in.”</i>

ДОДАТОК К

Мультимодальна репрезентація концепту COSY

Таблиця К.1

Заголовок	How to plan the perfect cosy and comforting home ready to hunker down in for the rest of winter
Підзаголовок	As the seasons shift, design a home that's an inviting haven with tips from a trio of cosy-loving experts
Автор	Jennifer Morgan
Зображення	 A photograph of a cozy living room. In the center is a blue sofa with a white blanket and pillows. To the left is a small black side table with books. In the background, there is a fireplace with a wooden mantel, a framed picture, and a potted plant. To the right is a bookshelf filled with books and decorative items. The room has large windows with light-colored curtains, and the overall atmosphere is warm and inviting.
Фотокредит	Cotswold Company
Просторовий домен	living room
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	muted neutral palette, layered textiles, fireplace focal point, soft ambient lighting, symmetrical seating arrangement
Джерело	<u>How to plan the perfect cosy and comforting home Ideal Home</u>

Заголовок	I'm entering hibernation mode – these are the 12 cosy homeware buys I'm eyeing up to get my living room ready
Підзаголовок	It's time for a warming and nurturing makeover
Автор	Rebecca Knight
Зображення	
Фотокредит	Future PLC
Просторовий домен	living room
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	layered textiles, warm accent lighting, rich fabric textures, saturated autumn palette, cocooning arrangement
Джерело	<u>12 cosy buys I'm eyeing up to get my living room winter-ready</u> <u> Ideal Home</u>

Таблиця К.3

Заголовок	36 cosy living room ideas to turn your lounge into a warming and cocooning refuge from the cold winter months
Підзаголовок	Cosiness comes from depth, texture and atmosphere' – these are the top expert-approved ways to create a comfortable and soothing lounge
Автор	Tamara Kelly
Зображення	
Фотокредит	Brent Darby / Future PLC
Просторовий домен	living room
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична й температурна
Семіотичні маркери затишку	layered textures, warm ambient lighting, natural wood surfaces, soft furnishings, cocooning arrangement
Джерело	<u>36 cosy living room ideas for a warming and cocooning refuge Ideal Home</u>

Заголовок	Cosy' is taking on a new look in 2025 – this is how your cosy living room is going to change in the new year
Підзаголовок	It all starts with the sofa
Автор	Sara Hesikova
Зображення	
Фотокредит	James Merrell / Future PLC
Просторовий домен	living room
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	<i>deep sofa, saturated colours, soft upholstery, cushions, enclosed seating</i>
Джерело	<u>How the cosy living room trend is set to change in 2025 Ideal Home</u>

Заголовок	Cosy' is taking on a new look in 2025 – this is how your cosy living room is going to change in the new year
Підзаголовок	Cosy's been one of the major buzzwords of 2024 – but it's set to evolve as we head into the new year
Автор	Sara Hesikova
Зображення	 A photograph of a modern, cozy living room. In the foreground, a large, light pink sofa is adorned with several colorful, patterned cushions. To the left, a smaller beige armchair with orange and white patterned cushions sits on a striped rug. The room features white walls, a staircase with white railings in the background, and various decorative elements like framed art, a potted plant, and a floor lamp.
Фотокредит	Natalie Millar-Partridge / Future PLC
Просторовий домен	living room
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	<i>pastel palette, rounded forms, soft upholstery, cushions</i>
Джерело	<u>How the cosy living room trend is set to change in 2025 Ideal Home</u>

Таблиця К.6

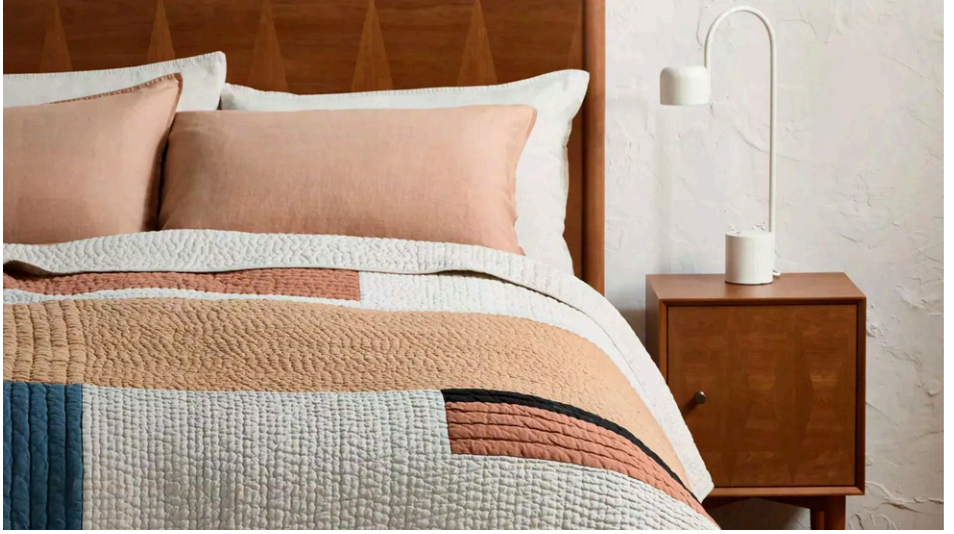
Заголовок	. 'It costs how much?!' – this stunning Dunelm bedding set is the best cosy bedroom update for winter, and it's now on sale for just £10
Підзаголовок	I can't believe the price of this brushed cotton gingham bedding set – it's a <i>serious</i> bargain
Автор	Amy Lockwood
Зображення	
Фотокредит	James Merrell / Future PLC
Просторовий домен	bedroom
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	gingham pattern, brushed cotton, layered bedding, warm lighting
Джерело	<u>This stunning Dunelm bedding set is a serious bargain Ideal Home</u>

Заголовок	Cat Burns' sumptuous headboard nails the cosiest breakout trend of the season – and it will suit any bedroom
Підзаголовок	All the cosy inspo you need
Автор	Kezia Reynolds
Зображення	
Фотокредит	Dusk
Просторовий домен	bedroom
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	soft upholstery, rounded headboard, neutral palette, layered textiles
Джерело	<u>Cat Burns has just nailed the cosiest home decor trend of the season Ideal Home</u>

Таблиця К.8

Заголовок	The modern luxe trend is guaranteed to turn your bedroom into a cosy sanctuary this winter – it's 'the perfect blend of warmth and refinement'
Підзаголовок	With this bold style, your sleep space will soon ooze sophistication and elegance
Автор	Maddie Balcombe
Зображення	
Фотокредит	Chris Snook / Future PLC
Просторовий домен	bedroom
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	dark palette, soft bedding, upholstered headboard, muted lighting, symmetrical composition
Джерело	<u>How to get the modern luxe trend in your bedroom Ideal Home</u>

Таблиця К.9

Заголовок	I'm seeing this nostalgic bedding everywhere – trend experts say it's the key to nailing cosy season style
Підзаголовок	I'm calling it, the patchwork quilt trend is the cosy season update your bedroom needs
Автор	Amy Lockwood
Зображення	
Фотокредит	John Lewis
Просторовий домен	bedroom
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	patchwork quilt, layered textiles, muted warm palette, quilted texture, soft bedding
Джерело	<u>The patchwork quilt trend is a cosy season win Ideal Home</u>

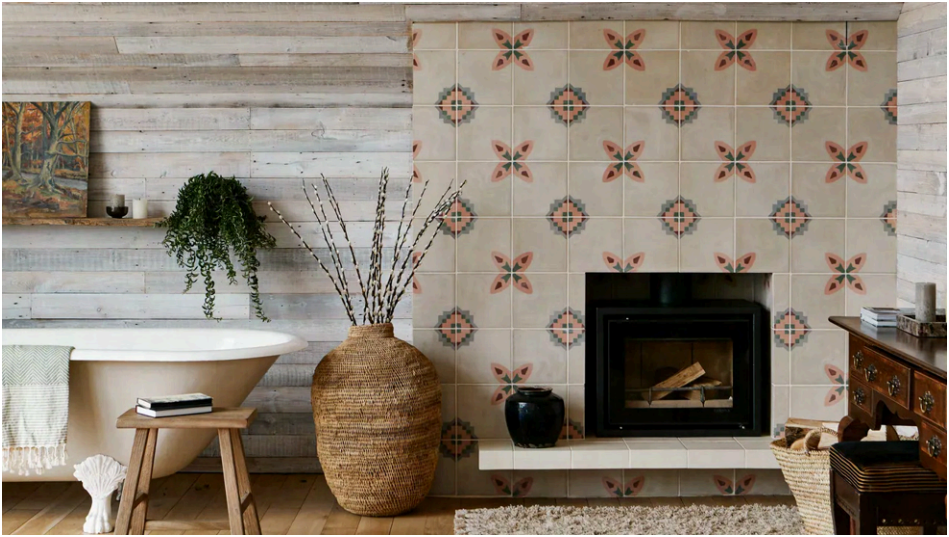
Заголовок	I've found the bedding essential that keeps me cosy in winter and cool in summer
Підзаголовок	This simple layer has completely changed how warm and comfortable I feel at night
Автор	Thea Babington-Stitt
Зображення	
Фотокредит	Katie Lee Photography / Future PLC
Просторовий домен	bedroom
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	layered bedding, quilted texture, botanical cushions, warm-natural palette, soft textiles
Джерело	<u>The secret to a bed that's warm in winter and cool in summer Ideal Home</u>

Таблиця К.11

Заголовок	I'm 'cosy-maxxing' at home this autumn – and these 6 Primark buys are how I'm doing it in style
Підзаголовок	Being cosy is so in right now
Автор	Kezia Reynolds
Зображення	
Фотокредит	Maxwell Attenborough / Future PLC
Просторовий домен	bedroom
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	layered textiles, knitted texture, plush bedding, saturated warm palette, cocooning softness
Джерело	<u>6 home buys that prove Primark is the best at 'cosy-maxxing' Ideal Home</u>

Таблиця К.12

Заголовок	M&S' £19.50 brushed cotton bedding has 100s of 5-star reviews and is selling out fast – 'I struggle to get out of bed due to how cosy it is'
Підзаголовок	Fed up with cold bedding on chilly nights? This is the solution
Автор	Amy Lockwood
Зображення	
Фотокредит	Dominic Blackmore
Просторовий домен	bedroom
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	brushed cotton bedding, knitted texture, layered textiles, muted neutral palette, soft furnishings
Джерело	<u>Shoppers are raving about M&S' £19.50 brushed cotton bedding Ideal Home</u>

Заголовок	Bathroom living rooms are a big trend in 2026 – the bathroom of Bert and May's founder is a masterclass in creating a cosy but practical scheme
Підзаголовок	A tiled fireplace will make any bathroom feel inviting
Автор	Holly Cockburn
Зображення	
Фотокредит	Bert and May
Просторовий домен	bathroom
Евокована сенсорна модальність	зорова, тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	fireplace glow, natural wood textures, freestanding bathtub, woven natural materials, warm rustic palette
Джерело	<u>Bert and May's founders' bathroom is a masterclass in a cosy and relaxing space Ideal Home</u>

Заголовок	The cosy kitchen table trend is how I'm adding more charm to the heart of my home this winter – 5 ways to get the look
Підзаголовок	It will make casual dinners feel so much more special
Автор	Holly Cockburn
Зображення	
Фотокредит	Colin Poole / Future/Photoworld
Просторовий домен	kitchen
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	wooden textures, communal table setting, warm natural palette, rustic detailing, lived-in arrangement
Джерело	<u>5 ways to create the cosy kitchen table trend Ideal Home</u>

Таблиця К.15

Заголовок	3 of the best places to position lights in a galley kitchen – turn a dark, narrow kitchen into a warm, well-lit hub
Підзаголовок	It's the secret to creating a cosy, inviting kitchen
Автор	Holly Cockburn
Зображення	
Фотокредит	Hendel & Hendel
Просторовий домен	kitchen
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	warm ambient lighting, narrow enclosed layout, soft neutral palette, natural textures, intimate kitchen arrangement
Джерело	<u>Where to position lights in a galley kitchen - 3 top tips Ideal Home</u>

Таблиця К.16

Заголовок	This year's fashion 'it' brand has a new homeware collection – it embodies the best autumn trends, and the kitchenware instantly caught my eye
Підзаголовок	It's designed for cosy season
Автор	Holly Cockburn
Зображення	
Фотокредит	Damson Madder
Просторовий домен	kitchen
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	patterned tableware, warm autumn palette, handcrafted aesthetics, ceramic textures, casual table arrangement
Джерело	<u>Damson Madder's latest homeware collection is perfect for autumn Ideal Home</u>

Таблиця К.17

Заголовок	An 'eat-in' area is the cosy kitchen feature I can't get enough of - it's perfect for creating a sociable small kitchen
Підзаголовок	Everyone will want to gather around
Автор	Holly Cockburn
Зображення	
Фотокредит	James French / Future PLC
Просторовий домен	kitchen
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	compact dining arrangement, soft daylight, natural textures, intimate seating, curated domestic styling
Джерело	<u>'Eat-in' zones are the secret to seating in small kitchens Ideal Home</u>

Заголовок	Cuisinart has a new small-kitchen-friendly collection of coffee machines to create a cosy café feel at home, with every budget covered
Підзаголовок	With bean-to-cup and espresso machines unveiled
Автор	Molly Cleary
Зображення	
Фотокредит	Cuisinart
Просторовий домен	kitchen
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична, густаторна
Семіотичні маркери затишку	coffee-making setup, warm beverage imagery, compact countertop arrangement, neutral palette
Джерело	<u>Cuisinart has a shiny new range of coffee machines Ideal Home</u>

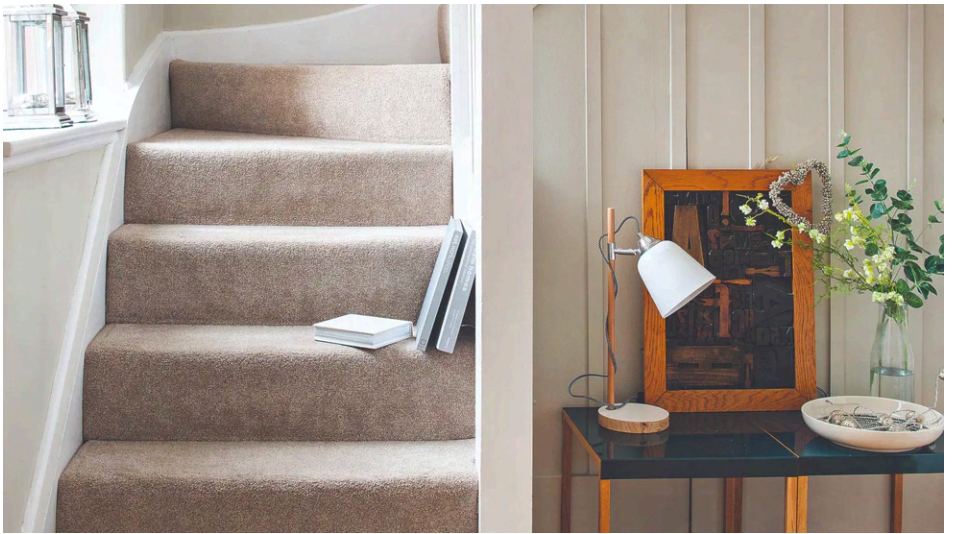
Таблиця К.19

Заголовок	Dining room lighting ideas – 33 ways to elevate any mealtime, from cosy weekday dinners to elegant parties
Підзаголовок	How to create a cosy yet sophisticated ambience for your family and guests and illuminate your dining space in style
Автор	Tamara Kelly
Зображення	
Фотокредит	James French / Future PLC
Просторовий домен	dining room
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	muted neutral palette, layered textiles, fireplace focal point, soft ambient lighting, symmetrical seating arrangement
Джерело	<u>Dining room lighting ideas – 33 ways to elevate any mealtime Ideal Home</u>

Заголовок	Fearne Cotton has launched an exclusive new fragrance collection at M&S – find your 'happy place' with these spa-like scents
Підзаголовок	She's released the perfect cosy scents just in time for winter
Автор	Kezia Reynolds
Зображення	
Фотокредит	M&S
Просторовий домен	all rooms
Евоковані сенсорні модальності	ольфакторна, тактильно-кінестетична й температурна
Семіотичні маркери затишку	candle glow, dark atmospheric palette, starry decorative pattern, soft ambient lighting, toasted marshmallow imagery
Джерело	<u>Fearne Cotton launches exclusive fragrance collection at M&S Ideal Home</u>

Таблиця К.21

Заголовок	What is the best autumnal home fragrance? Help us settle the debate
Підзаголовок	Are you a fan of pumpkin spice, or do you prefer a muskier scent to usher in the cosy months? It's time for you to have your say...
Автор	Rebecca Knight
Зображення	
Фотокредит	Dan Duchars / Future
Просторовий домен	all rooms
Евокована сенсорна модальність	ольфакторна, тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	scented candle, fireplace flame, warm localized lighting, floral arrangement, textured wooden surface, intimate still-life composition
Джерело	<u>What is the best autumnal home fragrance? Help us settle the debate Ideal Home</u>

Заголовок	Stairway carpet ideas – 11 ways to make your steps feel soft and cosy in style
Підзаголовок	How to turn your stairway into a stylish area of your home imbued with character and cosy vibes
Автор	Jacky Parker
Зображення	
Фотокредит	Colin Poole / Future PLC
Просторовий домен	hallway
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична
Семіотичні маркери затишку	soft carpet texture, muted neutral palette, cushioned stair surface, soft ambient lighting, domestic styling
Джерело	<u>Stairway carpet ideas to make your steps feel soft and cosy Ideal Home</u>

Заголовок	Move over Cosymaxxing! This luxe-looking Après Ski trend is set to take over – and I’ve found the best buys to get the look
Підзаголовок	This luxe-look trend is about to be everywhere
Автор	Kezia Reynolds
Зображення	
Фотокредит	Future PLC
Просторовий домен	hallway
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична й температурна
Семіотичні маркери затишку	live fire, firewood, upholstered furniture, cushions and a fur throw, warm local lighting, wooden elements, plants, a dark colour palette, and an intimate spatial arrangement
Джерело	<u>Après Ski is the luxe-look trend set to take over this winter Ideal Home</u>

Заголовок	I thought it would be a bad idea to put a log burner in a conservatory, but heating experts say it could be key to a cosy garden room in winter
Підзаголовок	Using a log burner could keep your conservatory comfortable all through the colder months
Автор	Sarah Handley
Зображення	 A photograph of a modern conservatory interior. In the center, a dark wood dining table is set with plates and glasses, surrounded by wooden chairs. A large potted plant stands behind the table. To the right, a black log burner is built into a light-colored wall, with a stack of firewood next to it. String lights are hung across the room, and the conservatory has large glass windows and a glass roof.
Фотокредит	Contura
Просторовий домен	conservatory
Евоковані сенсорні модальності	тактильно-кінестетична, слухова й температурна
Семіотичні маркери затишку	fireplace glow, crackling fire, natural wood textures, enclosed glass structure, warm ambient lighting, rustic seating arrangement
Джерело	<u>Is it a bad idea to put a log burner in a conservatory? Ideal Home</u>

Таблиця К.25

Заголовок	Outdoor living room ideas – 24 ways to make your garden or patio a cosy and comfortable extension of your home
Підзаголовок	This is how to create a cosy living space in your garden you'll love spending time in
Автор	Jennifer Morgan
Зображення	
Фотокредит	Chris Snook / Future PLC
Просторовий домен	outdoor living room
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична й температурна
Семіотичні маркери затишку	outdoor lounge seating, soft outdoor textiles, enclosed patio layout, natural greenery, relaxed ambient styling
Джерело	<u>Outdoor living room ideas – 24 ways to make your garden cosy Ideal Home</u>

Таблиця К.26

Заголовок	I'm a gardens editor who loves cosy garden lights – these are my 5 favourite places to buy outdoor lighting
Підзаголовок	Affordable festoon lights, wall lights and more
Автор	Sophie King
Зображення	
Фотокредит	Lizzie Orme / Future PLC
Просторовий домен	garden
Евокована сенсорна модальність	тактильно-кінестетична й температурна
Семіотичні маркери затишку	festoon lighting, ambient illumination, enclosed outdoor seating, natural textures
Джерело	<u>Where to buy outdoor lighting – my favourite stockists Ideal Home</u>

ДОДАТОК Л

Таблиця Л.1

Результати відбору мовних одиниць за критеріями автохтонності

№	Мовна одиниця	F САДЗ	pmw САДЗ	F BNC	pmw BNC	G ²	rel
Метаконцептуальні одиниці, виключені з процедури відбору автохтонів (n = 2)							
1	COSY	2807	36339,86	663	6,63	36953,17	5481,13
2	COSINESS	200	2589,23	43	0,43	2640,44	6021,47
Концепти-автохтони (n = 51)							
3	ROOM	845	10939,50	28596	285,96	4498,37	38,26
4	SPACE	591	7651,18	12261	122,61	3700,12	62,40
5	LIVING ROOM	312	4039,20	710	7,10	3216,78	568,90
6	COLOUR	441	5709,26	11135	111,35	2593,64	51,27
7	BEDROOM	343	4440,53	4005	40,05	2523,60	110,87
8	LIGHTING	213	2757,53	2009	20,09	1652,90	137,26
9	SOFA	170	2200,85	929	9,29	1491,70	236,90
10	SHADE	174	2252,63	1414	14,14	1398,91	159,31
11	LIGHT	330	4272,23	22368	223,68	1318,26	19,10
12	CUSHION	129	1670,05	500	5,00	1211,73	334,01
13	SOFT	207	2679,85	5801	58,01	1175,33	46,20
14	COCOON	98	1268,72	92	0,92	1141,74	1379,05
15	HOME	398	5152,57	49811	498,11	1139,84	10,34
16	ATMOSPHERE	190	2459,77	4688	46,88	1125,27	52,47
17	TEXTURE	126	1631,22	925	9,25	1036,85	176,35
18	RUG	119	1540,59	686	6,86	1032,46	224,58
19	WARMTH	139	1799,52	1944	19,44	974,52	92,57
20	TONE	172	2226,74	4920	49,20	969,75	45,26
21	KITCHEN	189	2446,82	7592	75,92	942,53	32,23
22	DARK	205	2653,96	12517	125,17	859,00	21,20
23	WINTER	167	2162,01	7046	70,46	817,08	30,68
24	NOOK	71	919,18	75	0,75	815,57	1225,57
25	RELAX	134	1734,79	3167	31,67	804,61	54,78
26	CANDLE	96	1242,83	764	7,64	775,47	162,67
27	WALL	181	2343,25	11214	112,14	753,39	20,90
28	THROW	124	1605,32	3283	32,83	717,48	48,90
29	EARTHY	68	880,34	135	1,35	716,06	652,10
30	BLANKET	96	1242,83	1084	10,84	712,12	114,65
31	LAMP	90	1165,15	1242	12,42	633,22	93,81
32	DUVET	66	854,45	260	2,60	618,00	328,63
33	SEATING	70	906,23	450	4,50	593,23	201,38
34	NEUTRAL	87	1126,32	1539	15,39	570,76	73,18

35	AUTUMN	104	1346,40	3817	38,17	536,51	35,27
36	GARDEN	141	1825,41	10726	107,26	532,44	17,02
37	HUE	56	724,98	216	2,16	526,45	335,64
38	LAYER	85	1100,42	2478	24,78	476,04	44,41
39	BOUCLE	34	440,17	3	0,03	466,53	14672,31
40	BEDDING	56	724,98	417	4,17	459,29	173,86
41	SCENT	63	815,61	924	9,24	435,90	88,27
42	BATHROOM	76	983,91	2308	23,08	419,67	42,63
43	COMFORT	82	1061,58	3192	31,92	413,75	33,26
44	GLOW	60	776,77	906	9,06	411,80	85,74
45	BED	123	1592,38	14607	146,07	363,54	10,90
46	INTIMATE	55	712,04	1131	11,31	344,91	62,96
47	WOOD	87	1126,32	7116	71,16	316,70	15,83
48	CORNER	81	1048,64	7000	70,00	286,57	14,98
49	EVENING	98	1268,72	13042	130,42	269,56	9,73
50	FIREPLACE	37	479,01	664	6,64	241,69	72,14
51	LINEN	39	504,90	900	9,00	235,92	56,10
52	VELVET	30	388,38	858	8,58	169,10	45,27
53	WOOL	35	453,12	1737	17,37	160,35	26,09
Мовні одиниці, не віднесені до концептів-автохтонів (n = 348)							
54	CREATE	740	9580,16	7948	79,48	5565,63	120,54
55	FEEL	720	9321,23	25069	250,69	3792,51	37,18
56	WARM	517	6693,16	6669	66,69	3706,90	100,36
57	LIVING	447	5786,93	15414	154,14	2361,30	37,54
58	ADD	356	4608,83	8039	80,39	2169,79	57,33
59	VIBE	121	1566,48	95	0,95	1438,39	1648,93
60	INVITING	157	2032,55	781	7,81	1404,48	260,25
61	PERFECT	230	2977,62	5494	54,94	1376,62	54,20
62	IDEA	327	4233,39	20821	208,21	1344,79	20,33
63	TREND	133	1721,84	2589	25,89	848,19	66,51
64	LOOK	316	4090,99	51549	515,49	756,29	7,94
65	AMBIENCE	74	958,02	191	1,91	747,16	501,58
66	OUTDOOR	86	1113,37	1040	10,40	626,72	107,05
67	DECOR	67	867,39	333	3,33	599,40	260,48
68	SNUG	60	776,77	171	1,71	595,69	454,25
69	WELCOMING	72	932,12	766	7,66	542,20	121,69
70	DESIGN	151	1954,87	12710	127,10	541,73	15,38
71	WHITE	183	2369,15	23111	231,11	520,71	10,25
72	AESTHETIC	67	867,39	1131	11,31	445,55	76,69
73	INTERIOR	85	1100,42	2990	29,90	445,39	36,80
74	GUEST	79	1022,75	2259	22,59	445,37	45,27
75	CURTAIN	65	841,50	1326	13,26	408,62	63,46
76	PAINT	86	1113,37	4133	41,33	399,32	26,94
77	PALETTE	45	582,58	293	2,93	380,29	198,83

78	CHOOSE	95	1229,88	6602	66,02	374,78	18,63
79	DINING	64	828,55	1662	16,62	372,64	49,85
80	RUSTIC	42	543,74	232	2,32	367,64	234,37
81	LOVE	121	1566,48	14088	140,88	361,96	11,12
82	FABRIC	64	828,55	2051	20,51	346,78	40,40
83	FURNITURE	73	945,07	3423	34,23	342,37	27,61
84	ACCESSORY	39	504,90	214	2,14	341,86	235,93
85	INSPIRE	65	841,50	2329	23,29	338,28	36,13
86	CALM	68	880,34	2753	27,53	337,99	31,98
87	SNUGGLE	36	466,06	140	1,40	337,90	332,90
88	DECORATE	42	543,74	360	3,60	333,40	151,04
89	HELP	170	2200,85	36466	364,66	327,24	6,04
90	STYLISH	43	556,68	500	5,00	316,55	111,34
91	EMBRACE	49	634,36	930	9,30	314,82	68,21
92	SEASON	100	1294,62	10736	107,36	313,87	12,06
93	FURNISHING	37	479,01	264	2,64	306,39	181,44
94	FEELING	103	1333,45	12308	123,08	303,25	10,83
95	FLOORING	35	453,12	204	2,04	302,92	222,12
96	COOL	68	880,34	3744	37,44	298,14	23,51
97	IDEAL	69	893,28	3951	39,51	297,40	22,61
98	LUXURIOUS	40	517,85	490	4,90	290,49	105,68
99	FESTIVE	38	491,95	385	3,85	289,66	127,78
100	TACTILE	31	401,33	134	1,34	285,12	299,50
101	DRENCH	23	297,76	14	0,14	280,62	2126,87
102	COMFORTING	38	491,95	463	4,63	276,36	106,25
103	TERRACOTTA	32	414,28	205	2,05	271,38	202,09
104	SLEEP	62	802,66	3429	34,29	271,30	23,41
105	NATURAL	100	1294,62	13910	139,10	267,18	9,31
106	WANT	184	2382,09	54510	545,10	258,82	4,37
107	KNIT	29	375,44	169	1,69	251,00	222,15
108	HOMELY	31	401,33	251	2,51	249,39	159,89
109	TOUCH	69	893,28	5732	57,32	249,17	15,58
110	TIMELESS	31	401,33	252	2,52	249,16	159,26
111	COLD	89	1152,21	11541	115,41	248,93	9,98
112	SMALL	159	2058,44	42738	427,38	247,76	4,82
113	USE	191	2472,72	61233	612,33	245,72	4,04
114	FAUX	23	297,76	43	0,43	244,40	692,47
115	CEILING	50	647,31	2185	21,85	241,21	29,63
116	READING	70	906,23	6529	65,29	237,76	13,88
117	RETREAT	41	530,79	1178	11,78	230,75	45,06
118	EXTRA	77	996,85	9297	92,97	225,24	10,72
119	COTTAGE	52	673,20	2990	29,90	223,71	22,52
120	GREY	63	815,61	5406	54,06	223,70	15,09
121	GOOD	211	2731,64	79878	798,78	220,29	3,42
122	OPEN-PLAN	22	284,82	63	0,63	218,23	452,09

123	RED	45	582,58	2117	21,17	210,75	27,52
124	BRING	87	1126,32	14848	148,48	201,20	7,59
125	DEEP	74	958,02	10141	101,41	199,66	9,45
126	TRANSFORM	47	608,47	2996	29,96	193,03	20,31
127	GREEN	83	1074,53	14059	140,59	193,03	7,64
128	SCHEME	77	996,85	11963	119,63	190,67	8,33
129	FINISH	40	517,85	1814	18,14	190,13	28,55
130	CHAIR	63	815,61	7231	72,31	190,05	11,28
131	MATTRESS	28	362,49	453	4,53	188,46	80,02
132	WALL LIGHT	18	233,03	38	0,38	187,74	613,24
133	BULB	27	349,55	430	4,30	182,55	81,29
134	ENHANCE	46	595,52	3173	31,73	182,09	18,77
135	AMBIENT	22	284,82	165	1,65	180,13	172,62
136	FAVOURITE	46	595,52	3267	32,67	179,57	18,23
137	ALCOVE	22	284,82	178	1,78	177,01	160,01
138	TEXTURED	22	284,82	181	1,81	176,32	157,36
139	TV	19	245,98	80	0,80	175,64	307,47
140	AREA	120	1553,54	34527	345,27	174,15	4,50
141	AIRY	23	297,76	248	2,48	172,60	120,07
142	ACCENT	34	440,17	1345	13,45	170,49	32,73
143	BOLD	33	427,22	1241	12,41	168,67	34,43
144	CARPET	39	504,90	2246	22,46	167,66	22,48
145	SPOT	52	673,20	5330	53,30	167,59	12,63
146	NIGHT	117	1514,70	34119	341,19	167,36	4,44
147	SUPER-SOFT	12	155,35	1	0,01	164,95	15535,39
148	BLUE	65	841,50	9941	99,41	162,74	8,46
149	PATIO	25	323,65	459	4,59	162,21	70,51
150	ARMCHAIR	27	349,55	679	6,79	158,86	51,48
151	DEPTH	41	530,79	2960	29,60	158,79	17,93
152	TOPPER	16	207,14	46	0,46	158,60	450,30
153	SANCTUARY	27	349,55	714	7,14	156,25	48,96
154	HEATER	25	323,65	525	5,25	155,76	61,65
155	PENDANT	20	258,92	186	1,86	155,68	139,21
156	FRAGRANCE	22	284,82	324	3,24	152,04	87,91
157	TABLE	83	1074,53	19128	191,28	149,87	5,62
158	MUTED	22	284,82	355	3,55	148,19	80,23
159	BURNER	18	233,03	135	1,35	147,38	172,62
160	BEIGE	15	194,19	47	0,47	146,47	413,18
161	FAIRY	26	336,60	775	7,75	144,49	43,43
162	LOUNGE	31	401,33	1521	15,21	142,70	26,39
163	YEAR-ROUND	16	207,14	81	0,81	142,59	255,73
164	FLOOR	62	802,66	10817	108,17	141,01	7,42
165	CABINETRY	11	142,41	4	0,04	140,28	3560,19
166	WAY	195	2524,50	94797	947,97	138,48	2,66
167	BURNT-ORANGE	10	129,46	1	0,01	136,64	12946,16

168	HEATING	33	427,22	2093	20,93	135,84	20,41
169	TEMPERATURE	42	543,74	4309	43,09	135,29	12,62
170	RATTAN	14	181,25	47	0,47	135,02	385,63
171	VINTAGE	24	310,71	697	6,97	134,57	44,58
172	PATTERN	55	712,04	8862	88,62	132,67	8,03
173	RICH	51	660,25	7485	74,85	131,39	8,82
174	TOG	13	168,30	35	0,35	130,32	480,86
175	UNDERTONE	16	207,14	128	1,28	129,07	161,83
176	COTTON	33	427,22	2348	23,48	128,70	18,20
177	PINK	36	466,06	3103	31,03	127,52	15,02
178	BROWN	52	673,20	8279	82,79	126,52	8,13
179	CHILLY	19	245,98	335	3,35	124,75	73,43
180	KEY	49	634,36	7396	73,96	123,81	8,58
181	ELEVATE	20	258,92	430	4,30	123,70	60,21
182	TEXTILE	23	297,76	768	7,68	122,80	38,77
183	COFFEE-TABLE	13	168,30	49	0,49	122,74	343,47
184	LOG BURNER	9	116,52	1	0,01	122,50	11651,54
185	SUMPTUOUS	17	220,08	225	2,25	120,95	97,82
186	UNWIND	17	220,08	227	2,27	120,66	96,95
187	PUMPKIN	15	194,19	122	1,22	120,54	159,17
188	CHIC	18	233,03	300	3,00	120,13	77,68
189	EASY	64	828,55	14143	141,43	119,97	5,86
190	BLACK	30	388,38	2037	20,37	119,64	19,07
191	RELAXATION	25	323,65	1133	11,33	118,86	28,57
192	INCORPORATE	38	491,95	4214	42,14	117,00	11,67
193	SLEEK	18	233,03	330	3,30	116,84	70,62
194	WALLPAPER	20	258,92	518	5,18	116,54	49,99
195	PERGOLA	12	155,35	39	0,39	116,41	398,34
196	EXUDE	12	155,35	40	0,40	115,88	388,38
197	WINDOW	53	686,15	9764	97,64	115,58	7,03
198	HAVEN	21	271,87	646	6,46	115,43	42,09
199	ENJOY	44	569,63	6363	63,63	114,50	8,95
200	DINING ROOM	22	284,82	817	8,17	112,97	34,86
201	SITTING	17	220,08	288	2,88	112,92	76,42
202	TAUPE	10	129,46	14	0,14	110,76	924,73
203	MOODY	17	220,08	341	3,41	107,41	64,54
204	BURGUNDY	9	116,52	7	0,07	107,08	1664,51
205	CHOICE	55	712,04	11667	116,67	106,84	6,10
206	CINNAMON	15	194,19	199	1,99	106,65	97,58
207	GREAT	113	1462,92	46108	461,08	106,12	3,17
208	ILLUMINATE	15	194,19	220	2,20	103,78	88,27
209	FUR	22	284,82	1044	10,44	102,66	27,28
210	CHUNKY	15	194,19	235	2,35	101,88	82,64
211	FOCAL	18	233,03	516	5,16	101,38	45,16
212	PANELLING	14	181,25	177	1,77	100,83	102,40

213	HEAT	39	504,90	5739	57,39	100,28	8,80
214	NOSTALGIC	15	194,19	268	2,68	98,11	72,46
215	NORTH-FACING	11	142,41	56	0,56	97,92	254,30
216	HEADBOARD	12	155,35	94	0,94	97,28	165,27
217	BLEND	20	258,92	867	8,67	96,78	29,86
218	WOODEN	31	401,33	3366	33,66	96,64	11,92
219	MINIMALIST	12	155,35	97	0,97	96,57	160,16
220	FLEECE	14	181,25	218	2,18	95,26	83,14
221	ENVELOPING	12	155,35	103	1,03	95,22	150,83
222	LUXURY	24	310,71	1711	17,11	93,51	18,16
223	PILLOW	18	233,03	652	6,52	93,29	35,74
224	FESTOON	9	116,52	21	0,21	92,38	554,84
225	VIBRANT	15	194,19	328	3,28	92,29	59,20
226	DRAPE	11	142,41	82	0,82	90,19	173,67
227	CLASSIC	29	375,44	3314	33,14	87,71	11,33
228	ULTIMATE	25	323,65	2322	23,22	85,10	13,94
229	CURL	15	194,19	428	4,28	84,61	45,37
230	SUMMER	47	608,47	10955	109,55	83,98	5,55
231	INDOOR	18	233,03	896	8,96	82,36	26,01
232	PILE	22	284,82	1731	17,31	81,66	16,45
233	SEASONAL	18	233,03	926	9,26	81,23	25,17
234	TRADITIONAL	43	556,68	9655	96,55	79,47	5,77
235	BLIND	16	207,14	649	6,49	79,46	31,92
236	ALLOW	46	595,52	11122	111,22	79,44	5,35
237	DIFFUSER	9	116,52	48	0,48	79,35	242,74
238	SOOTHING	13	168,30	294	2,94	79,14	57,24
239	BREATHABLE	9	116,52	51	0,51	78,36	228,46
240	ACHIEVE	36	466,06	6652	66,52	78,32	7,01
241	BURN	21	271,87	1676	16,76	77,39	16,22
242	MUST-HAVE	6	77,68	2	0,02	77,01	3883,85
243	FLUFFY	12	155,35	229	2,29	76,97	67,84
244	CANDLELIGHT	11	142,41	158	1,58	76,54	90,13
245	GORGEOUS	15	194,19	588	5,88	75,47	33,03
246	CHARM	19	245,98	1343	13,43	74,33	18,32
247	GROUNDED	13	168,30	379	3,79	72,79	44,41
248	WALL SCONCE	6	77,68	4	0,04	72,55	1941,92
249	DRESSING	20	258,92	1652	16,52	72,42	15,67
250	HALLWAY	13	168,30	391	3,91	72,02	43,04
251	VERSATILE	14	181,25	530	5,30	71,38	34,20
252	BASKET	18	233,03	1241	12,41	71,26	18,78
253	GROUNDING	11	142,41	205	2,05	71,05	69,47
254	TOASTY	6	77,68	5	0,05	70,85	1553,54
255	WINDOW SEAT	8	103,57	44	0,44	70,09	235,38
256	METALLIC	13	168,30	433	4,33	69,47	38,87
257	PASTEL	12	155,35	324	3,24	68,96	47,95

258	SOFTEN	16	207,14	919	9,19	68,86	22,54
259	STYLING	12	155,35	328	3,28	68,68	47,36
260	SURROUND	13	168,30	469	4,69	67,48	35,88
261	JEWEL	12	155,35	348	3,48	67,32	44,64
262	ELECTRIC	23	297,76	2785	27,85	67,15	10,69
263	SCATTER CUSHION	5	64,73	1	0,01	66,26	6473,08
264	EVOKE	16	207,14	1005	10,05	66,15	20,61
265	AFFORDABLE	12	155,35	392	3,92	64,57	39,63
266	TEDDY	12	155,35	397	3,97	64,28	39,13
267	BACKDROP	12	155,35	419	4,19	63,04	37,08
268	TRANQUIL	11	142,41	301	3,01	62,93	47,31
269	CRISP	14	181,25	746	7,46	62,24	24,30
270	ORANGE	21	271,87	2582	25,82	60,73	10,53
271	ENVIRONMENT	43	556,68	12773	127,73	60,26	4,36
272	BLUSH	10	129,46	245	2,45	59,34	52,84
273	SOFTNESS	10	129,46	246	2,46	59,26	52,63
274	SIDE TABLE	7	90,62	46	0,46	59,03	197,01
275	COMPLEMENT	14	181,25	844	8,44	58,97	21,47
276	TRICK	19	245,98	2248	22,48	56,26	10,94
277	YELLOW	23	297,76	3652	36,52	56,06	8,15
278	INSTANT	15	194,19	1176	11,76	55,78	16,51
279	RECOMMEND	28	362,49	5857	58,57	55,04	6,19
280	SERENE	9	116,52	206	2,06	54,58	56,56
281	SMART	16	207,14	1492	14,92	54,34	13,88
282	FIRE	42	543,74	13415	134,15	54,22	4,05
283	LOVELY	28	362,49	6010	60,10	53,83	6,03
284	PRINT	21	271,87	3138	31,38	53,43	8,66
285	ESSENTIAL	33	427,22	8569	85,69	53,20	4,99
286	CONTEMPORARY	24	310,71	4453	44,53	52,04	6,98
287	SOFA BED	5	64,73	11	0,11	51,81	588,46
288	GUEST ROOM	6	77,68	36	0,36	51,61	215,77
289	PIECE	33	427,22	8928	89,28	51,05	4,79
290	DECORATIVE	13	168,30	915	9,15	50,96	18,39
291	WHIMSICAL	7	90,62	86	0,86	50,79	105,38
292	TRENDY	9	116,52	258	2,58	50,69	45,16
293	BRIGHTNESS	10	129,46	391	3,91	50,36	33,11
294	PLACE	87	1126,32	47329	473,29	49,95	2,38
295	SPICE	11	142,41	562	5,62	49,78	25,34
296	SHEEPSKIN RUG	4	51,78	2	0,02	49,70	2589,23
297	ENTERTAIN	15	194,19	1464	14,64	49,69	13,26
298	FRAME	22	284,82	3942	39,42	49,02	7,23
299	SHAPE	30	388,38	7748	77,48	48,62	5,01
300	TREAT	12	155,35	813	8,13	47,90	19,11
301	CURVED	13	168,30	1041	10,41	47,83	16,17

302	ARTWORK	9	116,52	308	3,08	47,63	37,83
303	UPHOLSTERY	8	103,57	200	2,00	47,16	51,78
304	RADIATOR	11	142,41	646	6,46	46,88	22,04
305	CHOCOLATE	16	207,14	1931	19,31	46,81	10,73
306	CONTRAST	27	349,55	6539	65,39	46,55	5,35
307	WRAP	17	220,08	2288	22,88	46,40	9,62
308	BALANCE	31	401,33	8668	86,68	46,35	4,63
309	TUB	10	129,46	491	4,91	46,01	26,37
310	FRESH	27	349,55	6632	66,32	45,94	5,27
311	COLLECTION	29	375,44	7670	76,70	45,90	4,89
312	THERMAL	11	142,41	679	6,79	45,84	20,97
313	LEATHER	17	220,08	2377	23,77	45,25	9,26
314	ZONE	17	220,08	2446	24,46	44,39	9,00
315	TOE	14	181,25	1485	14,85	44,24	12,21
316	STOVE	11	142,41	734	7,34	44,23	19,40
317	BATH	20	258,92	3729	37,29	43,20	6,94
318	SUBTLE	15	194,19	1888	18,88	42,74	10,29
319	NAVY	15	194,19	1952	19,52	41,85	9,95
320	HOT TUB	4	51,78	9	0,09	41,30	575,38
321	DINNER	24	310,71	5858	58,58	41,08	5,30
322	WEATHER	23	297,76	5617	56,17	39,34	5,30
323	BEAUTIFUL	28	362,49	8307	83,07	39,29	4,36
324	BIG	52	673,20	24382	243,82	39,26	2,76
325	COFFEE	24	310,71	6213	62,13	38,81	5,00
326	MUG	11	142,41	959	9,59	38,73	14,85
327	CLEVER	15	194,19	2204	22,04	38,61	8,81
328	FUNCTIONAL	14	181,25	1886	18,86	38,19	9,61
329	COMPACT	13	168,30	1595	15,95	37,64	10,55
330	SCANDINAVIAN	8	103,57	376	3,76	37,48	27,55
331	DRAW	25	323,65	7090	70,90	36,82	4,56
332	COME	100	1294,62	66068	660,68	36,60	1,96
333	FAMILY	62	802,66	33369	333,69	36,37	2,41
334	INSPIRATION	12	155,35	1375	13,75	36,23	11,30
335	BRASS	12	155,35	1443	14,43	35,18	10,77
336	FIXTURE	10	129,46	886	8,86	34,91	14,61
337	HARSH	12	155,35	1471	14,71	34,77	10,56
338	OLIVE	10	129,46	896	8,96	34,70	14,45
339	PRACTICAL	25	323,65	7668	76,68	33,81	4,22
340	BENCH	13	168,30	1910	19,10	33,46	8,81
341	AMBER	8	103,57	490	4,90	33,46	21,14
342	LIGHT BULB	4	51,78	28	0,28	33,26	184,95
343	SOPHISTICATION	8	103,57	521	5,21	32,53	19,88
344	EXPERT	23	297,76	6823	68,23	32,28	4,36
345	HOME OFFICE	11	142,41	1390	13,90	31,27	10,25
346	BUILD	23	297,76	7052	70,52	31,11	4,22

347	APPEAL	29	375,44	10768	107,68	31,04	3,49
348	CABIN	10	129,46	1096	10,96	31,00	11,81
349	TARTAN	6	77,68	245	2,45	29,72	31,70
350	FARMHOUSE	8	103,57	650	6,50	29,21	15,93
351	SUNNY	9	116,52	931	9,31	28,85	12,52
352	UPDATE	12	155,35	1974	19,74	28,51	7,87
353	FOCUS	19	245,98	5400	54,00	27,92	4,56
354	COVER	27	349,55	10763	107,63	26,21	3,25
355	CREAM	14	181,25	3099	30,99	26,20	5,85
356	YEAR	98	1268,72	72143	721,43	26,10	1,76
357	GENTLE	13	168,30	2724	27,24	25,51	6,18
358	EFFECT	42	543,74	22887	228,87	24,03	2,38
359	DRAUGHT	6	77,68	449	4,49	22,83	17,30
360	DRAMATIC	14	181,25	3784	37,84	21,68	4,79
361	COMBINATION	15	194,19	4344	43,44	21,61	4,47
362	BRILLIANT	13	168,30	3332	33,32	21,23	5,05
363	SIGNATURE	9	116,52	1518	15,18	20,99	7,68
364	DEPEND	13	168,30	3426	34,26	20,65	4,91
365	ROCKING CHAIR	3	38,84	51	0,51	19,91	76,15
366	SHELF	11	142,41	2532	25,32	19,88	5,62
367	PREFER	17	220,08	5956	59,56	19,62	3,70
368	CABINET	17	220,08	6081	60,81	19,10	3,62
369	SPACIOUS	6	77,68	641	6,41	18,88	12,12
370	FOLIAGE	6	77,68	706	7,06	17,83	11,00
371	BENEFIT	23	297,76	10665	106,65	17,69	2,79
372	SAFE	19	245,98	7843	78,43	17,53	3,14
373	GLASS	21	271,87	9303	93,03	17,39	2,92
374	SOLUTION	21	271,87	9344	93,44	17,27	2,91
375	FIBRE	8	103,57	1516	15,16	17,06	6,83
376	GOLD	18	233,03	7454	74,54	16,53	3,13
377	TWIST	6	77,68	894	8,94	15,29	8,69
378	AROMA	4	51,78	335	3,35	14,38	15,46
379	SMELL	11	142,41	3484	34,84	14,34	4,09
380	TUCK	6	77,68	1311	13,11	11,36	5,93
381	ESCAPE	11	142,41	4545	45,45	10,14	3,13
382	CHARACTER	16	207,14	8368	83,68	9,92	2,48
383	QUIET	12	155,35	6043	60,43	7,99	2,57
384	DAY	66	854,45	59298	592,98	7,82	1,44
385	DRESS	10	129,46	4739	47,39	7,41	2,73
386	BUDGET	14	181,25	7997	79,97	7,26	2,27
387	FOREST	12	155,35	6380	63,80	7,21	2,44
388	DOOR	30	388,38	23068	230,68	6,89	1,68
389	BOOK	31	401,33	24142	241,42	6,80	1,66
390	DETAIL	10	129,46	6073	60,73	4,52	2,13
391	CONCEPT	10	129,46	6301	63,01	4,13	2,05

392	ENERGY	16	207,14	11955	119,55	4,05	1,73
393	COMPLETE	16	207,14	12404	124,04	3,57	1,67
394	COUNTRY	33	427,22	30839	308,39	3,15	1,39
395	TIME	106	1372,29	151012	1510,12	1,00	0,91
396	DIFFERENCE	11	142,41	11081	110,81	0,64	1,29
397	ART	14	181,25	14988	149,88	0,47	1,21
398	AVAILABLE	23	297,76	26676	266,76	0,27	1,12
399	BIT	22	284,82	26204	262,04	0,15	1,09
400	CHANGE	25	323,65	31153	311,53	0,04	1,04
401	GUARANTEE	3	38,84	3723	37,23	0,01	1,04

ДОДАТОК М

Таблиця М.1

**Співвідношення категорій, типів та семантичних доменів
концептосистеми ДЗ**

Категорія ДЗ	Тип(и) ДЗ	Семантичні домени концептосистеми
Обжитість	Облаштувальний	Житло і меблі; Просторові відношення; Час
Матеріальність	Облаштувальний; Естетичний	Житло і меблі; Фізичний світ; Одяг і прикраси (текстиль); Фізичні дії і матеріали
Атмосферність	Естетичний	Сенсорне сприйняття; Фізичний світ; Час
Афективність	Тілесний	Емоції; Сенсорне сприйняття; Просторові відношення

ДОДАТОК Н

Таблиця Н.1

Перелік статистично верифікованих коактивацій між автохтонами ДЗ

№	Пара концептів	F	G ²	p_ВН	φ
1	COLOUR–DARK	73	85,071	1,223E-17	0,197
2	COLOUR–SHADE	54	45,594	2,061E-09	0,141
3	ROOM–DARK	51	25,885	1,444E-05	0,102
4	THROW–CUSHION	49	179,335	8,634E-38	0,384
5	COLOUR–TONE	47	29,644	2,452E-06	0,111
6	LIGHT–LIGHTING	43	31,454	1,132E-06	0,117
7	EARTHY–TONE	38	139,285	2,433E-29	0,338
8	LAMP–LIGHT	38	78,778	2,215E-16	0,212
9	COLOUR–NEUTRAL	33	39,805	2,981E-08	0,137
10	COLOUR–COCOON	33	28,563	3,987E-06	0,112
11	THROW–SOFT	32	51,581	1,251E-10	0,168
12	DARK–SHADE	32	34,824	2,923E-07	0,130
13	WALL–DARK	30	30,526	1,750E-06	0,121
14	DARK–TONE	30	29,648	2,452E-06	0,119
15	LIGHTING–ATMOSPHERE	30	23,213	5,135E-05	0,102
16	SOFA–CUSHION	27	44,076	3,661E-09	0,157
17	LIGHT–GLOW	26	48,418	5,489E-10	0,164
18	RUG–SOFT	26	34,792	2,923E-07	0,135
19	DARK–INTIMATE	24	63,897	3,342E-13	0,210
20	SOFA–THROW	24	34,469	3,249E-07	0,136
21	LAMP–LIGHTING	22	36,489	1,398E-07	0,144
22	THROW–BLANKET	21	45,312	2,142E-09	0,172
23	TONE–NEUTRAL	21	37,993	6,964E-08	0,150

Продовження таблиці Н.1

№	Пара концептів	F	G ²	p_ВН	φ
24	CUSHION–RUG	20	33,459	5,155E-07	0,139
25	EARTHY–SHADE	18	32,848	6,687E-07	0,140
26	CUSHION–BLANKET	18	32,609	6,842E-07	0,140
27	DARK–HUE	17	32,628	6,842E-07	0,140
28	LAYER–TEXTURE	17	31,509	1,132E-06	0,139
29	LIGHTING–GLOW	17	29,253	2,893E-06	0,130
30	CANDLE–SCENT	16	53,996	4,269E-11	0,221
31	THROW–LAYER	13	18,133	5,139E-04	0,100
32	LAMP–CORNER	12	24,655	2,649E-05	0,128
33	LAMP–GLOW	11	26,161	1,292E-05	0,138
34	CANDLE–LAMP	11	19,045	3,434E-04	0,108
35	NOOK–CORNER	10	19,414	2,981E-04	0,112
36	LINEN–VELVET	7	30,408	1,786E-06	0,198
37	DUVET–WOOL	7	23,460	4,645E-05	0,151
38	DUVET–BEDDING	7	17,785	5,950E-04	0,118
39	VELVET–WOOL	5	19,021	3,434E-04	0,147
40	LINEN–WOOL	5	16,619	9,709E-04	0,129

ДОДАТОК П

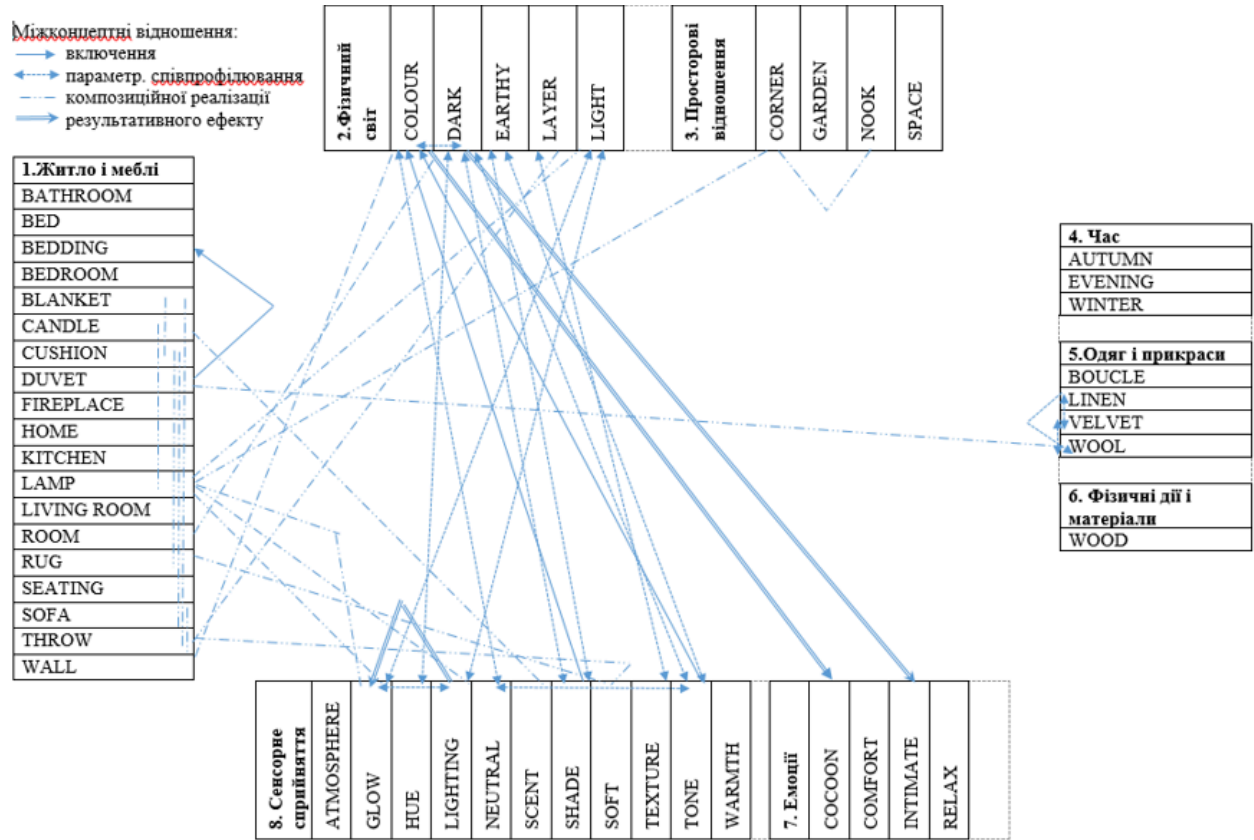


Рисунок П.1 Когнітивна карта статистично зв'язаного шару автохтонів